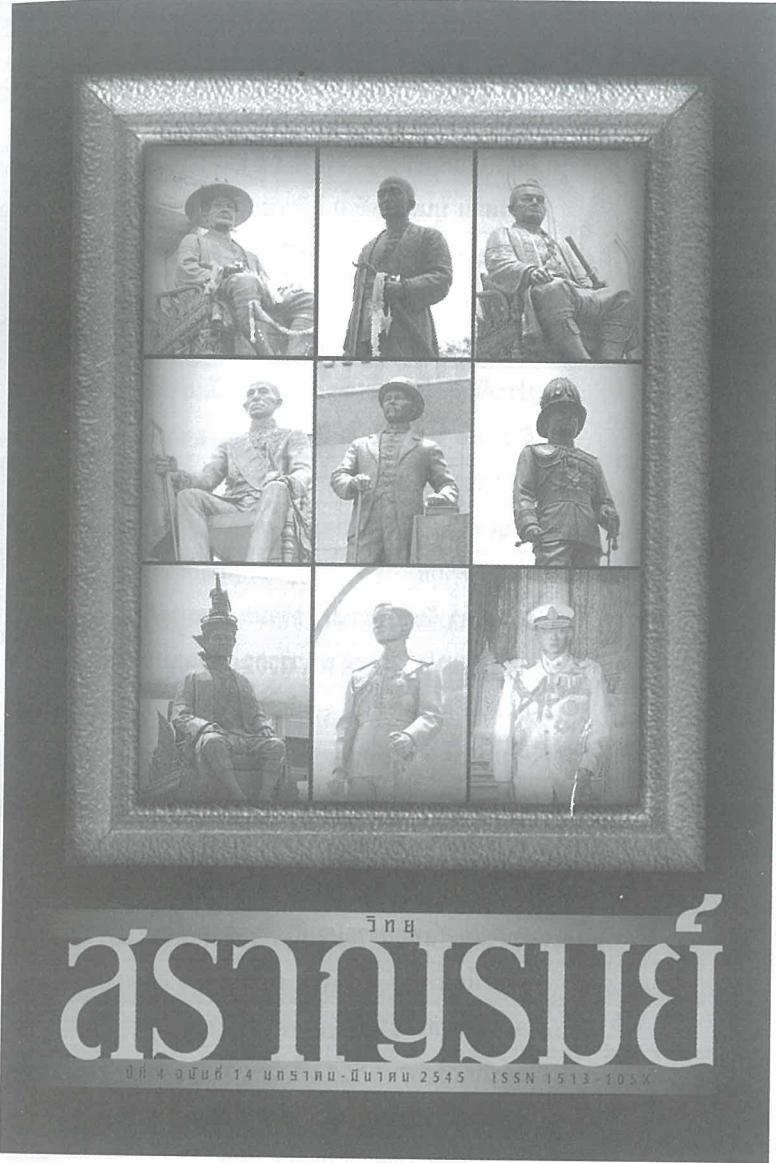

สานติสุข

๔๔ ฉบับที่ ๑๔ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๔๕ ISSN ๑๕๑๓-๑๐๓

วิทยุฯ

สารคัญ

เดือนที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2545 ISSN 1513-105X

วิทยุสารคัญ AM 1575

“เพื่อไทย ก้าวไกล ทั่วโลก”

ปกโดย ทูตอุทา

สารภูมิ

หนังสือ “วิทยุสารภูมิ” ISSN 1513-105X

ปีที่ 4 ฉบับที่ 14 : มกราคม-มีนาคม 2545

ที่ปรึกษา

รัฐกิจ มนัสทัด

อิศรา ปกรณ์ตรี

บรรลาน บุนนาค

ผู้อำนวยการ

สการ สุทธิประดิษฐ์

บรรณาธิการ

ประภัสสร เสวิกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

สุวรรณ พ่องสมุทร

คณะกรรมการ

ชนวัต ศิริกุล สุเมธ จุลชาติ

อนันติชา วัชรศิริธรรม ธรรมะ ธรรมราลี

กนกศ แวนน้อย วรารถ วรรณประ席ท์

กมลวัน อกันธรัตน์ บัญชา มิโกศรี

กอมพิวเตอร์ : วัฒนี พานิชกุล

รูปเล่ม : ทูตอุทา

พิมพ์ที่ : ภาพพิมพ์ โทร. 0-2433-8586

หนังสือ “วิทยุสารภูมิ” รายสามเดือน

จัดทำโดย

สถานวิทยุสารภูมิ

กองวิทยุกระจายเสียง

กรมสารนิเทศ กระทรวง วงการค้าประเทศไทย

ถนนเหลือยา เชียงใหม่ 5010400

โทร. 0-2643-5094

ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับหนังสือและสั่งซื้อเขียนมาให้พิจารณาได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ถ้อยคำ

“To Be Happy As A King” / อัมพร สุคนธaman

ผู้ภักดีประจำรัชกาล / ม.ร.ว. มาลินี จักรพันธุ์

ภาพชุด : พระบรมราชานุสาวรีย์ 9 รัชกาล

สะพานพระราม 8 พระราชนิพัฒน์วิกฤต จร. 45

เชื่อมเมือง - เชื่อมชีวิต

ดำเนินพระพุทธอิฐिहิค์ / พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

ประวัติศาสตร์ความล้มเหลวระหว่างประเทศไทยกับประเทศไทยญี่ปุ่น

/ ลิงห์ทอง ลากพิเชษฐ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

แมลงสุมไพรพิชพันบ้าน พิชเครษฐกิจตัวใหม่ที่นำจับตามองในปี'45

มนต์เสน่ห์แห่งแดนเกษตร / ชาทักษิ อาจนาเลียว

คุณย์เคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศ จุดเริ่มต้นนโยบายต่างประเทศ

ที่ประชาชนมีส่วนร่วม / ศ.ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ดาวดวงน้อย / ประชิชาติ รักตะบุตร

ระโง ราชาเหตือสาน / นิตดา พงษ์วิวัฒน์

ยาเสพติดภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและลังคอมไทย

/ กานดา ชูเชิด

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราธิราชดิวงศ์

“พระบิดาแห่งช่างคิลป์กรุงสยาม” / ประกาศ วัชราภรณ์

เคาน์เตอร์กุล่า / เบญจลักษณ์ ทับทอง

คานาชินบัญชร / สุวรรณ พ่องสมุทร

กีร พึงบุญ ณ อยุธยา สนทนารถึง “ไมเมืองเดิม”

และ “สุมทุม บุญเกื้อ” / ประภัสสร เสวิกุล

วิัฒนาการของพระนคร / ทองต่อ กล่าวไว้ ณ อยุธยา

ท้ายเล่ม

การเปลี่ยนแปลงนับเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในชีวิต สถานีวิทยุสรัญรูมย์รวมทั้งหนังสือวิทยุสรัญรูมย์ ย่อมอยู่ภายใต้กฎนี้ เช่นกัน พอเงื่อนได้เข้ามารับหน้าที่นายสถานีวิทยุสรัญรูมย์ และผู้อำนวยการ หนังสือวิทยุสรัญรูมย์คนใหม่ ขณะเดียวกันก็มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้จัดรายการและผู้จัดทำหนังสืออีกหลายคน อย่างไรก็ตามผมและทุกคนในสถานีวิทยุแห่งนี้และหนังสือเล่มนี้ มีความตั้งใจที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลง ก้าวไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ของผู้ฟังและผู้อ่านทุกท่าน ตามนโยบาย “การทุกเพื่อประชาชน”

ผมขอเรียนเพิ่มเติมว่า ผมและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีความประรรณษา ที่จะเห็นสถานีวิทยุสรัญรูมย์ และหนังสือวิทยุสรัญรูมย์ เป็นคลื่นวิทยุ และหนังสือของคุณฯ อย่างแท้จริง รวมทั้งมีการติดต่อกันระหว่างผู้ฟัง กับผู้จัดรายการ และผู้อ่านกับผู้จัดทำหนังสืออย่างใกล้ชิด ดังนั้น ความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ของคุณ จึงเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง สำหรับผมและผู้จัดทำรายการและหนังสือวิทยุสรัญรูมย์เสมอ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับข่าวคราวจากคุณฯ ผู้ฟังและผู้อ่าน ครับ

ด้วยความปราณາดี

(สการ สุทธิประดิษฐ์)

นายสถานี

To Be Happy As A King

อัมพร สุคนธราบาน

พระ ราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ พระราชทานให้แก่สภานิกรเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2544 ณ ศาลาดุลิตาลัย เป็นที่ซับซึ้งอย่างหาที่เปรียบมิได้ เมื่อตรัสร่วม

....ที่บอกว่ามาถวายพระพร สำหรับส่วนตัวเรา ก็เห็นแก่ตัว เห็นแก่ตัวเราว่าอย่างมีความสุข...ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่ง เขาว่าพระเจ้า แผ่นดินมีความสุขเสมอ เพราะว่าเห็นครอๆ บอกว่ามีความสุขเหมือนพระเจ้าแผ่นดิน Happy As A King... ฉะนั้นถ้าท่านอยากให้กิจการใดๆ สำเร็จขอให้ทำอย่างที่ว่า อย่างที่บอกขอปฏิบัติให้พระเจ้าแผ่นดินมีความสุขเหมือนพระเจ้าแผ่นดินขอปฏิบัติให้ท่านมีความสุขเหมือนกัน"

ครั้นถึงวันขึ้นปีใหม่ เหล่าราชภูรของพระองค์ท่านก็ยังได้รับ พระราชทานบัตร ส.ค.ส. ซึ่งทรงมีพระราชดำริจดรูปแบบ และทรงประพันธ์ คำอวยพรด้วยพระองค์เองเป็นคติธรรมให้ผู้อ่านประพฤติ ดำเนินชีวิตให้

ถูกต้องตามสถานการณ์แต่ละปี ซึ่งทรงจบด้วยประโยค “ขอให้จ้มีความสุข ความเจริญ Happy New Year” ทุกครั้ง

ในเมื่อพระองค์ท่านทรงโปรดนาให้พสกนิกรทั้งหลายมีความสุข เรากล่าวด้วยความด้วยใจว่าแต่ละปีๆ เราทำอะไรอย่างไรจะเจ้าแผ่นดินของเรา ให้ท่านทรงมีความสุขบ้าง

ความสุขทั้งหลายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เป็นที่ประจักษ์ด้เจนถ้วนหนักกันก็คือ ได้ทรงมีโครงการต่างๆ ตามพระราชดำริ รวมทั้งสิ่นสามพันกว่าโครงการ พระราชทานให้ผู้เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือราษฎรครอบคลุมทั่วประเทศไทย ซึ่งได้รับผลสำเร็จอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม พระองค์ท่านทรงมีความสุขพร้อมทั้งความเห็นด้วยกันที่ไม่มีพระมหาปัจฉติริย์พระองค์ไหนในโลกที่ทรงงานหนักอย่างนี้

ภายหลังจากการเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมที่พระราชวังไอลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประชาชนได้เห็นภาพช่วงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีความสุขอย่างยิ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่ต่างๆ ครั้งแรกทรงเยี่ยมโครงการอ่างเก็บน้ำที่เข้าเด่า มีนักเรียนโรงเรียนไอลกังวลตามเสด็จฯ ทรงสอนนักเรียนเหล่านั้นด้วยพระราชองค์เองโดยทรงอธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนและพระราชทานพระราชวโรกาสให้นักเรียนทราบบังคมทูลถามได้ครั้งหลังสุด (30 ตุลาคม 2544) ได้เสด็จที่สานมินบ่อฝาย หัวหิน ทรงโปรดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักสนับสนุนห้องเรียนและบริการบ้านเด็ก สาธิตการทำฟันหลวงให้นักเรียนโรงเรียนไอลกังวลและข้าราชการ ประชาชนที่ได้รับเสด็จอยู่ ณ ที่นั้น ได้เห็นและเข้าใจกรรมวิธีการทำฟันหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายให้นักเรียนโรงเรียนไอลกังвлทราบถึง

ความแตกต่างของ “ความชื้นลัมพ์พัทธ์” และ “ความชื้นลัมบูรณ์” ด้วยการทรงทดลองใส่เกลือลงในภาชนะแล้วที่มีน้ำอุ่นกับน้ำเย็น ให้นักเรียนเห็น การอิ่มตัวของสารละลาย ส่วนถ้ายน้ำใส่น้ำแข็ง ทรงอธิบายถึงน้ำที่เกาะนอกถ่ายเป็นน้ำที่มาจากการศักดิ์สิทธิ์ ว่า “เหี้ยวมาจากถ่าย” คือ ในถ่ายมีความเย็นกว่าช้างนอกซึ่งเป็นอาการธรรมชาติ เมื่อมีความชื้นมาก ถ่ายจะเกิดหยดน้ำหยดลงในตาด อันเป็นเลม่อนที่ลุ่มรับน้ำ น้ำที่ลงมาเท่ากับเป็นฝนที่ตกลงมา สำหรับถ่ายร้อนทำให้ความชื้นหรือเกลือละลายเข้าไปในน้ำ ดังนั้นอาการร้อนจะอุ่มน้ำมาก ถ้าทำให้เย็นก็จะหายเกลือออก แต่ทำอย่างไรจะทำให้น้ำในอาการถ่ายหายไม่ได้ฝน ดังนั้นต้องไม่ให้ร้อน แมลงตัวมาใกล้พื้น พื้นร้อนก็จะระเหยไม่ได้ฝน แต่ต้องดึงให้ฝนลงไปในที่ลุ่มรับน้ำ ฝนเป็นเมฆก้อนโต ต้องล่อต้องจูง วันนี้การบ้านคือการก่อเมฆ :- นอกจากนี้ในภาคมีอุณหภูมิทั่วๆ ไป เพื่อให้เกลือลดความชื้น ก็จะเกิดเมฆ ขั้นตอนที่ 2 เลี้ยงให้อวนคือให้เมฆมา รวมตัวกันมากๆ ในเมฆมีเม็ดฝนและมีการหมุนเวียนชั้นลง (จากราชของเม็ดฝน) เม็ดฝนในนั้นกันเป็นเม็ดฝนใหญ่ขึ้น ต่อจากนั้นก็ใส่ถ้วยรุ่งหรือน้ำแข็งแห้งที่ฐาน ฝนก็จะตกลงมา

ทรงสอนนักเรียนอีกว่า ถ้าไม่ได้ต้องแห่น้ำแมว หรือใช้กบร้อง เวลา กบร้องเพราะมีความชื้น ถ้าไม่มีความชื้นกบร้องไม่ไหว ส่วนทางอีสานใช้นองไฟประเบิดข้างบนเกิดความร้อน ฝนตก สำหรับอินเดียแดง เต็นๆ ร้องวู่ๆ รอบกองไฟแล้วเขากโนนเครื่องเงินเข้าไปในกองไฟเพื่อขอฝน ซึ่งก็ถูกต้องตามวิทยาศาสตร์ มีเหตุผล เพราะการทำฝนปัจจุบันวิธีหนึ่งใช้ยิงพลุสารเคมีซิลเวอร์ไอโอดีดไปที่ยอดเมฆ (สูง 2 หมื่นกว่าฟุต) ซึ่งเย็นจัด สารซิลเวอร์ไอโอดีดจะทำให้เม็ดน้ำในเมฆกล้ายเป็นน้ำแข็ง

แล้วความร้อนออกมานา ความร้อนจะยิ่งดันให้เมฆสูงขึ้นและซักนำ
อากาศซึ่งเข้ามาที่ฐานเมฆ ส่วนเม็ดน้ำแข็งจะมีอ่อนน้ำมาเกาะก้อนจะโตขึ้น
น้ำหนักเพิ่ม ก็จะหล่นลงและละลายกลายเป็นฝนตกลงมา

กรรมวิธีที่ทรงอธิบายทำให้นักเรียนระดับมัธยมปลาย รวมทั้ง
พสกนิกรที่ได้ชั้นการถ่ายทอดสดจากโทรทัศน์ก็ได้รับความรู้ความเข้าใจ
เรื่องฝนหลวง พระราชอิริยาบถในจ帛พาลแดงซัดเจนถึงพระอามณ์ที่
ทรงมีความสุขในการที่พระราชทานความรู้ให้แก่เยาวชน

ปัจจุบันนี้ คนทั่วประเทศและต่างประเทศด้วย ก็ทราบกันแล้ว
ว่า ทรงมีความสุขมากๆ ที่ได้ทรงชูบเลี้ยงคุณทองแดง สุวรรณชาดและ
ครอบครัว คุณทองแดงเป็นเพียงสุนัขเทศ (บาล) ที่มาจากแหล่งใดก็ไม่มี
ใครทราบ มีเพียงมารดาที่ตั้งครรภ์และมาคลอดใกล้บ้าน ข้าราชบริพาร
จึงนำมาถวาย จนในที่สุดกล้ายเป็นสุนัขที่ฉลาด จรรยาภัตติ แต่งงานมี
บุตรถวายให้ทรงชูบเลี้ยงจำนวนถึง 9 ตัว อันที่จริงยังคงมีอีกหลายล้าน
หลายอย่างที่ “สามารถปฏิบัติให้พระเจ้าแห่งเดือนมีความสุขเหมือนพระเจ้า
แผ่นดิน” ดังพระราชดำรัส อย่างไรก็ตามในภาวะของบ้านเมืองปัจจุบันนี้
พวกเรางานนิกรทั้งหลายต้องร่วมกันประพฤติปฏิบัติถวายแด่พระองค์ท่าน
มิให้ขัดกับความสุขที่จะทรงบังเกิดกับ “ในหลวง” อันเป็นที่เทิดทูนอย่าง
สูงสุดของพวงราชวงศ์ไทยทั้งปวง.

เอกสารอ้างอิง

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันพุธที่ 5 ธันวาคม 2544 หน้า 19
หนังสือพิมพ์ Nation / มติชน 1 มกราคม 2545 ปกหน้า
ม.ร.ว.มาลินี จักรพันธุ์ : มติชนรายลับด้าที่

ออท.คักดีทิพย์ - ม.ร.ว.เบญจกัลยา ไกรฤทธิ์ เป้าหูละองธุลีพระบาท

ผู้ภักดีประจำรัชกาล

สารคดี

ผู้ก้าวเดินประจารักษากาล

ม.ร.ว. มาลินี อักรพันธุ์

“อันตัวเพื่อนเหมือนมนุษย์สุจริต
จะผิดอยู่แต่เพียงพอดไม่ได้
เมื่อตูโครงรักความในใจ
ก็มองดูรู้ได้ในดวงตา”

คำกลอนส่วนหนึ่งซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ประดิษฐ์ไว้ที่ฐานอนุสาวรีย์ของคุณย่าเหล ณ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม เป็นข้อความที่ซึ้ง trig ในการจากไปของคุณย่าเหล

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งเล็งพระราชนิพนธ์ในเรือนจำ เห็นลูกสุนัขหน้าตาดีเอ็นดูสองตัวเดินกันเตะแตะอยู่ในเรือนจำ

พระองค์ทรงดำเนินตรวจเรือนจำ ณ จังหวัดนครปฐม สายพระเนตรเห็นลูกสุนัขตัวดีจึงรับทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายให้หนึ่งตัวทรงรับมาเลี้ยงไว้ โดยพระราชนามนามแปลกดีว่า “ย่าเหล”

คุณย่าเหล เมื่อเตบโตขึ้น หน้าตาเป็นผู้รุ่ง หรือพันทางนั่นเอง ขนลีขขาวด่างน้ำตาล หน้าตาดูโกรಮีเลือดผสม สุนัขพันทางพวงนิมมกจะฉลาด เพราะไม่ได้ผสมช้ามากอยู่เลือดเดียว ทำให้คุณย่าเหลสุดแสนหล่อ

นับเป็นครั้งแรกของพระองค์ที่ทรงเลี้ยงสุนัขอย่างใกล้ชิดติดตามพระองค์ท่านตลอดเวลา และคุณย่าเหลได้ปฏิบัติตอบพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่นสุนัขพึงปฏิบัติต่อเจ้าของ ถวายความจงรักภักดีอย่างไม่มีที่ลิ้นสุด

บังเอิญที่ความจงรักภักดีของคุณย่าเหลนั้น กล้ายเป็นความหวงแหน รักพระองค์ท่านสุดหัวใจ ทุกครั้งที่คุณย่าเหลหมอบอยู่แบบพระบาท ผู้ใดใกล้รายไปใกล้พระองค์ท่าน คุณย่าเหลจะซู่แยกเขี้ยวบางทีก็แอบงับไปตามลัญชาตญาณของความรักที่มีต่อพระองค์ท่าน ทำให้เกิดความบันปวนของผู้ใกล้ชิดเบื้องพระบรมบาท

แต่ความฉลาดของคุณย่าเหลออกแวร์ เมื่อพระบาทสมเด็จ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเข้าพระที่บรมมหรือไม่ประทับอยู่ คุณย่าเหลจะเปลี่ยนตนเองเป็นคุณย่าเหลคนใหม่วิ่งกระดิกทางไปหาผู้ที่เคยแยกเนี้ยวใส่ แผนประจับประแจงแบบไม่รู้ไม่ซึ้ง

คุณย่าเหลเป็นนักเที่ยวพันทางที่ชุกชน ชอบวิ่งลดรั้วออกไปเมื่อทุกคนเพลオ โดยไม่รู้ตัวว่ามุขย์ประสงค์ร้ายดูคุณเมอเป็นคน ผูกใจเจ็บ ทำให้คุณย่าเหลต้องขึ้นสวรรค์ไปก่อนเวลาอันควร นำความโถมน้ำมาสู่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวอย่างยิ่งยวด

คุณย่าเหลจึงเป็นผู้ที่ได้ดังในครั้งกระโน้น ทราบจนปัจจุบันยังมีผู้รู้จักอยู่มากมาย กล่าวถึงกันมาตลอด ถือว่าคุณย่าเหลเป็นลุนข์ของภักดีประจำรัชกาล

ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 “แม่แดง” สุนัขราชดีที่ตั้งรกรากวิ่งไปมาอยู่แคบถนนพระราม 9 ให้กำเนิดกุมารและกุมารีมาหลายตน “แม่แดง” สภาพทรุดโทรมหาเช้ากินค่ำไม่สามารถเลี้ยงลูกได้ นายแพทย์ผู้หนึ่งได้ไปพบเข้า และนำลูกของ “แม่แดง” หน้าตาน่าเอ็นดูมาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทอดพระเนตร พร้อมนำความกราบบังคมทูลเรื่องราวของ “แม่แดง” ราชดีผู้อ่อนแอก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงมีพระเมตตา ทรงมีพระราชกรณีย์แล้วจึงให้นำลูก “แม่แดง” เข้ามาเลี้ยงในพระราชวัง ลูกแม่แดงไม่วืดอ่อนอี้เห่นว่าตนนั้นมีบุญวาสนาลั่นฟ้า จึงย้ายจากถนนพระราม 9 เข้ามาอยู่ในเขตพระราชฐานของพระรามวิบดีที่เก้าด้วยประการจะนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อลูกแม่แดงตนนี้ว่า “ทองแดง” จากนั้นมีอีกนานของเมื่อ

ทุกคนพร้อมใจกันเรียกว่า “คุณทองแดง” ล้วน “แม่แดง” ผู้ให้กำเนิด มีผู้ใจบุญสุนทานไม่ประสงค์อกรับไปอุปการะเลี้ยงดู เลิกจิรจัล มีบุญทั้งแม่ทั้งลูก เป็นข่าวที่น่ายินดี

“คุณทองแดง” มีลักษณะไทยแท้แต่โบราณ รูปร่างสันทัด ขนเกรียน กิริยาการยกเป็นชาววัง ดูมีความอ่อนโนย สายตาของ “คุณทองแดง” ล่อเวรความเป็นมิตร รวมทั้งได้รับการอบรมบ่มนิลัยซึ่งดีเป็นล้วนตัวอยู่แล้วเพิ่มเติมให้ “คุณทองแดง” เป็นชาวไทยที่ส่งบและแสนคลาด

คราไดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชนคราช วโรกาลให้บุคคลใดเข้าเฝ้า เป็นการส่วนพระองค์ ถ้าเสด็จลงมาพร้อม “คุณทองแดง” คุณทองแดงจะหมอบเฝ้าอยู่แทนพระบาทอย่างภักดีตลอดเวลา

ทุกครั้ง “คุณทองแดง” จะหมอบเฝ้าอย่างสุขใจและภักดีโดยเฉพาะจะอยู่ห่วงใย ค่อยแหงนขึ้นไปมองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ตลอดเวลาเป็นระยะๆ

คุณทองแดงนี้ได้รับพระราชทานนามสกุลอย่างโก้ว่า “สุวรรณชาด” หมายความว่า ทองแดง เช่นกัน ถ้าแปลกันง่ายๆ คุณทองแดง นามสกุล ทองแดง แต่ “สุวรรณชาด” นั้นทำให้คลาสสิกขึ้นไปอีก

“คุณทองแดง” ขณะนี้แต่งงานกับ “คุณทองแท้” ซึ่งเป็นผู้ร่วมจากเยือนปี มีลูกๆ ที่เป็นลูกครึ่งอกรามถึง 9 ตน ด้วยเลขที่แสนจะเป็นมงคลยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อให้มีคำว่า “ทอง” อุยทุกตน หัวปีชือ คุณทองชุมพูนทุ คุณทองเอก คุณทองม้วน คุณทองทัต คุณทองพล คุณทองหยิบ คุณทองหยอด คุณทองอัจฉริ และคุณทองนพคุณ สุวรรณชาด แสนจะพระประวัติ ฟังแล้วเป็นขอนมไทย

โบราณที่น่ารับประทาน

“คุณทองแดง” เป็นแม่ทีดี ในลูกทั้งเก้านั้น มีคุณทองอัจฉริ์ค่อนข้างจะเกรตื้อตึง คุณทองแดงไม่ปล่อยวาง ลั่งสอนลูกด้วยการจับให้คุณทองอัจฉริ์องให้ ก็ได้ผล คุณทองอัจฉริ์สำนักผิด เหมือนเด็กถูกลั่งสอน กำราบทำให้เข็ง และไม่กล้าทำผิดอีก

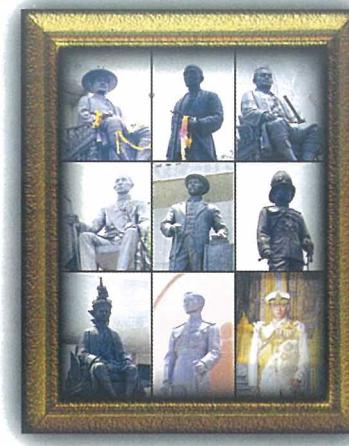
ผู้ที่ได้เข้าฝ่าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ้าโชคดีลองชั้นได้ประลองกับคุณทองแดงก็จะได้เห็นภาพการถ่ายงานของคุณทองแดง ที่น่าทึ่ง เมื่อเล็ต์จพระราชดำเนินมา คุณทองแดงจะนำเสต็จพระองค์ท่านอยู่ข้างหน้า

เมื่อประทับนั่ง คุณทองแดงจะหมอบลงบนนิ่ง ท่าแบบหมอบกราบด้วยสองเท้าหน้าไขว้กัน มีการลุกขึ้นมาทักทายผู้มาเข้าฝ่าฯ อย่างนิ่มนวลสมกับเป็นชาววัง ไม่บุ่มบ่าม ข้อสำคัญที่สุด คุณทองแดงจะรักและภักดีตามแบบฉบับของลัตว์เลี้ยงที่ซื่อ ตรงไปตรงมา เข้าใจง่ายกว่ามนุษย์ที่มีจิตใจลึกซึ้งซ่อนซ่อนเงื่อน

คุณทองแดงทำตนได้เหมาะสมกับที่ได้สมญานามว่า “ลุนข์ประจำรัชกาล” ผู้ภักดี.

จาก สยามรัฐลปดาห์วิจารณ์ ฉบับที่ 31

วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม 2544 - วันพุธที่ 3 มกราคม 2545

ภาพชุด
พระบรมราชนิรavarip

พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นปีที่กรุงเทพฯ มีอายุ ๒๗๐ ปี การที่ราชานีแห่งนี้ลสถิตสถาพร และร่วมเป็นสุขมาได้จนตราบทุกวันนี้ ก็ด้วยพระบารมีและพระมหากรุณาธิคุณ

ในพระมหากรุณาธิคุณแห่งบรรมราชนิรavarip ที่ตั้ง

หนังสือวิทยุสารรายวันฉบับนี้
จึงได้อัญเชิญภาพพระบรมราชนิรavarip
และพระบรมสาทิสัจฉณิ์ของ ๕ รัชกาล
มาเป็นเครื่องนำ morale ถึงพระบรมราชนิรavarip คุณอันประเสริฐ
และพระราชกรณียกิจอันยิ่งใหญ่ดังกล่าว.

พระบรมราชานุสรณ์

16

วิทยุสารฯ ร่มย์

อัมพวา สุมทรสังเคราะห์

17

วิทยุสารฯ ร่มย์

ลานมหาเจษฎาบดินทร์

18
วิทยุสารฯ ร่มย

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

19
วิทยุสารฯ ร่มย

กระทรวงการคลัง

20

วิทัญญาณรัมย์

สวนลุมพินี

21

วิทัญญาณรัมย์

รัชสภा

22

วิทยุสารฯ รัมย์

วัดสุทัคโน่เทพวราราม

23

วิทยุสารฯ รัมย์

โรงพยาบาลภูมิพล

สະພານພະរາມ 8 พระราชนำรິພື້ນວິກຸດ ຈຣ.45 ເຊື່ອມເນື່ອງ-ເຊື່ອມຫົວດ

1 ในพระราชนำรິ ແກ້ໄຂປັບປຸງທາຈຈາກຮຽນເຖິງທີ່
ຂຶ້ນທັງໄປແມ່ນປີ 2538 ປີທີ່ກູງເທິງ ເກີດວິກຸດລັບຈົວຍ່າງໜັກ
ຈາກຮາຍເປັນຈາລາລ ຖຸກຄົນຕົກເປັນເຫ຾້ອຂອງປັບປຸງທາຈຈາກ ແມ້ແຕ່ເດັກ
ທົ່ວທ່າກຳນັ້ນ ເພົະບາງຮາຍຕ້ອງຄລອດກລາງຄົນນີ້ອັງຈາກແມ່ນທີ່ທົ່ວແກ່
ຕ້ອງຕິດອູ້ໃນຮັດທ່ານກລາງຈາກຮັດຂັດ

ບໍລິເວລສະພານສມເດືອນພະປິວເກົ້າ ຄົນບໍນມຣາຊ່ານນີ້ ແລະ
ຄົນຮາຊຳເນີນ ເປັນພື້ນທີ່ທີ່ປະລົບປັບປຸງທາຈຈາກຮູນແຮງແລນສາຫຼັລ
ເພົະສະພານຮອງຮັບປິມານຮະຮວ່າງຄົນບໍນມຣາຊ່ານນີ້ໃນຜ່ານບຸງ
ກັບຄົນຮາຊຳເນີນໃນຜ່ານບຸງເທິງເທິງ ໄນໄດ້ ເນື່ອຈາກມີລັກພົບຂວາດທີ່ເສີງ
ສະພານ ຈນສັງຄລກຮະທບໄປຢັ້ງສ່ວນອື່ນຂອງເມືອງໝົດຄາດໄມ້ຄື້ງ...ຂະໜາດ
ແນວຄິດຫລາກຫລາຍເພື່ອແກ້ປັບປຸງທາໃນຈຸດດັ່ງກ່າວຍັງທາຂ້ອຍຸດໄມ້ໄດ້ ຈນ
ກຮະທັ່ງ...

...15 กฤกฏาคม 2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแนวคิดในการแก้ไขปัญหาจราจร ตามโครงการจราจรที่ดีแนว
ตะวันตก-ตะวันออก โดยให้ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งใหม่
เพิ่มขึ้น

ด้วยพระบรมราชโภตและสายประเ-netร้อนยาไกของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งนี้ บวกกับการระดมมันสมองของผู้เชี่ยวชาญ
ทางวิศวกรรม และสถาปัตยกรรม ประกอบด้วยเทคโนโลยีอันก้าวหน้า
ทำให้เกิดสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งใหม่ คือ สะพานพระราม 8 ...
สะพานในรูปแบบของสะพานขึ้นแบบอสมมาตรเลาเดี่ยว 3 ระนาบ ที่
ยาวที่สุดในโลก

จากวันนั้นถึงวันนี้ กรุงเทพมหานครได้รับสนองพระราชดำริ
ก่อสร้างสะพานดังกล่าว จนกระทั่งล่าสุด สะพานกำลังจะแล้วเสร็จ และ
เปิดการจราจรได้ในปี 2545

ทำไมต้องเป็นสะพานขึ้น

สะพานพระราม 8 นับเป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา แห่งที่
12 ในเขต กทม. และปริมณฑล...แนวสะพานเริ่มจากเชื่อมต่อกับโครงการ
ทางคุ่นนานาลายฟ้าถนนบรรมราชนนี บริเวณแยกอรุณอัมรินทร์ ผ่าน
ถนนอรุณอัมรินทร์ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงโรงพยาบาลสุราษฎร์ฯ ขึ้น
บรรจบกับปลายถนนวิภาวดีรังษีชั้ตติย์ใกล้กับธนาคารแห่งประเทศไทย...กว้าง
ขนาด 4 ช่องจราจรไป-กลับ...มีความยาวรวม 475 เมตร โดยเป็นช่วง
ตัวสะพาน 300 เมตร

รูปแบบสะพานเป็นสะพานขึ้นแบบอสมมาตรเลาเดี่ยว 3 ระนาบ

(ขึ้นเคเบิล 3 แนว)...โดยมีเสาับเคเบิล 1 ต้น ความสูง 165 เมตร ตั้ง^{อุปบน}ฝั่งธนบุรี ทำหน้าที่รับน้ำหนัก หรือที่โครงสร้างสำคัญอื่นๆ ของ
สะพาน ซึ่งด้วยเคเบิลระบบคู่บริเวณตัวสะพานฝั่งธนบุรี จำนวน 28 คู่
และขึ้นด้วยเคเบิลระบบเดี่ยว บริเวณฝั่งพระนคร จำนวน 28 เส้น

สาเหตุสำคัญที่ทำให้สะพานพระราม 8 จำเป็นต้องเป็นสะพานขึ้น
เนื่องจาก

1. ที่ตั้งของสะพานอยู่ใกล้กับจุดเริ่มต้นของขบวนเรือพุทธ-
ยาตราทางชลมารค ไม่สามารถสร้างตอม่อกลางน้ำได้ เพราะจะกีดขวาง
ทางเรือ...
2. ปลายสะพานในฝั่งกรุงเทพฯ อยู่ใกล้กับโบราณสถาน คือ^{ต่าหนักบางชุนพรหม} จึงต้องออกแบบให้ปลายสะพานจุดดังกล่าวไปร่วง
หรือมีสิ่งปลูกสร้างน้อยที่สุด และ
3. แม่น้ำในช่วงดังกล่าว เป็นช่วงแคบที่มีความกว้าง 275 เมตร
การก่อสร้างตอม่อกลางน้ำ จะทำให้แม่น้ำแคบลง เป็นผลให้น้ำในแม่น้ำ^{ยกตัวสูงขึ้น...}จะเพิ่มปัญหาน้ำเอ่อท่วมในถนนริมสองฝั่งในฤดูน้ำหลาก
มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้ถนนริมแม่น้ำเจ้าพระยา ย่านบางพลัด กำลังประสบ^{ปัญหาน้ำอืด}

เทคโนโลยีที่กลมกลืนกับประวัติศาสตร์

โครงสร้างหลักของสะพานพระราม 8 ที่ประกอบด้วยเสาสูง
และเคเบิล ออกแบบให้เปี่ยมไว้ด้วยความมั่นคงแข็งแรง...โดยเฉพาะ
เคเบิลแต่ละเส้น ได้ออกแบบพิเศษแตกต่างจากเคเบิลที่ใช้ในสะพาน
พระราม 9 สะพานขึ้นของทางด่วนสายเฉลิมมหานคร

นั้นคือ เคเบิลของสะพานพระราม 8 แต่ละเลี้นจะประกอบด้วยสลิง 11-65 เส้น เรียงข่านกันอยู่ ซึ่งคุณลักษณะตรงนี้ ทำให้หากเกิดปัญหากับเคเบิล สามารถขึ้นหรือหย่อนความตึงของเคเบิลได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องปิดการจราจร ต่างจากเคเบิลของสะพานพระราม 9 ซึ่งเคเบิลแต่ละสาย มาจากสลิงที่พันเป็นเกลียวอยู่ภายใน ทำให้การซ่อมหรือปรับปรุงเคเบิลต้องปิดการจราจรทั้งหมด

วิศวกรที่ออกแบบ ระบุถึงความมั่นคงแข็งแรงของสลิงสะพานพระราม 8 ไว้ว่า “ถึงแม้สลิงบนสะพานขนาดไป 1 เส้น สะพานก็ยังใช้ได้ตามปกติ!!!!”

ไม่เพียงแต่ความมั่นคงแข็งแรงเท่านั้น การออกแบบต่างๆ ยังแฟ้มไว้ด้วยความหมายทางประวัติศาสตร์ หรือแสดงถึงคุณค่าของความเป็นไทย เช่น สายเคเบิล มีการออกแบบให้เป็นสีเหลืองทอง...สีประจำของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว...

เส้นลวดที่นำมาพันเป็นลิงแต่ละเส้นเพื่อประกอบเป็นเคเบิลแต่ละสาย เพื่อใช้ชิงสะพานทั้งหมดนี้ หากนำเส้นลวดทั้งหมดมาคลี่ออกแล้วดัดความยาว จะได้ความยาวรวมทั้งสิ้น 3,850 กิโลเมตร เท่ากับระยะทางรูป “ขวนทอง” ของประเทศไทย 1 รอบพอดี...

และด้วยเหตุที่สะพานพระราม 8 ก่อสร้างเพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันทรงทิດล รัชกาลที่ 8 จึงมีการอัญเชิญพระราชลัญจกร ซึ่งเป็นพระราชลัญญาลักษณ์ประจำรัชกาลที่ 8 ได้แก่ รูปพระโพธิสัตว์ประทับบนบลังก์ดอกบัว มาเป็นต้นแบบในการตกแต่งโครงสร้างของสะพานให้สวยงามหลายจุด เช่น บริเวณแทนคองกรีตยึดสายเคเบิลจะลักษณะกลมๆ ผ่าเพดานใต้พื้นสะพาน ตกแต่ง

ด้วยลวดลายดอกบัวช่วยลงทะเบียนแสงและประกายไฟฟ้าในเวลากลางคืน... คำนี้เรียกว่า “โค้งมนเป็นรูปกลีบบัว..” หรือรากันตอก ซึ่งเป็นโลหะออกแบบ เป็นลวดลายวิจิตร จำลองมาจากดอกบัวและกลีบบัว ฯลฯ

เชื่อมเมือง - เชื่อมชีวิต

แน่นอนที่สุด วัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้างสะพาน จะต้องเพื่อประโยชน์ของการจราจรเป็นอันดับแรก ทั้งนี้คาดหมายกันว่า การเปิดใช้สะพานพระราม 8 ในต้นเดือนพฤษภาคม 2545 นี้ จะช่วยแก้ปัญหาการจราจรติดขัดบริเวณสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าได้ 30% โดยในช่วงแรกคาดว่าจะมีรถมาใช้สะพานพระราม 8 ทั้งขาเข้าและขาออกประมาณ 2,500 คัน/ชั่วโมง

URN:n กตาม นอกเหนือจากประโยชน์ทางด้านการจราจรเพื่อ “เชื่อมเมือง” กรุงเทพฯ เข้าหากัน...สะพานพระราม 8 ยังถูกออกแบบไว้เพื่อ “เชื่อมชีวิต-วัฒนธรรม-ประวัติศาสตร์” ระหว่างอดีตสู่ปัจจุบันอีกด้วย ด้วยการใช้ “เสาสูง” โครงสร้างหลักของสะพาน เป็นสื่อกลางในการศึกษา

“เสาสูงสะพานพระราม 8” มีได้มีหน้าที่เพื่อทิวหรือรังโครงสร้างของสะพานทั้งหมดไว้เท่านั้น...แต่เสาสูงรูปตัวราย (Y) ควร ยังถูกออกแบบและก่อสร้างเป็นอาคารชมวิวรวมแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งแรกในกรุงเทพมหานคร...

เสาสูงสะพานพระราม 8 มีความสูงจากพื้นดินรวม 165 เมตร โดยปลายยอดเสาที่เป็นจุดชมวิว ได้ก่อสร้างเป็นรูป “หัวเม็ด” แบบไทย โครงสร้างเป็นโลหะกรุกระยะห่าง 35 ตารางเมตร จุคนได้ครั้งละประมาณ 30-40 คน

เนื่องจากโครงสร้างเสาสูงสะพานพระราม 8 เป็นรูปตัว Y ค้ำ...การขนส่งจุดชมวิวสะพานพระราม 8 จึงถูกออกแบบไว้เป็นพิเศษ ชนิด “แห่งเดียวในโลก” นั่นคือ...มีการติดตั้งลิฟต์พิเศษ ชนิดขึ้น-ลง ในแนวเฉียงและแนวตั้งในตัวเดียวกัน...โดยลิฟต์พิเศษนี้ จะขึ้นเป็นแนวเฉียงจากพื้นดินเป็นความสูง 80 เมตรก่อน จากนั้นจะขึ้นเป็นแนวตั้งอีก 155 เมตร ขึ้นสู่จุดชมวิวที่ปลายยอดเสา...บรรทุกได้เที่ยวละ 4-5 คน ใช้เวลาขึ้นลงต่อเที่ยว 3 นาที...ออกแบบและสร้างเป็นพิเศษ สั่งตรงมาจากประเทศสวีเดน

นอกจากลิฟต์พิเศษแล้ว ยังมีลิฟต์ธรรมดาอีก 1 ตัว ซึ่งปกติจะใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ช่องบารุง โดยเป็นลิฟต์ขึ้นเฉียงจากพื้นดิน 1 ตัว และต้องมาต่อลิฟต์ตัวใหม่ที่ขึ้นลงแนวตั้งอีกหอต้นหนึ่ง...โดยลิฟต์ตั้งกล่าวจะใช้สำหรับคณะผู้เยี่ยมชมด้วย นอกจากใช้ขึ้นลงเจ้าหน้าที่

การขึ้นลงหอชมวิวสะพานพระราม 8 วิธีสุดท้าย ทำได้ด้วยการขึ้นลงบันได...ทึ้งนี้ภายในเสาสูงจะมีบันไดเชื่อมต่อระหว่างด้านล่างถึงด้านบน...อีกทั้งระบบลาการูปปิโภค ไฟฟ้า โทรศัพท์ และระบบป้องกันอัคคีภัย เช่นเดียวกับอาคารปกติทั่วไป

กล่าวกันว่า บรรยากาศบนจุดชมวิวสะพานพระราม 8 ทำให้เห็นและรับรู้ถึงการขยายตัวของกรุงเทพฯ เมืองซึ่งเชื่อมต่อด้วยโครงข่ายของคลองต่างๆ...จากกรุงรัตนโกสินทร์เนอดีต จนถึงกรุงเทพมหานครในยุคปัจจุบัน

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมีโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ในพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ของสะพานพระราม 8 ภายในประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตตั้งเดิมของ

คนไทย ได้แก่ พิพิธภัณฑ์รัตนโกสินทร์ เพื่อรำบรวมพระราชกรณียกิจของพระมหาปัตริย์ไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ทุกพระองค์

พิพิธภัณฑ์ที่แสดงถึงวิถีชีวิตตั้งเดิมของชุมชนในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์โรงเหล้า เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงโรงสุราบางยี่ขัน และพิพิธภัณฑ์บ้านปูน เพื่อบอกเล่าถึงเรื่องราวเก่าแก่ของชุมชนบ้านปูน ซึ่งชาวชุมชนส่วนหนึ่งต้องเลี่ยลลະที่อยู่อาศัยจากการเวนคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างโครงการ

ด้วยนวัตกรรมทันสมัยของสะพานพระราม 8 จะเชื่อมเมืองของกรุงเทพมหานครเข้าหากัน เพื่อบรรเทาปัญหาที่หนักอกของคนกรุงเทพฯ ทึ้งเรื่องจราจร สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต...ถึงวันนั้นรอยยิ้มและใบหน้าอันเบิกบานของผู้คนที่ลัญจระเป็นเครื่องยืนยันว่า

โครงการสะพานพระราม 8 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการเพื่อประโยชน์สุข และความสุขสมบูรณ์ของคนกรุงเทพฯ และคนไทยอย่างแท้จริง.

ตำนานพระพุทธสิหิงค์

ผลตัว หลวงวัดราษฎรากการ

เรื่อง ตำนานหรือประวัติของพระพุทธสิหิงค์ ได้มีท่านผู้รู้เรียบเรียงไว้แล้วหลายท่าน เช่น พระโพธิรังษี ปราชญ์เชียงใหม่ ได้เขียนเป็นภาษาคำราوا พ.ศ. 1960 และบรรยายเรื่องรามajanถึง พ.ศ. 1954 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงนิพนธ์ต่อจากพระโพธิรังษีมานถึงปัจจุบันสมัย หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ ได้เรียบเรียงใหม่เป็นตำนานย่อและกล่าวข้อวิจารณ์ในทางโบราณคดี ส่วนข้อความที่ข้าพเจ้าจะเขียนต่อไปนี้ จะได้เก็บข้อเท็จจริง ที่ท่านผู้รู้เหล่านั้นได้ค้นคว้าแล้ว มาเรียบเรียงไว้ให้เป็นตำนานอ่านง่าย เพื่อความสะดวกและเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไป

ตำนานโดยย่อ มีอยู่ว่า พระพุทธสิหิงค์ เป็นพระพุทธรูปที่พระมหากษัตริย์ลังกาได้ทรงสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. 700 ได้เข้ามาสู่สยาม ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งเป็นสมัยต้นที่ประเทศไทยได้กำเนิดขึ้น ฉะนั้น จึงต้องนับว่าพระพุทธสิหิงค์เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของสยามอย่างแท้จริง

แต่ในเมืองไทยเรา พระพุทธรูปที่ทรงพระนามว่า “พระพุทธสิหิงค์” นั้น มีอยู่ถึง 3 องค์ คือ •

1. ในพระที่นั่งพุทธไธศวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดพระนคร
2. ในหอพระสิหิงค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ
3. ในวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อเป็นดังนี้ ก็เกิดปัญหาว่า องค์ไหนเป็นพระพุทธสิหิงค์ที่พระมหากษัตริย์ลังกาได้ทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. 700 และเข้ามาสู่สยามในสมัยพ่อขุนรามคำแหง

หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ได้เรียบเรียงข้อวิจารณ์ไว้โดยถือว่า โดยอาศัยเหตุผลในลักษณะของคิลปกรรมและโบราณคดี และเมื่อเวลาลักษณะพระพุทธรูปลังกาเข้ามาเทียบเคียงแล้ว พระพุทธสิหิงค์ที่ได้ลักษณะอันควรเชื่อว่าสร้างในลักษณะนั้น ก็มีอยู่องค์เดียว คือพระพุทธสิหิงค์ที่ประดิษฐานอยู่ในพระที่นั่งพุทธไธศวรรย์ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดพระนคร ซึ่งได้เชิญเสด็จออกมากให้ประชาชนทำลักษณะรูปตามจารีตประเพณีของไทยในวันนักขัตฤกษ์ขึ้นปีใหม่

พระพุทธสิหิงค์พระองค์นี้ เป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิ ส่วนสูง วัดจากพื้นที่ประทับถึงรักมี ได้ 91 เซนติเมตร ส่วนกว้างวัดตามหน้าตัก ได้ 66 เซนติเมตร พระศรีระได้ส่วนและงานที่สุด ซึ่งเมื่อกราดหินราช จังหวัดพิษณุโลกเลี้ยงแล้ว จะหาพระพุทธรูปโบราณในเมืองไทย งามได้ส่วนเทียบเทียมพระพุทธสิหิงค์ไม่มีเลย

ตำนานของพระโพธิรังษีกล่าวว่า พระพุทธสิหิงค์นี้ เจ้าลังกา 3 องค์ ได้ร่วมพระทัยกัน พร้อมด้วยพระอรหันต์ในเกาะลังกาสร้างขึ้นเมื่อรา

พ.ศ. 700 ก่อนจะสร้างก็ได้ปรึกษาสอบถามลึกลักษณะอย่างถี่ถ้วน โดยหมายจะให้ได้พระรูปเหมือนองค์พระพุทธเจ้าจริงๆ ถึงกับดำเนินกล่าวว่า พระยานาคซึ่งเคยเห็นองค์พระพุทธเจ้ามาແປلغกายให้ดูเป็นตัวอย่าง ในขณะทำการหล่อ ช่างคนหนึ่งทำไม่ถูกพระทัยเจ้าองค์หนึ่ง เจ้าองค์นั้นทรงพระพิโรหวดด้วยไม้ถูกน้ำมือของเจ็บปวด ครั้นเมื่อหล่อพระพุทธลิทิข์ก็แล้ว น้ำพระหัตถ์พระพุทธลิทิข์ก็มีรอยพิรุธไปนิ้วนึง

มาถึงสมัยพ่อขุนรามคำแหง (พ.ศ. 1820- 1860) มีพระภิกษุลังกาเข้ามาสู่ประเทศไทย นำความเชื่อในพระศาสนา พ่อขุนรามคำแหงได้ทรงทราบถึงลักษณะที่งดงามของพระพุทธลิทิข์ก็โปรดเกล้าฯ ให้พระยานครครีรัมราชา แต่งทุตเชิญพระราชสำนักไปขอประทานพระพุทธลิทิข์ค์จากพระเจ้ากรุงลังกา พระเจ้ากรุงลังกาถวายมาตามพระราชประสงค์ พ่อขุนรามคำแหงเสด็จไปรับพระพุทธลิทิข์ก็ถึงนครครีรัมราชา และเชิญมาประดิษฐานณ กรุงสุโขทัย ในการเดินทางจากนครครีรัมราชาถึงสุโขทัย ซึ่งในครั้งนี้เนื่องไม่รู้ว่าจะต้องใช้เวลาสักกี่วันกี่เดือนนั้น ตลอดเวลาที่เคลื่อนขบวนเดินทางไปพ่อขุนรามคำแหงได้ทรงประคององค์พระพุทธลิทิข์ไปตลอดทาง

พระมหาภัตตริย์กรุงสุโขทัยทุกพระองค์ ได้ทรงเคารพบูชาพระพุทธลิทิข์ก็ตลอดมา ครั้นเมื่อได้ตั้งกรุงครีรัมราชาขึ้น ทางสุโขทัยยื่นก้าลงลง สมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 (ขุนหลวงพะจ้ว) เจ้ากรุงครีรัมรายาได้สุขทัยไว้ในอำนาจเมื่อ พ.ศ. 1920 พญาไสยลือไทย เจ้ากรุงสุโขทัยถูกผลัดตำแหน่งเป็นเจ้าประเทศราชลงมาครองพิษณุโลก ได้อัญเชิญพระพุทธลิทิข์ค์มาประดิษฐานไว้ที่พิษณุโลกด้วย เมื่อพญาไสยลือไทยลี้นพระชนม์แล้ว สมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 ก็โปรดให้เชิญพระพุทธลิทิข์โดยทางเรือลงมาไว้กรุงครีรัมรา

พญาไสยลือไทยจะสืบพระชนม์ปีได้ไม่แน่ ฉะนั้นจึงไม่ทราบแน่นอนว่าพระพุทธลิทิข์ได้ประดิษฐานอยู่พิษณุโลกนานเท่าใด

เมื่อทางกรุงครีรัมรายาได้กรุงสุโขทัยไว้ในอำนาจแล้ว ได้จัดการแบ่งเขตการปกครองออกเป็นสองมณฑล คือเมืองตาก เมืองกำแพงเพชร และเมืองนครสวรรค์เป็นมณฑลหนึ่ง มีเมืองกำแพงเพชรเป็นเมืองหลวงให้พระยาธุชิษฐิระเป็นผู้ปกครอง และเมืองสุโขทัย สวรรคโลก กับพิษณุโลก เป็นอีกมณฑลหนึ่ง ให้เจ้านายในวงศ์พระร่วงปกครอง เมื่อลื้นเจ้านายในวงศ์พระร่วงแล้ว ตามธรรมดารัชทายาทแห่งกรุงครีรัมรายาขึ้นไปปกครองเอง พระยาธุชิษฐิระผู้ครองกำแพงเพชรนั้น ปรากฏว่าเป็นราชบุตรเลี้ยงของสมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 โดยพระมเหสีของสมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 นั้น ได้สามีและมีบุตรชายคนหนึ่งก่อนที่จะได้เป็นพระมเหสี พระยาธุชิษฐิระประราดาจะได้พระพุทธลิทิข์ไปประดิษฐานไว้ที่เมืองกำแพงเพชร จึงให้พระมเหสีผู้เป็นมารดาของตนขอพระพุทธรูปองค์หนึ่ง พระบรมราชាណิราชที่ 1 พระราชนدانและโปรดให้ขุนพุทธบาลผู้รักษาพระ เลือกพระพุทธรูปส่งไปองค์หนึ่ง พระมเหสีได้ให้ลินบนขุนพุทธบาล เลือกพระพุทธลิทิข์ส่งไป ทั้งนี้จะเป็นปีได้ไม่แน่แต่ต้องก่อน พ.ศ. 1931 เพาะสมเด็จพระบรมราชាណิราชสวรรคตในพ.ศ. 1931 และมีเรื่องต่อไปว่า ใน พ.ศ. 1931 นี้เองมีภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในเมืองกำแพงเพชร บ้านรูปจำลองพระพุทธลิทิข์ด้วยขี้ผึ้ง แล้วนำพระพุทธรูปจำลองนี้ไปเชียงราย เจ้ามหาพรหมผู้ครองนครเชียงรายได้เห็นก์ชوانเจ้ากือนาพิชัย ผู้ครองนครเชียงใหม่ยกกองทัพไปกำแพงเพชรและนำขุนพระพุทธลิทิข์ พระยาธุชิษฐิระต้องยอมยกพระพุทธลิทิข์ให้ไปพระพุทธลิทิข์จึงได้ไปประดิษฐานอยู่เชียงราย ใน พ.ศ. 1931

พ.ศ. 700 ก่อนจะสร้างก็ได้ปรึกษาสอบถามถึงพระพุทธลักษณะอย่างที่ถ้วนโดยหมายจะให้ได้พระรูปเหมือนองค์พระพุทธเจ้าจริงๆ ถึงกับตั้นานกันว่า พระยานาคซึ่งเคยเห็นองค์พระพุทธเจ้ามาແປلغากยให้ดูเป็นตัวอย่าง ในขณะทำการหล่อ ช่างคนหนึ่งทำไม่ถูกพระทัยเจ้าองค์หนึ่ง เจ้าองค์นั้นทรงพระพิโรหวดดวยไม้ถูกนิ้วมือช่างเจ็บปวด ครั้นเมื่อหล่อพระพุทธลิทธิ์แล้ว นิ้วพระหัตถ์พระพุทธลิทธิ์ก็มีรอยพิรุธเป็นนิ้วหนึ่ง

มาถึงสมัยพ่อขุนรามคำแหง (พ.ศ. 1820- 1860) มีพระภิกษุลังกาเข้ามาสู่ประเทศไทย พ่อขุนรามคำแหงได้ทรงทราบถึงลักษณะที่งดงามของพระพุทธลิทธิ์โปรดเกล้าฯ ให้พระยานครครีรัมราชา แต่งทุตเชิญพระราชสารณไปขอประทานพระพุทธลิทธิ์จากพระเจ้ากรุงลังกาพระเจ้ากรุงลังกาถวายมาตามพระราชประสงค์ พ่อขุนรามคำแหงเสด็จไปรับพระพุทธลิทธิ์ถึงนครครีรัมราชา และเชิญมาประดิษฐาน ณ กรุงสุโขทัย ในการเดินทางจากนครครีรัมราชถึงสุโขทัย ซึ่งในครั้งนี้ไม่รู้ว่าจะต้องใช้เวลาลักกิวันกี่เดือนนั้น ตลอดเวลาที่เคลื่อนขบวนเดินทางไปพ่อขุนรามคำแหงได้ทรงประคององค์พระพุทธลิทธิ์ไปตลอดทาง

พระมหาภัตตริย์กรุงสุโขทัยทุกพระองค์ ได้ทรงเคารพบูชาพระพุทธลิทธิ์ตลอดมา ครั้นเมื่อได้ตั้งกรุงครួយុទ្ធយាដ្ឋា ทางสุโขทัยอ่อนกำลังลง สมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 (ขุนหลวงพะং) เจ้ากรุงครួយុទ្ធយາได้สุโขทัยไว้ในอำนาจเมื่อ พ.ศ. 1920 พญาไສยลือไทย เจ้ากรุงสุโขทัยถูกกลดตำแหน่งเป็นเจ้าประเทศลงมาครองพิชนุโลก ได้อัญเชิญพระพุทธลิทธิ์มาประดิษฐานไว้ที่พิชนุโลกด้วย เมื่อพญาไສยลือไทยลื้นพระชนม์แล้ว สมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 ก็โปรดให้เชิญพระพุทธลิทธิ์โดยทางเรือลงมาไว้กรุงครួយុទ្ធយາ

พญาไສยลือไทยจะลื้นพระชนม์ปีใดไม่แน่ ฉะนั้นจึงไม่ทราบแน่นอนว่าพระพุทธลิทธิ์ได้ประดิษฐานอยู่พิชนุโลกนานเท่าใด เมื่อทางกรุงครួយុទ្ធយາได้กรุงสุโขทัยไว้ในอำนาจแล้ว ได้จัดการแบ่งเขตการปกครองออกเป็นสองมณฑล คือเมืองตาก เมืองกำแพงเพชร และเมืองนครสวรรค์เป็นมณฑลหนึ่ง มีเมืองกำแพงเพชรเป็นเมืองหลวงให้พระยาอุบลราชิริยะเป็นผู้ปกครอง และเมืองสุโขทัย สวรรค์โลก กับพิชนุโลก เป็นอีกมณฑลหนึ่ง ให้เจ้านายในวงศ์พระร่วงปกครอง เมื่อสิ้นเจ้านายในวงศ์พระร่วงแล้ว ตามธรรมดائرัชทายาทแห่งกรุงครួយុទ្ធយាដ្ឋាไปปกครองเอง พระยาอุบลราชิริยะผู้ครองกำแพงเพชรนั้น ปรากฏว่าเป็นราชบุตรเลี้ยงของสมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 โดยพระมเหสีของสมเด็จพระบรมราชាណิราชที่ 1 นั้น ได้สามีและมีบุตรชายคนหนึ่งก่อนที่จะได้เป็นพระมเหสี พระยาอุบลราชิริยะประทานจะได้พระพุทธลิทธิ์ไปประดิษฐานไว้ที่เมืองกำแพงเพชร จึงให้พระมเหสีผู้เป็นมารดาของตนขอพระพุทธรูปองค์หนึ่ง พระบรมราชាណิราชที่ 1 พระราชทานและโปรดให้ขุนพุทธบาลผู้รักษาพระ เลือกพระพุทธรูปส่งไปองค์หนึ่ง พระมเหสีได้ให้ลินบนขุนพุทธบาล เลือกพระพุทธลิทธิ์ส่งไป ทั้งนี้จะเป็นปีใดไม่แน่แต่ต้องก่อน พ.ศ. 1931 เพราะสมเด็จพระบรมราชាណิราชสวรรคตในพ.ศ. 1931 และมีเรื่องต่อไปว่า ใน พ.ศ. 1931 นี้เองมีภิกษุรูปหนึ่งอยู่ในเมืองกำแพงเพชร ปั้นรูปจำลองพระพุทธลิทธิ์ด้วยขี้ผึ้ง แล้วนำพระพุทธรูปจำลองนี้ไปเชียงราย เจ้ามหาพรหมผู้ครองนครเชียงรายได้เห็นก็ชวนเจ้ากีโนนาพิชัย ผู้ครองนครเชียงใหม่ยกกองทัพไปกำแพงเพชรและขึ้นพระพุทธลิทธิ์ พระยาอุบลราชิริยะต้องยอมยกพระพุทธลิทธิ์ให้ไปพระพุทธลิทธิ์จึงได้ไปประดิษฐานอยู่เชียงราย ใน พ.ศ. 1931

พระพุทธลิทิหคปะดิษฐานอยู่เชียงราย ราوا 20 ปี ในขณะอยู่เชียงรายนี้ เจ้ามหาพรหมให้ช่างตัดนิ้วพระหัตถ์พระพุทธลิทิหคปะที่รูปมาแต่เดิมนั้นออกเสีย แล้วบ้านทุนขึ้นซึ่งหล่อเนื้อทองล้มฤทธิ์เทิดเข้าใหม่จนนิ้วพระหัตถ์บริสุทธิ์ดี พอกถึง พ.ศ. 1950 เชียงใหม่กับเชียงรายเกิดวิวาทถึงกับบรรบกัน เชียงรายแพ้ เจ้าแสนเมืองนา เจ้าครองนครเชียงใหม่ ก็เชิญพระพุทธลิทิหคปะมาไว้เชียงใหม่ พระพุทธลิทิหคปะดิษฐานอยู่เชียงใหม่ ราوا 255 ปี สมเด็จพระนราภัยณ์มหาราชตีเมืองเชียงใหม่ได้ใน พ.ศ. 2205 โปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระพุทธลิทิหคปะดิษฐานไว้ ณ วัดพระครีสรรเพชญ์ กรุงศรีอยุธยา ครั้นเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 เชียงใหม่เป็นพวากพ้องพม่าจึงสามารถเชิญพระพุทธลิทิหคปะกลับไปเชียงใหม่ได้เมื่อ พ.ศ. 2310

มาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อเชียงใหม่ได้รวมอยู่กับไทยแล้ว พม่ายกกองทัพมาล้อมเชียงใหม่ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรมหาสุรลิขทนาท ยกกองทัพไปขึ้นแล่กของทัพพม่าไปพั้นเมืองเชียงใหม่ ครั้นแล้วสมเด็จฯ กรมพระราชวังบวร จึงทรงเชิญพระพุทธลิทิหคปะมากรุงเทพฯ (พ.ศ. 2338) ประดิษฐานในพระที่นั่งพุทธอิศวรรย์ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานอยู่จนบัดนี้

เมื่อสมเด็จฯ กรมพระราชวังบวรมหาสุรลิขทนาทสวัสดิ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระพุทธลิทิหคปะไว้ในวัดพระครีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ววังหลวง) พระพุทธลิทิหคปะได้ประดิษฐานอยู่ในที่นั่นมาตลอดรัชกาลที่ 1-2-3 ครั้นถึงรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดพระราชทานให้พระบาทสมเด็จพระปินเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเชิญกลับมาไว้วังหน้าเมื่อ พ.ศ.

2394 ต่อมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประลังค์จะประดิษฐานพระพุทธลิทิหคปะไว้ ณ วัดบวรสถานสุทธาวาส (วัดพระแก้ววังหน้า) จึงโปรดเกล้าฯ ให้ช่างเชียนดำเนินพระพุทธลิทิหคปะที่ฝาผนังข้างในพระอุโบสถ ยังมิทันสำเร็จแล้วจสวัสดิ์แล้วก่อน ความคิดที่จะให้ประดิษฐานพระพุทธลิทิหคปะไว้ ณ วัดบวรสถานสุทธาวาสเป็นอันเลิกล้มไป พระพุทธลิทิหคปะคงประดิษฐานอยู่ ณ พระที่นั่งพุทธอิศวรรย์จนทุกวันนี้ ตามประวัติที่กล่าวมานั้น อาจย่อความลงได้ดังนี้

พระพุทธลิทิหคปะร้างขึ้นเมื่อราوا พ.ศ. 700 มีอายุนับถึงเวลานี้ ราوا 1770 ปี (เมื่อปี พ.ศ. 2470 บก.) และประดิษฐานอยู่ลังกาทวีป ราوا 1150 ปี

ราوا พ.ศ. 1850 ได้แล่ด์จเข้ามาสู่สยามประเทศ และประดิษฐานอยู่ที่กรุงลูໂ喻ทัย ราชธานีแรกของประเทศไทย ราوا 70 ปี

ราوا พ.ศ. 1920 ได้มาประดิษฐานที่พิษณุโลก ราوا 5 ปี

ราوا พ.ศ. 1925 ได้มาประดิษฐานที่กรุงศรีอยุธยา ราوا 5 ปี

ราوا พ.ศ. 1930 ได้ไปประดิษฐานที่กำแพงเพชร ราوا 1 ปี

พ.ศ. 1931 ได้ไปประดิษฐานที่เชียงราย 20 ปี

พ.ศ. 1950 ได้ไปประดิษฐานที่เชียงใหม่ 255 ปี

พ.ศ. 2250 ได้มาประดิษฐานที่กรุงศรีอยุธยา 105 ปี

พ.ศ. 2310 ได้กลับไปประดิษฐานที่เชียงใหม่ 28 ปี

พ.ศ. 2338 ได้มาประดิษฐานที่กรุงเทพฯ จนถึงปัจจุบันนี้ นับได้ 200 ปี (เมื่อปี พ.ศ. 2538 บก.)

โดยนัยนี้ นับว่าพระพุทธลิทิหคปะเป็นพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้าน

คุณเมืองของประเทศไทยมาตั้งแต่ประวัติการ ผู้แต่งตำนานคือพระโพธิรังษี ได้พรรณนาอานุภาพและปฏิหาริย์ เป็นลิ่งที่เรามีค่ายเชื่อกันในสมัยนี้ แต่เหตุผลของพระโพธิรังษี มีข้อที่น่าฟังอยู่มาก ในตอนหนึ่งพระโพธิรังษี กล่าวว่า “พระพุทธลิทิหค์หาชีวิตมิได้ก็จริง แต่อิทธานุภาพด้วยเหตุ 3 ประการ คือ อธิษฐานพลของพระอรหันต์ อธิษฐานพลของเจ้าลังกา หลายองค์ และศาสนาพลของพระพุทธเจ้า” ซึ่งหมายความว่ากำลังใจ ของพระอรหันต์ และกำลังใจของเจ้าลังกาพร้อมทั้งกำลังแห่งพระพุทธ ศาสนา กระทำให้พระพุทธลิทิหค์เป็นพระพุทธปฏิมากรที่ทรงอานุภาพ อีกตอนหนึ่งพระโพธิรังษี กล่าวว่า “พระพุทธลิทิหค์เมื่อเสด็จประทับอยู่ ในที่ใดๆ ย่อมทรงทำให้พระพุทธศาสนาสู่เรื่องดังดูงประทีป เมื่อนั้นนี่ว่า พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่”

ผู้เขียนเองมีความเชื่อมั่นในอานุภาพของพระพุทธลิทิหค์อยู่มาก อย่างน้อยก็สามารถบำบัดความทุกข์ร้อนในใจให้เหือดหาย ผู้ใดมีความทุกข์ ร้อนในใจ ท้อถอยหมดmann ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ถ้าได้มาจุดธูปเทียน บูชาพระพุทธลิทิหค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ขอให้อานุภาพของ พระพุทธลิทิหค์จะเป็นเครื่องช่วยเหลือให้ท่านมีความเจริญรุ่งโรจน์ ทุกสถานะอยู่.

พระพุทธเจ้า แม้แต่ยังมิได้พึงพระธรรมเทศนาเลย ก็มีความสบายนใจใน ทันทีที่ได้เห็น ผู้ที่ได้เห็นพระพุทธลิทิหค์ย่อมได้รับผลอย่างเดียวกัน

พระพุทธลิทิหค์เป็นที่เคารพลักษณะของพระราชาธิบดี และ ประชาชนชาวสยามมาตลอดเวลากว่า 600 ปี รู้จักรรมนูญฉบับจำลองที่ ประดิษฐานอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วพระราชอาณาจักรสยามนั้น ก็ได้ทำขึ้น และรักษาไว้ภายใต้อานุภาพของพระพุทธลิทิหค์และด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ แน่นอนว่า พระพุทธลิทิหค์เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของประเทศไทย ขอความสุขสวัสดิ์จงมีแด่ท่านทั้งหลาย ที่น้อมใจกระทำลักษณะ บูชาพระพุทธลิทิหค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ขอให้อานุภาพของ พระพุทธลิทิหค์จะเป็นเครื่องช่วยเหลือให้ท่านมีความเจริญรุ่งโรจน์ ทุกสถานะเสมอ.

ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น

สิงห์กอบ ลาภพิเศษพันธุ์

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น สามารถนับย้อนหลังไปเป็นเวลาถึงกว่า 600 ปี โดยความสัมพันธ์ในระยะแรกเริ่มต้นจากการติดต่อทำการค้าระหว่างไทยกับพ่อค้าชาวเกาะโอกินawa (Okinawa) ในประเทศริวกิว (Ryukyu) ทางตอนใต้ของญี่ปุ่น จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นระบุว่า เรือพาณิชย์จากโอกินาวาได้เดินทางมาค้าขายกับประเทศไทยต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่ช่วงต้นคริสตศตวรรษที่ 14 ซึ่งตรงกับสมัยลุขิทัยของไทย ในขณะที่เรือจากไทยได้เดินทางไปยังเกาะโอกินawa ในตอนปลายคริสตศตวรรษที่ 14 ลินคำที่ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นในยุคนี้ ได้แก่ ผ้าไหมและสิ่งทอ เครื่องปั้นดินเผาของจีน ดาบญี่ปุ่น ส่วนลินคำที่ญี่ปุ่นนำเข้าจากไทย ส่วนใหญ่ได้แก่ ไม้สำหรับทำสียอมผ้า เครื่องปั้นลังค์โลก เครื่องเทศ และสุรา ฯลฯ ตัวอย่างของลิ้งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศ

ญี่ปุ่นในยุคแรก ได้แก่ เครื่องปั้นลังค์โลก ซึ่งในปัจจุบันยังคงเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีในหมู่ชาวญี่ปุ่นที่นิยมเครื่องปั้นดินเผา หรือผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับพิธีชงชาแบบญี่ปุ่น ที่ยังมีการใช้ถ้วยชามหรือภาชนะลังค์โลกประกอบในพิธี นอกจากนี้เหล้าอาวามอริ (Awamori) ซึ่งเป็นเหล้าพื้นเมืองของชาวโอกินawa ก็สันนิษฐานว่าได้รับการถ่ายทอดโดยวิธีการผลิตเหล้าโรงของไทย และวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเหล้าอาวามอริก็เป็นข้าวของไทยหรือข้าวเมล็ดยาว ในตระกูล Indica ซึ่งต่างจากเหล้าสาเกโดยทั่วไปของญี่ปุ่นที่ผลิตจากข้าวญี่ปุ่นซึ่งเป็นข้าวเมล็ดลั่นในตระกูล Japonica

เมื่อเข้าสู่ยุคกรุงศรีอยุธยาการติดต่อค้าขายระหว่างไทยกับญี่ปุ่นขยายตัวออกไปถึงภูมิภาคอื่นของญี่ปุ่น โดยรัฐบาลโซกุนโตกุจาวา (Tokugawa) ได้เริ่มใช้ระบบการออกใบอนุญาตให้แก่เรือญี่ปุ่นที่เดินทางมาค้าขายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่ต้นคริสตศตวรรษที่ 17 และได้ออกใบอนุญาตให้กับเรือที่มาค้าขายกับประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1604 (พ.ศ. 2147) มีหลักฐานว่าจำนวนเรือญี่ปุ่นที่เดินทางมาค้าขายยังกรุงศรีอยุธยามีจำนวนมากกว่าที่ไปค้าขายกับประเทศไทยเดียว ในยุคหนึ่นในขณะที่เรือสินค้าของไทยก็เริ่มเดินทางไปถึงเมืองนางาซากิ (Nagasaki) ซึ่งเป็นเมืองท่าทางตอนใต้ของญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1612 (พ.ศ. 2155) สินค้าที่ญี่ปุ่นซื้อจากไทยในช่วงนี้มีความหลากหลายขึ้น เช่น หนังกว้าง งานช่างและเข้าลัตต์ ตลอดจนแรดดีบุก และตะกั่ว การขยายตัวของ การค้าระหว่างกันในช่วงนี้ ทำให้มีพ่อค้าญี่ปุ่นเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านญี่ปุ่น กล่าวกันว่าในยุคเพื่องพูมีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ในหมู่บ้านดังกล่าวสูงสุดถึงประมาณ 1,500 คน

ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาตั้งรกรากในหมู่บ้านญี่ปุ่นในกรุงศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ได้แก่พ่อค้าคนกลางในการซื้อขายสินค้าต่างๆ และผู้นับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งอยพหอบหนึ่งการจับกุมของรัฐบาลโซกุน ซึ่งมีนโยบายจำกัด ลิทธิเสรีภาพในด้านศาสนา นอกจากนี้ยังมีบางส่วนเป็นอดีตชาムหรือที่พ่ายแพ้การต่อสู้และชิงอำนาจภายในและสูญเสียผู้นำกลุ่มของตน จนต้องหลบหนีออกนอกประเทศ ซึ่งคนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านอาชีวะ และการรอบและต่อมามาได้กลายเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการช่วยราชการ ด้านการรอบของกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินของพระเจ้าทรงธรรม ในฐานะทหาร “กรมอาสาญี่ปุ่น” โดยมี ยามาดา นางามาสา (Yamada Nagamasa) เป็นหัวหน้า ยามาดาได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากพระเจ้าทรงธรรม เป็นอันมาก จนได้รับความดีความชอบเป็นพระเสนาธิคุณ มีตำแหน่งเป็นเจ้ากรมอาสาญี่ปุ่น มีคักดินา 1,000 ไร่ ก่อนที่จะได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น “อกญาเสนาธิคุณ” ในเวลาต่อมา แต่หลังจากสิ้นแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม และพระเจ้าปราสาททองเสด็จขึ้นครองราชสมบัติแล้ว ออกญาเสนาธิคุณ ก็ได้รับคำสั่งให้ไปครองเมืองนครศรีธรรมราช และเลี้ยงชีวิตจากการปราบกบฏที่เมืองปัตตานี ในปี ค.ศ. 1630 (พ.ศ. 2173) อย่างไรก็ตาม มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นบางส่วนระบุว่า ออกญาเสนาธิคุณ ถูกครอบครองโดยผู้ที่มีความริชยา โดยมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งเกี่ยวกับการแย่งชิงราชบัลลังก์ของไทย

ภายหลังการเลี้ยงชีวิตของออกญาธิคุณ หมู่บ้านญี่ปุ่นในกรุงศรีอยุธยาถูกเข้าสู่ยุคด้อย จำนวนชาวญี่ปุ่นเริ่มลดน้อยลง แม้ว่าหลังจากนั้นจะมีชาวญี่ปุ่นเข้ามาพำนักระยะหนึ่งเพิ่มขึ้นบ้างก็ตาม แต่เมื่อรัฐบาลโซกุนโตกุกว่าได้ประกาศห้ามคนญี่ปุ่นเดินทางออกนอกประเทศ

ในปี ค.ศ. 1639 (พ.ศ. 2182) แล้ว ก็ส่งผลให้คนญี่ปุ่นไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ ชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในกรุงศรีอยุธยาจึงมีจำนวนลดลง โดยลำดับ จนกระทั่งหมู่บ้านญี่ปุ่นลายไปในที่สุด

แม้ว่าความล้มพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในสมัยกรุงศรีอยุธยาจะยังคงเป็นความล้มพันธ์ด้านการค้าเป็นหลัก แต่ก็มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อได้ว่า ไทยกับญี่ปุ่นเริ่มมีความล้มพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน ในสมัยนี้โดยโซกุนโตกุกว่าได้ส่งคณะทูตมาเจริญล้มพันธ์ไม่ตรีกับประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1606 (พ.ศ. 2149) ในสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ ในขณะที่ฝ่ายไทยได้ส่งคณะทูตซึ่งปรากฏชื่อตามหลักฐานของฝ่ายญี่ปุ่นว่า วิสูตรสุนทร และพิพัฒสุนทร ไปเจริญล้มพันธ์ไม่ตรี กับประเทศไทยญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1616 (พ.ศ. 2159) แต่ไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางของคณะทูตในครั้งนั้นมากนัก ต่อมาคณะทูตของไทยซึ่งนำโดย ชุนพิชัยสมบัติ และชุนปราสาท ได้เดินทางไปเจริญล้มพันธ์ไม่ตรีกับรัฐบาลโซกุนอีกในปี ค.ศ. 1621 (พ.ศ. 2164) โดยในครั้งนี้มีหลักฐานว่า คณะทูตของไทยได้เข้าเยี่ยมคารวะโซกุนในวันที่ 1 กันยายน ณ ปราสาทเมืองเอโอะ (กรุงโตเกียวในปัจจุบัน) นอกจากนี้ ยังปรากฏหลักฐานว่าในปี ค.ศ. 1623 (พ.ศ. 2166) คณะทูตของไทยนำโดย หลวงท่องสมุท และชุนสวัสดิ์ ได้เดินทางไปญี่ปุ่น เพื่อขอความร่วมมือจากรัฐบาลโซกุนให้ญี่ปุ่นให้การสนับสนุนกัมพูชาในการรอบกับกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากในขณะนั้นมีชาวญี่ปุ่นไปตั้งรกรากอยู่ในกัมพูชาและทำหน้าที่เป็นทหารอาสาในลักษณะเดียวกับที่มีอยู่ในกรุงศรีอยุธยา เช่นกัน ภายหลังการเยือนในครั้งนี้ ยังปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับการเยือนของคณะทูตทั้งสองฝ่ายอยู่เป็นระยะจนกระทั่งญี่ปุ่นปิดประเทศ และกรุงศรีอยุธยาเริ่มเกิดปัญหา

ศึกสงครามกับพม่า การติดต่อระหว่างรัฐบาลทั้งสองฝ่ายจึงหยุดชะงักไปเป็นเวลากว่า 200 ปี อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาระหว่างนั้นยังคงมีการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านพ่อค้าชาวสยามล้านดัวในเมืองนางชาภิ ซึ่งเป็นช่องทางเดียวที่รัฐบาลโซกุนอนุญาตให้ติดต่อการค้ากับต่างประเทศได้

หลังจากที่รัฐบาลโซกุนดำเนินนโยบายปิดประเทศในปี ค.ศ. 1639 (พ.ศ. 2182) ประเทศญี่ปุ่นก็ตัดขาดจากการติดต่อกับโลกภายนอกจนกระทั่งประเทศตะวันตกเริ่มล่าอาษานิคมและพลั่วตัว แม้ทิวิ เปอร์ ของสหราชอาณาจักร นำเรือเข้าปิดปากอ่าวอูรางะ (Uraga) ของญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1853 (พ.ศ. 2396) รัฐบาลโซกุนจึงจำต้องเปิดประเทศอีกรั้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดการล่มสลายของระบบโซกุนในที่สุด และจักรพรรดิญี่ปุ่นเริ่มกลับมามีอำนาจอย่างแท้จริงอีกรั้งหนึ่ง โดยเข้าสู่สมัยเมจิ (Meiji) ในปี ค.ศ. 1868 (พ.ศ. 2411) ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ ประเทศไทยในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีความคล้ายคลึงกันโดยบังเอิญในทางประวัติศาสตร์หลายๆ ด้าน โดยนอกจากพระมหาภชติริย์ทั้งสองพระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระจักรพรรดิเมจิ จะเสด็จขึ้นครองราชสมบัติในปีเดียวกันแล้วพระชนชาตยังใกล้เคียงกัน โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพัทธ์จักรพรรดิเมจิ 1 ปี และเสด็จสร战ารคตในปี ค.ศ. 1910 (พ.ศ. 2453) ก่อนหน้าจักรพรรดิเมจิสร战ารคต 2 ปี ยิ่งไปกว่านั้น ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่ทั้งไทยและญี่ปุ่นต่างต้องเผชิญกับลัทธิล่าอาษานิคมของประเทศตะวันตก ภารกิจสำคัญของพระมหา

ภชติริย์ทั้งสองพระองค์จึงเหมือนกันคือ การดำเนินวิเทศษายิ่งใหญ่ ในการติดต่อและอธิบดีต่างๆ ให้กับประเทศตะวันตก ไม่ใช่แค่การค้าขาย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการเมือง ทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถแข่งขันกับประเทศตะวันตกได้ในระยะยาว ทำให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอำนาจและอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อย่างไรก็ตาม ภาครัฐญี่ปุ่นของประเทศญี่ปุ่นจะเริ่มติดต่อพื้นฟูความลับนี้ต่อ ก็ต้องอาศัยเวลาถึงประมาณ 20 ปีหลังจากที่พระมหาภชติริย์ทั้งสองพระองค์เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ เนื่องจากในระยะแรก นโยบายด้านการต่างประเทศของไทยและญี่ปุ่นยังต้องมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับมหาอำนาจตะวันตก จึงทำให้ทั้งสองประเทศไม่มีโอกาสติดต่อกับประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากความต่างทางการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ จึงเริ่มมีการติดต่อระหว่างกัน ซึ่งเชื่อว่าสาเหตุหลักของการที่มีการติดต่อระหว่างกันนั้น คือการต้องการแก้ปัญหาความไม่สงบในประเทศญี่ปุ่น ที่มีการต่อต้านรัฐบาลญี่ปุ่น ทำให้ต้องการหาพันธมิตรในเอเชียด้วยกัน

ในปี ค.ศ. 1887 (พ.ศ. 2430) ระหว่างที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ เสนอบริการต่างประเทศ เสเด็จกลับจากทรงร่วมพิธีเฉลิมฉลองการเสด็จขึ้นครองราชสมบัติครบ 50 ปี ของสมเด็จพระราชนิพัทธ์จักรพรรดิเมจิ ได้เสด็จเยือนประเทศไทย ต่างๆ ในยุโรปและสหราชอาณาจักร รวมทั้งประเทศญี่ปุ่น ในครั้นนั้นฝ่ายญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการสถาปนาความลับนี้ทางการทูตระหว่างกันอย่างเป็นทางการตามระบบสากลแบบใหม่ จึงได้มีการลงนามในสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ระหว่างกัน เมื่อ 26 กันยายน ค.ศ. 1887 (พ.ศ. 2430)

ที่กรุงโตเกียว ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ญี่ปุ่นทำสัญญาในลักษณะนี้ด้วย แม้ว่าสัญญานี้จะเป็นเพียงเอกสารลับๆ ที่ระบุเพียงเจตนาaramณ์ของทั้งสองฝ่ายว่าจะมีการทำสนธิสัญญานี้เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนทางการทูตและสิ่งเครื่องการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างกันต่อไปก็ตาม แต่ก็ถือว่าการทำสัญญานี้เป็นการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นได้แต่งตั้งให้ นายมันจิโร อินางากิ (Manjiro Inagaki) ดำรงตำแหน่งอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยคนแรกเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1897 (พ.ศ. 2440) จากนั้นได้มีการลงนามในสัญญามิตรภาพพาณิชย์ การเดินเรือและการทูต ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1898 (พ.ศ. 2441) ที่กรุงเทพฯ และในปีต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พลตรี พระยาฤทธิรงค์รัตนเชษฐ์ ดำรงตำแหน่งอัครราชทูตไทยประจำประเทศไทยเป็นคนแรก และในปีเดียวกันประเทศไทยได้เปิดสถานอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียวขึ้นเป็นสถานอัครราชทูตแห่งแรกของประเทศไทยในทวีปเอเชีย

ต่อมาในปี ค.ศ. 1941 (พ.ศ. 2484) ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศญี่ปุ่น ในการแลกเปลี่ยนผู้แทนทางการทูตระดับเอกอัครราชทูต สถานอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว จึงยกระดับจากสถานอัครราชทูต (Legation) เป็นสถานเอกอัครราชทูต (Embassy) และพระยาครรภ์เลนา (อะ สมบัติคิริ) ซึ่งดำรงตำแหน่งอัครราชทูต ก็ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้อำนวยการ (Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary) ณ กรุงโตเกียว นับเป็นการเปิดสถานเอกอัครราชทูตแห่งแรก และเป็นการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้อำนวยการเต็มรายแรกของประเทศไทย

นับตั้งแต่ประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1887 (พ.ศ. 2430) เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองได้พัฒนาขึ้นอย่างน่าพอใจในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างพระราชนคร์ของทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยลำดับ นับตั้งแต่การเสด็จฯ เยือนประเทศไทยของพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี เมื่อเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1931 (พ.ศ. 2474) ซึ่งเป็นการเสด็จฯ เยือนญี่ปุ่นครั้งแรกของพระมหากษัตริย์ไทยเป็นต้นมา ได้มีการเสด็จฯ เยือนในระดับพระประมุขอีกหลายครั้ง กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ เยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1963 (พ.ศ. 2506) ต่อจากนั้นเจ้าชายอากิ希โต (Akihito) มากุราซกุมารญี่ปุ่นและเจ้าหญิงมิชิโกะ (Michiko) พระชายาได้เสด็จฯ แทนพระองค์สมเด็จพระจักรพรรดิ Hirohito และสมเด็จพระจักรพรรดินี เยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการเป็นการตอบแทนในเดือนธันวาคมปีต่อมา และหลังจากที่สมเด็จพระจักรพรรดิ Hirohito สวรรคตเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) และมากุราซกุมารากิชิโtoo ได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระจักรพรรดิอากิ希โตแล้ว ก็ได้เสด็จฯ เยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ พร้อมด้วยสมเด็จพระจักรพรรดินิมิชิโกะ เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1991 (พ.ศ. 2534) ซึ่งนับ

เป็นประเทศแรกที่เล็งจด ยื่นครองราชย์ และเป็นประเทศในทวีปเอเชียประเทศแรกที่พระจักรบรรดิษฐ์บุนเล็งจด ยื่นในประวัตศาสตร์ญี่ปุ่น นอกจากนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนการเล็งจดเยือนซึ่งกันและกันของพระบรมวงศานุวงศ์ในระดับต่างๆ อยู่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีงานเฉลิมฉลองในโอกาสสำคัญของอีกฝ่ายหนึ่ง

ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นในด้านอื่นๆ ภายหลังการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในระยะแรก เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและวิชาการจากฝ่ายญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่โดยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยเริ่งพัฒนาประเทศอยู่นั้น ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจ้างชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถในการศึกษาต่างๆ มาเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเป็นจำนวนมาก ซึ่งในจำนวนนี้มีชาวญี่ปุ่นรวมอยู่ไม่น้อย เช่น นายฟูจิโยชิ มาซาโอะ (Fujiyoshi Masao) ที่ปรึกษาด้านกฎหมายของรัฐบาลไทยระหว่างปี ค.ศ. 1897-1913 (พ.ศ. 2440-2456) ซึ่งต่อมารัฐบาลญี่ปุ่นได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งยศราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยในปี ค.ศ. 1920 (พ.ศ. 2463) และ นางเต็ตสึ ยาสุอิ (Tetsu Yasui) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาที่รัฐบาลญี่ปุ่นลงมาช่วยเหลือในด้านการปฏิรูปการศึกษาของไทย และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อตั้งโรงเรียนราชินีขึ้นในปี ค.ศ. 1904 (พ.ศ. 2447) นอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก อาทิ ด้านการเลี้ยงไก่ การแพทย์ วิศวกรรม และศิลปหัตถกรรม ฯลฯ

ความสัมพันธ์ด้านการเมืองเป็นอีกด้านหนึ่งที่ไทยกับญี่ปุ่นมีความใกล้ชิดมากโดยตลอด อาจกล่าวได้ว่าทั้งสองประเทศมีนโยบายด้านการเมือง

ระหว่างประเทศที่สอดคล้องกันมานับตั้งแต่เริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกัน โดยในช่วงของการต่อสู้กับการลัทธิล่าอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตกนั้น ญี่ปุ่นพยายามแพร่ขยายอิทธิพลของตนในภูมิภาคเอเชียเพื่อ蚕食อำนาจกับมหาอำนาจตะวันตกเหล่านั้น ในขณะที่ไทยก็พยายามใช้ประโยชน์จากญี่ปุ่นเพื่อการแก้ไขภาวะเสียเปรียงที่มีอยู่กับมหาอำนาจตะวันตกดังกล่าว เช่นกัน ซึ่งเห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ต่างๆ ในช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง เช่นเมื่อที่ประชุมลันนินباتชาติ ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1933 (พ.ศ. 2476) ลงมติให้ญี่ปุ่นถอนทหารออกจากแมนจูเรีย ไทยเป็นชาติเดียวที่งดออกเสียง ซึ่งญี่ปุ่นตีความว่าเป็นการแสดงออกถึงท่าทีที่เป็นมิตรต่อญี่ปุ่น นอกจากนั้น เมื่อญี่ปุ่นประกาศลงนามกับประเทศไทยในส่วนของการค้าขายบูรพาแม้ว่าในระยะแรกไทยจะเป็นกลาง แต่เมื่อญี่ปุ่นยกพลเข้าบกที่ประเทศไทยและไทยต้องเข้าร่วมรบเป็นฝ่ายเดียวกับญี่ปุ่น ไทยก็ได้ใช้โอกาสดังกล่าวในขณะที่ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายได้เปรียบเจรจาให้อังกฤษและฝรั่งเศสคืนดินแดนที่เคยเป็นของไทยกลับคืนมา ซึ่งแม้ว่าหลังจากที่ญี่ปุ่นแพ้สังหารณและไทยต้องสูญเสียดินแดนเหล่านั้นไปอีกราวหนึ่งก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นท่าทีชัดเจนของทั้งสองฝ่ายที่มีต่ออัลลิจัล่าอาณานิคมของตะวันตกในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันไทยกับญี่ปุ่นยังคงมีความร่วมมือกันในการเมืองอย่างใกล้ชิด โดยไทยสนับสนุนให้ญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทในเวทีการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ทั้งสองประเทศเริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ทาง

การทุตต่อ กัน และกล่าวได้ว่าเป็นสาขาที่มีความสำคัญที่สุดในความลัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบัน ความลัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ในระยะแรกเป็นความลัมพันธ์ทางการค้าเป็นหลัก โดยพ่อค้าญี่ปุ่นเริ่มเข้ามาเปิดกิจการร้านค้าในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1891 (พ.ศ. 2434) และมีธุรกิจด้านอื่นๆ รวมทั้งธนาคารเข้ามาดำเนินกิจการ ในเวลาต่อมา มีคนญี่ปุ่นพำนักอยู่ในประเทศไทยมากขึ้น และได้มีการตั้งสมาคมญี่ปุ่นขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1913 (พ.ศ. 2456)

หลังจากญี่ปุ่นพ่ายแพ้ต่อฝ่ายพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่สอง แล้ว ญี่ปุ่นเริ่มสร้างประเทศไทยให้อีกรัช และสามารถประสบความสำเร็จ พัฒนาประเทศจนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับสอง ของโลกในปัจจุบัน ความลัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้ขยายตัวออกไปอีก จนขณะนี้ญี่ปุ่นได้กลับมาเป็นประเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประเทศไทยนี้ต่อไทย ทั้งในด้านการค้า การลงทุน ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการ โดยในภาคเอกชนได้มีบริษัทญี่ปุ่นเข้ามาลงทุน ตั้งโรงงานผลิต林ค้าในประเทศไทยมากขึ้น และญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนในประเทศไทยสูงสุดในด้านการค้า ญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับหนึ่งของไทย โดยไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นสูงที่สุดและเป็นอันดับสามของการส่งออกของไทย ในส่วนของภาคธุรกิจ ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความช่วยเหลือต่อประเทศไทยสูงสุด แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะพัฒนาพั่นระดับที่จะได้รับความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแล้ว แต่ก็ยังได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและเงินกู้จากญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อประเทศไทยประสบภัยต่างๆ ญี่ปุ่นก็เป็นประเทศแรกที่ได้ยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือ

ประเทศไทยมีความลัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่นมาเป็นเวลานาน ประดิษฐ์ศาสตร์ความลัมพันธ์ระหว่างกันเป็นเวลากว่า 6 ศตวรรษ เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นว่าความลัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยทั้งสองมีความแน่นแฟ้น และมีลักษณะพิเศษกว่าความลัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ แม้ว่าในระยะหลัง ระดับการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ วิชาการและเทคโนโลยีของทั้งสองประเทศจะต่างกัน และได้เกิดปัญหาในด้านเศรษฐกิจระหว่างกันขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการค้า ซึ่งไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นในอัตราที่สูงจนน่าเป็นห่วง แต่รัฐบาลของทั้งสองฝ่ายต่างก็ตระหนักรถึงความสำคัญของความลัมพันธ์ในภาพรวม และใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาโดยได้จัดตั้งกรอบการประชุมปรับโครงสร้างความลัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นขึ้น เป็นเวทีที่ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันแก้ไขปัญหาในด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และในขณะเดียวกัน เพื่อแสวงหาลู่ทางในการส่งเสริมความร่วมมือต่อกันและกระชับความลัมพันธ์อันดีที่มีอยู่ต่อไป...

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านการเกษตร

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร (Agro-tourism)

นั้น นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตผลทางการเกษตรและความเพลิดเพลินจากการงานของชุมชนต่อเนื่อง รวมทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่นมากขึ้นด้วย จึงขอพاท่านผู้อ่านไปล้มเหลว กับความงามของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตรทางภาคเหนือที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก รับรองว่าทุกคนไม่ผิดหวังแน่

เริ่มต้นด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงดอยตุง ตั้งอยู่ กิโลเมตรที่ 5 ถนนขึ้นพระธาตุดอยตุงสายใหม่ บ้านหัวยน้ำชัน ต.แม่ฟ้าหลวง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย มีเนื้ที่ทั้งหมด 170 ไร่ ใช้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชพันธุ์ดีที่มีศักยภาพเหมาะสมสมกับท้องถิ่นไว้ขยายพันธุ์ รวมทั้งเป็นแหล่งฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรโดยเน้นการปฏิบัติจริง โดยกิจกรรมที่ทางศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงดอยตุงทำอย่างต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวสามารถเดินชมได้ ได้แก่ การปลูกไม้ดอกบนที่สูง การผลิต

และขยายพันธุ์กาแฟ การปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น อาทิ ลินจี้ ลัมโอล ขันนุน ท้อ บัวย พลับ มะคาเดเมียนท์ นอกจากนี้ยังสามารถชมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การปลูกพืชผลสมพานบันพื้นที่สูง อาทิ ลินจี้พันธุ์จักรพรรดิ มะม่วงพันธุ์โชคconnatt มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ กระห่อนพันธุ์ปุยฝ่าย รวมทั้งเยี่ยมชมแปลงสาธิตการปลูกชาสายพันธุ์ต่างๆ ด้วย

- โครงการพัฒนาดอยตุง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากการแล่�数ราชาดำรงสมเด็จพระครินทร์ราบรื่น ราชชนนีที่ต้องการหยุดยั้งการทำไร่เลื่อนลอย และการปลูกผึ้งของชาวเขา ซึ่งสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะสามารถเลือกสัมผัสได้ตามโครงการพัฒนาดอยตุง ประกอบด้วย พระตำหนักดอยตุง สวนแม่ฟ้าหลวง ซึ่งเป็นแหล่งรวมดอกไม้ประดับเมืองหนาวที่สวยงามมาก สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวงตั้งต่ออยู่ บนดอยที่มีความสูงที่สุดของเทือกเขานางนอน สวนลัตว์ดอยตุง ซึ่งเป็นสถานที่เพาะเลี้ยงและอนุรักษ์พันธุ์ลัตว์ป่า เนื้อที่กว่า 200 ไร่ ฯลฯ

- สถานีทดลองเกษตรที่สูงวารี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย นับได้ว่าเป็นแหล่งศึกษาดูงานและท่องเที่ยวทางเกษตรที่สวยงามขึ้นชื่อ อีกแห่งหนึ่ง ภายในบริเวณสถานี มีจุดท่องเที่ยวมากมายที่ทุกคนสามารถเลือกชมได้ตามอัธยาศัย อาทิ สวนพรพรรณไม้หอมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ แปลงไม้ผลเมืองหนาว ซึ่งมีทั้งพลับ พลัม บัวย ท้อ สาลี ที่ปลูกลดหลั่นกันตามไหล่เขา สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว เช่น ชัลเวีย ปีอوبปี้ พิทูเนีย กุหลาบพันปี ฯลฯ จุดชมทะเลหมอก และพุทธอุทยาน ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญของนกป่า กระรอก กระแต กระต่าย นอกจากนี้ยังมีบ่อน้ำคักดีสิทธิ์ซึ่งเป็นที่เครื่องลักภาระของชาวบ้าน บริเวณดอยแห่งนี้อีกด้วย

- ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตรที่มีความโดดเด่นไม่แพ้ที่อื่น เพราะมีบึงน้ำขนาดใหญ่ที่ใช้เป็นจุดชมนกนานาชนิดนับหมื่นตัวที่อพยพมาอยู่ที่นี่ เช่น นกเป็ดน้ำจากจีนและไซบีเรีย จะมีมากช่วงเดือน ธ.ค.-ก.พ. ส่วนนกกระเต็น นกเข่าใหญ่ นกแข้งแขวนหางบ่าว นกหัวขوان จะมีให้ชมตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังมีแปลงปลูกไม้ดอกไม้ประดับทมุนเรียน สวนพรรรณไม้หอมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ รวมไปถึงสวนสมุนไพรและเครื่องเทศ เช่น หมาก จ้ำเครือ เม่าสร้อย ปอกระลา บอนเยียว ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ทั้งล้วน

- ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรดอยพาหม่น บ้านร่มโพธิ์ไทย ต.ตับเต่า อ.เทิง จ.เชียงราย ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมาชมดอกทิวติใบป่าบาน ณ ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงดอยพาหม่น หรือจะเลือกล้มผักกับทะเลหมอกบนภูเขาพื้นาทอดดูหน้า หรือถ้าหากท่องเที่ยวจะมาเที่ยวที่นี่ช่วงวันที่ 14-15 ก.พ. ของทุกปี ก็จะพบกับงานเทศกาลดอกเลี้ยงบานบนภูเขาพื้นาทีงดงามมาก

- ศูนย์วิจัยพืชสวนแพร่ อ.เมือง จ.แพร่ เป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวสามารถมาชมวิธีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เริ่มจากการคัดผลไม้ การนำมะมักเป็นไวน์ เพราะที่นี่มีอาคารสาธิ์การแปรรูปฯ ให้ผู้ที่สนใจเข้าชมอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีสวนสมุนไพรพรรรณไม้หอมและเครื่องเทศไม่ต่ำกว่า 50 ชนิด อาทิ เข็มขาว บุหงา พุดจีบ สมอไทย นมนาง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเรือนแพะเลี้ยงสัมปลดโรค เพื่อหาดันตอสัมพันธ์ดีปลดโรคมาขยายพันธุ์ต่อไป ส่วนผู้ที่ชอบ

ชมความงามของสภาพป่าที่เขียวชอุ่ม ที่นี่ก็จะมีหอคอยสูง 5 เมตร เป็นจุดชมวิวบนลันเข้าให้ด้วย

- สถานีทดลองเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นศึกษาวิจัยการปรับปรุงพันธุ์พืช การผลิตภัยในสถานีฯ จะประกอบด้วย แปลง试验เบอร์ และผักปลอดสารพิษ โดยราวดีเดือน ม.ค. - มี.ค. จะเป็นช่วงที่ผล试验เบอร์สุก นักท่องเที่ยวสามารถเดินชมได้โดยไม่ต้องก้าวลงเรื่องสารพิษ เพราะที่นี่ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง นอกจากนี้ยังมีแปลงปลูกชาทั้งชาจีนและชาเขียวแบบญี่ปุ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมาดูงานและหักถามรายละเอียดได้ และถ้าโชคดีอาจได้ลองชิม稼ไบชาสูตรพิเศษที่ท่านจะหาซื้อได้ที่นี่เพียงแห่งเดียว รวมทั้งยังมีแปลงทดลองพันธุ์พืชอื่นๆ ที่นำเสนอจิล็กหลายอย่าง อาทิ แปลงทดลองมะคาเดเมียนัท แปลงทดลองพันธุ์เลาวรล หรือแพลชั่นฟรุต แปลงเกาลัดจีน เป็นต้น

- ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ชุนวาง) อ.แม่旺 จ.เชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในวงล้อมเทือกเขาอินทนนท์ นักท่องเที่ยวที่มาเยือนที่นี่จะได้ล้มผักกับพันธุ์ไม้มีเมืองหนาวนานาชนิดที่พร้อมใจกันบานสะพรั่งในช่วงหน้าหนาว อาทิ ท้อ เนคตารีน พลัม แต่หากมาเที่ยวช่วงหนาวเดือน มี.ค.-เม.ย. ก็จะมีโอกาสเห็นต้นกาแฟที่ออกดอกกลีขาวเต็มต้นล่างกัล针หมอก คล้ายมะลิป่า เรียกได้ว่าที่นี่เป็นแหล่งแม่พันธุ์กาแฟที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย กว่าได้ อีกจุดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดเมื่อมาถึงชุนวาง ก็คือที่ทุบวั้นเส็จ เพราะที่นี่นอกจากจะมีไม้ดอก อาทิ คริสต์มาส พุชเชีย อลิสือครรภ์เร่ ที่แข่งกันออกดอกกลีลันสวยงามแล้ว ยังเป็นจุดที่สามารถถ่ายเดินท่องชมธรรมชาติได้อีกด้วย

‘แมงลัก’ สมุนไพรพื้นบ้าน

พิชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่น่าจับตามองในปี’45

“สมุนไพรพื้นบ้าน”

เป็นพิชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่เริ่มมีอนาคตสดใสรทางการตลาด มีแนวโน้มที่จะดีขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากกระแสในปัจจุบันนี้ การต่อต้านเรื่องของสารเคมีอย่างกว้างขวางทั่วภัยในและต่างประเทศ ผักพื้นบ้านหรือสมุนไพรของเราก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ชอบบริโภคผัก

“แมงลัก” เป็นผักพื้นบ้านที่น่าจับตามองอีกชนิดหนึ่ง เพราะสามารถนำผลผลิตมารับประทานได้ ทั้งยอดอ่อนและเมล็ด ในส่วนของเมล็ดนั้นค่อนข้างจะมีราคาสูง ถึงละประมาณ 1,000 บาท และในจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกแมงลักเป็นจำนวนมากจะอยู่ในเขตอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย และในเขตจังหวัดพิษณุโลก

เมล็ดแมงลักมีคุณค่าทางสมุนไพรแท้ๆ ดีมเพื่อสุขภาพไม่มีอันตรายใดๆ ในการแก้ท้องผูก ระบายท้อง เอกาเมล็ดแมงลัก เช่น้ำอ่อน หรือน้ำเย็น จนเมล็ดพองตัวออก มีลักษณะเป็นเมือกขาวตรงกลาง เมื่อดีมเป็นประจำจะทำให้ร่างกายได้รับคุณค่าทางอาหาร ช่วยลดไขมันในเลือด ลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจ

นายประยูร อินประภูมิ เกษตรอำเภอเมืองสวรรคโลก สำนักงานเกษตรอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย กล่าวว่า ในปัจจุบันนี้ทาง

จาก จดหมายข่าวเกษตรและสหกรณ์ มกราคม 2545

อำเภอพิพิพท์ปลูกแมงลักประมาณ 1,438 ไร่ เรียกว่าปลูกกันเป็นอาชีพ หลักกันเลยแบบจะว่าได้ ลักษณะโดยทั่วๆ ไป แมงลักเป็นไม้ขนาดเล็ก มีอายุประมาณ 1-2 ปี มีความสูง 3-9 เมตร กิ่งอ่อนเป็นสีเหลี่ยม ใน เป็นใบเดียว มีสีเขียวอ่อนๆ และจะมีขัน บริเวณใบจะนิ่ม มีกลิ่นหอม ออกรุนๆ ดอกจะเป็นช่อๆ ออกต่อที่ปลายกิ่ง กลีบดอกมีสีขาวร่วงง่าย ดอกจะออกรอบก้านช่อๆ ออกเรียงเป็นชั้นๆ ชั้นละ 1 ช่อๆ ออก หนึ่งช่อๆ ออก จะประกอบ ไปด้วย 3 ดอกอยู่ๆ ออกตรงกลางจะนานก่อน แต่ออกอยู่ จะมีใบประดับ สีเขียว และจะคงอยู่เป็นผลส่วนกลีบออก ภายใน 1 ผล จะมี 4 ผลอยู่ การขยายพันธุ์ล้วนใหญ่จะขยายพันธุ์โดยวิธีใช้เมล็ด เพาะกล้าในแปลงและแยกต้นกล้าออกมาปลูกในแปลงปลูก

การเพาะต้นกล้า เราต้องเริ่มจากการเตรียมแปลงเพาะกล้าไว้ ประมาณ 1-2 งาน หรือขันอยู่กับพื้นที่ที่จะใช้ปลูกว่ามากน้อยเพียงใด ถ้าพื้นที่ปลูกมากเพาะกล้าก็จะต้องมากด้วย ถ้าใช้พื้นที่เพาะกล้ามากก็ยิ่ง ดี เพราะต้นกล้าที่เราห่วงลงไปนั้นจะได้ไม่แน่ และจะทำให้สะดวกต่อ การย้ายปลูก ในแปลงปลูก เราจะเริ่มตั้งแต่จะต้องย้ายต้นให้ล้ำเอี้ยดพอ สมควร เมื่อย้ายต้นจะเอี้ยดแล้ว ให้รดน้ำให้ชุ่มจึงนำเมล็ดมาห่วงลง ในแปลงเพาะกล้า หลังจากนั้นเรานำฟางมาคุมบนแปลงเพาะกล้า เมล็ด พันธุ์แมงลัก 1/2 ลิตร จะปลูกได้ในแปลงปลูก 1 ไร่

วิธีการห่วง ต้องห่วงให้หัวแปลงเพาะกล้าให้กระ洁ยไปทั่วๆ บริเวณแปลงเพาะอย่างให้แน่นมากจนเกินไป จะทำให้ต้นกล้าเราไม่ค่อย เจริญเติบโตเท่าที่ควร หลังจากห่วงเสร็จต้นน้ำให้ชุ่มแปลงเพาะ หมั่น ค่อยดูแลรักษาทุกๆ วัน ประมาณ 25-30 วัน ต้นกล้าก็โตพร้อมที่จะขยาย ปลูกในแปลงปลูกได้แล้ว ในช่วงเดือนที่เหมาะสมในการเพาะกล้าจะอยู่ใน ช่วงเดือนลิงหาคม-กันยายน เพื่อที่เราจะได้เก็บเมล็ดแมงลักได้ในเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์

การปลูกในแปลงปลูก ขั้นตอนในการเตรียมแปลงปลูก เราก็

ต้องมีการไถพรวน ตากดิน ข่าเชื้อโรคต่างๆ ในดิน กำจัดวัชพืชจำพวก หญ้าอออก ไม่ต้องนำไปทิ้ง ปล่อยตากแดดไว้ในแปลง พอแห้งแล้วก็ไถ กลบไปเลยเพื่อเป็นการเพิ่มธาตุอาหารในดินอีกด้วยนั่ง วิธีการไถเราก็ ไถกับดินธรรมดานี้แหล่จะใส่เมล็ดวัลลงไป เสร็จแล้วก็ทำการย่อยดินให้เป็น ก้อนเล็กๆ ไข่หัวแปลงจนดินมีความชื้นพอเหมาะสม เพื่อที่จะได้ย้ายต่อ การปักชำต้นกล้าในแปลงปลูก

การปักชำ จะต้องทำให้เป็นแนวเพื่อที่จะได้สะดวกต่อการบำรุง รักษาโดยการที่เรานำเชือกมาซึ้งเป็นแวงๆ เพื่อสะดวกในการปักชำ เรา จะปลูกระหว่างแวงประมาณ 30 เซนติเมตร ระหว่างต้น 50 เซนติเมตร โดยมีเกริดเล็กๆ น้อยๆ ในการปลูกกล้าแมงลักในแปลงปลูก คือเราจะใช้ ไม้กระทุ้งในดินให้เป็นหลุมแล้วจึงนำต้นกล้ามาปลูกในหลุมๆ ละประมาณ 5 ต้น (ในเขตอำเภอสวารคโลก จะเรียกว่านี้ว่าการปลูกดำแมงลัก)

การดูแลรักษา แมงลักเป็นพืชที่มีการดูแลรักษาอยู่มาก การ ให้น้ำเราจะให้วันละ 1 ครั้ง เพราะแมงลักไม่ชอบน้ำที่ขังท่วม การกำจัด วัชพืช หลังจากเราปลูกแมงลักได้ประมาณ 1 เดือน ก็จะกำจัดวัชพืชใน แปลงปลูก และจะต้องใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืช และในล่วงของ โรคและแมลงไม่คุ้นเคยเท่าไรเนื่องจากแมงลักเป็นพืชที่ทนต่อโรคและ แมลงเป็นอย่างดี

การเก็บเกี่ยวผลผลิต แมงลักจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อเมล็ด อายุประมาณ 3 เดือน โดยใช้เครื่องตัด หลังจากที่ตัดแล้วตากแดดไว้บน แปลงประมาณ 7-10 วันให้แห้ง จากนั้นก็จะนำมาดัดเป็นกำๆ วางไว้ เรียงเป็นแวงก่อนที่เราจะนำไปสีเรารอต้องพรมน้ำให้ทั่วๆ พอชื้นเพื่อสะดวก ในการสีเมล็ด ขั้นตอนการสีเมล็ดทำคล้ายๆ กับการสีข้าวนั้นเอง เพียง แต่ต้องระวังที่ร่องรับเมล็ดจะต้องเป็นรูที่เล็กเท่านั้น

แมงลักที่เราพรมน้ำนี้จะมีความชื้นซึ่งช่วยให้เมล็ดแตกออกจาก เปลือกได้ดี หลังจากสีเมล็ดแล้วเราก็นำเมล็ดไปผึ่งให้แห้ง โดยจะใช้พัดลม

เป้าเพื่อให้เศษใบไม้ เศษเปลือกไม้ออกให้หมด แล้วเราจึงนำไปตากแดด ให้แห้งลงนิทอีกครั้ง จึงนำไปใส่ภาชนะเพื่อรอการจำานายต่อไป ในการเก็บรักษาผลผลิตก่อนนำไปจำหน่ายคราวเก็บไว้ในที่ที่แห้งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และไม่ควรเก็บเมล็ดในที่ที่ชื้นและ อาจจะทำให้เกิดเชื้อรา และผลผลิตเสียหายได้

ในเรื่องของการตลาดนั้น ในเขตอำเภอสวรรค์โลก จะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูก พ่อค้าในถิ่นหาก็จะรวบรวมส่งพ่อค้ารายใหญ่อีกด้วยหนึ่ง

ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน ในส่วนของต้นทุนการผลิตนี้ ก็จะประกอบไปด้วย

1. ค่าไถเตรียมดิน 3 ครั้งๆ ละ 100 บาท/ไร่ เป็นเงิน 300 บาท
2. ค่าเมล็ดพันธุ์ 25 บาท
3. ค่าดูแลรักษา + เก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นเงิน 800 บาท
4. ค่าสินวัสดุ 30 บาท/ถัง ไร่หนึ่งได้ผลผลิต 14 ถัง เป็นเงิน 420 บาท

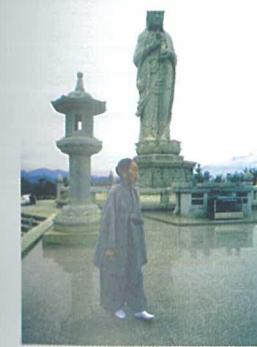
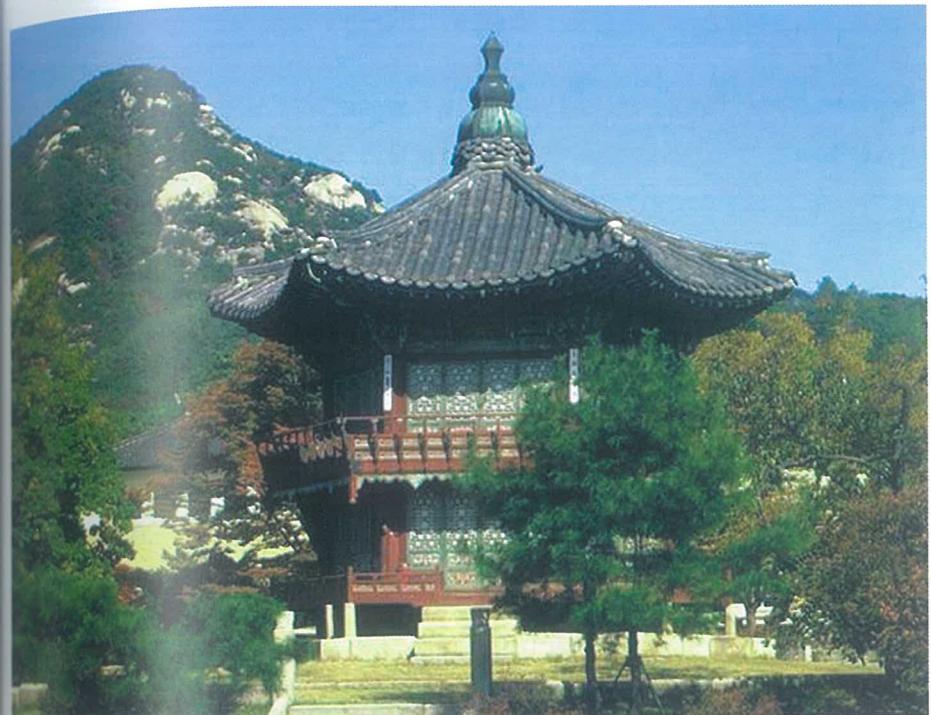
รวม 1,545 บาท

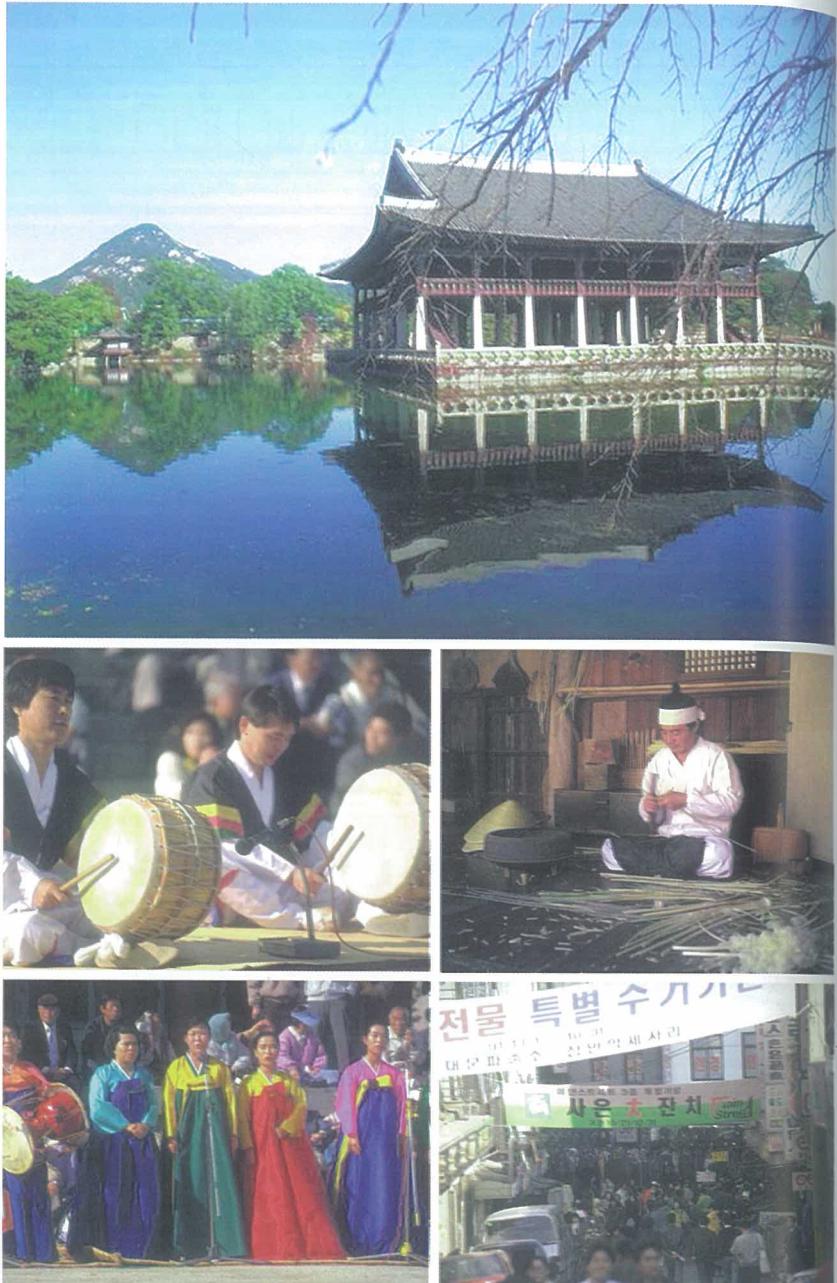
รายได้ของเกษตรกรที่จำหน่ายได้

ค่าเมล็ดแมลงลักต่อ 1 ไร่/10 ถังๆ ละ 1,000 บาท รายได้เกษตรกรขายได้ 10,000 บาท ต้นทุน 1,545 บาท กำไรประมาณ 8,455 บาท/ไร่

“แมลงลัก” เป็นผักพื้นบ้านที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่ดีอีกชนิดหนึ่ง ของเกษตรกรรายที่เดียว แม้การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการดูแลรักษาจะ ยากลำบากหน่อยแต่ก็คุ้มกับรายได้ที่ได้รับมา หากเกษตรกรท่านใดสนใจข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อสอบถามได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอสวรรค์โลกในวันและเวลาราชการ โทร. (055) 612-322

บงต์เสบห์แห่งแดบekaหลี

มนต์เสน่ห์แห่งแดนเกาหลี

ชาวกาญ อาจนาเสียว*

อุนไอติน...โอบดินนาม...ณ บามเห้า
กระสินธุ์สาย...ไกคริน...ล้าวิญญาណ์
วัฒนธรรม...สานศรัทธา...คงค่าศิลป์
ร่วมรับรู้...ร้อยเรื่องราว...ทางยาวไกล

เย็นลมเข้า...พัดพลิว...ชื่นฟิวบ่า[†]
หอม “มูกุงฮوا”...ตรึงตราใจ
สืบชีวิน...แห่งภาษาหนึ่ง...ที่ยังไม่หลง
เปิดโลกใหม่...สู่ “แคนโนม”...บรรโภณจิตร...

قبالสมุทรเกาหลี ได้รับสมญาว่า “ดินแดนแห่งความสงบยามเช้า” มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ขุนเขาตระการตา ท้องฟ้า สีครามกระจ่างสดใส หลากหลายด้วยสีสันทุกฤดูกาล ดอกไม้ประจำชาติ “มูกุงฮوا” สีม่วงซมพู ลือถึงความเป็นอมตะของประวัติศาสตร์ และ ความมุ่งมั่นอดทนของชาวเกาหลี สำราญแล้วให้เป็นแหล่งอารยธรรม แหล่งมัจชาและสรพลัตว์น้ำ ผู้คนมีวิสัยสูงเรียบง่าย รักสงบ ท่ามกลาง อารยธรรมและวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ กอบปรับความทันสมัย เจริญ รุ่งเรืองของประเทศ ผลผลิตงานศิลปะอย่างกลมกลืนกลায เป็นมนต์เสน่ห์ แห่งแดนเกาหลีที่โดดเด่นและงามสง่าตราช้างใจชาวโลกมิเลื่อมคลาย...

* นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เชียงใหม่

มวลนุชชย์ชนชาติເກາຫລືຜູ້ພໍານັກອູ່ໃນດິນແດນສຸນທຽບນີ້ສືບທອດເຂົ້າສາຍຫລາຍໜ້ວຍຄຸນ ປະວັດຕາສຕ່ວົນຍາວານານແລວວັດນາກາຣດ້ານກາຮັດນາປະເທດໄດ້ກ່ອກມາເນີດຂຶ້ນນຳນົມຄາບສຸມທຽບເລັກງານ ຮະຫວ່າງທະເລເຫຼືອງກັບທະເລົງປຸ່ນ ພັສທະນາມືຈຸດກົມປະເທດທີ່ທີ່ເກີດກົມປະເທດທີ່ດຳການເທື່ອເຂົາ ແທແບກຂັ້ນທອດຍາວເປັນປາກາກກັນຄື່ນລົມທາງຝຶ່ງທະເລະວັນອອກ ຂຶ້ງຖຸກຮະແລນ້າກັດເຊົາເປັນໜ້າພາສູງຂັ້ນ ເການນ້ອຍໃຫຍ່ແລວ່າວ່າເວົ້າແວ່ງ ສ່ວນ ດ້ານຕະວັນຕົກແລວ່າດ້ານໃຕ້ຄ່ອຍ ລາດລົງທ່າສູ່ທ່ານບ່າຍຝຶ່ງທະເລ ເປັນ ແຫ່ງເກເທດກະໂຄມທີ່ສຳຄັນໂດຍເພັກກາຮັດນາພົດຂ້າວ ທີ່ຍັງ ຍດ້ານດ້ານປະຕິບຸກຮົມທາງດຽວມີມາຈຸດຈົງຕ່າງໆ ດ້ວຍການຮັດນາອຸຕ່າຫກະໂຄມ ສາຍ ອັນມີບທນາທຳສຳຄັນດ້ວຍການດໍາວັດຊື່ວິດແລວ່າກາຮັດນາອຸຕ່າຫກະໂຄມ ແມ່ນ້າຂັ້ນກັ້ນເລັ້ນເລືອດໃຫຍ່ຂອງເກາຫລື ແລະມີແມ່ນ້ານ້ອຍໃຫຍ່ອັກມາກມາຍເຊົ່າ ຄື່ມກັ້ນ ນັກຕົກກັ້ນ ຂອນກິນກັ້ນ ກົມປະເທດຕັ້ງກ່າວໄດ້ສ້າງຄວາມປະທັບໃຈແກ່ໜັກທົ່ວໄປ ຈນເປົ້າຍບໍ່ເຫັນທົ່ວໄປ ຈນເປົ້າຍບໍ່ເຫັນທົ່ວໄປ

ເທື່ອເຂົາທີ່ສູງທີ່ສຸດຂອງເກາຫລື ຄື່ອ ເທື່ອເຂົາແພັກຕູ້ຂັ້ນ ຂຶ້ງປັບປຸງບັນອູ່ໃນເຂົາທີ່ເຫື້ອ ເປັນກູ່ເຂົາໄຟທີ່ດັບສິນທແລ້ວ ບນຍອດສູງສຸດມີທະເລສາບປາກປາລ່ອງກູ່ເຂົາໄຟເຊື່ອຂອນຈີ ອ້າວີ “ບິນສວຽນ” ເທື່ອເຂົາແທ່ນີ້ ເປັນລັບລັກຂົນພິເຕະທາງດ້ານຈິຕິໃຈຂອງໜ້າເກາຫລືແລວ່າໄດ້ຮັບກາຮ່າວໄວໃນເພັກກາຫລືດ້ວຍ...

ຄູ່ໃປໄມ້ພລິເຮີມຂຶ້ນໃນເດືອນມິນາຄມ ເປັນຊ່ວງທີ່ໂລກຂອງເກາຫລືພລິທີ່ນີ້ຈາກກາຮັດນາຫລັບຫລມາຕລອດຄູ່ຫາວາ ກູ່ເຂົາແລວ່າທົ່ວດ້ານດາຈີໄປດ້ວຍດອກໄນ້ປໍາສີສົດໄລ ຕັ້ນໄມ້ຈະເຮີມພລິດອກສະພຽງໄປທັງຕັ້ນ ໂດຍເພັກດອກຈິນດ້າລແລລື້ມູນວ່າ ແລະດອກແຄນາວີລືເຫຼືອງ ທັ້ງສອງໜີຈະບານຄຸ່ກັນເປັນລັບລັກຂົນແທ່ງຄວາມຈາກ ຄວາມຫວ່າງ ຄວາມຮັກແລວ່າວິວິດ ຈາກນັ້ນເຂົ້າສູ່

ຄູ່ຮ່ວມ ທ້ອງທຸ່ງເຂົ້າວິຈີ ທ້ອງພໍາສີຄຣາມສົດໄລ ສ່ວນຄູ່ໃປໄມ້ຮ່ວ່າງ ອາກາສສົດນີ້ ເປັນຄູ່ເກີບເກີບເກື່ອງທີ່ຫລາກຫລາຍດ້ວຍເທັກກາລົມເມືອງຊື່ມີກັງສູນ ມາຈາກປະເພັນສັງຄມເກົ່າໂປຣະນາມ ຖິວທັນທີ່ທີ່ປະເທດສ່ວຍງານດ້ວຍໄປນີ້ສັນລະລານດາ ມອງດູເໜືອນຈິຕິກົດຝົມເຍື່ອມແຕ່ງແຕ່ມີລືຮຽມຈຸດໃຫ້ເປັນລືແດງ ສົ່ມ ແລືອງ ເຂົາ ສັບກັນໄປ ແລະເມື່ອຄູ່ຫາວາມາຄື່ງ ອາກາສຈະຫາວ່າເຫັນ ກູ່ເຂົາປົກຄຸມດ້ວຍປຸ່ມທີ່ມະອັນຂາວໂພລນ ເປັນຄູ່ແທ່ກາຣັດນາກາສແລວ່າສັນລະລານດາ

ເກາຫລືມີສັນຕາກອາກາສທີ່ນ່າລົນໃຈຫລາຍແທ່ງ ເຊັ່ນ ສັນຕາກອາກາສຈິ່ານ ພອຣັດ ເປັນສັນປາທີ່ສົມຜັນຮະຫວ່າງເນີນສົກສິໄລ້ຢູ່ໂປຣະນາມ ນ້າຮ້ອນທີ່ສ່ວຍງານ ສັນຕາກອາກາສຄຸນໄດ້ຈອງງູ່ທີ່ສາມາດສ່ວ່າງຈິ່ມະ ຄລື່ນ ແລະເນີນສົກຂົນນາດໃຫຍ່ຈາກຄົມພິວເຕົວໄດ້ ເປັນດັ່ນ

ຮຽມຈຸດແລວ່າຄວາມເປົ້າຍແປ່ງການກົມປະເທດ ສົ່ງຜລໃຫ້ແຕ່ລະສືບຕ້ອງຕ່ອງລູ້ດື່ນຮັນແລວ່າພື້ນຕົວເພື່ອຄວາມອູ່ຮ່ວດ ສຽງພັດທີ່ທີ່ຫລາຍຈະເຮີມຈຳຄືລືແລກເກີບຕ້ວ່າຫລັບໜີຄວາມໜ້າວາ ຜ້າເກາຫລືໄດ້ໃໝ່ກົມປັບປຸງຢາລົງສວຽນຮະບົບໃຫ້ຄວາມຮ້ອນໃຫ້ພື້ນບັນທຶກທີ່ເຮົາກວ່າ “ອັດລ” ຂຶ້ງເປັນເກົລັກຂົນຂອງເກາຫລື ໄວຮ້ອນຈາກທ່ອນ້າຮ້ອນຈະຜ່ານໄປຕາມໃຫ້ພື້ນສືເມນຕີ່ຈິ່ງຄຸມດ້ວຍພຽມນ້ຳມັນທຳໃຫ້ແຕ່ລະທ້ອງເກີດຄວາມອູ່ຮ່ອນ

ຫາກກ່າວລ່າວິຈີເມືອງຫລວງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ແທ່ເຂົ້າວິຈີ “ໂສລ” ເປັນອັນດັບແຮງງານທີ່ເຮົາມັກນີກຄືສົມອ ກຽງໂສລເປັນຄູນຍົກລາງທາງການເນື່ອງ ເສຣະສູກິຈວັດນອຮຽນ ກາຣມນາຄມ ແລະກາຣົກົມທີ່ເຈົ້າຢູ່ຮ່ວອງ ເປັນທີ່ຮ່ວມອົດຕື ແລະປັບປຸງໃຫ້ຍ່າງກລມກລື່ນ ອຸທຍານເກົ່າແກ່ມີອຸ່ຫ່າຍຄວາມຮັດຮັບ ແລະຄືລປ່ຽນອັນລ້າຄ່າໃນພິພົກຄົນທີ່ສະຫຼຸບໃຫ້ເຫັນດີຕ້ອນຮູ່ໂຮຈນ ໃນຂະນະທີ່ຕິກສູງຮຳກຳແລກກາຮັດນາທີ່ກົດເດັ່ນໃນແຂງຂອງຄວາມກັນສັນຍັງ ເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງສາມາຄມ

กีฬาโอลิมปิกที่ได้ฝ่าความยิ่งใหญ่ไว้ให้ชาวโลก เมื่อปี ค.ศ. 1988 และยังจะนำความภาคภูมิใจมาสู่คนทั่วชาติ จากการเป็นเจ้าภาพร่วมกับประเทศญี่ปุ่นจัดการแข่งขันฟุตบอลโลก ในปี ค.ศ. 2002 พร้อมกันนี้เกาหลียังสร้างสนามฟุตบอลชั้นอีก 100 แห่งในเมืองต่างๆ เพื่อรองรับการแข่งขันให้ชาวโลกได้เห็นเป็นขวัญตา

กรุงโฉล้มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสวนสนุก Lötzte เดอะเวลต์ ศูนย์การค้า หรือหอคอยกรุงโฉลบนภูเขานามชัน ซึ่งสามารถชมทัศนียภาพทั้งหมดของกรุงโฉล มีตลาดน้ำเดมุนเป็นศูนย์กลางการซื้อขาย ย่านเมียงดงเป็นศูนย์รวมแฟชั่นและความบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยวต่างชาตินิยมมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งคือ ย่านอินชาดง ซึ่งมีชื่อเสียงด้านวัฒโนธรรมและงานศิลป์ กรุงโฉลยังมีเชิงอุตสาหกรรมที่มีสีสันด้วยค่ายาร์ต ไนต์คลับ แจ๊สคลับ และยังสามารถเพลิดเพลินกับทัวร์ท่องเที่ยวอันมีมนต์ขลัง โดยการล่องเรือไปตามแม่น้ำอันกัง ซึ่งไหลผ่านใจกลางกรุงโฉล

โบราณสถานในกรุงโฉลที่เก่าแก่ สวยงาม และยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง คือ พระราชวังเคียงบกคุง ซึ่งมีลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมและประวัติศาสตร์ พระที่นั่งหลาโยงค์ พลับพลากลางสะระบุรดอกบัว และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ล้วนแสดงถึงสถาปัตยกรรมอันงดงาม แวดล้อมด้วยทัศนียภาพเขียว翠ของสวนอันน่าอิริมย์ ทั้งยังเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านและพิพิธภัณฑ์แห่งชาติเกาหลีอีกด้วย

ตอนใต้ของกรุงโฉลมีเมืองแทจอน เมืองวิทยาศาสตร์แห่งเกาหลี เพียบพร้อมด้วยอุทยานวิทยาศาสตร์เอ็คซ์ปี เมืองวิทยาศาสตร์เด็ก และพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ นับว่าเป็นศูนย์กลางแห่งโลกอนาคต อีกทั้งมีบ่อน้ำพุร้อนยูซองที่มีชื่อเสียงมากในด้านการรักษาโรค

ภาคตะวันออกของเกาหลีมีมณฑลคังwonido ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ปักคุณด้วยป่าหินทับและหบุเขารีก มีเมืองเล็กๆ ริมฝั่งทะเลล้วน งดงามตระการตา เต็มไปด้วยชายฝั่งที่เว้าแหว่งและภูเขาทึ่งงาม ต้อนรับนักเดินทางล้านในฤดูหนาว นักว่ายน้ำในฤดูร้อน และนักปีนเขาในฤดูใบไม้ผลิ มีถ้ำอวันของกุลซึ่งเป็นถ้ำที่ลึกที่สุดในเอเชีย ประกอบด้วยภาพอันน่าพิศวงที่เกิดจากหินทินร้าย เช่น ภาพน้ำตก พระที่นั่ง กำแพงเมืองจีน นอกจากนี้ยังมีภูเขาชื่อรักชันที่สร้างสีสันทุกฤดูกาล เป็นที่อาศัยของ “หมีพระจันทร์เลี้ยง” สัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของคังwonido ส่วนที่อยู่อาศัยคือ “หมีพระจันทร์เลี้ยง” ลักษณะนี้เป็นสัญลักษณ์ของคังwonido ที่ลึกที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ด้วยยอดเขากว่า 12,000 ยอด ก้อนหินรูปร่างแปลกๆ น้ำปาลีปานแก้วเจียร์ใน ไม้ปาและลัตต์ปานานานิด เป็นภูเขาแห่งต้นน้ำหรือ “ภูเขาแห่งอัญมณี” ในเวลาอันใกล้นี้ เขตคีมกังชันจะได้รับการกำหนดเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” พัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้า การเงิน และศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์กลางทางด้านอุตสาหกรรมระดับแนวหน้าของเกาหลี คือ เมืองอูลซาน มีอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ การต่อเรือ การผลิตรถยนต์ บีโตรเคมี และเป็นที่รู้จักในฐานะศูนย์กลางการผลิตพลอยเขี้ยวหనวนที่มีคุณภาพดีมาก

เกาหลีมีระบบขนส่งมวลชนที่ทันสมัย รถไฟฟ้าใต้ดินของเกาหลีใหญ่เป็นอันดับ 8 ของโลก ทำให้วิธีชีวิตในสังคมเมืองมีความสะดวกรวดเร็วและเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น

เมืองท่าสากระดับโลกที่ใหญ่ที่สุดของเกาหลี คือ พูชาน มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งความเจริญด้านวัฒนธรรมและความสวยงามทางธรรมชาติ จนได้รับเลือกให้เป็นสถานที่จัดมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ ซึ่งจะมีขึ้นในปี ค.ศ. 2002

ภายใต้คำขวัญที่ว่า “วิสัยทัศน์ใหม่-เอเชียใหม่” เป็นการย้ำเตือนให้ชาวเอเชียระลึกถึงจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ เพื่อโลกแห่งสันติภาพและความเปื่องฟูมั่นคง

เกาหลีใต้ หนึ่งในสิบเมืองที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากที่สุดในโลกได้รับการขนานนามว่า “อาชวยน้อย” เนื่องจากมีภูมิประเทศแบบภูเขาไฟทิวทัศน์สวยงามแบบกึ่งร้อนกึ่งอบอุ่น เป็นสรรค์สำหรับการเดินทางผ่านพื้นที่ภูเขาและแม่น้ำ แล้วเป็นแหล่งแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของเกาหลี

มหาสมุทรกับพื้นที่บริเวณทางภูเขาที่มาร่วมกัน แสดงถึงความขัดแย้งทางลักษณะภูมิประเทศ ได้สร้างสรรค์เอกลักษณ์ของชนชาติอันเป็นรากฐานของศิลปวัฒนธรรม ชาวเกาหลีได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่รักสงบแต่ประดิษฐ์ ซ่างคิดซ่างไตร่ตรองแต่เต็มไปด้วยพลัง และมองโลกในแง่ดีแต่มีความละเอียดอ่อนไหว ลักษณะนิสัยที่ดูเหมือนมีองค์ประกอบที่ขัดแย้งกันนั้น สะท้อนออกมายังเด่นชัดในงานศิลปะต่างๆ ซึ่งมีอัจฉริยะค่าได้ องค์การยูเนสโกเล็งเห็นคุณค่าของผลงานเหล่านี้ จึงได้ขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกวัฒนธรรมของโลก” อันได้แก่ วัดพุลกุกชาถ้ำอกกรุ แผ่นพิมพ์ไม้พระไตรปิฎก ศาลเจ้าจงเมียว ป้อมอาواซอง จดหมายเหตุราชวงศ์โชซอน และพระราชวังชังดอกคุ

วัดพุลกุกชา ตั้งเด่นเป็นสง่าจากพื้นที่บนเชิงเขาที่ปกคลุมไปด้วยต้นไม้ของภูเขาโทอัมชัน ดูแข็งแรงแน่นหนาไว้กับภูเขา สอดประสานรับกับความงามวิจิตรที่เปลี่ยนไปตามจังหวะของลมและแสงกับร่มเงาและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ทั้งยังประกอบด้วยเจดีย์ที่สูงที่สุดของเกาหลีสององค์ คือ ซอ ก้า ทับ ที่มีลักษณะเรียบง่ายส่างามราวกับเจ้าชาย เป็นตัวแทนของความหลุดพ้นทางจิตใจ และท่าโบทับ ที่มีการตกแต่งอย่างวิจิตรอ่อนหวานราวกับเจ้าหญิง เป็นลัญลักษณ์แห่งความลับสนธิวิญญาณ

ของโลก

ถ้ำอกกรุ ภายนอกประดิษฐานพระพุทธรูปทินสลักษณ์มาซึที่สวยงามที่สุดในเกาหลี ผนังถ้ำเป็นรูปทรงโอม แกะสลัก漉漉ลายอันประณีตลงตัว นับเป็นอัจฉริยกิจทางสถาปัตยกรรม ส่วนวัดแฮอินชาเป็นสถานที่เก็บรักษาแผ่นพิมพ์ไม้คัมภีรพระไตรปิฎกฉบับเกาหลี กว่า 80,000 แผ่น มีชื่อเลียงว่าครอบคลุมสมบูรณ์และเก่าแก่ที่สุดในโลก

เมืองที่ได้รับการยกย่องให้เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่สำคัญของโลกคือ เคียงจู ซึ่งได้รับสมญาว่า “พิพิธภัณฑ์ไร้กำแพง” เนื่องจากมีโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมาย เป็นร่องรอยอารยธรรมอัน多元 ลักษณะหลวง ซึ่งเป็นเนินดินฝั่งแม่น้ำโขงอันล้ำค่า เช่น มงกุฎทองคำ อันวิจิตร และเครื่องประดับต่างๆ มีพิพิธภัณฑ์แห่งชาติที่เก็บรักษา “ระฆังเอมิเล่” ที่มีขนาดใหญ่และเลียงดังกันจำนวนมากที่สุดในเอเชีย

ด้วยวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสายใยแห่งธรรมชาติ ศิลปะการจัดสวน หรืออุทยานของเกาหลี จึงนิยมจัดให้ดูเป็นธรรมชาติมากกว่าธรรมชาติจริงๆ สวนที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดีที่สุดคือ ระอันบซีที่เคียงจู และอีกแห่งหนึ่งซึ่งลงตัวไม่มีที่ใดเทียบได้คือ อุทยานสุวนของพระราชวังชังดอกคุ ซึ่งเป็นที่เลื่องลือในด้านภูมิทัศน์อันงดงาม จัดแต่งอย่างมีสันติสุขด้วยพลาสติก ศาลาอันงามส่ง สะพานหินร่องน้ำ และน้ำพุกระเซ็นซ่านไปทั่วทั้งไม้ทนาทีบ

วัฒนธรรมเกาหลีเกิดจากการผสมผสานความเชื่อของหลายศาสนา แม้ในช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ผ่านมา วัฒนธรรมของหลายประเทศในเอเชียมีการเลือมลง แต่วัฒนธรรมของเกาหลีได้หยิบยกกลับไปในจิตใจของชาวเกาหลี และมีแนวโน้มที่จะแพร่ขยายออกไปมากกว่าที่จะถูกกล่าวถึง ประดิษฐ์ธรรมอันยิ่งใหญ่ของโลกหลายเชื้อชาติได้ถือกำเนิดขึ้นใน

เกาหลี อาทิ ระบบการพิมพ์แบบแรกก่อนสมัยกุทเคนเบิร์ก เรือเด่าที่ มีชื่อเลียง ซึ่งคือเรือรบหุ้มเกราะลำแรกของโลก และอักษรภาษาเกาหลี ที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นโดยนักประชัญราชบันทิตในคริสตศตวรรษที่ 15 มี ประลิทิพลงกจนแบบจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงตราบจนทุกวันนี้ ทั้งได้ รับการยกย่องว่าเป็นการสร้างสรรค์ด้วยความเป็นอัจฉริยะอย่างแท้จริง

เกาหลีมีการทำเครื่องปั้นดินเผาเมื่อกว่า 1,000 ปีมาแล้ว ศิลปะ แขนงนี้ได้เจริญรุ่งเรืองและกลایยเป็นประเพณีอย่างหนึ่งซึ่งชาวเกาหลี มี ความภาคภูมิใจ เครื่องปั้นดินเผาแบบศิลปะเยี่ยวยวนฟ้า และเครื่อง เคลือบสีขาวบริสุทธิ์ เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางไปทั่วโลก

ในปัจจุบันชาวเกาหลีมีวัฒนธรรมการแต่งกายแบบสากลนิยม ทั่วไป แต่ยังคงรักษาวัฒนธรรมการแต่งกายประจำชาติที่เรียกว่า “สันบก” ลุกภาพบุรุษจะสวมเสื้อونอกแบบเกาหลี และกางเกงขายาว ส่วนสุภาพ สตรีสวมเสื้อผ้าด้านหน้าและกระโปรงพันรอบตัว ทั้งสองชุดสามารถสวม ทับด้วยเสื้อคลุมยาวที่เรียกว่า ‘ทูรูมากี’ ชาวเกาหลีนิยมใส่สันบกสีสัน สวยงามในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ทางจันทรคติ เทศกาล ชูช้อกหรือเทศกาลเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วง พิธีมงคลสมรส งานศรีวันกับ ซึ่งเป็นวันคลองอายุครบ 60 ปี เป็นต้น

แม้การพัฒนาประเทศจะทำให้เกาหลีก้าวสู่โลกสมัยใหม่ แต่ เกาหลีได้มีการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมในอดีตเสมอมา ดูตระปริประจำชาติ ของเกาหลี คือ “คุกอัก” แบ่งเป็น ช่องอัก ดูตระแห่งราชสำนัก ท่าว ทำงานของเชื้อช้า พริ้วไหว และซับซ้อน ส่วนมินซกอักเป็นดูตระพื้นบ้าน เน้นการแสดงความรู้สึก มีจังหวะรวดเร็วกราดับกระเจิง

นาฏศิลป์ที่สำคัญของเกาหลี คือ ชอยยมู (ระบำหน้ากาบ) อี้กมู (ระบำนกกระเรียน) และ ชูนแองจอน (ระบำนกการเวกขับขานในฤดู

ใบไม้ผล) นาฏศิลป์เหล่านี้ได้รับการอนุรักษ์ให้เป็น “สมบัติทางวัฒนธรรม เชิงนามธรรม” และผู้แสดงได้รับสมญาว่า “บุคคลผู้เป็นสมบัติล้ำค่าทาง วัฒนธรรม” แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญแก่การดูแลศิลป วัฒนธรรมดังกล่าวอย่างยิ่ง

ในด้านวัฒนธรรมการบริโภค ชาวเกาหลีนิยมบริโภคข้าวเป็นหลัก อาหารเกาหลีมีกิลินและรสดชาติที่เป็นเอกลักษณ์ มีสารอาหารตามหลัก โภชนาการสูง ให้ปริมาณแคลอรี่ต่ำ เพราะประกอบด้วยพืชผักนานาชนิด อาหารประจำชาติเกาหลี คือ “กิมจิ” หรือ “คิมซี” ซึ่งทำจากผักดอง และหมักด้วยเครื่องเทศรสจัด มีการทำกิมจิเพื่อเก็บไว้รับประทานในช่วง ฤดูหนาว เรียกว่าเทศกาล “คิมจัง” สมุนไพรที่ถือเป็นสัญลักษณ์ของเกาหลี คือ “โสม” มีสรรพคุณในการรักษาโรคต่างๆ และช่วยบำรุงร่างกายให้ อุ่นในสภาพสมดุล โสมเกาหลีมีคุณภาพดี จึงเป็นสินค้าส่งออกที่มีชื่อเสียง ไปทั่วโลก จนเกาหลีได้รับการขนานนามว่า “แดนโสม”

ชาวเกาหลีชอบออกกำลังกายและเดินทางไปพักผ่อนนอกบ้าน กีฬาประจำชาติของเกาหลีคือแทกวอนโด ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในระดับสากล และยังมีกีฬาพื้นเมืองอีกหลายประเภท เช่น ชีรีม (มวยปล้ำ) นีลตวี (กระดานหก) เป็นต้น

นอกจากทรัพยากรธรรมชาติที่ดงาม สิ่งล้ำค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมเฉพาะตัวและความทันสมัย ซึ่งทำให้ชาวโลกได้หลงใหล แล้วนั้น มนต์เสน่ห์ของเกาหลียังได้สะท้อนออกมายกเวิญชีวิตความเป็น อยู่ของชาวเกาหลี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของประเทศเป็น อย่างมาก ชาวเกาหลีมีความชยัน อดทน รักชาติ เคารพผู้อ้วน เคารพ ธรรมชาติ มีความเป็นนักสู้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล จะเห็นได้จากการแสดงออกในด้านต่างๆ ทั้ง

ด้านการแข่งขันกีฬา การค้าระหว่างประเทศ หรือแม้กระทั่งการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน

การที่เกาหลีประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกันยังสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันสำคัญของตน จนเป็นที่ยกย่องจากนานาอารยประเทศ นับเป็นเสน่ห์ประการหนึ่งซึ่งชวนให้ติดตามความเป็นมาแห่งความสำเร็จนั้นอย่างยิ่ง...

ในอดีต เกาหลีเคยเป็นที่รู้จักกันในฐานะสังคมเกษตรกรรมที่ยากจนประเพณีของโลก แต่ด้วยความวิริยะ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของประชาชน ตามหลักที่ว่า “ขยัน-ช่วยตัวเอง-ความร่วมมือกัน” ประกอบกับความเข้มแข็ง เด็ดขาด เอาริงเจาจังของรัฐบาล รวมทั้งการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจในสมัยประธนาธิบดี ปัก จุ่ง อี ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพียงไม่กี่ครรษท์ประสบผลสำเร็จจนได้รับการกล่าวขานในนาม “มหาศจรรย์บนลุ่มน้ำเมืองกัง” อิก ทั้งโครงการ “แม่น้ำอีลุนดง” ที่มุ่งพัฒนาชนบท มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อสร้างชุมชนให้ทันสมัย พัฒนาจิตใจประชาชน และปลูกฝังทัคคติที่ดีในการทำงาน ทำให้เกาหลีเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา จนได้ก้าวสู่ประเทศไทยอุดสาหกรรมที่ยิ่งใหญ่ เป็น “หนึ่งในห้าเลือแห่งเอเชีย”

แม้ว่าภารกิจการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชีย จะส่งผลกระทบต่อเกาหลีในช่วงปี ค.ศ. 1998 แต่รัฐบาลของนายคิม แด จุ่ง ได้ใช้ภูมิพลังปัญญาแห่งผู้นำ เร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจขนาดใหญ่ จนเกาหลีสามารถพื้นตัวได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว หลุดพ้นจากการเป็นลูกหนี้ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศก่อนกำหนดถึง 2 ปี และด้วยนโยบายที่ให้ความสำคัญแก่คุณภาพชีวิตประชาชน เช่น การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสวัสดิการสังคม การสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจ การให้ความสำคัญ

แก่การศึกษา ทำให้ชาวเกาหลีเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ก่อเกิดพลังผลักดันในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลได้เป็นผลสำเร็จ และสามารถรักษาตนต่อไปได้อย่างมั่นคง...

ปัจจุบันได้มีการเจรจาเพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ อันจะนำไปสู่การรวมลงเกาหลี ซึ่งหากสัมฤทธิผล อนาคตอันใกล้นี้ เกาหลีจะเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ในเอเชียผงาดในโลกสากลได้อย่างสมบูรณ์

นับเป็นโอกาสอันดียิ่งที่เกาหลีได้ประกาศ ให้ปี ค.ศ. 2001 เป็นปีการท่องเที่ยวเกาหลี อันเป็นการเปิดประตูเพื่อต้อนรับอาคันตุกะจากทั่วโลกให้มาชื่นชมกับมรดกทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย ตื่นตาตื่นใจกับความเจริญรุ่งเรืองแห่งโลกสมัยใหม่ สัมผัสถกับไมตรีจิตอันยิ่งใหญ่ของชาวเกาหลี เพลิดเพลินกับเทศกาลรื่นเริงต่างๆ และหลงใหลกับทัศนียภาพอันงดงามตระการตาที่มิอาจหาที่ได้เลมอบเหมือน...

ความสุขภายใต้ฟากฟ้าสีครามที่โอบอ้อม ดินแดนแห่งความสงบยามเช้านี้จะเป็น “มนต์เสน่ห์แห่งแดนเกาหลี” ที่ต้องตราตรึงใจผู้มาเยือนไปนาน...นานนาน...

สุขสันต์...อิ่มใจ...ไฝฝน รอวัน...เยือนหล้า...เกาหลี
มนต์เสน่ห์...ชาบชี้ง...ตรึงฤดี ทุกนาที...ยังฝังใจ...ไม่อาจเลือน

“เสน่ห์สุขแสน...เที่ยวแดนเกาหลี”

ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลต่างประเทศ จุดเริ่มต้นนโยบายต่างประเทศ ที่ประชาชนมีส่วนร่วม

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์*

นโยบายต่างประเทศ...วาระที่ประชาชนต้องเข้ามีส่วนร่วม

สภาพโลก ภัยตันที่เชื่อมโลกเข้าหากันในหลากหลายมิติทั้งในด้านการเมือง ความมั่นคง การค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม ลังคม วัฒนธรรม การศึกษา และสิทธิมนุษยชน เป็นเหตุให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในซีกโลกหนึ่งส่งผลกระทบไปสู่อีกซีกโลกหนึ่งอย่างรวดเร็ว ดังตัวอย่างของวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมา ซึ่งเริ่มจากประเทศไทยเล็กๆ ในเอเชีย

* ผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

แต่กลับส่งผลลุก熣ไปขยายระบบเศรษฐกิจโลกให้ลั่นคลอนได้ โดยนัยนี้ทำให้เห็นว่า ยิ่งโลกเชื่อมเข้าหากันอย่างใกล้ชิดมากเพียงใด ความซับซ้อนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างมิติต่างๆ จะยิ่งเพิ่มทวีชีนในอัตราเร่งที่รวดเร็ว

อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่จะอยู่รอดในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันคือ ผู้ที่ครอบครองแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลนั้นเป็นวัตถุดีในการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสภาพความลับซับซ้อนที่เกิดขึ้น จนสามารถคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อปรับตัวให้พร้อมรับความผันผวนที่อาจเกิดตามมา

ขณะที่ความอยู่รอดของประเทศไทยอยู่บนฐานความรู้ที่เกิดขึ้นบนฐานความรู้ของข้อมูล ผู้ที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันจึงต้องมีข้อมูลต่างๆ ในมืออย่างเพียงพอต่อการตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ เพื่อแปรเปลี่ยนผลกระทบในเชิงลบสู่สู่ทางแห่งการแสวงหาโอกาสในการพัฒนาประเทศ เพราะผลประโยชน์หรือความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศย่อมส่งผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนภายในประเทศไม่มากก็น้อยในท้ายที่สุด

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศจึงส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประชาชนจึงต้องให้ความสำคัญและเข้าใจถึงสภาพความลับซับซ้อนของโลกที่เกิดขึ้น และกำหนดทิศทางความเป็นไปของตนเองอย่างสอดคล้องกับสภาพภัยในประเทศไทย สถานภาพ บทบาทหน้าที่ของตนในการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศไทยบนฐานนโยบายต่างประเทศของไทย

นโยบายด้านการต่างประเทศถือเป็นเครื่องมือสำคัญ และเป็นเครื่องบ่งบอกทิศทางความเป็นไปของประเทศในการเข้ามีส่วนปฏิสัมพันธ์

กับเวทีโลก ประชาชนจึงไม่อาจละเลย หรือเพิกเฉยต่อการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายต่างประเทศได้ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐบาลตระหนักในประเด็นดังกล่าว จากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ดร.สุรเกียรติ์ เลสพิรไชย ได้แสดงสาระสำคัญของนโยบายต่างประเทศ ต่อสื่อมวลชน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งส่วนใหญ่ระบุถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามายื่นเรื่องได้ในทุกรอบดับ อาทิ

- การกำหนดนโยบายโดยพิจารณาปัจจัยแวดล้อมภายนอกประกอบ (outside-in) โดยให้ประชาชนเข้ามายื่นเรื่องในการกำหนดนโยบายต่างประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (outreach program) มิใช่กำหนดนโยบายโดยมิได้ฟังความคิดเห็นของประชาชนแต่อย่างใด (inside-out)

- นโยบายต่างประเทศที่เน้นประเด็นเศรษฐกิจ (economic diplomacy) จะใช้กลไกในระดับประชาชนเข้าช่วย เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระดับกลุ่มชุมชนของไทยกับกลุ่มชุมชนของประเทศเพื่อนบ้าน สู่ “ฐานการผลิตลินค์ค่าร่วมกัน” (common production base) ซึ่งจะทำให้ nakong ทุนต่างประเทศตระหนักรู้ถึงความใหญ่ของตลาดในภูมิภาคนี้ (economy of scale)

- นโยบายจะช่วยความสัมพันธ์กับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยมีกลไกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เพื่อให้ข้อมูลเหล่านี้ไปถึงคนไทยในทุกระดับให้ได้มากที่สุด เป็นต้น.

นโยบายต่างประเทศที่ประชาชนมีส่วนร่วมได้จริง...สำคัญที่การให้ข้อมูล

แม้ว่ารัฐบาลจะตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการดึงภาคประชาชนเข้ามายื่นเรื่องในนโยบายต่างประเทศ โดยกำหนดนโยบายต่างประเทศยุคใหม่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามายื่นเรื่องอย่างเต็มที่ แต่อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่กระทบต่อผลลัมภ์ที่แท้จริงของนโยบายดังกล่าว คือ ความจำกัดในเรื่องข้อมูลด้านการต่างประเทศ ทำให้ประชาชนขาดแคลนข้อมูลในมือ ไม่มีฐานข้อมูลเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการคิด วิเคราะห์ หรือวางแผน ผู้นำต้องการดำเนินนโยบายต่างประเทศในสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประชาชนจะสามารถมีส่วนร่วมในนโยบายได้อย่างเต็มที่ประชาชนจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลเพื่อเข้าใจการต่างประเทศในมิติต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างลับลับชัดช้อน สำคัญอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรแก้ไขปัญหารากฐานในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านการต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าข้อมูลการต่างประเทศในประเทศไทยมีอยู่อย่างกระจัดกระจายตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งที่อยู่ตามกระทรวง หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น ห้องสมุดของกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวง พาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม ศูนย์วิจัยที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น ศูนย์เอเชียคีร์กษา ศูนย์จีนคีร์กษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์นโยบายต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

แหล่งข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจาย ไม่มีระบบการจัดการข้อมูลแบบองค์รวม หากประชาชนต้องการศึกษาบางเรื่องที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ทำได้ลำบาก

ไม่เพียงแต่ข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระแสจัดกระจาย แต่การเผยแพร่ข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ รวบรวมไว้ ยังเป็นไปอย่างจำกัด ข้อมูลส่วนใหญ่ที่บางหน่วยเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตเป็นเพียงข้อมูลกร่างๆ ไม่ทันสมัย และมีจำนวนน้อย เช่นเดียวกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลประเภทพื้นฐานที่ขาดการวิเคราะห์เจาะลึกในประเด็นต่างๆ อย่างกว้างขวาง ไม่เพียงพอต่อการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนที่เข้ามาศึกษาค้นคว้า

หากพิจารณาการเข้าถึงข้อมูลด้านการต่างประเทศแล้ว ประชาชนในต่างจังหวัดยังมีปัญหาอย่างมากในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ที่กระทรวงและหน่วยงานภาครัฐเผยแพร่ร่นนั้น ประชาชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้เฉพาะภายในสถานที่ทำการตามเวลา的工作 เท่านั้น ดังนั้น หากสนใจข้อมูลที่ทันสมัย หรือเอกสารบางอย่างที่ยังไม่มีการเผยแพร่ไปยังห้องสมุดต่างๆ ประชาชนจำเป็นต้องเดินทางไปที่หน่วยงานนั้นๆ เอง จึงอาจกล่าวได้ว่าประชาชนต่างจังหวัดแทบไม่มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลเหล่านี้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์เลย หากจะขอให้ทางกระทรวงหรือหน่วยงานต่างๆ จัดส่งให้ทางไปรษณีย์ย่อมต้องใช้เวลานาน อีกทั้งการติดต่อข้อมูลทางโทรศัพท์ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เมื่อพิจารณาค่าเลี้ยงอาหารดังกล่าวในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยต้องขาดทุนมหาศาล

ความจำกัดของข้อมูลการต่างประเทศเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ที่มีจำนวนมาก many มหาศาลจากทั่วทุกมุมโลก หากต้องการข้อมูลการต่างประเทศในด้านใดจะต้องใช้เวลา多くในการค้นหาแต่ข้อมูลที่ได้รับเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐาน

เท่านั้น ไม่สามารถตอบความรู้ได้อย่างกว้างไกล ข้อจำกัดด้านข้อมูลการต่างประเทศเช่นนี้ย่อมยากที่ประชาชนทั่วไปจะสร้างความรู้การต่างประเทศเพื่อเข้ามีส่วนร่วมในนโยบายต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ กลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้และจะช่วยผลักดันให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในนโยบายต่างประเทศที่เป็นจริงนั้นคือการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชน เพราะจะช่วยให้ประชาชนผู้ปราบปรามเข้ามีส่วนร่วมในนโยบายต่างประเทศ สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการต่างประเทศในเชิงลึกอย่างครบถ้วนรอบด้านและรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาในการเสาะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อีกทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ยังได้รับการตีความและวิเคราะห์ข้อมูลมาแล้วในระดับหนึ่ง อันจะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนได้เป็นอันมาก

ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชนจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลการต่างประเทศทุกด้าน ทั้งในด้านการเมือง ความมั่นคง การค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การศึกษา ลิทธิมุนชยชน เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับจากทุกหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ โดยทางศูนย์ฯ จะเป็นผู้รวบรวม คัดเลือกข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่เป็นประโยชน์สำหรับบริการประชาชน ดังนั้นข้อมูลด้านการต่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะจะไม่ถูกเก็บไว้ใช้เฉพาะภายในกระบวนการต่างประเทศ หรือกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแต่เพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป

กระบวนการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักที่มีความเหมาะสมในการจัดตั้ง ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชน เนื่องจาก

กระทรวงการต่างประเทศเป็นแกนสำคัญในการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศ ในมิติต่างๆ จึงสามารถทำหน้าที่เป็น หน่วยงานกลาง ในการวิเคราะห์ ประเมินภาพรวมของความเป็นไปในโลกได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศยังมีความพร้อมด้านบุคลากร ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการต่างประเทศ อีกทั้งยังมีสถานทูตไทย ประจำอยู่ในประเทศไทยต่างๆ ที่เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย สถานทูตไทยในแต่ละประเทศควรทำหน้าที่เป็นทูตเป็นตา ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ของประเทศไทยนั้นๆ ในทุกด้านอย่างละเอียด เพื่อส่งกลับมา�ังคุณยิ่วเคราะห์ ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชน

หน้าที่ของสถานทูตไทยจึงไม่เพียงรับผิดชอบในการรับและส่งผ่าน ข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมอย่างเป็นทางการของประเทศไทยนั้นๆ เท่านั้น แต่สถานทูตควรเก็บข้อมูลที่สำคัญๆ ภายใต้ประเทศไทยนั้นๆ ทุกด้าน อาทิ

ด้านการค้า การลงทุน

สถานทูตควรรวบรวมข้อมูลด้านการค้า การลงทุน เพื่อช่วย ส่งเสริมการเจ้าตลาดการค้าภายในประเทศไทย โดยทำการวิเคราะห์ โอกาสว่า ประเทศไทยจะสามารถเข้าถึงตลาดได้ในช่องทางใดบ้าง และ วิเคราะห์ให้ละเอียดถึงระดับภาคการผลิตและประเภทของสินค้าจากการ ติดตามข้อมูลต่างๆ อย่างใกล้ชิด และรวบรวมข้อมูลเพื่อรายงานกลับ ประเทศไทยประจำทุกๆ วัน ว่าสินค้านำเข้าชนิดใดกำลังเป็นที่นิยมใน ประเทศไทยและวิเคราะห์สภาพการแข่งขันของสินค้าในประเทศไทยนั้น อาทิ ประเทศใดส่งมาจำนวนมากที่สุด ราคาน่าท่าได้ สีสัน รสนิยม สภาพต่างๆ เป็นอย่างไร เป็นต้น ข้อมูลเชิงลึกเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลในด้านอื่นๆ

ประกอบ เช่น ด้านวัฒนธรรม ลัทธิ ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ เพื่อช่วยให้ภาคเอกชนหาซองร่างทางการค้าที่สินค้าไทยสามารถแทรก ตัวเข้าไปแข่งขันได้

ด้านการเมือง

สถานทูตควรรวบรวมข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน หน้าที่ ผลงานของ หน่วยงานราชการในประเทศไทยนั้นๆ เพื่อช่วยคนไทยให้เข้าถึงแหล่งข้อมูล อย่างเจาะจง นอกจากนี้สถานทูตควรติดตามข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อน ไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยจากข้อมูลทวิเคราะห์ต่างๆ โดย แปลเป็นภาษาไทยส่งกลับมายังคุณยิ่ว เนื่องจากนี่คือชาติที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งเป็น ปัจจัยทางการบริหารราชการ ความสำเร็จอันเกิดจากนโยบายใหม่ ๆ เป็นต้น

ด้านแรงงาน

สถานทูตควรช่วยประเทศไทยห้ามข้อมูลด้านแหล่งตลาดแรงงานใน ประเทศไทยนั้นว่ามีตำแหน่งงานใดที่เหมาะสมกับคุณสมบัติคนไทย และว่าทำ หน้าที่เป็นคุณย์ข้อมูลในการส่งข่าวเพื่อให้ประเทศไทยเตรียมคนที่เหมาะสม จากนั้นก็ประสานงานกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องและทำการรายจ่ายข้อมูล เพื่อให้เราสามารถเตรียมคนและช่วงชิงตลาดแรงงานได้ทัน ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อประเทศไทยในระยะยาว เนื่องจากประเทศไทยจะได้ประโยชน์ จากการแรงงานที่มีประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศ ซึ่งแรงงานไทย ในบางสาขาเช่นเด็กโนโนโลยี วิทยาการใหม่ๆ ที่ทันสมัย อัน เป็นการพัฒนาคุณภาพแรงงานของไทยด้วย

ด้านการศึกษา

สถานทุตครวห้าข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุนจากสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนไทยในประเทศไทยนั้นๆ โดยเฉพาะในประเทศที่มีเทคโนโลยีที่คนไทยต้องการ อีกทั้งข้อมูลรายละเอียดในการติดต่อประสานงาน การสร้างความร่วมมือเชิงนโยบายระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทย กับประเทศไทย การหาสถานที่เรียนที่มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อให้คนไทยสามารถไปตักตวงความรู้ที่เท่าทันในพร้อมเดนความรู้สาขาเหล่านั้น และนำความรู้ที่ทันสมัยที่สุดเหล่านั้นกลับมาเพื่อพัฒนาประเทศไทย

ข้อมูลที่สถานทุตรวบรวมไว้ย่อมเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตรวจการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในลักษณะกระโดดข้าม (leap across) ด้วยการลงทุนทางการศึกษาโดยส่งคนไทยในระดับหัวกะทิประมาณ 100-200 คน ไปศึกษาตักตวงวิชาความรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศไทยระยะยาว เพื่อให้คนกลุ่มนี้กลับมาร่วมตัวกันสร้างเทคโนโลยีต่อยอดจากที่ได้รับมา อันจะช่วยให้ไทยมีเทคโนโลยีบางด้านที่ดีที่สุดในโลก และให้คนเหล่านี้เป็นกลุ่มแกนนำทางเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศไทยโดยนายต่างประเทศต้องขันรับกับนโยบายนี้ โดยเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานให้แผนการสร้างคนระดับชาติของรัฐบาลสำเร็จ

ด้านอื่นๆ เพื่อสร้างระบบเตรียมภัยล่วงหน้า

ข้อมูลความเคลื่อนไหวต่างๆ ในทุกด้านที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นๆ สถานทุตควรวิเคราะห์ว่าเรื่องใดที่อาจส่งผลกระทบ หรือสร้างโอกาสให้แก่ประเทศไทย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อมาตรการเตือนภัยล่วงหน้า

(early warning) แก่ประชาชน เนื่องจากสถานทุตมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการต่างประเทศและมีที่ตั้งในประเทศไทยนั้นๆ ซึ่งช่วยให้สถานทุตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย สถานทุตจะมีหน้าที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของประเทศไทย อย่างละเอียด พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับในมุมมองของสถานทุตเพื่อส่งมา�ังกระทรวงการต่างประเทศและเผยแพร่สู่ประชาชน เช่น วิทยาการใหม่ๆ ที่อาจกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตรของไทยและทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศไทยลดลง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตือนภัยล่วงหน้า อันจะมีส่วนทำให้คนในประเทศไทยรับรู้ความเคลื่อนไหวใหม่ๆ และปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง โดยสถานทุตควรติดตามข้อมูลอย่างใกล้ชิดจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เป็นข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อให้สถานทุตทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชน...จุดเริ่มต้นแห่งการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลเส้นอว่ากระทรวงการต่างประเทศจะตั้งศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชนขึ้น โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

ห้องสมุดการต่างประเทศ

ห้องสมุดการต่างประเทศเป็นที่ให้บริการประชาชนในการค้นคว้าข้อมูลการต่างประเทศทั้งหมดที่เก็บรวบรวมจากกระทรวง ทบวง กรม

ต่างๆ หน่วยงานเอกชน มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ แม้ว่าปัจจุบันกระบวนการต่างประเทศจะมีห้องสมุดที่เปิดให้บริการแก่ประชาชน แต่ห้องสมุดดังกล่าวยังมีความจำกัดด้านการบริการอยู่มาก การสืบค้นข้อมูลต้องเดินทางไปยังกระทรวงฯ เนื่องจากยังไม่เปิดให้บริการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ข้อมูลที่ทางห้องสมุดให้บริการนั้น ยังเป็นข้อมูลเฉพาะผลงานของกระทรวงการต่างประเทศเท่านั้น ไม่กว้างขวางหลากหลายเพียงพอต่อการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในนโยบายด้านการต่างประเทศอย่างเต็มรูปแบบ

โทรศัพท์และวิทยุการต่างประเทศ

การเผยแพร่ความรู้ทางโทรศัพท์และวิทยุเป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ปัจจุบันกระบวนการต่างประเทศมีสถานีวิทยุรายรุ่มย์ที่ออกอากาศทางเอ็ม 1575 แต่ไม่มีรายการโทรศัพท์อย่างไรก็ตาม รายการวิทยุบางประเภทที่ออกอากาศยังไม่เชื่อมโยงกับการต่างประเทศ เนื่องที่นำมารืออากาศยังเป็นประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ด้านการต่างประเทศนัก และจำกัดการออกอากาศในบางช่วงเวลาเท่านั้น อีกทั้งยังไม่ขยายไปสู่คลื่นเอฟเอ็มซึ่งมีกลุ่มคนอีกเป็นจำนวนมากรับฟังอยู่

วิทยุการต่างประเทศจึงน่าจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเฉพาะด้านการต่างประเทศต่อประชาชนในระดับกว้าง เป็นช่องทางการนำเสนอประเด็นที่หลากหลายด้านการต่างประเทศ และควรขยายช่องทางการสื่อสารทางโทรศัพท์อีกทางหนึ่ง

ทางศูนย์ฯ อาจร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อจัดทำรายการโทรศัพท์ ในรูปแบบที่มีความแปลกใหม่หลากหลายเหมาะสมกับคนไทยทุกกรุ๊ป โดย

เฉพาะวิทยุการความเคลื่อนไหวใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเลือกประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในกลุ่มต่างๆ อย่างเจาะจงผ่านรูปแบบรายการที่แตกต่างจากการรายงานข่าวต่างประเทศทั่วไป เช่น รายการเกษตรน่ารู้ที่มีสาระเกี่ยวกับความต้องการสินค้าเกษตรในต่างประเทศ รายการเปิดมิติใหม่ด้านการลงทุนในประเทศไทยที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก เป็นต้น โดยมีสถานทูตไทยเป็นหน่วยงานสำคัญในการอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการจัดทำรายการและการหาข้อมูล

เว็บไซต์ (web site) ศูนย์ข้อมูลการต่างประเทศ

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งเชื่อมโยงประเทศไทยเข้าสู่เครือข่ายข้อมูลระดับโลก รวมทั้งยังเป็นแหล่งกระจายข้อมูลประเทศไทยไปสู่ลังคอมในวงกว้างด้วย แม้ว่าการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ได้ข้อมูลหลากหลาย รวดเร็ว เป็นเครื่องมือยุคใหม่ที่ขยายชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศท่ามกลางระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ไร้พรมแดน อันมีความรุ่งเรืองที่มีอิทธิพลอย่างมากในวงกว้าง

ข้อมูลจำนวนมหาศาลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในขณะนี้ คนไทยตอกย้ำในฐานะผู้บริโภคข้อมูลจากต่างประเทศเป็นล่วงไปญี่ปุ่น คนไทยรับรู้ข้อมูลโดยไม่ได้ผ่านระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล อีกทั้งข้อมูลล้วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษทำให้คนไทยเป็นจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และยังไม่มีการวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลให้ตรงกับความสนใจของคนไทยในด้านการต่างประเทศอย่างจริงจัง

ที่สำคัญการให้บริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปัจจุบันนั้นยังไม่แพร่หลายนัก แม้แต่หน่วยงานสำคัญของรัฐบาลแห่งยัง

ไม่สามารถให้บริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่ของคนไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงคนต่างประเทศที่มีความสนใจข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยไม่อาจรับรู้ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ตรงตามความต้องการได้

ในส่วนของเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ ข้อมูลที่เผยแพร่ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานผลงานของกระทรวงฯ แต่ยังขาดการเสนอรายละเอียดและการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึกด้านการต่างประเทศในเรื่องต่างๆ

การสืบค้นข้อมูลด้านการต่างประเทศในหลากหลายประเภท ประชาชนจึงต้องจ่ายค่าเลี้ยงโภคสิ่งทั้นทุนเวลาและค่าใช้จ่ายมากกิ่ง ความจำเป็น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อภาพรวมการพัฒนาคุณภาพประชากรในประเทศ ดังนั้นศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชนจึงนำ จจะพัฒนาการให้บริการด้านเว็บไซต์อย่างมีคุณภาพ โดยการเผยแพร่ ข้อมูลครบถ้วนรอบด้าน เป็นข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบว่า่น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศแก่ประชาชนทั้งในและต่างประเทศ

แม้ว่าข้อเสนอต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น รัฐอาจต้องใช้งบประมาณ เป็นจำนวนมหาศาล แต่ความจำเป็นตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าหาก เปรียบเทียบกับค่าเลี้ยงโภคของคนไทยทั้งประเทศแล้ว รัฐบาลไม่อาจ มองข้ามปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ได้ การแก้ไขปัญหาโดยการตั้งศูนย์ วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชนจึงเป็นข้อเสนอที่ทาง รัฐบาลโดยเฉพาะกระทรวงการต่างประเทศน่าจะรับไว้พิจารณาเพื่อหา

แนวทางที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการลงทุนที่ให้ผลลัพธ์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนเป็นที่ตั้ง

ท่ามกลางกระแสโลกอันลับซับซ้อน ศูนย์วิเคราะห์ ข้อมูลการต่างประเทศเพื่อประชาชนจะเป็นจุดเริ่มต้นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในนโยบาย ต่างประเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาว การมี ส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวางในด้านการต่างประเทศจะเกิดขึ้น ไม่ได้เลย หากปราศจากการเข้าถึงข้อมูลที่คุ้ม-ชัด-ลึก ด้วยเหตุนี้ ผมจึง ขอฝากข้อเสนอแนะไว้ให้กับกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมสร้างความผันผวน ให้เกิดขึ้นเป็นจริง เพื่อเราจะได้เห็นประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน นโยบายด้านการต่างประเทศครั้งยิ่งใหญ่ สมดังนโยบายที่ว่า คิดใหม่ ทำใหม่ อย่างแท้จริง.

ດາວດວງນ້ອຍ

ປາຣັບຕີ ຮັກທະບູດ

ສົວສົດຶກ... ນ້ອງໆ ເປັນຍ່າງໄຮກນົມ້າກະ ລົບຍົດກິນ ຖຸກຄົນຫົວໜ້າ ວັດທະນາ ສົມພາບດ້ວຍນະຄະ ພີເປັນທ່ວງຄ່ະ ເວ...ຊ່ວງນີ້ກີບເປີດເຫຼວມແລ້ວ ນ້ອງໆ ມີວິທີທີ່ຈະເຮັນທັງສືໃຫ້ເກົ່າ ກັນຍ່າງໄຮກນົມ້າ ພົ່ວ່ານ້ອງ ແຕ່ລະຄນກມີວິທີທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປນະຄະ ເລືອກໃໝ່ວິທີທີ່ເໝາະສົມກັບດ້ວຍເອງ ຕາມຄວາມຄົດຫົວໜ້າ ແຕ່ປ່ວ່າຍັງໃໝ່ ກົງຂອໃຫ້ນ້ອງໆ ວັດທະນາ ເຮັນໃຫ້ນັກງານ ໂດຍ ປະກາດ ເພະວ່າການເຮັນຫົວໜ້າ ອົບຄວາມຮູ້ຈະມີຕິດຕ່າງໆໄປຕລອດ ໄມໜ້າຍໄປໃຫ້ແນ່ໆ ຄ່ ແລະເຮັກໜ້າໃໝ່ທ່ານວ່າມີກົດໜ້າຢູ່ຕລອດ ຕັ້ງໃຈເຮັນແລ້ວນ້ອງທຸກຄົນກີບປະສົບຄວາມສໍາເລົວໃນທຸກໆ ດ້ວນຄ່ະ ໄມ່ເຂົາພະແຕ່ເວົ້ວ ເຮັນທ່ານ້ຳ

ວັນນີ້...ພົກມີເຄລືດລັບເຮັນເກົ່າມາຝາກກັນດ້ວຍ ທາກນ້ອງໃຊ້ເຄລືດລັບເຮັນເກົ່າມາຝາກກັນດ້ວຍ ຖຸກຄົນທີ່ໄດ້ເປັນຫົວໜ້າ ແລ້ວ ທີ່ໄດ້ເປັນຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ທີ່ໄດ້ເປັນຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ວັດທະນາ ເຮັນໃຫ້ນັກງານ ເປັນຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ແຕ່ລະຄນກມີວິທີທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປນະຄະ ເລືອກໃໝ່ວິທີທີ່ເໝາະສົມກັບດ້ວຍເອງ ແລ້ວຍົ່າລືມເຂົ້າມີກົດໜ້າຢູ່ຕລອດ ດ້ວຍນະຄະ

ເຄລືດລັບເຮັນເກົ່າມາຝາກກັນດ້ວຍ ຄື່ອ ເປັນຫົວໜ້າ ທາກນ້ອງຄົນໃຫ້ ມີນິລັຍທີ່ໄມ່ຄ່ອຍຈະນ່າຮັກ ເຊັ່ນ ນອນຕື່ນສາຍເພຣະກລາງເຄືນດູທີ່ວິດິກ ບໍ່ໄວ້ ເມື່ອຄຽງໃຫ້ການກັບຄົນໃຫ້ນັກງານ ເປັນຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ເປັນຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ

ກັບເພື່ອນໆ ລອງຄາມຕົວເອງດີໄໝມຄະວ່າການທຳເຫັນນີ້ເປັນລົງທຶນກັດ້ວ່າຫົວໜ້າໄມ່ເຮັນແປ່ລືຍືນຕົວເອງກັນດີໄໝມຄະ ເວັ້ນຈາກການອນຫົວຄ່າ ຕື່ນເຫັນຈະໄດ້ກະປະກິງຮະເປົ່າຮັບໄປໂຮງເຮັນ ຕັ້ງໃຈເຮັນທັງສືລືບ ທາກມີການບ້ານເນື່ອກັບຄົນໃຫ້ນັກງານ ແລ້ວເຈັບກັບກົດໜ້າໃຫ້ເປັນຫົວໜ້າ ອັບ ອັບ ອັບ ພົ່ງຮ່າຍການດາວດວງນ້ອຍຕອນຫົວຄ່າດ້ວຍນະຄະ

ຂ້ອສອງ ເນື້ອທຳຜິດຫົວໜ້າແລ້ວ ໄທ້ສື່ວ່າຄວາມລົ້ມເຫລວນັ້ນເປັນຄຽງສອນໃຈເຮັນ ທາກນ້ອງຄົນໃຫ້ນັກງານສອບເດືອນຄະແນນໄຟເດີ ຄືດວ່າດ້ວຍເອງເຮັນໄໝເກົ່າ ສັນນິກີນໄຟເດີ ພົມກົດໜ້າຢ່າເພີ່ມທົ່ວແທ້ ມີມດຳກຳລັງໃຈນະຄະ ເຮັນອົງມາຄິດວິເຄຣະທີ່ກັນດີໄໝມຄະວ່າ ທີ່ລົ້ມເຫລວພະຣະອະໄຣ ທີ່ສອບໄດ້ຄະແນນໄຟເດີພະຣະອະໄຣ ເມື່ອເຮັກໜ້າຂົບພວ່ອງນັ້ນມາແກ້ໄຂ ເຄົາລະຄ່ະ...ເຮັນນັບໜຶ່ງ ສອງ ສາມ...ມາຊ່ວຍກັນແກ້ໄຂຂົບພວ່ອງແລ້ວລູກຂຶ້ນມາສູ້ກັນໃໝ່ ຂອໃຫ້ຮັກສູ່ເສັມວ່າ ຍັງມີພໍ່າ ທີ່ຄອຍເປັນກຳລັງໃຈໃຫ້ອູ່ນະຄະ

ຂ້ອສາມ ໃຫ້ຄົດເສັມວ່າ ສັກນີ້ທຳໄດ້ ເຮັກຕ້ອງທຳໄດ້ ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວຄົນທຸກຄົນມີຄວາມເທົ່າເຖິ່ງກັນ ເຊັ່ນ ມີນິ່ງສມອງ ສອງມືອ ເທົ່າເຖິ່ງກັນ ເຮັນອົງນີ້ກົດວ່າ ດ້ວນຕື່ນມີຄວາມຜິດແຜກແຕກຕ່າງອະໄຣຈາກເຮັກເຮັກແມ່ນຄົນໃຫ້ນໆ ເມື່ອຄົນໃຫ້ໄດ້ ເຮັກຕ້ອງທຳໄດ້

ເປັນຍ່າງໄຮກນົມ້າກະ ນ້ອງໆ ຄົນພົບວິທີເປັນຫົວໜ້າຫົວໜ້າ ຄົນຫົວໜ້າໃຫ້ນັກງານພົບວິທີເປັນຫົວໜ້າຫົວໜ້າ ຄົນຫົວໜ້າໃຫ້ນັກງານພົບວິທີເປັນຫົວໜ້າຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ສັກວັນນີ້ຈະພບຄວາມສໍາເລົວ ແນ່ນອນຄ່ະ ສ່ວນນ້ອງຄົນໃຫ້ນັກງານທີ່ຍັງໄມ່ພບ ພົກມີວິທີທີ່ເປັນຫົວໜ້າຫົວໜ້າ ໃຫ້ໄວ້ແລ້ວ ດ້ວຍນະຄະ ທີ່ສຳຄັງຢ່າລືມເພີ່ມຄວາມເຮັນເກົ່າ “ໄຟຮູ້ ໄຟເຮັນ ແລະ ໄຟທັກທຸນ” ໄປດ້ວຍນະຄະ ຂອໃຫ້ນ້ອງໆ ຖຸກຄົນທຳສຸດຄວາມສາມາດ ພຍາຍາມໃຫ້ເຕີມທີ່ ແລ້ວຄວາມຝັ້ນ ຄວາມຫວັງຈະໄມ່ໄກລເກີນເຂື້ອມເລຍຄ່ະ

จดหมายจากน้อง

เอลาสค่ะ...เรารักมากถึงช่วงตอบจดหมายกันแล้วนะค่ะ อ้อ อย่าลืมนำเคล็ดลับเรียนเก่งและคاتารีียนเก่ง ฝากไปให้เพื่อนคนอื่นๆ ด้วยนะค่ะ เรามาตอบจดหมายกันดีกว่า หวังว่า�้องๆ คงได้รับจดหมายหนังสือวิทยุสรัญญรัมย์ พร้อมรูปถ่ายแล้วนะค่ะ ขอบคุณมากนะค่ะที่เขียนจดหมายไปร่วมสนุกในรายการ เอ...มาดูกันซิค่ะว่ามีใครเขียนจดหมายมากันบ้าง

ฉบับแรกมาจาก น้องทองคุณ วิมลจิต

บ้านศรีบุญเรือง เมืองหนองสาหรู สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

“ตอนนี้ผมเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 6 อยู่ห้อง 6/2 คاتารีียนเก่ง ของน้าเล็กที่พุดกันทุกวัน คือ ไฝรู้ ไฝเรียน และไฝทบทวน ผมได้นำไปปฏิบัติในการเรียน เรียนได้ที่ 2 เลยครับ ผมดีใจมากๆ”

พี่ๆ ดีใจกับน้องทองคุณด้วยนะค่ะที่นำคاتารีียนเก่งไปใช้แล้วเกิดประโยชน์กับตัวเอง อย่าลืมนำเคล็ดลับเรียนเก่งไปใช้ประกอบกันนะค่ะ อาจเพิ่มความสำเร็จเป็น 2 เท่า พี่ว่าน้องต้องลองได้ที่ 1 แน่เลย ทีมงานดาวดวงน้อยขอเป็นกำลังใจค่ะ

ฉบับที่สองจาก น้องสุดawan “ต้อย”

ห้องการสอนธาร์แม่หญิง

แขวงเชียงของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

“ถึงพี่ๆ ทีมงานดาวดวงน้อย
นับเป็นร้อยที่กำลังฟังพี่อยู่
น้องคนหนึ่งที่ติดตามและเฝ้าดู
พี่จริงรู้ว่าน้องนี้รักพี่จัง”

เป็นอย่างไรบ้างค่ะ พี่สายดีหรือเปล่า จัดรายการเห็นอีกใหม่น้องขอเป็นกำลังใจให้นะคะ พี่ๆ จัดรายการได้ดี สนุกมากเลยค่ะ”

ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณน้องสุดawanมากนะค่ะที่ติดตามพักรายการดาวดวงน้อยเป็นประจำและลังคำกลอนนันและเราจะให้ พี่ๆ ยิ่งแซ่บแบบปารี และมีกำลังใจในการจัดรายการต่อไป พี่ๆ ลัญญาฯ จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีๆ ให้กับน้องๆ ทุกคนค่ะ และอย่าลืมฟังรายการนี้ๆ ของทางสถานีด้วยนะค่ะ

ฉบับที่สามจาก ด.ช. ชัยณรงค์ ปัตตาเคนัง

3/13 บ้านหนองจอง ต.ขามป้อม

อ.วาปีปุ่ม จ.มหาสารคาม 44120

“สวัสดีครับพี่ๆ ทีมงานดาวดวงน้อย น้องดีใจที่พี่ส่งความรักความห่วงใย และหนังสือสรัญญรัมย์ไปให้ น้องอ่านแล้วมีสาระมากเลยสุดท้ายนี้ ขอให้พี่ๆ ทุกคนมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิตทุกประการ”

ขอบคุณมากนะค่ะที่อวยพรให้ทีมงาน พี่ๆ ขอให้พรมองกลับ เช่นกันนะค่ะ ขอให้น้องมีความสุขลดซึ้น มีสุขภาพแข็งแรง ตั้งใจเรียนหนังสือ เชือฟังคุณพ่อ-คุณแม่ และเป็นคนดีของลังคมค่ะ

สนุกกับภาษาอังกฤษ

เราได้มาถึงช่วงสุดท้ายแล้วนะค่ะ พี่ๆ ทีมงานก็มีนิทานภาษาอังกฤษ ที่แทรกเกร็ດความรู้มาฝากอีกเช่นเคย นอกจากรู้สึกว่ามีคำศัพท์มาฝากกันด้วย ลองไปดูกันซิค่ะว่า...นิทานสนุกแคร์ใหญ่ ให้แจ่มคิดอะไร มีคำศัพท์อะไรบ้าง ลองแข่งกันกับเพื่อนๆ เยี่ยนคำศัพท์กันดีกว่า...

The Lion and the Mouse (ราชสีห์กับหนู)

Once when a Lion was asleep, a little Mouse began running up and down upon him.

gal crong hning meo rach sih labp thlooy mjeahn tuwkratid
ตัวหนึ่ง เมื่อราชสีห์หลับไหลอยู่ มีเจ้าหนูตัวกระจีดวิริด

This soon wakened the Lion.

mangta i rach sih tien ching

The Lion placed his huge paw upon him and opened his big jaws to swallow him.

ra ch sih tatepb aung team thi malg bntaw jeahn n้อยและอ้าปากที่
ใหญ่โตเพื่อกลืนเจ้าหนูน้อย

"Pardon, O King," cried the little Mouse:

"ให้อภัยฉันเถอะ ท่านเจ้าป่า" เจ้าหนูน้อยโอดครวญ

"Forgive me this time, I shall never forget it: who knows but I may be able to do you a turn some of these days?"

"ยกโทษให้ฉันเถอะคราวนี้ แล้วฉันจะไม่มีวันลืมเลย โคราจูลัง
ว่าฉันอาจมีประโยชน์ได้ตอบแทนท่านบ้างในวันข้างหน้า"

The Lion was so tickled at the idea of the Mouse being able to help him that he lifted up his paw and let him go.

ราชสีห์หัวเราะชอบชอบใจในความคิดของเจ้าหนูตัวน้อยที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเอง มันจึงยกอุ้งเท้าขึ้นแล้วปล่อยเจ้าหนูตัวน้อยไป

Some time after the Lion was caught in the trap.

ต่อมานักล่าจับกับราชสีห์ติดกับตัว

The hunters desired to carry him alive to the King.

เหล่านายพรานปราชนาที่จะแบกราชสีห์ไปอย่างมีชีวิต เพื่อไปถวายกับกษัตริย์

They tied him to a tree while they went in search of a wagon to carry him on.

พวกเขานำราชสีห์ไว้กับต้นไม้ ระหว่างนั้นก็ไปหาเกวียนมาบรรทุกราชสีห์

Just then the little Mouse happened to pass by, and seeing the sad plight in which the Lion was.

ประจวบเหมาะกับเวลาที่เจ้าหนูตัวน้อยก็ปรากวัวผ่านมา
พอดี และมันก้มองเห็นชาตกรรมอันน่าเครียดของราชสีห์

The Little Mouse went up to him and soon gnawed away the ropes that bound the King of the Beasts.

เจ้าหนูตัวน้อยเดินขึ้นไปบนตัวของราชสีห์ ไม่นานมักมันก็แทะ
เชือกที่ผูกมัดเจ้าป่าไว้จนขาด

"Was I not right?" said the little Mouse.

"ที่ฉันพูดไว้มันผิดไหมล่ะ" เจ้าหนูตัวน้อยพูด

"Today, I am able to do you a turn"

"วันนี้ฉันสามารถตอบแทนคุณของท่านแล้ว"

The moral of the story is that:

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

Little friends may prove great friends.

เพื่อนตัวเล็กๆ อาจกลายเป็นเพื่อนที่ยิ่งใหญ่ในที่สุดได้

ศัพท์น่ารู้

Lion	- ลิงโติ, ราชสีห์
Mouse	- หนู
Upon	- บน, เหนือ
Waken	- ทำให้ตื่น
Paw	- อุ้งเท้า
Jaw	- ขากรรไกร, grammar
Swallow	- กลีน
Forgive	- ยกโทษ, อภัย
Tickle	- ทำให้หัวเราะ, ชอนบอกชอบใจ
Idea	- ความคิด
Lift up	- ยกขึ้น
After	- หลังจากนั้น
Trap	- กับดัก
Hunter	- นายพราน
Desire	- ปรารถนา
Tie	- ผูก
Search	- หา
Wagon	- เกวียน
Happen	- ปรากฏตัว (เกิดขึ้น)
Pass by	- ผ่าน
Rope	- เชือก, บ่วง
Bound	- ผูกมัด
Beast	- สัตว์ป่า
Prove	- พิสูจน์

หากน้องมีเพื่อนตัวน้อยๆ หรือเพื่อนที่คิดว่าไม่น่าจะช่วยเราได้ ก็อย่าได้ไปดูถูกดูแคลนนะครับ สักวันเมื่อเราเดือดร้อน เพื่อนคนนี้อาจจะ มาช่วยเหลือเมื่อเราตกทุกข์ได้ยากก็ได้ คราวจะรู้...

สวัสดีค่ะ...

‘ระโงก’ ราชาเห็ดอีสาน

เบ็คดา หนองวิวัฒน์

ใน บันทังเข้าถินแดนอีสาน ที่ไหนมีน้ำ ที่ไหนมีป่า ที่ไหนมี ความชื้น ที่นั่นมีเห็ด เห็ดจะขึ้นเป็นแนวขึ้นเป็นกลุ่มขึ้นเป็นทาง ทางตรง นี้เองที่ชาวบ้านเรียกว่า “ทางของเห็ด” เห็ดในป่าเขามีมากมาก มี เห็ดเผา เห็ดโคล เห็ดปลากราย เห็ดหวาน เห็ดกระด้าง เห็ด ตับเต่า เห็ดแกะ เห็ดมันปู เห็ดบานคำ เห็ดปลากรายข้าวสาร เห็ดหน้าแหลก เห็ดมุก เห็ดเปล่า เห็ดถ่าน เห็ดกอ เห็ดน้ำหมาก เห็ดทำฟาน เห็ดตะปู เห็ดตะปือ เป็นต้น

แต่เห็ดที่มีขึ้นมาก เป็นแหล่งอาหารอันโอชะของชาวบ้านภาค อีสานก็คือเห็ดระโงก เรียกว่าเป็นราชขุนของเห็ดที่เดียว รองลงมาคือเห็ด กระด้าง (เห็ดลม) เห็ดโคล และเห็ดเผา เห็ดเหล่านี้ต่างมีตามธรรมชาติ การเกิด รสชาติ และการนำมาปรุงเป็นอาหาร ตามลักษณะเฉพาะตัว ของมันเอง

เห็ดที่ขึ้นทั้งปีคือ เห็ดตับเต่า ขึ้นตามโคนต้นไม้ใหญ่ โดยเฉพาะ ต้นมะม่วงที่อยู่ตามป่าเขา มีดอกใหญ่ โคนต้นใหญ่ สีดำมะเมื่อมที่เดียว

บางที่ชาวบ้านก็เรียกว่า เห็ดกลางดง เพราะพบตามต้นไม้มือยุ่งกลางป่า
เห็ดเผา เป็นเห็ดที่เกิดหน้าแล้ง ประมาณเดือนห้าเดือนหกที่
สามารถกำลังร้อนจัด โดยขึ้นตามที่ขึ้นบนภูเขา ตามซอกหิน ใต้หิน ใต้
ใบไม้แห้งที่ทับลงในบริเวณเดียว กัน จึงต้องพยายามเปิดและพลิกก้อน
หินหาดู เมื่อเจอะเจอก็มักพบเห็ดขึ้นรวมกันเป็นกระจุก ชาวบ้านจะใช้
ปลายมีดแหลมเชี้ยวให้เห็ดหลุดกลิ้งออกจากมาจากการพื้นดิน เห็ดเผาเป็นลูกกลม
มีเปลือกกรุบกรอบ เนื้อในเป็นก้อนกลมนุ่มลีขาวเมื่ออ่อนและมีรสหวาน
สีดำเมื่อแก่และมีรสมัน ชาวบ้านนิยมเอาเห็ดอ่อนไปล้างน้ำให้สะอาด
แล้วกินสดๆ เลย นอกจากนี้เห็ดเผาจะชอบเกิดในบริเวณดินที่เป็นชี้เหล้า
คือบริเวณป่าที่ถูกไฟป่าเผาไหม้หนักๆ เห็ดเผามีขายในกรุงเทพฯ มา
นานแล้ว จนเป็นที่รู้จักกันทั่วไป อาหารจานไทยภาคกลางของเห็ดเผา
คือแกงคั่วเห็ดเผา ส่วนอาหารพื้นบ้านก็เป็นประเภทเห็ดเผาหมก เห็ด
เผาเผา และแกงเห็ดเผาใส่ยอดมะนาวอ่อน

เห็ดทำฟาน เป็นเห็ดที่หน้าตาแพลง เป็นลูกไข่わร์กิลขนาด
เท่าหัวแม่มือ แต่หากเป็นลูกใหญ่ก็เท่าก้นเข็มอ่อน มีผ้าอ้อมเห็ดหรือ
เยื่อหุ้มเห็ดเป็นสีเหลืองขมีน้ำคลุกดิน ข้างในเป็นลูกเห็ดก้อนกลมสีดำ
เกิดตามดินร่วนทรายที่ป่าไปร่องน้ำเข้า ขึ้นหนาแน่นในฤดูฝน ชาวบ้าน
นิยมน้ำเห็ดทำฟานมาลอกผ้าอ้อมที่มีรสม nok ทาเกลือ เสียบไม่ง่ายไฟ
กิน เนื้อเห็ดเป็นก้อนเนื้อดีเยกวันเนียนแน่น เคี้ยวได้กรุบกรอบและนุ่มนิ่ว
มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว คล้ายเห็ดเผา แต่หอมกว่า

เห็ดโคล ขึ้นมากในราชستانหน้าหนาวไป ชาวบ้านเรียกว่าเห็ด
เข้าพรรษา เพราะเริ่มให้เก็บได้เมื่อเข้าพรรษาเป็นต้นไป หน้าตากลาย
เห็ดแซมปิญอง แต่เล็กและแกรนกว่า สืออกเหลืองคล้ำ กระดำรงด่าง
เนื้อแน่นกรุบกรอบ ความโดดเด่นของเห็ดโคลอยู่ที่ความหอม หอมจริงๆ

หอมทั้งที่เป็นเห็ดสด ที่ปรุงออกม่าแล้ว และยังหอมคงทนตลอดไป ไม่ว่าจะเก็บอาหารจานเห็ดไว้นานเท่าไรก็ตาม

เห็ดโคลเกิดตามหลังเข่า เช่นกัน บริเวณแอ่งน้ำและหนองน้ำ
ที่บริเวณโดยรอบยังคงความชื้นและมีไม้แห้งเป็นองค์ประกอบ เห็ดโคล
จะออกเป็นต้นเดี่ยวๆ ไม่เกาะกลุ่มกันเป็นกระจุก เอ่าเห็ดโคลมาทำอาหาร
รอร้อยๆ ได้หลายอย่าง เอ่าเห็ดเสียบไม้ปิ้งไฟ แล้วนำมาลับละเอียด ตาม
เป็นแจ่ว จิ้มผัก จิ้มปลา กิน อร่อยนักแล นอกนั้นก็เอ่าไปหมก เอ่าไปแกง
กิน เห็ดโคลถูกน้ำแล้วจะเสียเร็ว เมื่อล้างน้ำแล้วจึงควรทำกินทันที ที่ล้างน้ำ
ถ้าเห็ดไม่เป็นนิดนักก็แค่เพียงลูบดินออกก็ทำกินได้แล้ว จะได้ไม่เสีย
เวลา

เห็ดกระด้าง ขึ้นตอนต้นหน้าหนาวไป มักขึ้นตามหลังเข่า
บริเวณที่มีขอนไม้ผุๆ พังๆ ที่ฝังลงในดินมาเป็นเวลาแรมปี เห็ดกระด้าง
หน้าตาไม่เหมือนเห็ดทั่วไป มีลำต้นและใบคลื่นบานเป็นรูปพัด มีริ้วเป็น
แนวยาวที่หลังใบเรียงกันเป็นตับ ที่หน้าใบเป็นขนเล็กๆ ลีน้ำตาล ตัวเห็ด
เองก็มีลีน้ำตาลเหมือนหนังสัตว์แห้ง เห็ดอ่อนลีน้ำตาลอ่อนแซมขาว เนื้อ
เห็ดจะนุ่มเหนียว รสหวานอ่อนๆ แต่พอแก่ตัว เห็ดจะขยายใหญ่คลื่น
ใบกว้างเท่าฝ่ามือ ครานี้เห็ดจะเหนียวมาก เรียกว่าเหมือนเดียวหนัง
เย็บขัดที่เดียว กินไม่ได้ แต่นิยมเอ่าไปต้มเอาน้ำซุปทำแกงอย่างอื่น

เห็ดกระด้างเป็นเห็ดที่ได้ราก ดังนั้นมีชาวบ้านพบเห็ดกระด้าง
ในที่ใด ก็จะทำเครื่องหมายเอาไว้ โดยกลบขอนไว้ด้วยใบไม้แห้งพิเศษ
ทำลัญลักษณ์ให้รู้แต่ตนเองเท่านั้น เมื่อถึงฤดูเห็ดเกิดก็จะมาเก็บเห็ดตาม
ที่ทำเครื่องหมายไว้ เพราะเห็ดเกิดที่ไหน ก็จะเกิดที่นั่นเป็นประจำ วิธี
เก็บเห็ดก็ใช้มีดตัดโคนเห็ดให้หลุดจากขอน ถ้าเห็ดยังอ่อนก็ใช้มือดึงขึ้นมา
 เพราะตัวเห็ดเนื้อค่อนข้างหนียวแน่น จึงดึงได้โดยไม่ฉีกขาด เนื่องจาก

เหตุนี้เกิดต้นหน้าหนาว เมื่อขึ้นภูทางเหตุชาวบ้านจึงต้องแต่งกันหนาวอย่างรัดกุม อาหารจานสำคัญของเหตุกระดังคือซุป นำเหตุกระดังไปต้มให้สุกด้วยปริมาณน้ำที่น้อยมาก นำเหตุที่สุกแล้วมาสับละเอียดแบบหยาบๆ นำม้าต้มเหตุที่แสนอร่อยมาคลุกรวมกับเหตุลับ ผสมฯ ใส่ผักซีอิ๊ว (ผักไฝ) ห้อมแดงหั่นฝอย ใส่ใบสะระแหน่ ใส่น้ำมน้ำ น้ำปลาราชา เกลือและพริกสดเผาตำ คลุกเคล้าให้เข้ากัน กินกับผัก และถ้าใครชอบเหตุชนิดนี้ ลองเลือกซื้อชนิดที่อ่อน ทำง่ายแค่เพียงผัดน้ำมันธรรมชาติ เติมน้ำปลาแบบผัดทั่วไปเรานี่แหละ อร่อยอย่าบอกใครเชียว

เหตุระโงก ราชากะแห่งเหตุทั้งปวงนั้น จะขึ้นมากตอนช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนตุลาคม เหตุจะผุดขึ้นจากดินชั้นๆ ในป่าเขตกูเขาที่ชาวบ้านเรียกว่า หลังภู เมื่อถึงคราวเหตุจะผุดขึ้นมาเป็นจำนวนมากเบียดเบียด กันเป็นกระจุก และเติบโตเป็นเหตุลูกใหญ่อย่างรวดเร็ว เรียกว่าวนต่อวน ที่เดียว เหตุระโงกมีลักษณะลักษณะหล่อสีเหลืองสดใส กระジャตัวออกเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นลันเป็นแนว ระดับไปตลอดทั้งแนวภู ชาวบ้านเรียกแนวเหตุระโงกว่า “ทางเหตุระโงก”

เมื่อนัดหมายกันได้ลักห้าหรือหกคน ก็มากพอจะออกเดินทางไปหาเหตุแล้ว ชาวบ้านพากันเตรียมกระบุงตะกร้าสำหรับใส่เหตุ เตรียมมีดปลายแหลมสำหรับเชาะเหตุ เตรียมระบบกันน้ำไปดับกระหาย เตรียมปลา真空ไม่ใช้ไฟ เตรียมอาหารและเสบียงกว้าง เมื่อพร้อมแล้วก็ออกเดินทางด้วยเท้าเปล่ากันตั้งแต่ตีห้า

ชาวบ้านต้องไปเป็นกลุ่ม เพราะป่าอยู่ลึกและแสนเปลี่ยว เดินไปด้วยภัยนตรายจากสิ่งลาราสัตว์ประตามีคระรู้ได้ เดินทางขึ้นภูไปสูงนานเป็นชั่วโมงๆ กว่าจะพบเส้นทางของเหตุ เมื่อพบระยะระกายแล้ว

ชาวบ้านก็จะกระจายตัวกันออกหาเหตุ ยามนั้นก็เข้าเวลาสายตะวันขึ้นสูงแล้ว การกระจายตัวเก็บเหตุนั้น ต้องไม่ออกไปไกลกันนัก ให้สามารถกู้กู้องร่องเรียกกันได้เมื่อยามจำเป็น ถ้าเป็นนักเก็บเหตุที่ชำนาญ การหาเส้นทางเหตุระโงกไม่ใช่เรื่องยาก เพราะเหตุระโงกมักเกิดขึ้นในแนวใกล้เคียงกับป่าก่อนๆ แต่จะไม่เข้ากันทีเดียว

เมื่อพบแหล่งเหตุแล้ว ทุกคนต่างก้มหน้าก้มตาเก็บเหตุ ถ้าเผอญไปพับพ้อมๆ กัน หรือมาพับกันทีหลังก็ไม่มีการลงวนลิธีใดๆ ต่างก้มหน้าก้มตาเก็บเหตุของตัวเอง วิธีการเก็บเหตุนั้น ใช้ปลายมีดแหลมจิ้มลงดิน แซะเหตุขึ้นมาทั้งโคน เมื่อแซะแล้วก็ต้องค่อยประคงเหตุให้ระบุงตะกร้า ทีละดอกทีละดอก จัดเรียงไว้อย่างดีมีระเบียบและระมัดระวัง เพราะเหตุระโงกเป็นเหตุประจำ หมวดเหตุแตกช้ำได้ง่ายซึ่งขายไม่ได้ราคา ถ้าเป็นเหตุตุม ก็ต้องแซะเหตุโดยร่างระมัดระวังเพื่อประคงเหตุให้ยังคงเติบโตต่อไปได้แม่จะย้ายสำมะโนครัวเข้ามาอยู่ในกระบุงตะกร้าแล้วก็ตามที่ การเก็บเหตุ จะเก็บจนเกลี้ยงดินตรงนั้น ไม่ว่าเหตุบนเหตุตุม และเหตุลูกอ่อน ก็เก็บกันจนเหียนเตียน เพราะถือว่าเหตุยังเติบโตไปเรื่อยๆ และยังคงเหลือเชือเหตุใต้ผืนดินรอวันเวลาจังหวะที่เหมาะสมเติบโตขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อได้เวลาอาหารมื้อเที่ยงที่นัดหมายไว้โดยใช้ดวงตะวันเป็นเกณฑ์ ทุกคนจะมาพับกันตามจุดที่นัดไว้ล่วงหน้า หากเปลี่ยนแปลงสถานที่ก็จะกู้เรียกให้รู้ พร้อมหนักกันแล้วก็พากันหุงอาหาร อาหารอันโอชะที่ขาดไม่ได้เลยคือ “หมกเหตุระโงก” เอาใบตองมาห่อเหตุที่หมดдинใส่เกลือ ใบแมงลัก พริก ใบใบออบแบบหรือใบล้มเหลว (ผักป่าที่อกรสเปรี้ยว) ห่อรวมกันในใบตองอย่างมิดชิด แล้วนำไปเผาในกองไฟที่ก่อขึ้นจากกิ่งไม้แห้ง พอใบตองเริ่มเหลือง หรือเริ่มไหม้ลักษณะ ก็จะเนื้อได้ว่าเหตุ

สุกพอดี เปิดห่อเป็นกินกับข้าว เห็ดห่อน้ำอ้วร้อยเหลือหลาย อาหารนอกจากหมกเห็ดแล้ว ก็เป็นกับข้าวแห้งที่พกติดตัวมา ซึ่งมักไม่พันปลา真空 แล้วปลาแห้งอีก

ในช่วงเดือนที่เห็ดระโงกออกสะพรั่ง ชาวบ้านจะออกหาเห็ดกันทุกวัน ในแต่ละวันก็จะพากันไปที่ลับเล่นทาง เมื่อกีบเล่นทางแรกแล้ว ก็จะไปเล่นทางที่สองและที่สาม ไม่มีการย้อนเล่นทางเดิมเลย เล่นทางที่เก็บเห็ดไปแล้วจะไม่ย้อนกลับมาอีก ปัจจดไปต้องไปหาเล่นทางเห็ดระโงกใหม่ เว้นไปลักษณะนี้หรือสองปีจะย้อนกลับมาที่ทางเห็ดอันเก่า หมุนเวียนอย่างนี้ ไปเรื่อย แต่ก่อนเมื่อปีก่อนมีคนบ้านนี้ ทางเห็ดระโงกมีอยู่มากมาก เก็บกันไม่ขาดไม่ไหว ทุกวันนี้ป่าแหล้งนัก ดินแห้งเป็นผุ่มฝอย ทางเห็ดระโงก ก็หมดหายไป ต้องขึ้นภูเขา จึงจะพอหาเห็ดได้

เมื่อหาได้เห็ดมาก ก็เหลือใช้จริงๆ จึงจะนำไปขายที่ตลาดในเมือง โดยแบ่งขายเป็นกระทงเห็ดบาน กับกระทงเห็ดตูม โดยเห็ดบานได้ราคาน้อยกว่า เพราะกำลังหมดอายุ เห็ดที่เก็บไว้ใช้เอง ชาวบ้านจะมีวิธีถนอมเอาไว้ใช้นานที่สุด ชาวบ้านจะรักษาเห็ดด้วยการใช้มือลูบดินออกจากเห็ดให้เหลือน้อยที่สุด จากนั้นก็เอาเห็ดใส่กระทงตั้งเกลี้ยกระยะ ไม่ให้เกยหรือซ้อนกัน นำไปเก็บไว้ในที่อากาศถ่ายเทได้ดี เช่นตามชานบ้าน ตามระเบียง หรือชายคา จะสามารถเก็บเห็ดได้นานเป็นสิบวันที่เดียว เมื่อจะกินเห็ด ก็ต้องทยอยกินจากเห็ดบานและเห็ดดอกเล็กก่อน ดอกตูมรอ กินทีหลังได้

เห็ดระโงกมีดอกขนาดใหญ่ที่บานแล้วได้ขนาดฝ่ามือเด็ก แต่ที่นิยมกินคือเห็ดระโงกที่ยังไม่บาน แต่ตูมชนิดที่ผ้าอ้อมห่อเห็ดปริมาณแล้วบางส่วนและประเภทที่ยังตูมอยู่ มีผ้าอ้อมคลุมอย่างมีดซิห์หนาแน่น คุณสมบัติของเห็ดระโงกในการปรุงอาหารที่ไม่เหมือนใครคือ มีเมือกเหนียวๆ

ออกมา ทำให้น้ำแกงเข้มข้น ความเหนียวจากเมือกเห็ดระโงจะคงทนตลอดไป ไม่คลายตัวเหมือนเหนียวจากแป้งมัน เห็ดระโงกมี รสชาติเฉพาะตัว หมายเหตุจะนุ่มร่วน ตัวเห็ดจะเหนียวกรอบ รสออกหวานตามธรรมชาติ มีกลิ่นเฉพาะตัว อาหารจานเห็ดระโงครกินเมื่อปรุงใหม่ๆ ไม่ควรทิ้งค้างข้ามคืน เพราะเห็ดจะเสียรสชาติไปมาก อีกทั้งกลิ่นก็หายไปด้วย ชาวบ้านมักจะเอาเห็ดระโงมาทำหมกกิน ไม่ว่าจะที่บ้านหรือในป่า อีกอย่างก็เป็นนึ่งเห็ดระโง โดยเอาเห็ดที่ล้างน้ำจนหมดแล้วมาชารกับเกลือเล็กน้อย ใส่ใบแมงลักรองกันหวดตามด้วยเห็ดนึ่ง กินกับแล้วกับข้าว

แกงเห็ดระโง นับเป็นอาหารจานวิเศษของชาวบ้านอีสาน และชาวไทยอีกน้ำหนึ่ง ที่รู้จักเห็ดระโงเป็นอย่างดี เริ่มตัวยั่งน้ำในหม้อแกง แต่พอครัว (ประมาณ 2 ถ้วย) ใส่เครื่องปรุงรสด้วยน้ำปลารากับเกลือ หอมแดงบุบ พริกบุบ เมื่อน้ำเดือดใส่เห็ดลงไป (ประมาณ 4 ถ้วย) น้ำในเห็ดจะออกมากเป็นเมือก คงเนื้วน้ำทำท่าจะเดือดอีกรอบ ก็ใส่ใบแมงลัก หรือใบล้มเหลว รอให้แกงเดือดอีกครั้งจึงยกลงตักกินกันได้ น้ำแกงเห็ดระโงจะเป็นพิเศษ รสกลมกล่อม ทั้งเค็ม เผ็ด หวานเห็ดและหอมเห็ดแบบธรรมชาติ กินเปล่าๆ ก็อร่อยดี กินกับข้าวร้อนๆ ก็วิเศษนัก หรือถ้าไม่มีใบล้มเหลว จะใช้ใบมะขามอ่อนแทนก็ได้ ถ้าหากไม่ได้อีกให้ลองใช้ฝกมะขามอ่อน ถ้าสุดวิสัยจริงๆ ก็น้ำมันน้ำตก แม้จะออกเผ็ดร้อนก็ยังดีกว่าไม่มีอะไรเลย

เล่นทางเห็ดระโง จึงมีใช้แค่เพียงทางเห็ดเกิดเท่านั้น แต่ยังเป็นเล่นทางชีวิตชาวอีสานที่ผูกพันกับธรรมชาติ ผูกพันกับผืนแผ่นดินอย่างเหนียวแน่น จนอาจจะเรียกว่า “ทางคนเกิด” ได้ด้วยเช่นกัน.

จาก หนังสือ ครัวไทย คนไทย

ยาเสพติด

ภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมไทย

กานดา บุรีดี

**“ยาเสพติด กำลังยังเป็นภัย
และป้อนกำลังยาเสพติด”**

ฯพณฯ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ
พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

คำกล่าวข้างต้นคงเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินความเป็นจริงไปได้เลย เพราะมหันตภัยของยาเสพติด ได้คุกคามและแทรกซึมจนลั่งผลกระทบไปยังชุมชน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมและที่สำคัญยาเสพติดได้แพร่กระจายเข้าสู่กลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นพลังสำคัญของประเทศไทยในอนาคต นอกจากนี้ยาเสพติดยังลั่ง

ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นความสูญเสียที่ไม่สามารถประเมินค่าได้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยอีกด้วย

ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม

พิษภัยของยาเสพติดได้แทรกซึมและลั่งผลกระทบจากจุดเล็กๆ จนก่อให้เกิดความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ของสังคม เริ่มตั้งแต่ตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสังคมและถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศไทย และแผ่ขยายวงกว้างออกไปล้วนลั่งผลกระทบที่ทวีความรุนแรง ต่อสังคมไทยและสังคมโลกในที่สุด พิษภัยของยาเสพติดสามารถลั่นคลอนความมั่นคงให้เกิดขึ้นในทุกระดับทั้งตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศไทย จนกระทั่งก่อให้เกิดความสูญเสียและเกิดผลกระทบทางด้านสังคมต่างๆ ตามมา กล่าวคือ

ผลกระทบต่อตัวผู้เสพ ความสูญเสียเบื้องต้นที่ผู้เสพยาเสพติดทุกคนได้รับคือความสูญเสียทางร่างกายและจิตใจ เนื่องจากยาเสพติดจะลั่งผลต่อสุขภาพอนามัยของผู้เสพ ทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่เชื้อโรคที่รุนแรงโดยเฉพาะโรคเออดส์ที่ผู้เสพใช้วิธีการฉีดมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้ออีกด้วย ร้อยละ 50 และในระยะยาวความรุนแรงของยาเสพติดยังลั่งผลต่อระบบจิตประสาทส่วนกลางและทำลายสมอง ทำให้สุขภาพจิตของผู้เสพไม่ปกติ สับสนและกังวลใจ ลั่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานจนทำให้ไม่สามารถทำงานได้และถูกเลิกจ้าง ถูกออกจากงานในที่สุด นอกจากนี้ตัวผู้เสพจะไม่ได้รับ

การยอมรับจากลังค์ แล้วถูกจำกัดสิทธิทางกฎหมายต่างๆ ในการสมัคร เป็นผู้แทนหรือสมาชิกทางการเมือง รวมทั้งการเข้ารับราชการ

นอกจาคนี้ ผู้ติดยาเสพติดมีความเสี่ยงสูงที่จะกระทำผิดกฎหมาย และเสี่ยงต่อการกระทำที่รุนแรงเพื่อให้ได้ยาเสพติดมาเสพ มีความเสี่ยง ต่อการติดเชื้อและแพร่เชื้อโรคถึงแม้ว่าจะไม่ได้เสพยาเสพติดโดยวิธีการ ฉีดก็ตาม เพราะในปัจจุบันมีผู้ติดยาต้องเสียตัวและเสียทั้งเงินเพื่อ แลกับการได้ยาเสพติดมาเสพ “มีเงินอย่างเดียวซื้อยาเสพติดไม่ได้” ประโยชน์นี้ซึ่งให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่ม ผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่าตัวของผู้ติดยาได้สร้างภาระให้ลังค์แบบรับ ทั้ง ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการบำบัดรักษา ต่างๆ ตามมาอีกมาก โดยเฉพาะหากกลุ่มผู้ติดยาเสพติดเป็นเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นพลังสำคัญและเป็นอนาคตของชาติ มีสุขภาพ กาย สุขภาพจิต มีระบบสมองที่ไม่สมบูรณ์แล้ว อนาคตของชาติจะเป็น อย่างไร และประเทศจะพัฒนาได้อย่างไร

ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน และลังค์ ข่าวคราวการ ثارุณกรรมเด็ก ผู้หญิง คนชราและอีกหลายๆ คน ที่ตกเป็นเหยื่อจาก การกระทำทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้ติดยาเสพติดมีให้เห็น ให้ได้ยิน กันบ่อยครั้งและนับวันที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

ในแขวงครอบครัว ความสูญเสียที่เกิดขึ้นจะเป็นความสูญเสีย ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้อง กันบ่อยครั้ง ครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด จะได้รับผลกระทบจากการ กระทำของผู้ติดยาเสพติด ก็คือ การถูกทำร้ายอันเนื่องมาจากการคลุ้มคลั่ง ต้องการเงินมาซื้อยา และบังคับให้ทำสิ่งผิดกฎหมาย ทรัพย์สินข้าวของ

เครื่องใช้สุก猎กขโมยเพื่อนำไปขายหรือแลกเปลี่ยนเป็นยาเสพติด นอกจากนี้ ครอบครัวของผู้ติดยาเสพติดต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้ติดยา หาก ผู้ติดยาเป็นหัวหน้าครอบครัวและไม่สามารถรับภาระดูแลครอบครัวได้ ก็ จะทำให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมาอีก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเงิน ครอบครัวขาดความอบอุ่น เด็กมีปัญหา เด็กออกจากโรงเรียนกลางคืน ซึ่งเป็นการทำลายอนาคตของชาติในทางอ้อม รวมทั้งครอบครัวไม่เป็นที่ ยอมรับของชุมชน ลังค์ ถูกลังค์รังเกียจและได้รับผลกระทบบื้นๆ อีก มากมาย และที่สำคัญจะส่งผลกระทบด้านจิตใจต่อครอบครัวทั้งในส่วนที่ เกิดจากตัวผู้เสพเองและลังค์รอบข้าง

ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ ครอบครัวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ไม่ได้หมายถึงครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด แต่เป็นครอบครัวของผู้ที่เป็นเหยื่อจากการถูกทำร้าย การลักขโมย การก่ออาชญากรรม หรือการกระทำของผู้ติดยาเสพติด และครอบครัวของผู้ปรับปรุงยาเสพติด ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับครอบครัวที่ตกเป็นเหยื่อหรือจำเป็นต้องเข้าไป เกี่ยวข้องกับผู้ติดยาเสพติดนั้น เป็นความสูญเสียที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง แต่ต้องมาแบกรับผลกระทบจากการกระทำของคนที่เป็นภาระ ของลังค์ กล่าวคือ ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจิต และเกิดความหวาดระแวงในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และหากคนในครอบครัวของผู้ที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องเสียชีวิต ย่อมจะส่งผลกระทบต่อ ครอบครัวนั้นอย่างแน่นอน ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาทางลังค์ตามมาในที่สุด ดังจะเห็นได้ว่าผลกระทบจากการกระทำของผู้ติดยาเสพติดนั้นเป็นการกระทำที่บั่นทอนและทำลายสถาบันครอบครัว อย่างแท้จริง

ในแขวงชุมชนและลังค์ เป็นความสูญเสียที่เป็นผลมาจากการ

การกระทำของผู้แพทย์และผู้ติดยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการก่ออาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมายและการทำลายสถาบันครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด ส่งผลให้คนในชุมชนและสังคมเกิดปัญหาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี เนื่องจากความหาดกลัวและการเฝ้าระวังภัยที่อาจจะเกิดขึ้น และหากคนในชุมชนหรือสังคมใดมีคนติดยาเสพติดย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมเกิดความเสื่อมโทรมทั้งด้านกายภาพและคุณภาพชีวิต จนทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและสร้างภาระต่างๆ ให้กับชุมชนและสังคมในการจัดการแก้ไขและป้องกันปัญหาต่างๆ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาเด็กเรื่อ่น และปัญหาโลภภัย เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ทำให้เกิดมีค่านิยมใหม่ในการแพทย์และยาเสพติด ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิตและค่านิยมในกลุ่มของเด็ก และเยาวชน มีการทดลองเสพยาตามแฟชั่นเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เด็กวัยรุ่นเที่ยวตามสถานบันเทิงมากขึ้น เกิดปาร์ตี้ยาอี วัยรุ่นมัวเซ็กซ์ แหล่งมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามค่านิยมใหม่ในกลุ่มวัยรุ่น ที่อยู่ในวัยที่อยากรู้ อยากรองนี่เอง ที่ทำให้เกิดปัญหาและสร้างภาระให้กับสังคมต่างๆ ตามมา อาทิ ปัญหาทางศีลธรรม ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาภูมิภาคจากโรงเรียน และทำให้เด็กและเยาวชนต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตรก่อนเวลาอันควร ซึ่งค่านิยมใหม่ที่เด็กและเยาวชนของไทยต้องเผชิญอยู่ในขณะนี้เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ก่อนที่ประเทศไทยจะสูญเสียพลังและอนาคตของชาติไป

ผลกระทบต่อการบริหารจัดการ จากสังคมดีการจับกุมผู้กระทำผิดเฉพาะคดียาเสพติดที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รวบรวมไว้

ในช่วงปี 2541-2544 พบร่วมจำนวนผู้กระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี 2541 สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ 214, 259 ราย ปี 2542 จับกุมได้ 237, 282 ราย ปี 2543 จับกุมได้ 256, 925 ราย และในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2544 คือในช่วงเดือนกรกฎาคมเดือนเมษายน สำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ถึง 82,763 ราย คดียาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ย่อมสร้างภาระต่อการดำเนินงานในด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ตั้งแต่ในระดับของตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์และการคุ้มประพฤติ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงกฎหมาย การขยายงาน การขยายอัตรากำลัง การขอผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการก่อสร้าง สถานที่รองรับ การบริหารจัดการทั้งระบบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระการบริหารจัดการของรัฐ ให้เพิ่มสูงขึ้น และยังส่งผลให้การดำเนินคดีในด้านอื่นๆ เกิดความล่าช้า ตามไปด้วย

นอกจากนี้แล้ว ปัญหายาเสพติดยังก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน โดยจะทำให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ เกิดการรับสินบนในทุกระดับ เกิดการรีดไถ การกลั่นแกล้ง และการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิด จนส่งผลให้ประชาชน และสังคมเกิดความไม่เป็นธรรม และไม่เชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผลกระทบต่อความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศไทย เป็นผลของความสูญเสียทางสังคมที่สั่งสมมาจากการจุดเล็กๆ คือ ตัวบุคคลครอบครัว ชุมชน สังคม ที่ขยายผลยิ่งใหญ่สู่ระดับชาติ ซึ่งการแพร่ระบาดของยาเสพติด ได้ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศไทย ทำให้ไม่ได้รับการไว้วางใจจากนานาชาติในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นักท่องเที่ยวและนักลงทุนต่างชาติไม่กล้า

เข้ามาท่องเที่ยวและลงทุนทางการค้าและธุรกิจต่างๆ อีกทั้งยังทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการนำเข้าเรื่องยาเสพติดมาเป็นจำนวนมากต่อประเทศ

ทั้งนี้ สำนักวิจัยເວແປໂພລ ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในระหว่างวันที่ 1-4 พฤษภาคม 2542 พบร่วม ประชาชนร้อยละ 31.7 เห็นว่า ยาเสพติดเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยมีลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 รองจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของชาวต่างชาติ สาเหตุเนื่องมาจากปัญหายาเสพติดได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความล้มเหลวของประเทศไทยเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ของโลกที่ใช้ประเทศไทยเป็นจุดผ่าน เป็นแหล่งเก็บลินค้า และเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายออกสู่ตลาดโลก

นอกจากนี้แล้ว ผลกระทบในด้านความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศไทยที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการกระทำการของกลุ่มผู้เสพยาเสพติด ขบวนการค้ายาเสพติด และกลุ่มที่แสวงหาประโยชน์จากการค้ายาเสพติด โดยการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นแหล่งที่หายาเสพติดง่าย ราคากลูก เป็นแหล่งยาเสพติดคุณภาพดี และสามารถเสพยาเสพติดได้อย่างเสรี จนทำให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเพื่อขายยาเสพติดจากประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพื่อเสพยาเสพติด เพราะสามารถหายาเสพติดมาเสพได้ง่ายและราคากลูกกว่า เมื่อเทียบกับราคาน้ำยาเสพติดที่ส่งออกไปยังประเทศของตน รวมทั้งมีการเชิญชวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ด้วยเหตุผลที่ว่าสามารถเสพยาเสพติดได้โดยเสรี เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเสพยาเสพติดในประเทศไทย ซึ่งผลของการกระทำดังกล่าวเป็นความสูญเสียที่เกิด

ขึ้นบนความตั้งใจของกลุ่มที่แสวงหาประโยชน์จากการค้าเสพติดในการบ่อนทำลายประเทศไทย

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศไทย

ผลกระทบจากการเสพติดทางด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศไทย แม้จะเป็นความสูญเสียที่ไม่ยิ่งใหญ่เท่ากับความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับลังค์แคมและประเทศไทย แต่ก็เป็นความสูญเสียที่พอจะประเมินค่าออก มาเป็นตัวเงินได้ เป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นโดยไม่จำเป็น ถ้าหากประเทศไทยไม่มีปัญหานี้เรื่องยาเสพติด เราคาจะไม่ต้องเสียงบประมาณนับพันๆ ล้านเพื่อดำเนินมาตรการในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม และบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หากจะประเมินค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เกี่ยวกับยาเสพติดจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ค่าใช้จ่ายของตัวผู้เสพยาเสพติด และงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งการบำบัดและพื้นฟู

ด้านตัวผู้เสพ ผู้เสพยาเสพติดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อยาเสพติดมาเสพจำนวนมากน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของสารเสพติด ความยากง่ายในการซื้อยาเสพ และยังขึ้นอยู่กับความนิยมในการเสพ เช่น อารมณ์ในประเทศไทยเสพติดที่มีราคากลูกที่สุด ในขณะที่เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า จัดอยู่ในประเภทของสารเสพติดที่มีจำนวนผู้เสพสูงสุดในประเทศไทย ส่วนยาอี ยาเลิฟหรือยาเคน เป็นสารเสพติดที่นำเข้าจากต่างประเทศทำให้มีราคางบ กลุ่มผู้เสพล้วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะดี กรรมราชทัณฑ์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปรับปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เส้นทางของผู้ต้องขัง ในคดียาเสพติด ซึ่งผลการวิจัยได้ประเมินค่าใช้จ่ายของผู้เสพยาเสพติด แต่ละคนเฉพาะยาบ้าออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้เสพยาบ้าเพื่อช่วยในการทำงาน จะเสพประมาณ วันละ 1-2 เม็ด เฉลี่ยเดือนละ 40 เม็ด ปีละ 400 เม็ด ค่าใช้จ่ายประมาณ วันละ 50-300 บาท เดือนละ 2,000-6,000 บาท ปีละ 20,000-60,000 บาท

2. กลุ่มผู้เสพระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จะเสพประมาณวันละ 1-4 เม็ด เฉลี่ยเดือนละ 60 เม็ด ปีละ 700 เม็ด ค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 50-600 บาท เดือนละ 3,000-9,000 บาท ปีละ 35,000-105,000 บาท

3. กลุ่มผู้เสพระยะเวลา 1-3 ปี จะเสพประมาณวันละ 5-10 เม็ด เฉลี่ยเดือนละ 80 เม็ด ปีละ 900 เม็ด ค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 250-1,500 บาท เดือนละ 4,000-12,000 บาท ปีละ 45,000-135,000 บาท

4. กลุ่มผู้เสพระยะเวลาเกิน 3 ปีขึ้นไป เสพประมาณวันละ 10-15 เม็ด สูงสุด 50 เม็ด ปีละ 2,000 เม็ด ค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 500-7,500 บาท เดือนละ 12,000-37,500 บาท ปีละ 100,000-300,000 บาท แต่ผู้เสพในกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมการเสพที่ไม่แน่นอน เช่น บางวัน ที่มีการเสพปริมาณมาก วันต่อไปจะลดปริมาณลงบ้าง และถ้าคิดเป็นค่าใช้จ่ายโดยรวมของผู้เสพยาบ้าแต่ยังไม่ติดที่มีจำนวนเกือบ 3,000,000 คน และเป็นผู้ติดยาบ้าอีก 300,000 คน จะเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียไปมากเพียงใด

ด้านธุรกิจการค้ายาเสพติด นับเป็นธุรกิจที่สร้างผลประโยชน์ มหาศาลให้กับนักค้ายาเสพติดจากการประมาณการขั้นต่ำมูลค่าผลประโยชน์การค้ายาเสพติดปีละประมาณ 28,617-32,787 ล้านบาท ใน

การวิจัยของนวนล้ออย ตรีรัตน์ (2539) และถ้าเปรียบเทียบกับการประมาณของอัมมาრ สยามวาลา และชัยยุทธ ปัญญสวัสดิ์สุทธิ (2532) มีมูลค่าการค้ายาเสพติดทั้งการค้าและการบริโภคในประเทศไทยและมูลค่าการล่วงออกนอกประเทศรวม 109,769 ล้านบาท นอกจากนี้แล้ว จากการศึกษาวิจัยของศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ธุรกิจการค้ายาเสพติดได้ก่อให้เกิดการสูญเสียเงินตราแก่กลุ่มผู้ผลิตที่อยู่ภายนอกประเทศไทยจำนวนมหาศาล และในปี 2540 พบว่า เศรษฐกิจการค้ายาเสพติดมีมูลค่าระหว่าง 28,000-33,000 ล้านบาท

หากเปรียบเทียบมูลค่าการค้ายาเสพติดเฉพาะยาบ้าในปี 2543-2544 ซึ่ง ป.ป.ส. ได้ประมาณการไว้ในปี 2543 มีจำนวนยาบ้าเข้ามาในประเทศไทยประมาณ 500 ล้านเม็ด ถ้าคิดราคาในอัตราเม็ดละ 100 บาท จะพบว่ามีมูลค่าประมาณ 50,000 ล้านบาท ในขณะที่สถิติการจับกุมยาบ้าที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดทำสถิติไว้ จับกุมได้เพียง 72,398,500 เม็ด และในปี 2544 ประมาณการว่ายาบ้าจะหลักเข้ามาประเทศไทยประมาณ 700-800 ล้านเม็ด นับเป็นธุรกิจที่สร้างผลประโยชน์มหาศาลให้แก่ ขบวนการค้ายาเสพติด ทำให้มีผู้คนเป็นจำนวนมากที่ยอมเสี่ยงเข้ามาดำเนินธุรกิจการค้ายาเสพติด แม้จะทราบถึงโทษภัยของการค้ายาเสพติดซึ่งอาจต้องโทษถึงประหารชีวิตก็ตาม

งบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ ค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียเพื่อใช้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในด้านการป้องกัน ปราบปราม การบำบัดรักษา พื้นฟู มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากมาดูในส่วนของงบประมาณของกระทรวง ทบวง กรม ส่วนกลาง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) รวมรวมไว้มาเปรียบเทียบดูว่าต้องใช้งบประมาณเพื่อการนี้ไปมากเพียงใดในแต่ละปี

ตั้งแต่ปี 2540-2543 ซึ่งเป็นช่วงที่ยาเสพติดแพร่ระบาดอย่างรุนแรง พบว่า ในปี 2540 ต้องสูญเสียงบประมาณไป 1,170.76 ล้านบาท ปี 2541 จำนวน 1,068.15 ล้านบาท ปี 2542 จำนวน 1,021.46 ล้านบาท และปี 2543 จำนวน 1,628.77 ล้านบาท ส่วนในปี 2544 มีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรสูงถึง 2,006.09 ล้านบาท

นอกจากงบปกติที่ต้องสูญเสียแล้วงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการมาจากการท้องถิ่น งบสลากรบัตรุ่งการกุศล งบมูลนิธิและกองทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นงบค่าใช้จ่ายจำนวนมากมากที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านคิดเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ซึ่งความต้องการใช้งบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปีงบประมาณ 2544 จำแนกตามมาตรการในการดำเนินงานที่ ป.ป.ส. ประมาณไว้ ประกอบด้วย

มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ มีความต้องการใช้งบประมาณสูงถึง 1,275.93 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.58 ของงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้องการใช้ทั้งหมด นอกจากนี้เป็นความต้องการงบประมาณสำหรับการปราบปรามยาเสพติดจำนวน 770.90 ล้านบาท การป้องกัน 452.36 ล้านบาท ผสมผสานมาตรการ 286.13 ล้านบาท การบริหารจัดการ 130.44 ล้านบาท และการควบคุมพืชเสพติด 11.90 ล้านบาท รวมความต้องการใช้งบประมาณทั้งหมด 2,927.65 ล้านบาท ในขณะที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี 2544 จำนวน 2,006.09 ล้านบาท

เราต้องสูญเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากไปกับการดำเนินงาน

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แทนที่งบประมาณดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในด้านอื่นแทน หากเราไม่มีปัญหาในเรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณที่ถูกใช้ไปในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.58 ของงบประมาณที่ต้องการใช้ทั้งหมด เนื่องจากมีจำนวนผู้เข้ารับการรักษาเพิ่มสูงมากขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือ ในปี 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 38,895 ราย เป็นผู้เข้ารับการรักษารายใหม่ 20,058 ราย ปี 2541 จำนวน 39,714 ราย เป็นผู้เข้ารับการรักษารายใหม่ 21,393 ราย ปี 2542 จำนวน 38,452 ราย เป็นผู้เข้ารับการรักษารายใหม่ 24,488 ราย และในปี 2543 มีจำนวนผู้เข้ารับการรักษาทั้งสิ้น 42,292 ราย เป็นผู้เข้ารับการรักษารายใหม่ 25,803 ราย

สรุป

บทสรุปที่เป็นคำตอบของความสูญเสียที่เกิดจากยาเสพติด ก็คือ “ชีวิต ทรัพย์สินเงินทอง ครอบครัว ลัษณ ตั้งแต่ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศและระดับโลก” พิษภัยของยาเสพติดที่สร้างความสูญเสียอย่างมหาศาลจนไม่สามารถประเมินค่าความสูญเสียได้ ตั้งที่เราได้รับรู้ รับทราบและเป็นปัญหาที่คนในลังคมถูกบีบบังคับให้ต้องเผชิญกับผลพวงของปัญหาถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องร่วมมือกันบรรเทาและป้องกันความสูญเสีย จนกระทั้งสามารถลดความสูญเสียที่เกิดจากยาเสพติด เลิกเป็นทาสยาเสพติด ช่วยกันหจดยาเสพติดออกไปให้พ้นจากลังคอมไทยและลังคอมโลก.

จาก วารสารเครือข่ายและลังคอม พฤษาคม - สิงหาคม 2544

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราনุวัดติวงศ์ “พระบิดาแห่งช่างศิลป์กรุงสยาม”

ประกาศ วันรากรกน

“ศิลปะในโลกนี้	ล้วนแต่มี	เป็นแก่นสาร
เป็นมิตร เป็นอาจารย์	เป็นบิดร	และมารดา
เหตุว่า ผู้รู้ศิลป์	ย่อมมากยิน	มากพั่งมา
รู้ลึกชิต คิดปุจฉา	จึงพึ่งเพื่อง	เลื่องลือนาม”

เข้าหนึ่ง ณ ตำแหน่งปลายเนิน คลองเตย ร่มรื่นด้วยสูญทุม พุ่มไม้ ทั้งไม้ดอกไม้ใบ แลเห็นเรือนไทยโบราณซึ่งหาชมได้ยาก หวนให้รำลึกถึงผู้พระหัตถ์แก่ “ศิลปิน” รายเดือนสิงหาคม 2485 ว่า “สิลปานุสร” (อักษรวิธียุคนั้น) โดยอัญเชิญบทกลอน “ของเก่า” ที่ประทับพระทัยดังกล่าว

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราনุวัดติวงศ์ได้ทรงพระนิพนธ์ลายพระหัตถ์ “ประวัติขรัวอินโข่ง” ณ ตำแหน่งปลายเนิน วันที่ 16 กรกฎาคม 2485 ลายพระหัตถ์สวยงาม อ่านง่าย ตัวอักษรบรรจง ดุจดังพิมพ์ดีดแสดงว่าทรงมีความสามารถสูงส่งตลอดพระชนมชีพ และทรงสนพระทัยในศิลป์ทุกสาขาในโลก

“ล้วนแต่มี เป็นแก่นสาร”

ลายพระหัตถ์ “ประวัติขรัวอินโข่ง”

พระนิพนธ์ลายพระหัตถ์ที่หายากเรื่องหนึ่งซึ่งทรงพระนิพนธ์ “ประวัติขรัวอินโข่ง” แก่ “ศิลปิน” รายเดือน ในเครือจักรวรดิศิลปิน “เอกชน” และ “สวนอักษร” อ่านง่ายงานโดย ลด ภูรมาโรธ ณ โรงพิมพ์อักษรนิติ และทรงมอบลัญลักษณ์ “ศิลปิน” คือ “ฝ่ามือขวา”

“ประวัติขรัวอินโข่ง” เต็มหน้าพอดี ความตอนหนึ่งว่า...

“ที่แรกจะเปลี่ยนชื่อเสียก่อน คำว่า ‘ขรัว’ หมายความว่า ‘แก้’ (เป็นกิกขุเป็นพื้น) ‘อิน’ นั่นแหลกคือชื่อ ‘โข่ง’ หรือโถง หมายความว่า น้ำจะเป็นเ不像หย่อนโต คำ ‘โข่ง’ นั้น มีใช้ผิด คำเทียบมี เช่น ‘หอยโข่ง’ ก็คือ หอยโถง หมายความว่า เป็นหอยตัวใหญ่อยู่ในบ้าน”

และลายพระหัตถ์ว่า... “เป็นช่างเชียนที่ถือกันว่าฝีมือดี ที่ว่าดี ก็เพราะเชียนยกย้ายไปได้หลายอย่าง เป็นอย่างเก็กได้ เป็นอย่างเทียบ

ด้วยของจริงก็ได้ หรือเป็นฝรั่งที่เดียวก็ได้... การเขียนอย่างฝรั่งนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โปรดท่านยังนัก มัจฉะตรัสรู้ให้ทางท่านมาเขียนอะไรบ่อยๆ ฝรั่งเขียนของท่านที่วัดบวรนิเวศฯ ก็มี ที่วัดพระครรภ์ต้นศาลารามก็มีสองแห่ง..."

แล้วแล้ว... "เพราเวลาที่ได้พบศิษย์ของท่านนั้น ไม่ได้คิด เขียนประวัติ ถึงบัดนี้ จะต้องเขียน แต่จะตามโครงไม่ได้ ต่างก็ตายกันไป หมดแล้ว"

ลายพระหัตถ์ “สาส์นสมเด็จ”

พระนิพนธ์ “สาส์นสมเด็จ” หลากหลายเล่ม เป็นลายพระหัตถ์ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟วัดติวงศ์ และสมเด็จฯ กรมพระยา ดำรงราชานุภาพ ศาสตราจารย์สุทธิลักษณ์ สถาปัตย์ นักบรรณาธิการ ปิเชช์ได้ยกย่องใน “ลีมัยแห่งวรรณคดีไทย” ตอนหนึ่งว่า

“เป็นลายพระหัตถ์โดยกันระหว่างเจ้านาย 2 พระองค์ พระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา- นุวัดติวงศ์ ผู้ทรงเป็นเอตทัคคะในทางศิลปะ วรรณคดี อักษรศาสตร์ และสถาปัตยกรรมไทย อีกพระองค์หนึ่ง คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ผู้เป็นเอตทัคคะในทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และวัฒนธรรมไทย”

และ... “เป็นความรู้อันล้ำค่า ซึ่งคนรุ่นหลังไม่อาจจะค้นหา จากตำราเล่มใดได้ละเอียดเท่า เป็นเรื่องที่ชวนอ่านทั้งสิ้น... จัดเป็นหนังสือ อ้างอิงเรื่องเกี่ยวกับเมืองไทยในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี”

ผู้ใดที่ยังไม่เคยอ่าน ควรแสวงหาได้ตามอัธยาคัย เป็นความรู้

รอบตัวที่ทรงคุณค่าในสรรพวิชาต่างๆ

ฝีพระหัตถ์ “ภาพทศชาดก”

ภาพฝีพระหัตถ์ที่ทรงฝากไว้ในอาณาจักรศิลปินเล่มหนึ่ง ซึ่งเป็น “ภาพทศชาดก” ทรงประทานแก่ผู้มาถวายน้ำสังกรานต์และถวายพระบรม วงศ์ชั้นผู้ใหญ่ที่เครื่องนับถือ รวม 10 ชาดก กล่าวคือ...

1. เตมิย แกกขัมบำรุง
2. สุวรรณสาม เมตตาบำรุง
3. มหาชนก วิริยบำรุง
4. เนมิราช อธิษฐานบำรุง
5. มโหลก ปัญญาบำรุง
6. ภูริทัต ศีลบำรุง
7. จันทกุมาร ขันดิบารมี
8. นาทะ อุเบกขบารมี
9. วิทูรบันฑิต สัจบารมี
10. เวสสันดร ทานบารมี

ภาพฝีพระหัตถ์ “พระมหาชนกโพธิสัต্তว์” ชาดกที่ 2 ประทับ พระราชที่ทัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ถึงกับทรง พระราชนิพนธ์โดยละเอียด ซึ่ง “พระมหาชนก” เป็นการเฉลิมฉลอง “กาญจนภิเษก” โดยศิลปินได้อาภิภั/runtime ฝีพระหัตถ์สมเด็จฯ เจ้าฟ้า กรมพระยานริศรา牟วัดติวงศ์ เป็นภาพสีลับวิจิตรระการตาและโดดเด่น “พระมหาชนกตรัสร์ โถต้องกับนางมณีเมฆลา”

ภาพร่างฝีพระหัตถ์นี้ ทรงวาดเมื่อ พ.ศ. 2468 แม้จะเป็นภาพ

ข่าว-ดำเนินการน้อยมาก ลักษณะเชิงตึงใจถึง “วิธีบารมี” ซึ่งทรงใช้ถ้อยคำจำนวนกระชับว่า “เพียรกล้า”

ผลกระทบด้านรัฐ

ในเชิงวรรณกรรม ได้ทรงพระนิพนธ์ไว้หลายเรื่อง เช่น นาฏวรรณกรรม และละครแบบใหม่เรียกว่า “ผลกระทบด้านรัฐ” ซึ่งได้ให้ความบันเทิงแก่ชาวพระนครอย่างหนึ่งเป็นเวลานานพอสมควร

ดร.เปลือง ณ นคร นักปริทรรศน์วรรณคดี ได้บันทึกไว้ใน “ปริทรรศน์วรรณคดีไทย” สมัยปัจจุบัน ตอนหนึ่ง...

“บทพระนิพนธ์มี 5 เรื่อง คือ สังฆท่อง คาวี อิเหนา สังฆคิลป์ชัย กรุงภานุชมทวีป ได้ทรงตัดตอนจากละครแบบเก่าที่เรียกว่า ผลกระทบและละครใน และได้ดัดแปลงเพิ่มบทเจรจา บทร้อง และกระบวนการเพลงต่างๆ ว่าถึงท่านองที่ทรงพระนิพนธ์นั้น นับว่าเป็นแบบคิลปินแท้... ถ้อยคำในบทร้องก็ล้วนประณีตนาฬิการะดับสูง นับว่าเป็นนาฏวรรณกรรมที่จะยั่งยืน”

อาทิ บทผลกระทบด้านรัฐ เรื่องสังฆท่อง ตอนตีคลี ร้องรำ ตามเชิงปีพาทย์ เทวดานางฟ้า...

ดาวดึงส์	เทโอลอก	มหेषvar
เป็นที่อยู่	สำราญ	ฤทธิรช
สารพัด	งามจริง	ทุกสิ่งอัน
สารพัน	อุดม	สมใจปอง
เทพบุตร	ผุดพรรณ	โอมยง
งามทรง	อาภรณ์	ไม่มีหมอง

นางอัปสร
งามทรง
เครื่องทอง
องค์ส่งวน
นวลาล廓อง
แลเพชรนิลฯ”

ต้นราชสกุล “จิตรพงศ์” ทรงผนวช

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยาธิครานุวัตติวงศ์ พระราชนูรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับพระลัมพันธุวงศ์เชื้อ พระองค์เจ้าพระนราภัย ประสุติ ณ วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2406 ได้พระราชทานพระนามว่า พระเจ้าลูกญา deut พระองค์เจ้าจิตรเจริญ ต้นราชสกุล “จิตรพงศ์”

“เมื่อพระชันษา 13 ปี ทรงผนวชเป็นสามเณร ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงจำพระชา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ระหว่างทรงผนวชได้ทรงหัดเทคโนโลยีตามประเพณี ทรงสอนพระทัยตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เคยถวายเทคโนโลยีกษัตริย์มหาราชน พระที่นั่งอุรินทร์วนิจฉัย เป็นที่พ่อพระราชทูลทัยมาก ทรงมีพระสรีรเลียงไฟเราะและเทคโนโลยีได้เรียบร้อยดี ก็ขรรโนเมื่อชาเลย...

ทั้งนี้ จากพระนิพนธ์ ม.จ.หญิงดวงจิตร จิตรพงศ์ พระธิดาร้ายไวเน “พระประวัติ” เล็กๆ น้อยๆ ท่าทางคุณค่า และได้ทรงบันทึกถึง “วังท่าพระ” ที่ประทับว่า

“ใน พ.ศ. 2426 พระชันษาได้ 20 ปี ทรงพระราชนิรันดร์ เห็นสมควรจะมีวังที่ประทับอยู่เป็นส่วนพระองค์... โปรดเกล้าฯ พระราชทาน ‘วังท่าพระ’ เป็นที่ประทับ”

ล. พ.ศ. 2427 พระองค์เจ้าจิตรเจริญทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จจำพรรษา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟ดติวงศ์ มหาภูมิพลศนกุบดินทร์ ปรัมินทราบุชาธิเบนทร์ ประเมณทราบปิตุลา สามีภักดิสยามวิชิต สรรพคิลป์ลิทวิทยาธร สุรจิตรศุภโภคล ประพนธ์ปรีชาชญาณโนราณคดี สังคีต瓦ทิพวิจารณ์ มโพธารสีดธยาเคน พุทธาทิไตรยรัตนลงกรณ์วัตร ขัตติยเดชาบุภาพพิตร

พระนามตามพระสุพรรณบัฏ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟ดติวงศ์

ทรงเป็นเชื้อสายสืบเนื่องมาจาก
พระเจ้าแผ่นดิน

มหาภูมิพลศนกุบดินทร์

ทรงเป็นพระราชนอรลของพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ปรัมินทราบุชาธิเบนทร์

ทรงเป็นพระราชนอุชาของพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประเมณทราบปิตุลา

ทรงเป็นพระราชนปิตุลาของพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

สามีภักดิสยามวิชิต

ทรงรักภักดิต่อสยามประเทศ
ทรงดำรงไว้ซึ่งความสำเร็จและความ
รอบรู้ในสรพศิลปะ

สุรจิตรศุภโภคล

ทรงเป็นจิตกรผู้เก่งกาลสามารถ
จัดเจนเป็นเลิศ

ประพนธ์ปรีชาชญาณโนราณคดี

ทรงปรีชาญในการประพันธ์และใน
โนราณคดี

สังคีต瓦ทิพวิจารณ์

ทรงจัดพิธีแห่งดนตรี การฟ้อนรำ
ขับร้อง และทำนองเพลง

มโพธารสีดธยาไครย

ทรงมีพระอักษรยาคัยกว้างขวาง เยือกเย็น
ทรงนับถือพระรัตน์โดยมีพระพุทธเจ้า
เป็นต้น เป็นสรณะ

ขัตติยเดชาบุภาพพิตร

ทรงเป็นบพิตรผู้มีขัตติยเดชาบุภาพ

ประทับที่โรงพิมพ์เก่า ใกล้ตัวหนังสือเด็กฯ กรมพระยาป่าวเรศวรวิทยาลังกรณ์ สมเด็จพระสังฆราช (ล่า)

ครั้นถึงกำหนดที่สมควรจะทูลลาสิกขາ ทรงแสดงพระประஸงค์ ว่าจะทูลลาพนવัตอไป เมื่อพระพุทธเจ้าหลวง รัชกาลที่ 5 เสด็จ พระราชทานพระกฐิน ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ขณะที่เลด์จฯ ประเคนไตรปี ก์ทรงสอดพระราชหัตถเลขาลงในพระหัตถ์ ความว่า... “ราชการมีอยู่ ขอให้สืกอกอมาซวยกันทำการ” จึงทรงลาพนવัตตามพระบรมราชโองการ

ทรงออกแบบ “วัดเบญจมบพิตร”

ฝีพระหัตถ์ทรงออกแบบสถาปัตยกรรมสร้างสรรค์พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุลิตวนาราม และทรงควบคุมการสร้าง โดยพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. 2442 อนุสรณ์ สถานสำคัญในรัชกาลที่ 5 วิจิตรตระการตาในพระพุทธรูป นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศชื่นชมยินดีกันจนบันดัน

ในรัชกาลที่ 7 ทรงออกแบบพระบรมรูปพระบาทสมเด็จ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มอบให้ศาสตราจารย์คิลป์ พีระศรี ดำเนินการปั้นเต็มพระองค์ประทับนั่ง ณ เชิงสะพานพุทธฯ ส่งจาม พระผู้ทรงสถาปนากรุงเทพฯ 2325 ลูก ถึง พ.ศ. 2475 เฉลิมฉลองกรุงเทพฯ 150 ปี สมพระเกียรติคุณยิ่งใหญ่ เกรียงไกร

พระบรมรูปรัชกาลที่ 1 นือศจรรย์ยิ่ง ตลอดสองครั้ง ที่ 2 ลูกระเบิดศัตตรูทึ่งสะพานพุทธฯ และการไฟฟ้าวัดเลี้ยง ไม่ระสายเคือง เลย คั้กเดลิฟธ์มาก

นอกจากนี้ “พระบิดาแห่งช่างคิลป์” ทรงออกแบบตกแต่ง พระอุโบสถวัดราชบูรณะ พระเมรุพระราชทานเพลิงพระศพ พระที่นั่ง ทรงธรรม ทรงเขียนสมเด็จพระศรีสุริโยทัยขนาดคอช้าง และภาพฝีพระหัตถ์ ประกอบโคลงชุดพระราชพงศาวดาร ตอนโนinenช้างแผ่นดินพระเจ้าท้ายสระได้รับพระราชทานรางวัลที่ 1 ฯลฯ เป็นต้น

เพลง “เบมรไทรโยค”

โดยที่พระองค์ได้ตามเสด็จฯ พระพุทธเจ้าหลวง รัชกาลที่ 5 ประพาลกาญจนบุรีทั้งทางบกและทางเรือตามลำน้ำแควน้อยถึงไทรโยค ทรงพอพระทัยในความงามตามธรรมชาติของไทรโยค จึงทรงพระนิพนธ์ บทร้องรำพันถึงไทรโยค เพื่อให้นกร้องนักดนตรี บรรเลงความวันเฉลิม พระชนมพรรษา รัชกาลที่ 5 เพลงเบมรไทรโยคเกิดขึ้นด้วยคำร้องและ ทำนองสมัยใหม่ อาทิ

“บรรยายความตามให้เสด็จฯ ตาม
ยังไทรโยคประพาลกาญจน์
เจ้าไม่เคยเห็น

ไม่เล่าหลายพันธุ์คละ ...
น้ำพุพุ่งช่าน แหลมมาฉัดฉาน เท็นตระการ
มันไหล จอกโครม จอกโครม...”

นอกจากนี้ ทรงพระนิพนธ์เพลง “สรรเสริญเลือป่า” ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนหนึ่งว่า...

“เกิดเป็นชาติไทย	ถึงอย่างไรไม่ยอมเป็นทาส
เหตุว่าเรารักชาติ	แลคลาสนาเป็นอาชิน
เราหน่องอาจรักษา	รัฐจักรและพระจอมแผ่นดิน
คงผจญภัยในอกให้ลืม	แม้เลี้ยงชีพอย่าเสียลัตย์”

วังท่าพระสู่ตำหนักปลายเนิน

พระองค์ทรงรับตำแหน่งเล่นบทีกระหวงโยธารชีการ กระหวงกลาโหม กระหวงวัง กระหวงพระคลัง ฯลฯ ดัง ม.จ.ดวงจิตต์ จิตราพงศ์ ทรงบันทึก “พระประวัติ” ตอนหนึ่ง...

“การที่ต้องทรงขยับราชการเป็นปลายกระหวงนั้น เพราะทรงพระปรีชาสามารถถอดความเนตแบบอย่างในราชการให้เป็นบรรทัดฐาน มั่นคง ดำเนินในทางที่ควรที่ชอบ ได้มีพระอธิบายค่ายมั่นคงของอาจ มีหมวดใหญ่ ตารางอยู่ในความลัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง... อีกทั้งการซ่างอันทรงสอดส่องด้วยสุขุมปรีชา หาหลักฐานเก่าใหม่ ในนอกประเทศ วางแผนอย่างอันวิจิตร...

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟วัดติวงศ์ เสด็จประทับ ณ วังท่าพระ ทรงข้ามพระบรมมหาราชวังต่อมา พระอนามัยไม่สมบูรณ์ เรียกได้ว่าสามวันตีลีวันไข้ เจ้าพระยาเทเวศร์วัฒน์จึงเชิญเสด็จให้ไปประทับบ้านของท่านที่คลองเตย ปรากฏว่าพระอนามัยแข็งแรงขึ้น จึงทรงชี้อีกน้ำแลงน้ำแลงหนึ่ง และทรงชี้อีกน้ำแลงหนึ่ง แลงชื่อเรือนไทยแบบโบราณมาสร้างเป็นตำหนัก และมีได้มีรั้วรอบขอบบดี มีผู้ทักทวงว่าเจริญร้ายกาจจะเข้ามาเบียดเบี้ยน ก็รับลั่งว่า “ไม่จำเป็น ใช้เมตตาเป็นร้าว” ...ชั้นแรกประทับเฉพาะในฤดูร้อน ในที่สุดเสด็จประทับประจำ “...ชีวิตจริง ยิ่งนิยาย”

ต่อมาวังท่าพระเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งชาติ คือ “มหาวิทยาลัยคิลป์” ยืนคงอยู่ มีชื่อเลียง “ศาสตร์และคิลป์” ทั้งในและ นอกประเทศ

ยุเนสโกถวายสุดดี 100 ปีประสุติ

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟วัดติวงศ์ ทรงปฏิบัติ ทรงถวายกิจด้วยดี มีพระปรีชาชาญทางด้านสถาปัตยกรรม จิตกรรมประติมากรรม มัณฑนคิลป์ วรรณคิลป์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และการดนตรี ล้วนแต่เป็นทรัพย์สินทางปัญญา ตราบจนปัจจุบันล้มย

แม้จะทรงงานราชภูริงานหลวงเพื่อปวงชนนานปี ต่อมาทรงรับตำแหน่งหน้าที่ “อภิรัตน์มนตรี” และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 7

งานสุดท้ายส่วนพระองค์ ทรงบันทึกเหตุการณ์ประจำวันปลายพระชนมชีพพระกำลังอ่อนเพลียพระหัตถ์ทรงพระนิพนธ์ไม่ได้ ลุถิงวันที่ 10 มีนาคม 2490 สิ้นพระชนมโดยสงบ สิริพระชนมายุ 83 พรรษาเศษ ทรงมีพระชายาคนแรก ม.ร.ว. ปลื้ม คิริวงศ์ และแล้ว ม.ร.ว. โต อนรถ มีพระโอรสและพระธิดา 6 องค์

โดยพระเกียรติคุณ พระเกียรติประวัติ และพระจิริวัตร ทรงมีพระเมตตาอารี สุจริตจาเร มีความจงรักภักดีต่อแผ่นดินอเนกประสงค์ จนได้รับพระสมัญญา “พระบิดาแห่งช่างคิลปกรุงสยาม”

ณ วโรกาส 100 ปีประสุติ วันที่ 28 เมษายน 2506 องค์การยุเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศพระเกียรติคุณถวายสุดดีแด่พระองค์ “100 ปีประสุติ พระบิดาแห่งช่างคิลปกรุงสยาม”

“สุพรรณทรงส์ทรงพูห์ห้อย
งอนชุดช้อยloyหลังสินธุ
เพียงทรงส์ทรงพระมินทร์
บินแต่ฟ้ามาสู่บุญ”

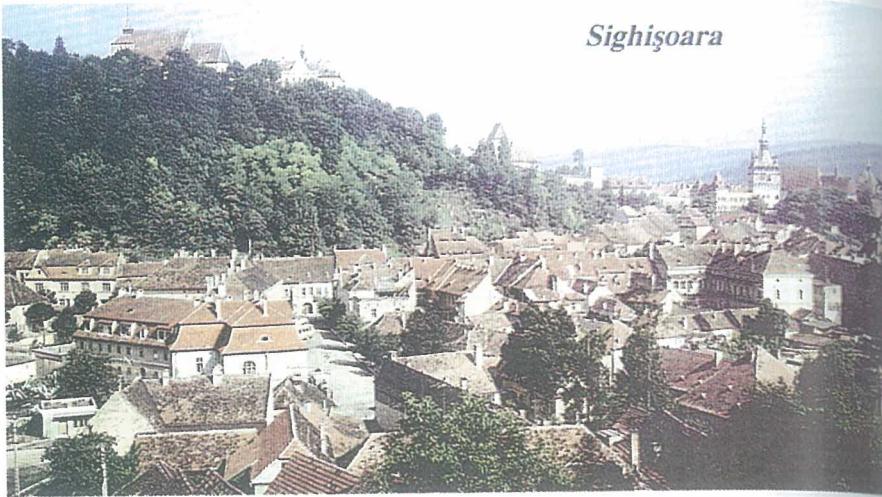
พระนิพนธ์ “กาพย์เหเรือ” ของพระองค์บันทึกน้อมระ ขันดัดวย
วรรณศิลป์ ใจรุจาย ประทับใจ ยิ่งใหญ่ เกรียงไกร ในศิลปศาสตร์
ชั้นนิรันดร

หนังสืออ้างอิง
สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา努วัดติวงศ์

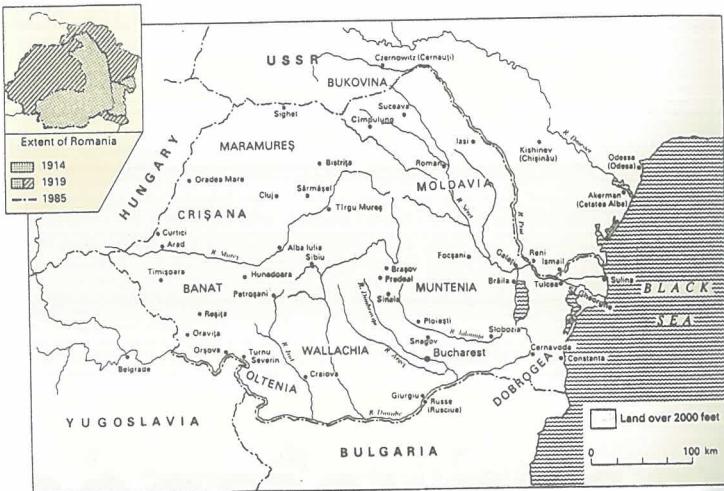
1. “ศิลปิน” ลายพระหัตถ์ รายเดือน สิงหาคม 2485
2. “ปริทรรศน์วรรณคดีไทย” สมัยปัจจุบัน โดย นายตั่มรา ณ เมือง
ใต้ พ.ศ. 2490
3. “สารสนสมเด็จ” พระนิพนธ์ลายพระหัตถ์ของทั้ง 2 พระองค์
องค์การค้าครุสภาก พ.ศ. 2504
4. “สีสมัยแห่งวรรณคดีไทย” โดย ค. สุทธิลักษณ์ จำพันวงศ์ สมาคม
ห้องสมุดฯ พ.ศ. 2504
5. “ประชุมกาพย์เหเรือ” สมัยกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์
องค์การค้าครุสภาก พ.ศ. 2504
6. “พระประวัติ” สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา努วัดติวงศ์ โดย
ม.จ. ดวงจิตร จิตรพงศ์ พ.ศ. 2537
7. “บ้านปลายเนิน” คลองเตย 28 เมษายน 2537
8. “ภาพทศชาตก” ลายพระหัตถ์ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยา
นริศรา努วัดติวงศ์ พ.ศ. 2467 ถึง พ.ศ. 2483 พิมพ์ใหม่ พ.ศ. 2537
9. “เพลงไทยอมตะ” หอสมุดแห่งชาติ พ.ศ. 2537

เคนท์แคร์กคุส่า

Sighișoara

ເຄານທີ່ແຕກຈຸດຕ່າ

ແບ່ງຈາກ ກັບກອບ

ມາອູ້ໂຮມາເນື່ອໄດ້ພັກໃໝ່ ມີໂກາສໄດ້ຕ້ອນຮັບຜູ້ມາເຍືອນຫລາຍ
ຄົ້ນ ໄນເປົ້າໂຄຣເລຍທີ່ຈາກປະເທດນີ້ໄປ ໂດຍໄໝຄານຄົງແດຮັກຄູລ່າ ທ່ານເຄານທີ່
ທ່ານອູ້ທີ່ໄດ້ ປະຊາທທ່ານນັ້ນງານມົດເພີຍໃດ ມີຈິງທີ່ຮ້ອທ່ານເຄານນີ້
ຫຼືອຈັກເປັນເພີຍຕໍ່ນານເລ່າຂານ ເພີຍໃຫ້ຄົນທີ່ໄປເກີດຄວາມຕື່ນເຕັ້ນເພີຍ
ໜ້ວຍໃຫ້ທ່ານນັ້ນ

ວັນນີ້ ດ້ວຍຄວາມຄົດຄົງໄມ້ຄືໃນຫ້ອັດ ທ່ານຜູ້ຟ້າ ແລະ ມິຕຣສຫາຍ
ຫລາຍທ່ານ ທີ່ເຄຍວ່າມງານກັນ ຕອນນີ້ອູ້ທ່ານໄກລກັນຫລາຍພັນໄມ໌ແລ້ວ ແຕ່
ຍັງຄົດຄົງເນື້ອຄົ້ນທີ່ເຄຍໄດ້ເລ່າເວົ້ອສຸກໃນຮາຍກາຮູ້ຮອບໂລກ (ຮູ້ຂ່ອງໄຣ ໄນ ລູ້ຮູ້
ຮອບໂລກ) ມານັ້ນພິຈາລະນາວ່າ ແດຮັກຄູລ່າເປັນດຳນານທີ່ອ່າຍເລ່າໃຫ້ຜູ້ອ່ານ
ໄດ້ກະຈາງແຈ້ງແກ່ໃຈວ່າ ໂຄກັນຫອຼືອົງທ່ານເຄານທີ່ ພົດດືມເລືອດສດ່ ຈາກ
ຄອຂາວາ ຂອງສາວນ້ອຍແລນສວຍ ຜົວນວລັຜ່ອງ ທີ່ອນລົບອູ້ບັນແທນທີນ
ເຢັນເຢັກ ພ່ອເຄານທີ່ເດີນລົງມາຈາກປະຊາທ (ຄະເນເວົາວ່າຄົງເຢັນອັນ ແລະ
ໃຊ້ຄົບແຫນໄຟຟ້າ) ເພື່ອອ້າເຂົ້າໂຈ້ງ ດືມເລືອດສດ ອົບໂດ ໄນຮູ້ຈັກທຳໃຫ້ຖຸກ
ອນນັ້ນ ແບບເກາເທເລືອດໜູ້ໄທຢ້າງນັ້ນສັງລັຍອູ້ວ່າ ເລືອດສດ່ ທີ່ພ່ອດືມນີ້
ຕ້ອງຕຽບກ່ອນຫຼືອມ່າທັນວ່າກູ່ປະໄວ ໂພລີທີ່ພ້ອເປົລັກີ່ໄໝຮູ້ ວັນນີ້ເລຍ

ขอแกะรอยแดร์กคูล่าให้อ่านกัน

จากประวัติศาสตร์ท่านคนที่นี้เป็นกษัตริย์ขัตติยา เชือชาติโรมาเนียเชื่อว่า Vlad (วลาด) ที่สาน เป็นพระราชนอร์สของ Vlad ที่สอง ประสูติราไว้ ค.ศ. 1429-1431 ไม่ได้มีการบันทึกไว้แน่ชัดว่าเกิดที่ไหน แต่จากหลักฐานคาดการณ์ไว้ว่าเกิดในแคว้น Transylvania ทางตอนเหนือของประเทศโรมาเนีย ชื่อเต็มของท่านนั้นคือ Vlad Dracu คำว่า Dracu นี้ ในภาษาโรมาเนียแปลว่า ปีศาจ และ Dracula หมายถึง ลูกชายของปีศาจ เป็นอันว่า Dracu มีนามอันพ้องกับฉายาแดร์กคูล่า แต่ตามประวัติศาสตร์ท่านไม่ใช่จะเป็นผู้ช่วยมากมายขนาดนั้น นโยบายการปกครองของท่านนั้น เป็นการโอนอ่อนผ่อนตามสถานการณ์รอบข้าง ก่อร้ายคือ ปีที่ท่านขึ้นครองราชย์ครั้งแรกนั้นเป็นเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1448 โดยครองราชย์ได้เพียง 1 เดือนเท่านั้น เพราะจักรวรดิออตโตมัน (ของตุรกี) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนกษัตริย์ Vlad ขึ้นครองราชย์ ครองแคว้น Wallachia ทางตอนเหนือของประเทศโรมาเนียในขณะนั้นหมดอำนาจ แคว้น Wallachia เป็นของชาวโรมาเนียมั่นเดิม รวมรวมดินแดนโดยเจ้าชาย Basarab ระหว่างปี ค.ศ. 1310-1418 และมีวาระเพียง 108 ปี ก่อนถูกรุกรานโดยอังกฤษ

จากนั้น ระหว่างปี ค.ศ. 1456 ท่านได้ขึ้นครองราชย์อีกครั้ง ด้วยการสนับสนุนของเจ้าชายแห่งแคว้น Transylvania ต่อมาในปี ค.ศ. 1462 จักรวรดิออตโตมัน ซึ่งครั้งหนึ่งเคยสนับสนุนให้ท่านขึ้นครองราชย์บุกยึดดินแดน Wallachia พร้อมกับจับตัวท่านไปปักอยู่ที่เมือง Alba Iulia (อัลบَا ยูเลีย) แคว้น Transylvania พักใหญ่ ก่อนที่จะนำตัวลงไปยังอังกฤษ และจับขังอยู่ในปราสาท Visegrad ฝั่งบูดาของอังกฤษ แต่จากการที่ท่านได้ลงนามในัญญาไว้ด้วยการแบ่งแยกดินแดนกับกษัตริย์

Matthias Corvinus - ของอังกฤษก่อนหน้าที่จะถูกคุมขัง เป็นผลให้ได้รับการปล่อยตัวในปี คศ. 1475. และเดินทางกลับมาขึ้นครองราชย์ ในปี 1476 แต่ท่าจะตากจะไม่อำนวยให้พ่อ Vlad ได้ขึ้นครองราชย์นาน ในปี ค.ศ. 1477 มีกษัตริย์จากจักรวรดิออตโตมันลอบปลงพระชนม์ เพื่อแย่งชิงราชบัลลังก์

ในช่วงที่ท่านครองราชย์นั้น ท่านได้ย้ายเมืองหลวงของโรมาเนียจากเมือง Targoviste (ทาร์โกริชเต้) เป็น Bucharest หากพิจารณาดีๆ จะเห็นว่าท่าน Vlad ต้องวางแผนโยนไอน่อนผ่อนตามประเทศมหาอำนาจรอบข้างอย่างมาก เพราะด้วยปัจจัยทางภูมิศาสตร์โรมาเนีย ถูกขนาบด้วยประเทศมหาอำนาจ สำหรับนโยบายภายในท่านยึดหลักรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางเพื่อรักษาอำนาจ และระวังไม่ให้ถูกโค่นอำนาจแต่กราบนักยังมีความขัดแย้งกับเยอรมันเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางการค้าและดินแดน

ส่วนนโยบายต่างประเทศนั้น ท่านต้องระวังอย่างมากที่จะรักษาดุลอำนาจระหว่างประเทศมหาอำนาจอย่างจักรวรดิออตโตมัน และทรานซิลเวเนียกับอังกฤษ เพื่อไม่ให้โรมาเนียตกอยู่ใต้อำนาจของประเทศมหาอำนาจประเภทใดประเทศหนึ่ง

Vlad ยังดำเนินนโยบายการค้าที่ทันสมัย โดยยึดหลักการเปิดการค้าเสรีกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่นเดียวกับหลักองค์การการค้าโลกในปัจจุบัน ต่างกันตรงที่ยังกีดกันลินค์จากแคว้น Anglo-Saxon

บางทีเหตุผลที่ท่านได้รับฉายาว่าแดร์กคูล่า อาจจะมาจากการที่ตลอดระยะเวลาครองราชย์ ท่านมีนโยบายปราบปรามศัตรูโดยการประหารอย่างเที่ยมหอด เช่น การโยนแล้วใช้ดาบรับ หรือโยนคนเป็นไว้รวมกันแล้วให้ทารุณใช้ดาบและมีดแทงจนลิ้นชีวิต พฤติกรรมช่างสม

กับความหมายของนามสกุลที่กล่าวไว้ข้างต้นเสียจริง การกระทำเช่นนี้คงมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเอกสารของประเทศไว้ แต่ก็ไม่เป็นผล เพราะองค์กรการปกครองมีความอ่อนแอกันไป และองค์กรศาสนาคริสต์เตียนของประเทศยูโรปไม่สามารถต้านกำลังของจักรวรดิอตโตมันได้ โรมานีเจึงถูกครุกรานทั้งโดย อังกฤษ ตุรกี และเยอรมัน ประชาชนของโรมานีเจึงมีความหลากหลาย แตกต่างทางเชื้อชาติ และภาษาตามจุดทุกวันนี้ ท่าน Vlad เอง ก็ถูกกล่าวคึกข่ายว่าเป็น Ottoman Porte หรือดินแดนตุรกี โดยหวังว่าท่านจะเข้าใจการเมือง สังคม และวัฒนธรรมตุรกีดีจนสามารถปักป้องประเทศจากการรุกรานของตุรกีได้

ชื่อเสียงของ Vlad ในฐานะผู้บดบังไม่ได้รับความสนใจมากเท่ากับตัวตนของเดร็กคูล่า ที่ว่าท่านดีมีเลือดจากคอชาวน้อยในยามค่ำคืน แต่งกายส่งงาน สวนผักคูลุ่มใหญ่ที่บุสิดำด้านนอก และบุสิ่งด้านใน สูทและการเงงสีดำขับ มีใบหน้าหล่อเหลา หากไม่เชื่อก็ขอได้โปรดพิจารณาจากรูปที่ส่งมาให้ว่างามจริงหรือไม่ จะให้雷กีดาวก์ตามแต่ใจท่านผู้อ่านนะครับ ที่นำเสนอให้สุดคงเป็นการที่เรื่องราวเดร็กคูล่านี้ โด่งดังขึ้นกากลเวลาแพรวร่วงพัดเป็นที่รู้จัก ทั้งๆ ที่ท่านเป็นเดร็กคูล่าผู้น่ารักที่พยายามรักษาบ้านเมืองไว้

นี่ถ้าเป็นรายการรู้รอบโลก ตอนนี้ต้องพกพังเพลง ถ้าท่านผู้อ่านจะพกสายตาสักครู่ก็ย้อมได่นะครับ

ถ้าเป็นเช่นนั้น ประโยชน์ต่อไปต้องเป็น ค่ะ ท่านผู้ฟังกำลังอยู่กับรายการรู้รอบโลก เรื่องราวดนั้นเป็นเรื่องราวของเดร็กคูล่า จากการได้พูดคุยกับชาวโรมานีเจย และอ่านเรื่อง Harry Potter ทำให้ได้ทราบว่า ประเทศโรมานีเจย มีวิชาแม่ดหมอดฝีม่าแต่ยุคกลาง ท่าน Vlad the Dracula ก็เป็นคิชช์วิชาแม่ดหมอดฝีม่าที่ได้รับการยกย่องใน Sibiu และ

Transylvania นี้เอง เป็นไม่เป็นเปล่า พ่อคุณตั้งโรงเรียนสอนแม่ดหมอดฝีที่ทะเลสาบ Snagov (ชนากอฟ) ซึ่งเป็นสุสานของท่านในการต่อมา วิชาที่ว่านี้ก็ให้บังเอญมีศาสตร์ที่ว่าด้วยการอาบเลือด ซึ่งไม่ได้ระบุว่ากรุงรูปใหญ่ หรือปริมาณเท่าใด แต่การอาบเลือดที่ว่านี้หมายถึงการเชื้อดเลือดໄก (เหมือนวันตรุษจีน) เลือดแมว (ถ้าเป็นแม่วดายิ่งให้ผลดี) หรือเลือดกบให้ไหลรินลงอ่างอาบน้ำผสมกับน้ำอุ่นและลงแข็ง Abby เพื่อรักษาโรคซึ่งไม่สามารถรักษาได้ด้วยยาปกติ บางตำรากล่าวว่าต้องเชื้อดเลือดหมูงูขาว พรหมจรรย์ มีคนยืนยันว่าในประวัติศาสตร์มีคนเคยฆ่าส้าน้อย 600 คน เพื่อแซ่เลือด ท่านผู้อ่านอย่าเพิ่งงงไปเลียก่อนว่า จะช่วยรักษาแพลงให้หายไปได้อย่างไร หลักการนี้คงเป็นการถ่ายเลือดสำหรับผู้ที่ไม่สบาย เป็นโรคเลือดจากหรือโรคอื่นเกี่ยวกับเลือด ในยุคที่ยังไม่มีวิทยาการที่ทันสมัย บางตำราเขาว่า ต้องมีการเชื้อดเลือดเป็นรูปไม้กางเขน คงเป็นนัยเพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ มาลีบบรรทัดนี้คงนึกออกแล้วใช่ไหมคะว่าทำไมพ่อคุณถึงต้องดีมีเลือด ก็ท่าน Vlad ไม่สบายด้วยโรคเกี่ยวกับเลือดค่ะ

ส่วนลักษณะ Vampire (แรมไพร์) นั้น มีเหตุมากที่ว่า ยูโรปถูกรุกรานจากบรรดาค้างคาวดูดเลือดที่อาศัยอยู่ในทือกเขา Carpathian ในศตวรรษที่ 16 คำว่า Vampire ปรากฏในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ เป็นครั้งแรกในปี 1736 และนิยายปรัมปราของ Vampire มาจากภูมิภาคยูโรปตะวันออกและบอลข่าน ซึ่งเล่าว่าคนที่พิยาภรณ์จะฝ่าตัวตายหรือไม่สามารถคุยกับคนอื่นรู้เรื่อง เรียกันว่า แรมไพร์ (ออกแนวคล้ายโนบาย กีดกันคนต่างชาติ ต่างภาษา ยังไงพิกัด) การฝังแรมไพร์โดยใช้ไม้กางเขน ตอก มีนัยว่าการกันมีให้มาผุดมาเกิด หรือกระเดงจากหลุมขึ้นมาอาละวาด เพราะวิญญาณของแรมไพร์สามารถลิงลติตย์ในผู้ที่นอนกลางแจ้ง หรือนอนอาบแสงจันทร์งามในคืนวันเพ็ญ

ต้องแอบบอกลันดิว่า คนที่เขียนเรื่องแดร็กคูล่านี้ เป็นชาวอังกฤษ ชื่อ Bram Stoker ไม่รู้คนโรมาเนียจะดีใจหรือไม่ เพราะครอตอ คริที่มาโรมาเนีย เป็นต้องถามถึงแดร็กคูล่าอยู่ร้าวไป พ่อ Bram จะได้ค่านายหน้าหรือเปล่าก็ไม่ทันถาม แต่ที่แน่ๆ มีนักวิทยาศาสตร์อเมริกันมาแบบพิสูจน์ DNA พ่อแดร็กคูล่า ว่ามีระบบเลือดดีทำให้แก่ช้า (ไม่รู้ใช่ครีมกันแก่หรือเปล่า) สามารถมีชีวิตอายุยืนได้ถึง 350 ปี แต่พากนึกล้วนกระเทียมและเด็ก พอกฯ กับแสงแดด เฮ้อ! พ่อ Bram อาจจะบอกว่ามีความชัดเจ้งเรื่องดินแดนระหว่างยุโรประตัวนักกับตะวันออกในสมัยก่อน ก็ได้ และโรมาเนียก็เป็นชาติที่เข้ากับห้องเรื่องเลี้ยด้วย การสูบบุหรี่ เลือดความหลอกหลอนของเชื้อชาติกับแม่ด ก์ช่างเหมาะกับการเมืองยุค Vlad เสียจริงๆ

วกไปปนกเรื่องเลี้ยแล้ว กลับเข้ามาก่อนนะครับ ในยุโรประตัวนัก กการจะ่แรมไฟร์ให้สิ้นซาก นอกจากจะตอกด้วยลิ่มและไม้กางเขนแล้ว สามารถเชือดคอแบบเชือดคอไก่แล้วต้องเผารือผึ้งแบบหันหน้าคว่ำติดเท่านั้น เพราะเชือกันว่าศีรษะและหัวใจเป็นส่วนที่มีชีวิต ชาวเยอรมัน เชือว่าต้องผึ้งแรมไฟร์โดยการใช้ตาข่ายคลุมและผูกปม 1,000 ปม นัยว่า กันการคืนชีพได้ 1,000 ปี

ท่าน Vlad นี้เกิดที่เมือง Sighisoara ในแคว้น Transylvania ที่ส่วนกลาง เมืองที่ท่านเกิดนี้ ปีหนึ่งจะมีการฉลองงานบุญคุกกลางครึ่งหนึ่ง ช่วงเดือนพฤษภาคม ซึ่งจะเนื่องชนัดไปด้วยผู้คน ชุมปราสาทได้มีละครบ นี้เห็นว่ารัฐบาลร้าว จะสร้าง Dracula Park มีปราสาท และสวนสนุกอยู่ ในนั้น ถ้าเลี้ยวเมื่อไหร่คงเป็นสวนสนุกแห่งแรกในประเทศ (ตอนนี้ระดมเงินทุนอย่างเดียว) สวนเมืองที่ไม่มีล้วนเกี่ยวข้องกับแดร็กคูล่าเลย คือ ปราสาทเมือง Bran (บราน) ที่มีถูกอุปโภคให้เป็นปราสาทของท่าน

แต่ท่าน Vlad ไม่เคยอาศัยอยู่หรือเหยียบย่างไปถึง เพียงแต่ว่าเป็นปราสาทที่สร้างโดยชาวเมือง Brasov (บรัซอฟ) สถาปัตยกรรมเป็นแบบเยอรมัน สร้างระหว่างปี ค.ศ. 1377-1378 ตั้งอยู่บนเขาสูงเพื่อเป็นด่านศุลกากร ในปราสาทยังมีระบบสูบน้ำจากแม่น้ำด้านล่างมาใช้ในปราสาท รวมทั้งมีอุโมงค์ลับไปออกในหมู่บ้าน ช่วงปี ค.ศ. 1412-1419 ปราสาทแห่งนี้เคยเป็นที่ประทับของกษัตริย์บ้างพระองค์ หลังจากนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1498 เป็นต้นมา ได้ใช้ปราสาทเป็นด่านศุลกากรอีกครั้ง

และถ้าเป็นรายการรู้รอบโลกประโภคต่อไปก็ต้องเป็น ค่ะ ท่านผู้พิพากษ์ นั้นเป็นเรื่องราวของกษัตริย์ Vlad ผู้มีฉายาว่า แดร็กคูล่า

เล่ามาถึงบรรทัดนี้ ยังนึกลงลึกอยู่ว่า พ่อ Vlad ที่ลูกฝังอยู่ที่ Snagov จะพื้นคืนชีพมาเล่าเรียนวิชาแม่模อิกใหม จะมาสอนให้เด็กรุ่นใหม่ มีเขี้ยวงอก จะสามารถดูดเลือดได้อย่างแบบแบบที่ท่านเคยทำมาได้ใหม แต่เอ๊ะ ถ้าพ่อ Vlad ได้ไปเมืองไทย จะชวนให้ชิมเกาเหลาเลือดหมูที่แสนจะปลดจากเชือพยาธิทั้งปวง เพราะเลือดทำสุกแล้ว แต่ถ้ายังยืนกรานจะดื่มเลือดสด ลابเลือดก็ตามดีนั้นไป ไม่ต้องมาอ้าเขี้ยวให้เมื่อยปากเปล่าๆ เดี่ยก็โนนตอกด้วยไม้กางเขนเนื้อใหม่เสียโภมແย়েল

ท้ายนี้ ขอขอบคุณ Oana Manulescu (瓦那 曼努เลส库) ที่ช่วยดำเนิน/ย่อเอกสาร Adrian Dragu (อาเดรียน ดรากู-ที่มีความหมายตรงข้ามกับปีศาจ) ที่เล่าเรื่องให้ฟัง และ Nicoleta Stanulescu (นิโคลเอต้า ลีสกุ) ที่ช่วยถ่ายรูปเมือง Sighisoara รวมทั้งชาววิถุสราญรมย์ ทุกท่าน.

คณาจินบัญชร

สุวรรณ พ่องสบุตร

ปัจจุบันบทสวดมนต์ที่ได้รับความนิยมจากชาวไทยพุทธอย่างแพร่หลาย ถึงกับมีการตั้งชั้นธรรมหรือสมาคมผู้สวดมนต์บันทึกขึ้น คงหนีไม่พ้นบทสวดมนต์ที่มีชื่อว่า “คณาจินบัญชร” เป็นแน่ ด้วยความอยากรู้ว่าบบทสวดมนต์นี้มีดียังไร ทำไมถึงได้รับความนิยมขนาดนี้ ผู้เขียนเองได้ศึกษาเรื่องนี้ เมื่อรู้แล้วก็ต้องจะนำมาอ่านแล้วได้ เพราะคิดว่าอาจจะมีอีกหลายคนที่อยากรทราบถึงที่มา และความหมายของคณาจินบัญชรเหมือนกัน แต่ยังไม่มีโอกาสและเวลาที่จะไปค้นคว้าหาหนังสือต่างๆ ที่เขียนเกี่ยวกับคณาจินบัญชรมาก่อน

คณาจินบัญชรที่พวงเราราชาวไทยพุทธสวดกันแพร่หลายอยู่นี้ นักประชัญญาบรรณท่านนิพนธ์ขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และ

ลังมบูชา ซึ่งเป็นครั้งท่าที่บริสุทธิ์ ไม่ทรงคำยกย่องเชิดชูเกียรติแต่อย่างใด ท่านจึงไม่ได้ระบุนามของท่านไว้ในคณาจินบัญชรนี้

สาธารณรัฐไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงคณาจินบัญชรว่า

“คณาจินบัญชรคဏานี้เรียกว่า ชินบัญชรปริตร¹ บ้าง รัตนบัญชรคဏบ้าง ตั้นฉบับเดิมในสมุดข่อยเขียนเป็นอักษรลิงหล เก็บรักษาไว้ในหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร มี 22 คatha เรียกว่าชินบัญชรปริตร เข้าใจว่าพระกระชានลังกาเป็นผู้แต่ง เมื่อถอดเป็นภาษาบาลีอักษรไทยได้ 22 คatha เท่ากัน อักษรบันทึนนี้เขียนเป็นอักษรพม่า และอักษรรวมในคัมภีร์ลังขยาป拉斯กีกา² มี 14 คatha เรียกว่า รัตนบัญชรคဏ ฉบับที่เรียกว่าชินบัญชรคဏนั้น เขียนเป็นอักษรไทย เป็นฉบับที่เข้าใจกันเป็นส่วนมากว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พุทธmr) วัดระฆังแต่งขึ้น มี 15 คatha ก็”

คณาจินบัญชรหั้ง 3 ฉบับนี้ แต่งเป็นภาษาบาลีล้วน เนื้อความเป็นการทูลเชิญพระพุทธเจ้า 28 พระองค์ในอดีต และพระอรหันต์ 80 พระองค์ มาสถิตที่ร่างกายของผู้สวด พร้อมทั้งขออัญเชิญพระสูตร³ พระปฏิมาลติอุทิสตามอวัยวะน้อยใหญ่ทั้งภายในและภายนอก เพื่อปกป้ององค์ต่างๆ และอำนวยพรให้ประสบแต่สิริมงคล สรุปก็คือเป็นการเจริญพุทธฐานสติ ธัมมานุสติ และสังฆานุสตินั่นเอง

ที่กล่าวว่าพระกระชានลังกาเป็นผู้จนาคณาจินบัญชร เนื่องมาจากตั้นฉบับที่พบเป็นภาษาลิงหลนั้น มีเหตุผลน่าเชื่อถือคือในอดีตมีพระกระชានลังกาเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาในดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบัน ดังเช่นในอาณาจักรล้านนาไทย คัมภีร์ชินกามาลีปกรณ์⁴

กล่าวว่า เมื่อพระเจ้าสามฝ่ายแกน⁵ ครองราชย์ในนครเชียงใหม่ มีพระ เทศาจากลังกา เช่น พระเมธังกร ได้มามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่เมือง เชียงใหม่ หรือในสมัยลูขะทัย ก็มีหลักฐานว่าพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไท) โปรดให้ราชบุรุษไปาราธนา “พระมหาส瓦มีสังฆราช” มาแต่ลังกาวีป เป็นต้น

คณาจินบัญชรนี้ อุยกุนหน้าแรกของคัมภีร์ลังขายาปการสกุฎีกา ฉบับอักษรพม่าและอักษรขอม และถูกเรียกว่า รตนปัญชรคถา ซึ่ง คัมภีร์ลังขายาปการสกุฎีกานี้ พระลิริมังคลาจารย์⁶ ภิกขุชาวเชียงใหม่ผู้แต่ง “มังคลัตถทิปนี” ได้แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2063 ในรัชสมัยของพระเจ้าเมือง แก้ว (ครองนครเชียงใหม่ระหว่างปี พ.ศ. 2038-2068) จึงทำให้หลายๆ คนเข้าใจกันว่า พระลิริมังคลาจารย์เป็นผู้แต่งคณาจินบัญชร

นอกจากนี้ ผู้รู้บางท่านกล่าวว่าคณาจินบัญชรนี้เป็นที่รู้จักกัน แพร่หลายในหมู่คนเมืองในภาคเหนือมาแต่โบราณ ทั้งพระภิกขุสามเณร และชาวบ้านทั่วไปนิยมสวดกัน และเรียกคถาานี้ว่า สูตรเชยຍเบงชร หรือคถาไชยเบงชอร (ออกเสียงว่า “ไจยะเบงจอน”) โดยใช้ในการสวด สืบชาตາ ขึ้นบ้านใหม่ ขึ้นธาตุ ขึ้นถ้ำ สวดขอฝน ฯลฯ และในตำนานลือ ชาตากองของเชียงใหม่ ซึ่งมีมาตั้งแต่ครั้งพระเจ้าเมืองแก้ว ก็กล่าวถึง ไจยะเบงชร ซึ่งพระจะต้องสวดรวมกับสูตรอื่นๆ

แต่จากคำบอกเล่าของพระอัมมานันทเกรด พระภิกขุชาวพม่า แห่งวัดท่ามะโว ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ที่ เล่าให้สมเด็จพระภูมิพลอดุลยเดช (สมเด็จในเวลานั้น) เมื่อปี พ.ศ. 2528 ว่า พระเจ้าบุเรงนองโปรดให้พระอุรพารามาว่า ออนไลชา มากครองนคร เชียงใหม่ (ระหว่างปี พ.ศ. 2121 - 2150) ซึ่งเวลานั้น ชาวเชียงใหม่

งมงายในลัทธิมินตร yantra และไสยาสัตร์ต่างๆ ซึ่งพระเจ้าออนไลชาทรง เห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับพระพุทธศาสนา จึงทรงปรึกษา กับพระเถระผู้ใหญ่เพื่อหาทางให้ประชาชนกลับมามีความเชื่อถือที่ถูก จงโปรดให้ประชาชนตั้งพระพุทธรูปไว้บูชาในบ้านเรือน และให้ถือพุทธา กิจ เชกเป็นมงคลนิดใหม่ แทนการเข่นสวงบูชาเทวดา เทวรูปต่างๆ พิธี พุทธากิจ เชกซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในพระพุทธศาสนา จึงเกิดเป็นครั้งแรกใน สมัยนี้ นอกจากนี้ พระเจ้าออนไลชายังโปรดให้ใส่พระนามพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอรหันต์สาวก รวมทั้งลัมมาพรหมเทวดาไว้ในคำสาดต่างๆ เช่น อุปปاتสนุติคถา ชินปัญชรคถา ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนได้สวดแทน เวทมนตร์ในลัทธิมินตร yantra

พระอัมมานันทเกรด ได้ระบุว่า คณาจินบัญชรนี้แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2123

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมระหว่างผู้สนใจคณาจินบัญชร และประชุมทางล้านนาดี เมื่อปี พ.ศ. 2530 ตามพระดำริของสมเด็จ พระภูมิพลอดุลยเดช โดยมีคัมภีร์ราจารย์พุนพล อาสนจินดา เป็นประธาน ก็ได้อ้อนรุ่ปว่า คณาจินบัญชร ซึ่งทางล้านนาเรียกว่า รตนบัญชร เชยຍเบงชร หรือชัยเบญชร ได้แต่งขึ้นที่เมืองเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 1982-2150

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ได้อ้อนรุ่ปในขั้นนี้ว่า คถา ชินบัญชรนี้ แต่เดิมเรียกชื่อต่างๆ เช่น รัตนบัญชร เชยຍเบงชร หรือชัย เ�งชร พระเคราะชาล้านนาได้รัจนาขึ้นที่เมืองเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 1982-2150 (ระหว่างสมัยพระเจ้าติโลกราช⁷ เจ้าผู้ครองอาณาจักร ล้านนาองค์ที่ 9 - พระเจ้าออนไลชา เจ้าผู้ครององค์ที่ 20) คถาานี้เป็นที่

นิยมสวดกันแพร่หลายในเมืองเชียงใหม่และเมืองอื่นๆ ในภาคเหนือ ภายหลังมาและลังกาได้รับเอาไป และชาวพุทธได้นำไปใช้สวดจนเป็นที่แพร่หลาย ทำให้เกิดมีฉบับต่างๆ ที่ผิดเพี้ยนไปบ้างเป็นบางตอน ต่อมาเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พرحمรังสี) คงจะได้ตั้งฉบับมา จากที่ได้ที่หนึ่งแล้วได้นำมาปรับปูนแก้ไขบางแห่ง⁸ พร้อมทั้งเรียกชื่อใหม่ว่า “ชินบัญชร” (แปลตามตัวอักษรว่า “กรง” ของพระชนเจ้า)⁹ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของคติ และความมุ่งหมายของการสวดคติ ชินบัญชรฉบับนี้ได้รับความนิยมจากชาวไทยนำไปสวดเป็นที่แพร่หลายมาก จนทำให้เข้าใจกันว่า คตาชินบัญชรนี้ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พرحمรังสี) เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นเอง

คตาชินบัญชรมีหลายฉบับและหลายสำนวนแปล ซึ่งแต่ละฉบับแต่ละสำนวนมีผิดเพี้ยนกันบ้าง ผู้เขียนจึงเลือกคตาชินบัญชรฉบับของวัดระหงโรงสิตารามวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นฉบับที่มีผู้สวดกันแพร่หลาย โดยเลือกสำนวนแปลของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อากสกเกระ) อดีตเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุวรวิหารซังสุษรี เจ้าคณะใหญ่หน忿วันออก ลูกนายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และฉบับที่ศาสตราจารย์พิเศษเลสุจิรพงษ์ วรรณปัก ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์ และการเมือง ประเภทปรัชญา สาขาวิชาสนศาสตร์ ตีพิมพ์เผยแพร่พร้อมคำแปล โดยท่านระบุว่าฉบับนี้เคยถูกตีเป็นภาษาโรมัน และเป็นภาษาอังกฤษลงพิมพ์ในหนังสือ Visakha Puja ของพุทธสมาคมมาแล้ว

คตาชินบัญชร

ฉบับวัดระหงโรงสิตารามวรมหาวิหาร

1. ชยะยาสະนາຄະຕາ พຸທຫາ
ຈະຕຸລັ້ຈາສະກັງ ຮະລັງ	ເຊະວາ ມາຮັງ ສະວະຫນັງ
ເຢ ປິວິງສຸ ນະຮາສະກາ.
2. ຕັນທັກກະຣາທະໂຍ ພຸທຫາ
ລັພເພ ປະຕິງຸລືຕີຕາ ມັຍທັງ	ອັກສະວິສະຕີ ນາຍະກາ
ມັດຕະເກ ເຕ ມຸນີສະສະວາ.
3. ສີເລ ປະຕິງຸລືໂຕ ມັຍທັງ
ລັງໂອ ປະຕິງຸລືໂຕ ມັຍທັງ	ພຸທໂຣ ອັນໂມ ທະວິໄລຈະເນ
ອຸເຮ ລັພະຄຸນາກະໂຣ.
4. ພະທະຍີ ເມ ອະນຸຖົວໂມ
ໂກຜທ້ໂຄງ ປິງຸຈີກາຄັລົມີງ	ສາວິປຸດໂຕ ຈະ ທັກຂີແນ
ໂມຄັລລາໂນ ຈະ ວາມະເກ.
5. ທັກຂີແນ ສະວະເນ ມັຍທັງ
ກັສສະໂປ ຈະ ມະຫານໂມ	ອາລຸ່ງ ອານັ້ນທະຮຸໄລ
ອຸກາສຸ່ງ ວາມະໂລຕະເກ.
6. ເກລັນເຕ ປິງຸຈີກາຄັລົມີງ
ນິລິນໂນ ສີຣີລັມປັນໂນ	ສູວິໂຍວະ ປະກັກກະໂຣ
ໂສລົງໂຕ ມຸນີປຸງຄະໂວ.
7. ກຸມາຮະກັສສະໂປ ເຄໂຣ
ໂລ ມັຍທັງ ວະທະເນ ນິຈັງ	ມະເໜີ ຈິຕະວາທະໂກ
ປະຕິງຸຈຳລີ ຄຸນາກະໂຣ.
8. ບຸນໂນ ອັກຄຸລິມາໂລ ຈະ
ເກຣາ ປັງຈະ ອິເມ ທ່າຕາ	ອຸປາລີ ນັ້ນທະລົວະລື
ນະລາເຕ ຕິລະກາ ມະມະ.
9. ເສລາສີຕ ມະຫາເກຣາ
ເອເຕේສີຕ ມະຫາເກຣາ	ວິຫີຕາ ຂື່ນະສະກາ
ຫີຕະວັນໂຕ ຫື່ນໂຮສາ
ຈະລັນຕາ ສີລະເຕເຫະະ	ອັກຄະມັງເຄສຸ ສັນກີຕາ.

10. ระตะนัง บุรีโต อลา
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อลา
 11. ขันธะมิระประวิตตัญจะ^๔
อากาศ เฉะทะนัง อลา
 12. ชินานาวะระลั้งยุตตา^๕
ວາຕະປີຕາທີສັນຫາຕາ
 13. ອະເສຳ ວິນະຍັງ ຍັນຕຸ
ວະລະໂຕ ເມ ສະກິຈເຈນະ
 14. ຂືນະປ້ອງຮະຮ້ອມໜົມທີ
ສະຫາ ປາເລນຕຸ ມັງ ລັພເພ
 15. ອົຈເຈະມັນໂຕ
ຂືນານຸກາວເວນະ
ຮົມມານຸກາວເວນະ
ສັງມານຸກາວເວນະ
ລັກຮົມມານຸກາວປາລີໂຕ
- ທັກຂີເຄີ ເມຕາສຸຕະກັງ
ວາມ ອັງຄຸລິມາລະກັງ.
ອາກຸານາກິຍະສຸຕະກັງ
ເສຳ ປາກຣະລັ້ນສູງຕາ.
ສັດຕະປາກຣະລັ້ນກະຕາ
ພາທີຮັບຜັດຕຸປັ້ນທະວາ.
ອະນັນຕະຊືນະເຕະລາ
ສະຫາ ລັ້ມພຸທະປ້ອງໝະເຮ.
ວິທະຮັນຕັ້ງ ມະທີ ຕະເລ
ເຕ ມະຫາບຸງວິສາສະກາ.
ສຸກຸດໂຕ ສຸກັກໂໂ
ຊີຕຸປັ້ນທະໂວ
ຊີຕະວິສັງໂໂ
ຊີຕັນຕະຮາໂຍ
ຈະຮາມ ຂືນະປ້ອງໝະເຮຕີ

ໜາຍເຫດ

- ຄາຖາที่ 4 ในສາຮານຸກຣມໄທ ຂັບຮາບບັນທຶກສັນຕະກັງ ເລີ່ມ
10 ພັນ 6269 - 6270 ໃຊ້ວ່າ ແຫຍະ ອນຸຮຸໂໂ ຈ
(ທະກະເຍ ອະນຸຮຸໂໂ ຈະ)
- ຄາຖາที่ 5 ในສາຮານຸກຣມໄທ ຂັບຮາບບັນທຶກຕາ ເຊີ່ນວ່າ
ອາສຸ່ ອານຸທຣາຫຼາ (ອາສຸ່ ອານັນທຣາຫຼາ)
- ຄາຖາที่ 9 ในສາຮານຸກຣມໄທ ຂັບຮາບບັນທຶກຕາ ເຊີ່ນວ່າ

9. ເອເຕේລීຕີ (ເລෙສාලීຕີ) ມາທາເລາ
(ເອເຕේລීຕີ (ເລෙສාලීຕີ) ມະຫາເລາ
ຊີຕະວັນໂຕ ຂືໂນຮະສາ)
ຊັລນຸຕາ ລືລເຕີເຫນ
(ຂະລັນຕາ ສີລະເຕີເຫນະ
ອັກຄະມັງເຄລຸ ສັນສູງຕາ)

- ຄາຖາที่ 12 - 13 ໃນສາຮານຸກຣມໄທ ຂັບຮາບບັນທຶກຕາ ເຊີ່ນວ່າ
12. ຂືນານາພາລສຸດຸຕີ
(ຂືນານາພາລສຸດຸຕີ)
ວົງໂຕ ເມ ລົກິຈເຈນ
(ວະລະໂຕ ເມ ສະກິຈເຈນະ
ສະຫາ ລັ້ມພຸທະປ້ອງໝະເຮ)
 13. ວາຕີປີຕາທີສັນຫາຕາ
(ວາຕະປີຕາທີສັນຫາຕາ
ອາເສຳ ວິນຍັງ ຍັນຕຸ
(ອະເສຳ ວິນະຍັງ ຍັນຕຸ
ອັນນັດຂືນເຕີເຫນ
ອະນັນຕະຊືນະເຕະລາ)

ຄາຖາที่ 15 ໃນສາຮານຸກຣມໄທ ຂັບຮາບບັນທຶກຕາ ເຊີ່ນວ່າ
ຊີຕຸປັ້ນທະໂວ (ຊີຕຸປັ້ນທັງໂວ)

คำแปลภาษาชินบัญชร

โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสกเกระ)

1. สมเด็จพระนราลักษณ์มาลัยมุหะเจ้าเหล่าได ขณะเมื่อประทับอยู่ ณ พระแท่นพุทธชัยอาสน์ ทรงได้ชัยชนะแก่พระยามาราธิราชกับทั้งหมู่บริพารแล้วไดตรัสว่า ดีมีรถพระจตุราภิรัตน์¹⁰ อันประเสริฐ สมดังพระพุทธประสังค์
2. ขออัญเชิญสมเด็จพระบรมนาภิลักษณ์มาลัยมุหะเจ้าเหล่านั้น ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ยิ่งใหญ่กว่ามนุนีทั้งปวง มีจำนวนรวมกัน 28 พระองค์ มีสมเด็จพระตัณหัสดงกลัมมาลัยมุหะเจ้า¹¹ เป็นต้น จงเสด็จมาประทับอยู่ ณ เปื้องบันกระหม่อมจอมขวัญของข้าพะพุทธเจ้า
3. ขออัญเชิญสมเด็จพระลักษณ์มาลัยมุหะเจ้า จงเสด็จมาสถิตอยู่เปื้องบันศีรษะของข้าพะพุทธเจ้า ขออัญเชิญพระธรรมลงมาสถิตอยู่ในดวงเนตรทั้งสองของข้าพะพุทธเจ้า ขออัญเชิญพระอริยลงมหัศจรรย์เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดีทั้งปวง จงมาสถิตอยู่ ณ อุรประเทศาของข้าพะพุทธเจ้า
4. ขออาราธนาพระอนุรุทธะเรเจ้า¹² จงมาสถิตอยู่ในดวงฤทธิ์ของข้าพะเจ้า พระสารีบุตรเรเจ้า¹³ จงมาสถิตอยู่ ณ ส่วนเบื้องขวาพระอัญญาโภณทัญญะเรเจ้า¹⁴ จงมาสถิต ณ ส่วนเบื้องหลัง พระมหาโมคคลานเรเจ้า¹⁵ จงมาสถิตอยู่ ณ ส่วนเบื้องซ้าย
5. ขออาราธนาพระอานันท์เรเจ้ากับพระราหุลเรเจ้า¹⁶ จงมาสถิตอยู่ ณ โลตusbริษัท เบื้องขวา พระมหากัลลสปติเรเจ้ากับพระมหานามเรเจ้า¹⁷

จงมาสถิตอยู่ ณ โลตusbริษัท

6. ขออัญเชิญสมเด็จพระโลภิตลัมมาล้มพุทธเจ้า¹⁸ ผู้เป็นมหาชนีชั้นยอดทรงเต็มเปี่ยมด้วยพระพุทธลิริ ทรงมีรัก慕ใจเมจฉาดุจดวงพระอาทิตย์ จงเสด็จมาประทับบนนั่งสถิตอยู่ ณ ชายฝั่งส่วนเบื้องหลังของข้าพะพุทธเจ้า
7. ขออาราธนาพระกัลลสปติเรเจ้า¹⁹ ซึ่งเป็นผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่มีวาจันไฟเราะเป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดี จงมาสถิตอยู่ที่ปากของข้าพเจ้าเป็นนิจนิรันดร์
8. ขออาราธนาพระมหาเถระเจ้าทั้งห้าพระองค์เหล่านี้ คือพระบุณณะเรเจ้า พระองคุลิมาลเรเจ้า พระอุบาลีเรเจ้า พระนันทะเรเจ้า และพระลวลีเรเจ้า²⁰ จงมาบังเกิดเป็นรอยริ้วอยู่ ณ ที่ตรงหน้าปากของข้าพเจ้า
9. ขออาราธนาหมู่พระพุทธธนีโนรส ชั้นพระมหาเถระทั้งหลาย 80 องค์ ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ชั้นนะข้าศึก คือกิเลส รุ่งเรืองงามอยู่ด้วยเดชแห่งศีล จงมาสถิตดำรงอยู่ทั่วองค์คือวิริยัน้อยใหญ่ของข้าพเจ้า
10. ขอพระวัตถุสูตร²¹ จงมาอยู่ส่วนเบื้องหน้าของข้าพเจ้า พระเมตตสูตร²² จงมาอยู่ส่วนเบื้องขวา พระธัชคสูตร²³ จงมาอยู่ส่วนเบื้องซ้าย จงมาอยู่ส่วนเบื้องหลัง พระองคุลิมาลสูตร²⁴ จงมาอยู่ส่วนเบื้องซ้าย
11. ขอพระขันธปริตร²⁵ พระโมรปริตร²⁶ และพระอาภานวีริสูตร²⁷ จงสำเร็จเป็นหลังคาการกั้นอยู่เบื้องบนอากาศ พระปริตรและพระสูตรที่เหลือเช่นกันนี้ จงสำเร็จเป็นกำแพงล้อมรอบ
12. เมื่อข้าพะพุทธเจ้าประกอบการงานของตน ทรงธรรมของสมเด็จพระชินลัมมาล้มพุทธเจ้า ซึ่งล้อมรอบด้วยกำแพง 7 ชั้น ประกอบ

คณาจินบัญชร พร้อมคำแปล

- ด้วยพุทธอานุภาพอันมั่นคงในกาลทุกเมื่อเช่นนี้
13. ขอให้อุปัทวนตรายทั้งหลาย ทั้งภายนอกและภายในอันเกิดแต่เหตุต่างๆ มีลมกำเริบและดีซ่าน เป็นต้น จนถึงซึ่งความพินาศดับสูญไปโดยไม่มีเหลือ ด้วยเดชะอานุภาพของพระชนลัมพุทธเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันยิ่งใหญ่ไม่มีที่ลืมสูด
14. ขอลมเด็จพระลัมพุทธเจ้าและหมู่พระอริยสาวกทั้งหลาย ซึ่งล้วนแต่เป็นขั้นมหาบุรุษอย่างประเสริฐ ทุกๆ พระองค์เหล่านั้น จงช่วยรักษาข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ ณ ภาคพื้นดิน ภายในใจกลางกรุงธรรมของสมเด็จพระชนลัมพุทธเจ้า ตลอดกาลทุกเมื่อเทenaries
15. ด้วยประการจะนี้ เป็นอันข้าพเจ้าได้คุ้มครองรักษาตนได้ด้วยดีแล้ว และด้วยอานุภาพของลมเด็จพระชนลัมพุทธเจ้า ขอให้ข้าพระพุทธเจ้าลงมีชัยชนะแก่อุปัทวนทั้งปวง ด้วยอานุภาพของพระธรรมเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าลงมีชัยชนะแก่หมู่อธิคัตธูทั้งปวง ด้วยอานุภาพของพระอริยสังฆ ขอให้ข้าพเจ้าลงมีชัยชนะแก้อันตรายทั้งปวง

ข้าพเจ้าเป็นผู้อันอานุภาพแห่งพระลัทธธรรมคุ้มครองรักษาแล้ว จะประพฤติปฏิบัติตอนอยู่ในขอบเขตกรุงธรรมของลมเด็จพระชนลัมพุทธเจ้าตลอดไป ฉะนี้แล

(ฉบับศาสตราจารย์พิเศษ เสฎีรพงษ์ วรรณปัก
ยึดเป็นแบบใช้แปล)

1. ชายะสະนะຄະຕາ พຸທ່າ
ຈະຕຸລັຈຈາສະວັງ ຮະຫັງ
ເຢ ປົງສຸ ນະຮະສະກາ
2. ຕັດທັງ ກະຣາທະໂຍ ພຸທ່າ
ສັພເພ ປະຕິກູສີຕາ ມ້ຍໜ້າ
ມັຕະເກ ເຕ ມຸນີສະຮາ
3. ສີເສ ປະຕິກູສີໂຕ ມ້ຍໜ້າ
ສັໂໂສ ປະຕິກູສີໂຕ ມ້ຍໜ້າ
ພຸທ່າ ອັນໄມ ທະວິລະຈະນ
4. ທະທະເຍ ເມ ອະນຸຮຸທ່າ
ໂກນຫັ້ນໂຄ ປິກູສີກາຄສະໝົງ
ລາຮີບຸຕົໂ ຈະ ທັກຂີເແນ
5. ທັກຂີເແນ ສະວະເນ ມ້ຍໜ້າ
ກໍລສະໂປ ຈະ ມະຫານາໄມ
ໂມຄລ້າໂນ ຈະ ວະນະເກ
6. ແກະໂຕ ປິກູສີກາຄສະໝົງ
ນິລິນໂນ ສີວິສັນປັນໂນ
ໂສກົໂຕ ມຸນິປຸງຄະໂວ
7. ກຸມາຮະກໍລສະໂປ ເຄຣ
ໂລ ມ້ຍໜ້າ ວະທະເນ ນິຈຈັງ
ປະຕິກູສາລີ ຄຸນາກະໂວ
8. ບຸນໂນ ອັງຄຸລິມາໂລ ຈະ
ເກຣາ ປັບປຸງ ອົມ ທະຫາ
ອຸປາລືນັ້ນທະສີວະລີ
9. ເສຳລືຕີ ມະຫາເກຣາ
ເອເຕີລືຕີ ມະຫາເກຣາ
ວິຊີຕາຊີນະສະກາ
ຊືຕະວັນໂຕ ຂືໂນຮະສາ

ชาลันตา สีลະเตเชนະ	อังคะมังเคสุ ลัณฐิตา
10. ระตะนัง ปุระโต อາລີ	ທັກຂີເນ ເມຕາສຸຕະກັງ
ຮະຫັກຄັ້ງ ປ່ຈນະໂຕ ອາລີ	ວາມ ອັກຄຸລິມາລະກັງ
11. ຂັນຮະໂມຮະປະຣິຕ້ຕົງລະ	ອາງວານາງິຍະສຸຕະກັງ
ອາກາເລ ດະກະນັງ ອາລີ	ເລສາ ປາກຮະລັ້ນສືບຕາ
ຊືນານວະຮະລັ້ນຢຸດຕາ	ສັດຕະປະປາກຮະລັ້ນກະຕາ
12. ວາລະມີຄາທີລັ້ນໜາຕາ	ພາທີຮັບຜັດຕຸປັບທະວາ
ອະເສລາ ວິນະຍັງ ຍັນຕຸ	ອະນັນຕະຊິນະເຕະລາ
13. ວະສໂຕ ເມ ສະກິຈເຈນະ	ສະຫາ ສັ້ນພຸທະບໍ່ປັບປະເຮ
ຊືນະປ່ງໝະຮມ້ນໜີ	ວິທະວັນຕັ້ງ ມະທິຕະເລ
ສະຫາ ປາເລນຕຸ ມັງ ສັພເພ	ເຕ ມະຫາບຸຮຸລາລະກາ
14. ອົຈເຈວະມັນໂຕ	ສຸກຸໂຕ ສຸວັກໂຂ
ຊືນານຸກາວະນະ	ຫຼືຕຸປັບທະໄວ
ຮັມມານຸກາວະນະ	ຫຼີຕະວິລັງໂຄ
ລັ້ງໝານຸກາວະນະ	ຫຼີຕັນຕະຮາໂຍ
ສັກົມມານຸກາວະປາລິໂຕ	ຈະຮາມ ຊືນະປ່ງໝະເຮຕີ

คำแปลภาษาชินบัญชร

1.-2. ພຣະພູທີເຈົ້າທັ້ງໝາຍເລ່າໄດ ຖຽນເປັນບຸຄຄລື້ອງອາຈ ປະທັບນັ້ນ
ເහັນອາສະນະຫັຍ ຖຽນໝາມພວ້ມທັ້ງໄພ່ພລ ຖຽນດີມຮສລ້ຈຮຣມ
ອັນລໍາເລີສ ພຣະພູທີເຈົ້າທັ້ງໝາຍເລ່ານັ້ນ ຖຽນຜູ້ນໍາໂລກ ຖຽນ

- ເປັນຈອນມຸນີ ມີທັ້ງໝາດ 28 ພຣະອົກ ມີພະຕັນທັງກຣພູທີເຈົ້າ ເປັນດັ່ນ
ຈົນມາປະດີໝັ້ນໜີອກະໜ່າມ່ອນຂອງຂ້າພເຈົ້າ
3. ພຣະພູທີເຈົ້າປະດີໝັ້ນໜີອົກສະຂອງຂ້າພເຈົ້າແລ້ວ ຂອອັບເຊີ່ນ
ພຣະວຣມນາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ດົງທາທັ້ງສອງຂອງຂ້າພເຈົ້າ ຂອອັບເຊີ່ນ
ພຣະສົງໝື່ນີ້ເປັນບ່ອເກີດແທ່ງຄວາມດີທຸກປະກາມປະດີໝັ້ນໜີທີ່ອະ
ຂອງຂ້າພເຈົ້າ
 4. ຂອເຊີ່ນພຣະອນຮຸທະນາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ດົງໃຈ ຂອເຊີ່ນພຣະສາວົບຕຣ
ນາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ແຂນຂວາ ຂອເຊີ່ນພຣະໂກນທັງລູ່ມາປະດີໝັ້ນໜີ ໃນ
ເບື້ອງໜ້າ ຂອເຊີ່ນພຣະໂມຄລ້າລານນາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ແຂນໜ້າຍ
 5. ຂອເຊີ່ນພຣະອານນີ້ແລ້ວພຣະຮຸມນາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ຫຼັງວາຂອງຂ້າພເຈົ້າ
ຂອເຊີ່ນພຣະກໍສລປະລະພຣະມໍາທັ້ງສອງມາປະດີໝັ້ນໜີທີ່
ຫຼັ້າຍ
 6. ຂອເຊີ່ນພຣະໂສກີຕຈອນມຸນີ ຜູ້ຮູ່ງເວັງດຸຈຸດວາອາທິດຍ໌ ຜູ້ສຳງ່າມ
ມານັ້ນທີ່ທ້າຍທອຍ
 7. ຂອເຊີ່ນພຣະກຸມາກສປປເກຣະ ຜູ້ແລວ່າຫາຄຸນອັນຍຶ່ງໃໝ່ ຜູ້ມູດໄພເຮະ
ຜູ້ເປັນບ່ອເກີດແທ່ງຄຸນຮຣມ ມາປະດີໝັ້ນໜີເປັນນິຕຍ໌ ທີ່ປາກຂອງ
ຂ້າພເຈົ້າ
 8. ຂອເຊີ່ນພຣະປຸນຜະ ພຣະອົກລິມາລ ພຣະອົບາລີ ພຣະນັກທະ ແລະ
ພຣະສົວລີ ທັ້ງ 5 ພຣະອົກນີ້ ມາປາກກູເປັນດຸຈຣອຍເຈີມທີ່ທຳກັກ
ຂອງຂ້າພເຈົ້າ
 9. ຂອເຊີ່ນພຣະມໍາເກຣະ 80 ທີ່ເໜືອ ຜູ້ໜະກິເລສແລ້ວ ຜູ້ເປັນສາກຂອງ
ພຣະຊືນເຈົ້າຜູ້ຮູ່ງເວັງດ້ວຍເດືອນທີ່ກີລ ຈົນມາປະດີໝັ້ນໜີທີ່ວ້ຍວະ
ນ້ອຍໃໝ່ຂອງຂ້າພເຈົ້າ

10. ขอเชิญรัตนสูตรมาปราภก្យอยู่เบื้องหน้า เมตตาสูตรอยู่เบื้องขวา
ธัชคคลสูตรอยู่เบื้องหลัง องคุลามาลสูตรมาปราภก្យอยู่เบื้องซ้าย
11. ขอเชิญขันธปริตร โนรปริตร และอาภานาภីยสูตร มาปราภก្យเป็น
เพดานกาลงกันกลางอากาศ ขอเชิญพระปริตรและพระสูตรที่เหลือ
อันประกอบด้วยอำนาจของพระชนเจ้า จงมาปราภก្យเป็นกำแพง
ล้อมรอบ 7 ชั้น
12. ด้วยเดชาแห่งพระอนันตชนเจ้า ขออุปทานทั้งภายนอกและภายใน
อันเกิดแต่สัตว์ร้ายเป็นต้น จงถึงความพินาศไปโดยไม่เหลือ
13. เมื่อข้าพเจ้าทำหน้าที่ของตนอยู่ในพระบัญชร (พระศานา) ของ
พระลัมมาลัมพุทธเจ้าอยู่เป็นนิตย์ ขอให้พระพุทธเจ้า ผู้เป็นมหา
บูรุษผู้ของอาจเหล่านักทุกพระองค์ โปรดคุ้มครองข้าพเจ้าผู้อยู่ ณ
พื้นแผ่นดิน อันเป็นท่ามกลางพระบัญชรแห่งพระชนเจ้าในกาล
ทุกเมื่อ
14. ข้าพเจ้าได้สารຍາມนต์อย่างนี้ เป็นผู้ได้รับความคุ้มครองดีแล้ว
ได้รับอารักษากดแล้ว เอาชนะอุปทานทั้งด้วยอาນุภาพพระชนเจ้า เอา
ชนะข้าศึกศัตรูด้วยพระธรรมานุภาพ เอาชนะอันตรายด้วยพระ
ลัษณะนุภาพ อันอาນุภาพแห่งพระลัทธธรรมปกป่องแล้ว ย่อมอยู่
ประพติธรรมในพระบัญชร (พระศานา) ของพระชนเจ้า ดังนี้แล

โดยที่คากาชินบัญชرنี้มีความยาวพอตี ไม่ลึกลึกลียน กเทียบ
กับมงคลสูตรแล้วพอๆ กัน เมื่อสาดอย่างตั้งใจ เชือกันว่าจะได้รับอนิสงส์
ดังนี้

1. ผู้สวัสดิสามารถรวมจิตที่ฟุ่งช้านให้มาอยู่ในกรอบแห่งกุศล

กรรมบท 10 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางมโนกรรม 3 ประการ คือไม่คิด
อยากได้อxonของผู้อื่น ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น และมีความเห็นที่ถูกต้องทำงานของ
คลองธรวม

2. เป็นราภก្យานให้กับการฝึกสมาธิหรือเจริญสมถภานาต่อไป
3. บำรุงของลมเด็จพระลัมมาลัมพุทธเจ้าทั้ง 28 พระองค์
พระมหาสาวก 80 องค์ アナນดาพแห่งพระสูตร พระปริตร ที่สวัดภานนา
นั้นจะปกป้องคุ้มครองผู้สวัสดิ

พระพุทธเจ้าทั้ง 28 พระองค์ ได้แก่ 1. พระตัณหักร 2. พระ
เมธีกร 3. พระรถังกร 4. พระทีปกร 5. พระโภเกนทัญญา 6. พระ
มังคละ 7. พระลุมนะ 8. พระเรวตะ 9. พระโลภิตะ 10. พระอโนมทลสี
11. พระปทุมะ 12. พระนารทะ 13. พระปทุมตตระ 14. พระสุเมธะ
15. พระลุชาตะ 16. พระปิยทลสี 17. พระอัตตทลสี 18. พระรัมทลสี
19. พระสิทธิตตะ 20. พระติสสะ 21. พระปุลสสะ 22. พระวิปลสี
23. พระลิขี 24. พระเวสสภ 25. พระกุลันธะ 26. พระโภนาคมน์
27. พระกัลลปะ และ 28. พระโคตมะ (พระลัมมาลัมพุทธเจ้า)

พระพุทธเจ้า 7 พระองค์ ที่ใกล้กับปัจจุบันที่สุด และคัมภีร์ใน
พระพุทธศาสนาล่าวถึงบ่อยๆ ได้แก่พระพุทธเจ้าองค์ที่ 22-27

พระพุทธเจ้า 25 พระองค์ หมายถึงพระพุทธเจ้าที่พระโคตมะ
ทรงพบ และทรงได้รับการพยายามว่าจะได้รับลำเร็วเป็นพระพุทธเจ้า
เริ่มตั้งแต่พระพุทธเจ้าองค์ที่ 4-27 และพระโคตมะ

ส่วนพระพุทธเจ้า 5 พระองค์ หมายถึงพระพุทธเจ้าแห่งภารกับปี
(กับปีปัจจุบัน) ได้แก่ พระกุลันธะ พระโภนาคมน์ พระกัลลปะ พระ
โคตมะ และพระเมตเตยะ ที่เรียกันสามัญว่า พระครีอารีย์ หรือ

พระคริอเรียเมตไตรย ที่จะมาตรัสในอนาคต

พระมหาลาก 80 พระองค์ หรือพระอเล็ติมหานาค บางทีเรียกว่าอนุพุทธ 80 องค์มีรายนามตามลำดับอักษร ดังนี้ พระกั้งขาเรواتะ พระกัปปะ พระกาพุทาย พระกิมพิล พระกุณารกัสลปะ พระกุณธานะ พระคยา กัสลปะ พระควัมปติ พระจุนทะ พระจุฬปันถก พระชตุกันณิ พระติสสมेतเตยะ พระடोเทียยะ พระทัพมัลบุตร พระເວෙตක พระนິກສลปะ พระນັນທະ พระນັນທະ (พุทธอนุชา) พระนาคิตะ พระนาลงະ พระປຶງຄີຍະ พระປິນໂຕລາກຫວາച พระປິລິນທວ່ຈະ พระປຸນຄນກະ พระບຸນຄນີ พระປຸນຄນມັນດານີບຸຕຸ พระປຸນຄນສູນປັນຕະ พระປົປາລະ พระພາກລະ (พระພັກລະ) พระພາທີຍທາຮູຈີຣີຍະ พระກຸດ พระກັທທີຍະ (ศากຍະ) พระກັທທີຍະ พระກັທຮວາງ ພຣະມາກັຈຈາຍນະ พระມາກັປຢືນະ พระມາກັສລປະ พระມາໂກກູຈີຕະ พระມາනາມະ พระມາປັນຄກະ พระມາໂມຄັລານະ พระເມື້ອຍະ พระເມືດຕຸ พระໂມໜ່າຮາ່ พระຍະສະ พระໂລສະຍະ พระຮັງຈູປາລະ พระຮາຮະ พระຮາຫຸລ พระເວດຫີ່ຮວນຍີຍະ พระລຸກຸງກັກທີຍະ พระວັກກລີ พระວັກສີສະ พระວັປປະ พระວິມລະ พระສົງຍີຍະ พระສາຄະະ พระສາວີບຸຕຸ พระສິວີລີ พระສຸພາຫຸ พระສຸກູຕີ พระເສັລະ พระໂສັນກຸງກັນຄະ พระໂສັນໂກພິວລະ พระໂສົກີຕະ พระເໜັນກະ พระອົງຄຸມາລ พระອົຫີຕະ พระອຸນຽຸຫ ພຣະອັງຄູໂກນທັນຍູ້ ພຣະອັລ໌ສີ້ พระອານັນທີ พระອຸທຍະ พระອຸທາຍີ พระອຸບາລີ พระອຸປະວານະ พระອຸປົວະວະ พระອຸປ່ເສນວັນຄັນຕຸຕຸ ພຣະອຸຮຸເວລກສລປະ

4. เมื่อได้รับความคุ้มครองแล้ว ผู้สวดจะได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งธรรมของสมเด็จพระลัมมาลัมพุทธเจ้าต่อไป

กล่าวกันว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ใช้คำสา

ชินบัญชรในการปลูกเสกพระสมเด็จที่ท่านให้สร้างขึ้น โดยหลังจาก อธิษฐานจิตแล้ว จะเข้า睡眠 และสวดคาถาชินบัญชร วันละ 3 ครั้ง คือ เช้า กลางวัน และเย็น

คาถาชินบัญชรนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในครั้งรัชกาลพระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เจ้านายหลายองค์ทรงนำไป สวดต่อท้ายคำไหว้พระสวดมนต์ประจำวัน ว่ากันว่า สมเด็จพระเจ้าบรม วงศ์เรอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนำคาถาที่ 8 (ปุณโณ อังคุลีมาโล ຈະ ະລາເຕ ຕິລະກາ ມະມະ) สวดเสกน้ำสรงพระพักตร์ทุกเช้า

ท่านผู้อ่านหลายๆ ท่าน อาจจะไม่เคยสวดคาถาชินบัญชร เมื่อ อ่านบทความเรื่องนี้แล้ว เกิดความศรัทธา จะสวดคานานี้บ้าง แต่ไม่ทราบ ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร มีผู้แนะนำว่า การเริ่มต้นสวดคาถาชินบัญชรนั้น ควรเริ่มในวันพุทธสบดี ซึ่งเป็นวันคู บูชาคุณพระคริรัตนตรัยและสมเด็จ พระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ซึ่งถือกันว่าเป็นเจ้าของคาถา ด้วยดอกไม้ ธูปเทียน แล้วจึงเริ่มสวดคาถาชินบัญชร.

เชิงอรรถ

1. คำว่าบุพิตร แปลว่าป้องกัน มีความหมายเหมือนกับตาน ซึ่งแปลงเป็น ต้านทาน แต่ต่อมาคำว่าต้านทานเขียนเพี้ยนเป็นต้านทาน ในที่นี้หมายถึงบทสวดมนต์เพื่อป้องกันภัย

บทสวดมนต์เพื่อป้องกันภัยที่กำหนดใช้เป็นบทสวดในงานพิธีต่างๆ ในทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ บทสวดมนต์เจ็ดต้านทาน (เรียกว่า ราชบุพิตร หรือจุลราชบุพิตร) และบทสวดมนต์ลิบสองต้านทาน (เรียกว่า มหาราชาบุพิตร)

บทสวดมนต์เจ็ดต้านทาน ได้แก่ บทสวดที่ประกอบด้วยพระสูตร 7 พระสูตร ได้แก่ มงคลสูตร รัตนสูตร กรณีเมตตาสูตรหรือเมตตาสูตร อหิราชกสูตรหรือขันธบุพิตร ธัชคคสูตรหรือชัคคบุพิตร อาภานาภิยัลสูตรหรืออาภานาภิยับบุพิตร และอังคุลิมาลสูตร

ส่วนบทสวดมนต์ลิบสองต้านทาน ประกอบด้วยพระสูตรทั้งเจ็ด ที่กล่าวมาแล้ว และเพิ่มบทสวดอีก 5 บท คือ ฉัททันตบุพิตร โมรบุพิตร วัชภูกบุพิตร อภายบุพิตร และชยบุพิตร

2. เป็นคัมภีร์ที่พระสิริมงคลลาราย ภิกษุชาวล้านนาเรียบเรียงขึ้น เพื่อ อธิบายที่ปรากฏในคัมภีร์ชื่อสังขายากลาก ซึ่งแต่งโดยพระญาณวิกาล ภิกษุชาวล้านนาเช่นกัน คัมภีร์นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนับเวลา เครื่องชั่งตวง น้ำหนัก ระยะทาง ถูกุล และการใช้เงินตรา ซึ่ง เกี่ยวเนื่องในพระพุทธศาสนา เป็นต้น

3. พระสูตรในที่นี้จะมีความหมายเดียวกับพระบุพิตร

4. แปลว่า “เรื่องราวอันร้อยกรองแล้ว” เป็นเรื่องยกสัยของ

พระพุทธเจ้า พระรัตนปัญญา หรือพระลิริรัตนปัญญา ได้แต่งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2060

ขันกลามมาลีปกรรณแบบเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า เริ่มด้วยการกล่าวถึงพระโพธิลัตดาว่า มี 3 จำพวก คือ ปัญญาธิค ลัทธาธิค และวิริยะธิค จากนั้น จึงกล่าวถึงสมเด็จพระลัมมาลัมพุทธเจ้าองคปัจจุบัน ตั้งแต่เริ่มตั้งความประรณะที่จะเป็นพระพุทธเจ้า ตั้งพระทัยที่จะเป็นพระพุทธเจ้าในพระชาติต่างๆ และได้รับคำพยากรณ์ในลำกพระพุทธเจ้า 24 พระองค์ กล่าวถึง ลำดับของกษัตริย์ทั้งหลายตั้งแต่ต้นภัทรกับปี เรื่อยมาถึงสมัยพระเวสสันดร และเรื่อยมาถึงสมัยพระเจ้าสุธรรมะ จากนั้นกกล่าวถึง พุทธประวัติ ส่วนภาคที่สองกล่าวถึงประวัติศาสตร์ล้านนา ซึ่งผู้แต่งได้แยกเป็นเรื่องๆ รวม 28 เรื่อง เช่น การสร้างเมืองหริภุญชัย เรื่องสมัยพระนางจามเทวี เรื่องพระยามังราย เรื่องพระพุทธลิหิคง เรื่องก่อพระธาตุวัดบุปผาราม เรื่องพระพุทธรูปแก่นจันท์ฯ ฯ

5. พระญาสามผึ้งแกน, สามประญาผึ้งแกน, สามแม่ใน หรือพระเจ้าติล (พ.ศ. 1945 - 1984) กษัตริย์ล้านนาองค์ที่ 8 ขึ้นครองราชย์ เมื่อปี พ.ศ. 1945 ขณะที่มีพระชนมายุ 13 พรรษา ทรงสร้างเวียงเจ็ดลินขึ้น

6. พระภิกษุชาวเมืองเชียงใหม่ ในสมัยราชวงศ์มังราย สันนิษฐานว่ามี อยู่อยู่ในราชบูรพารามปี พ.ศ. 2020-2100 เคยเดินทางไปศึกษาพระศาสนาที่ลังกา มีผลงานสำคัญ คือ 1. เวสสันดรทิปนี ซึ่งเป็นคัมภีร์อธิบาย เวสสันดรชาดก 2. จักรวาลทิปนี ซึ่งเป็นวรรณกรรมว่าด้วยเรื่อง ราวนในจักรวาล (โลกราตุ) วรรณนำภูมิต่างๆ สัตว์ที่เกิดในภูมิต่างๆ

อาหารของลัตต์ ภูเข้า แม่น้ำ สระ หนอง คลอง บึง เกาะ ทวีป เทวดา และอสูร ฯลฯ 3. สังขยาปการสกสวีก แล้ว 4. มังคลัดทีปนี (มงคลทีปนี) คัมภีร์ที่อธิบายความในมงคลสูตร ซึ่งเป็นสูตรหนึ่งในสูตตนินبات สูตันตปิฎก ที่แสดงการปฏิบัติอันเป็นมงคล 38 ประการ เช่น การไม่คบคนพาล การเลวนากับบันทิต การบุชาคนที่ควรบุชา ฯลฯ พระสิริมังคลาจารย์ได้อธิบายอย่างละเอียดถึงความหมายของพระสูตรนี้ โดยนำเรื่องต่างๆจากชาดกอรรถกถา ธรรมบท และจากคัมภีร์พุทธศาสนาอื่นๆ อีกหลายคัมภีร์มาเขียนประกอบ

7. หรือพระญาติโลกราช - พระญาติโลกราช (พ.ศ. 1984-2030) กษัตริย์ล้านนาในราชวงศ์มังราย ลำดับที่ 9 เป็นโหรสมของพระเจ้าสามฝั่งแกน พระเจ้าติโลกราชได้รับยกย่องให้มีฐานะเป็น “พระเจ้า” เท่ากับกษัตริย์อญเชียง คำานันพื้นเมืองเชียงใหม่จะยกย่องพระเจ้าติโลกราชยิ่งกว่าหัตติราชองค์อื่น จึงเรียกว่า “พระเป็นเจ้าติโลกราช” “เจ้าพระญาติโลกราช” ในสมัยของพระองค์ ล้านนามีความเจริญรุ่งเรืองทุกด้าน โดยเฉพาะในทางพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงเลื่อมใสและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ได้ส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียนทางด้านพระปริยัติธรรม ทรงยกย่องพระภิกษุที่มีความรู้แท้ด้านในพระไตรปิฎก

จากการที่พระภิกษุล้านนามีความรู้ความเชี่ยวชาญในภาษาบาลีและพระไตรปิฎกอย่างสูง และการศึกษาปริยัติธรรมอย่างละเอียดลึกซึ้ง จึงมีการสังคายนางพระไตรปิฎกขึ้นใน ปี พ.ศ. 2020 ที่วัดมหาโพธาราม (เจ็ดยอด) ซึ่งเป็นการสังคายนาครั้งที่ 8 ของโลก พระไตรปิฎกฉบับที่ชำระในสมัยพระเจ้าติโลกราชถือเป็นหลักปฏิบัติ

ของพระสงฆ์นิกายต่างๆ ในล้านนาสืบมา

ในสมัยพระเจ้าติโลกราช ล้านนาทำสังคมกับอาณาจักรอญเชียง (สมัยพระบรมไตรโลกนาถ) และเกิดวรรณคดีเรื่องลำคัญ คือ “ลิลิตยวนพ่าย”

8. มีคำบอกเล่าว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ สาดคานันต่อหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงมีพระราชดำรัสสามารถว่า “พระระดิ ขรัวโตแต่งเองหรือ” สมเด็จฯ ถวายพระพรว่า เป็นสำนวนเก่านำมาดัดแปลงใหม่
9. ที่อ้างว่าพระเคราะห์วัลลังกาเป็นผู้แต่งนั้น มีนิทานเล่าประกอบว่า พระราชาองค์หนึ่งของลังกา ทรงได้พระโอรส และขอให้ให้พระราชทานทำนายดวงชาดาพระโอรส ให้ราษฎร์ตรวจดวงตราสารีแล้ว ทราบทูลว่าเมื่อพระโอรสมีพระชนม์ได้ 7 ปี 7 เดือน จะถูกฟ้าผ่าถึงแก่ทิวงคต ซึ่งตอนแรกพระราชาถึงคงไม่ทรงเชื่อถือ จนกระทั่งพระโอรสมีพระชนม์ได้ 7 ปีกว่า ยังไม่ถึง 7 เดือน พระองค์เกิดวิตก กังวลพระทัย เกรงว่าเหตุการณ์จะเป็นไปตามคำทำนายของพระราชบุตร จึงทรงปรึกษาภักดิพระสงฆ์และเพื่อหาทางหลีกเลี่ยงภัยอันจะเกิดขึ้นกับพระโอรส พระเคราะห์ 14 รูป จึงประชุมตกผลักกับประกอบพิธีชั้นที่ปราสาทของพระราชา โดยพระสงฆ์แต่ละรูปจะแต่งคานาชั้นรูปละ 1 นาที และที่สำหรับแต่งคานานี้อยู่ใกล้กับปล้องเบงชอร์ หรือบัญชรอของปราสาท คานานี้จึงได้ชื่อว่าชัยบัญชร เมื่อแต่งคานาเสร็จ พระราชาจึงให้พระโอรสเรียนคานาท่องบ่นทุกวัน ปรากฏว่าเมื่อพระโอรสมีพระชนม์ได้ 7 ปี 7 เดือน ฟ้าก็ได้ผ่าลงมาจริง แต่ไม่ถูกพระโอรส จึงสรุปว่าพระโอรสแคล้วคลาดจากภัยครั้งนั้น เป็น

เพราะท่องบ่นคากาชัยบัญชวนน์เอง

10. ความจริงอันประเสริฐ, ความจริงของพระอริยะ หรือความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกล้ายเป็นอริยะมี 4 อย่างคือ ทุกข์, ทุกขลุ่มทัย (เหตุเกิดแห่งทุกข์), ทุกชนิโรห (ความดับทุกข์) และทุกชนิโรหามนีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ มรรค 8)
11. พระพุทธเจ้าในอดีต ทรงอุบัติร่วมกับปีเดียวกับพระเมธังกรพุทธเจ้า พระสรนังกรพุทธเจ้า และพระที่ปั้งกรพุทธเจ้า ประสูติในตระกูล กษัตริย์ ภายหลังเสด็จออกพนวช ทรงกระทำการเพียรอุทิ 7 วัน ก็ตรัสรู้พระอนุตรล้มมาล้มโพธิญาณ ต้นไม้ตรัสรู้ (โพธิพฤกษ์) ได้แก่ ต้นตีนเป็ด
12. พระมหาสาวกองค์หนึ่ง เป็นเจ้าชายในศักยวงศ์ อุกบัวพร้อมกับเจ้าชายอานันท์ เรียนกรรมฐานในสำนักพระสาวีบุตร พระพุทธองค์ ทรงยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในทางทิพย়জাঙ্গ
13. พระอัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้า เกิดที่หมู่บ้านนาลันดา ไม่ไกลจากเมืองราชคฤท์ เป็นบุตรแห่งตระกูลหัวหน้าหมู่บ้านนั้น บิดาซึ่งอวังคันตพระมหาณ มารดาซึ่งสาวี จึงได้นามว่าสาวีบุตร ซึ่งเดิมคือ อุปติสstable; มีเพื่อนสนิทซึ่งโภคิตะ ซึ่งต่อมาคือพระมหาโมคคัลลานะ เมื่ออุปติสstable; และโภคิตะจะบวชนั้น วันหนึ่งไปเที่ยวดูมหัสพด้วยกัน ดูแล้วเกิดความสลดใจ คิดออกแล้วว่าโนกธรรม และต่อมาได้ บวชน์ในสำนักของสัญชาติปริพacha แต่ก็ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย จนวันหนึ่ง อุปติสstable; ปริพacha พะพระอัลลซีเเคระขณะท่านบินหาต เกิดความเลื่อมใส ติดตามไปสนใจเรื่องราวของหลักคำสอน ได้ฟังความย่อเพียงคากาเดียวก็ได้ดวงตาเห็นธรรม จึงกลับไปบอกข่าวโภคิตะ

แล้วพากันไปเฝ้าพระพุทธองค์ มีปริพacha ที่เป็นศิษย์ตามไปด้วยถึง 250 คน ได้รับເອົາທິກິກຊູບປັນປາທັ້ງໝດທີ່ເຫຼວວັນ ເມື່ອບວນໄດ້ 15 ວັນ ພຣະລາວີບຸຕຣໄດ້ຝຶ່ງພຣະວຣມເທຄນາເວທນປຣົຄຄຫສູຕຣ ທີ່ພຣະພຸຖອງຄໍ ທຮງແສດງແກ່ທີ່ຂັນຂປຣົພacha ລຸ ຄໍາສຸກຮາຕາ ເຂົາຄືສະກຸງ ກີ່ໄດ້ ບຣລຸພຣະອຣທັດ ພຣະພຸຖອງຄໍທຮງຍກຍ່ອງວ່າເປັນເອຕທັກຄະໃນທາງມີ ປັບປຸງຢູ່ນາກ ທ່ານເປັນກຳລັງສຳຄັນຂອງພຣະພຸຖອງຈັດໃນການປະກາຄ ດາສນາ ແລະໄດ້ຮັບຍກຍ່ອງເປັນພຣະວຣມເສນາບັດ

14. พระมหาณໍ່หน່ມທີ່ສຸດໃນบรรดาพระมหาณໍ 8 คนທີ່ທໍານາຍລັກຊະນະຂອງ ລິຕີທັດຖຸມາຮ ຕ່ອມາອົກບວນຕາມບົກົບຕີພຣະລົທີທັດຄະ ຂະນະບໍາເພີ້ມ ຖຸກກົງຍາ ເປັນທັກນໍາພຣະປັງຈຸວັດຕີ່ພົມ ພຣະວຣມເທຄນາຮັມມັກ ກັບປວັດຕະສູຕຣແລ້ວ ໄດ້ดวงຕາເຫັນຮຽນ ຂອບຮັບພູມບຸນທເປັນ ປັບປຸງສາກຂອງພຣະພຸຖອງຈັດ ມີຊື່ເຮັກກັນກາຍໜັງວ່າ ພຣະອັນຍູ- ໂໂຄລທັບປຸງ
15. พระอัครสาวกเบื้องซ້າຍຂອງພຣະພຸຖອງຈັດ ເກີດທີ່ໜູ້ບ້ານໂກລິຕາມ ໄນໄກລາກເມືອງราชคฤท์ ເປັນບຸຕຣຂອງພຣະມານໍ່ນາຍບ້ານແທ່ງນັ້ນ ມາරດາຊື່ອນາງໂມຄົລລືພຣະມານໍ ຊື່ອເດີມຄື່ອໂກລິຕະ ຕ່ອມາເຮັກເປັນ ໂມຄົລລານະເປັນສໜາຍກັບອຸປິສສະ (ຕ່ອມາຄື່ອພຣະລາວີບຸຕຣ) ນາແຕ່ເຕັກ ເມື່ອບວນໃນພຣະວຣມວິນຍແລ້ວ ຄົງວັນທີ 7 ກີ່ໄດ້ບຣລຸອຣທັດຜລ ໄດ້ ຮັບຍກຍ່ອງວ່າເປັນເອຕທັກຄະໃນທາງມືຖື໌ນາກ ໃນຕອນປະລາຍພຸຖກາລ ທ່ານຖຸກພວກໂຈຣ ຊົ່ງໄດ້ຮັບຈຳຈັງຈາກພວກເດີຍຮົ້າຍໍລົບລັງທາຮດ້ວຍການ ທຸບຕິຈົນຮ່າງແຫລກ ພຣະພຸຖອງຈັດໂປຣດໃກ້ກ່ອສຸປະກວດຈຸ້າຕຸຂອງ ທ່ານໄວ້ໄກລ້ສຸ້ມປະຕູວັດເຫຼວວັນ ໃນເຂົດເມືອງຮາຊຄຸທໍ ຊື່ອຂອງທ່ານ ນິຍມເຮັກກັນຢ່າຍໆ ວ່າ ພຣະໂມຄົລລານໍ

16. พระอานนท์ เป็นเจ้าชายในศากยวงศ์ เป็นโอรสของพระเจ้าสุกโภทนะ ซึ่งเป็นพระเจ้าอาชของเจ้าชายลิทธัตตะ ท่านออกบวชในพระพุทธศาสนาพร้อมกับพระอนุรุทธและพระอุบาลี เป็นต้น และได้รับเลือกเป็นพระอุปัภิญา愧如ประจำพระองค์ของพระพุทธเจ้า ได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะหลายด้านคือ เป็นพหุสูตร เป็นผู้มีผลติ มีคติ มีธิติ ท่านบรรลุพระอรหัตหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว 3 เดือน เป็นกำลังสำคัญในการทำปฐมลังคายนา คือเป็นผู้วิจันทร์พระสูตร และพระอภิธรรม ท่านดำรงชีวิตสืบมาจนอายุได้ 120 ปี จึงนิพพานในอากาศ เหนือเมฆน้ำหิริมี ซึ่งเป็นเล่นกันแคนระหว่างแคว้นของพระญาติสองฝ่าย คือ ศากยะ และโกลิยะ

พระราหุล เป็นโอรสของพระพุทธเจ้า คราวพระพุทธองค์เสด็จลงครกบิลพัสดุ ราชหฤทกุмарเข้าเฝ้าหุลขอทายาทสมบัติตามคำแนะนำของพระมารดา พระพุทธองค์จะประทานอวิยทรัพย์ จึงให้พระสาวีบุตรบวชราหุลเป็นสามเณร นับเป็นสามเณรองค์แรกในพระพุทธศาสนา ต่อมาได้อุปสมบท ได้รับยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในทางเป็นผู้โครงต่อการศึกษา ในอรรถกถากล่าวว่า พระราหุลนิพพานในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ก่อนพุทธปรินิพพาน และก่อนการนิพพานของพระสาวีบุตร

17. พระกัสสปะ พุทธมหาสาวกองค์หนึ่ง เดิมชื่อปิปัล ปิปัล บุตรพระมหาชนน์ ในกรุงราชคฤห์ ได้พบพระพุทธองค์ที่ได้ร่วมไทร มีความเลื่อมใสแสดงตนเป็นสาวก พระพุทธองค์ทรงรับเป็นภิกษุ และประทานโยวาท 3 ข้อ ในวันที่ 8 นับแต่อุปสมบท กับบรรลุอรหัต ได้รับยกย่องจากพระบรมศาสดาว่า มีวิหารธรรมเล่มพระองค์ เป็นผู้มักน้อย สันโดษ

และเป็นเยี่ยมกว่าภิกษุผู้ทรงธุดงค์โดยปกติ ท่านถือธุดงค์ 3 ข้อคือถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร ถือบิณฑบาตเป็นวัตร และถืออยู่ป่าเป็นวัตร ขณะที่พระพุทธองค์ดับขันธปรินิพพาน ท่านอยู่ที่นครปava เดินทางมาถึงนครกุลินาราตตอนบ่ายของวันถวายพระเพลิงและได้กราบบังคมพระพุทธลรรษะเป็นคนสุดท้าย ท่านเป็นประธานในการทำปฐมสังคายนา ที่ถ้าสัตบรรณคุหะแห่งกรุงราชคฤห์ คوانมคธ โดยมีพระอุบาลีและพระอานนท์เป็นกำลัง และพระเจ้าอชาติคตธูเป็นศาสนบุปถัมภก ทำอยู่ 7 เดือนจึงแล้วเสร็จ ท่านมีอายุได้ 120 ปี ก็ดับขันธนิพพาน

พระพุทธองค์ทรงตั้งท่านไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะด้านสามารถธุടงค์

พระมหานามะ พระกระองค์หนึ่งในคณะพระปัญจวคคีย์ เป็นบุตรของพระมหาชนน์ที่เข้าไปถวายคำทำนายพระนรลักษณ์ของเจ้าชายลิทธัตตะ เป็นพระอรหันต์รุ่นแรก

18. พระโลเกตพุทธเจ้า ประสูตรในขัตติยสกุลแห่งสุธรรมนค'r เสด็จออกผนวชพร้อมด้วยปราสาทที่ลอยขึ้นไปในอากาศ ทรงกระทำความเพียรอยู่ในปราสาทนั้นเองเป็นเวลา 7 วัน แล้วจึงเสด็จลงจากปราสาทไปประทับนั่งที่โพธิบลลังก์ตามลำพัง ทรงพิจารณาลักษณะธรรมจนได้ตรัสรู้พระอนุตรลัมมาลัมโพธิญาณ ตั้นไม้ตรัสรู้คือ ต้นกาภกทิ

19. พระเกรเมมหาสาวกองค์หนึ่ง เป็นบุตรวิදาเครชฉีในกรุงราชคฤห์ ก็ได้มีความด้วยเป็นภิกษุแล้ว พระเจ้าปเลนท์กคลทรงเลี้ยงเป็นโหรสนับสนุนธรรม ทรงนี้ได้นำมาว่า กัสสปะ ภายหลังเรียกกันว่า กุณากรกัสสปะ เพราะเป็นเด็กสามัญ แต่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างราชกุุมาร

- ท่านอุปสมบทในลำนักของพระศาสดาได้บรรลุพระอรหัต และได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่า เป็นเอตทัคคะในทางแสดงธรรมวิจิตร (ผลงานด้วยคำอุปมา)
20. พระปุณณะ มี 2 องค์ที่ชื่อเหมือนกัน คือพระปุณณสูนาปรันตะ และพระปุณณมันตานีบุตร

พระปุณณสูนาปรันตะ เดิมเป็นภูมิพืօาคัยอยู่ในแคว้นสุนาปรันตะ ได้นำสินค้าไปค้าขายต่างเมือง เมื่อไปถึงกรุงสาวัตถี ได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้า เกิดความครั้งชา จึงขอวช ในลำนักพระพุทธองค์ เมื่อบวชแล้ว มุ่งหน้าต่อพระกรรมฐาน ตั้งอกตั้งใจบำเพ็ญไม่ย่อหย่อน แต่พระกรรมฐานก็ไม่ปรากฏแก่ท่าน ท่านจึงคิดว่า ที่กรุงสาวัตถีนี้คงไม่เหมาะสมกับท่าน ประลังค์จะกลับไปยังแคว้นสุนาปรันตะ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม และได้ทูลขอพระอนุญาตจากพระพุทธองค์ ท่านบรรลุพระอรหัต ณ แคว้นสุนาปรันตะนั้นเอง พระปุณณะได้ชื่อเป็นผู้มีอธิวานิชชันติ สามารถประกาศพระพุทธศาสนาให้ตั้งมั่นอยู่ในแคว้นสุนาปรันตะ

พระปุณณมันตานีบุตร เกิดในสกุลพระมหาศากล ณ บ้านโภณวัตถุพระมหาคมาน ใกล้กรุงบิลพัสดุ เป็นบุตรนางมันตานีพระมหาณี และเป็นหลานของพระอัญญาโภณทัญญะ มีชื่อว่าปุณณะ เรียกตามที่เป็นบุตรนางมันตานีว่า ปุณณมันตานี เมื่อเจริญวัยได้ศึกษาตามความนิยมของตระกูล ได้ประกอบการงานช่วยบิดามารดาอย่างดี เมื่อพระอัญญาโภณทัญญะไปยังโภณวัตถุพระมหาคมานเพื่อย้ายมณฑิ ได้ซักน้ำปุณณมานพหลานชายให้บวชในพระพุทธศาสนา ท่านได้บำเพ็ญสมณธรรม และบรรลุอรหัตผล พระพุทธองค์ทรงยกย่องว่า

เป็นเลิศกว่าพระธรรมกถิก (ผู้กล่าวสอนธรรม, นักเทศน์) ทั้งหลาย พระองคุลิมาล เดิมชื่อ “อหิงสก” (แปลว่าผู้ไม่เบียดเบี้ยน) เป็นบุตรของปูโรหิตของพระเจ้าปเลปเสนทีโภศล ได้ไปศึกษาคิลปศาสตร์ ในลำนักอาจารย์ทิศปาโมกข์ เมืองตักสิลา มีความรู้และความประพฤติดี เพื่อนศิษย์ด้วยกันริชยา จึงยุยงอาจารย์ให้กำจัดเสียอาจารย์ก็หลงเชื่อจึงลงด้วยอุบایให้ไปฆ่าคนให้ครบ 1,000 คน แล้วจะมอบวิชาชีวิเศษอย่างหนึ่งให้ อหิงสกจะจึงกลับเป็นมหาஜาร ผู้โดยด้วยทรัพย์ ตัดนิ้วมือคนที่ตนฆ่าตายแล้ว ร้อยเป็นพวงมาลัย จึงได้ชื่อว่า “องคุลิมาล” (แปลว่ามีนิ้วเป็นมาลัย) ภายหลังพระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรด จึงกลับใจได้ และขอวช ต่อมาก็ได้สำเร็จพระอรหัต ท่านเป็นต้นแห่งพุทธบัญญัติไม่ให้บวชโดยที่เขียนชื่อโดยดัง

พระอุบาลี เดิมเป็นกัลบก (ช่างตัดผ้า, ช่างโกนผม) ประจำราชลำนักบิลพัสดุ ออกบวชพร้อมพระอาบนท์ พระอนุรุทธ เมื่อบวชแล้ว เรียนกรรมฐาน จะไปอยู่ป่า แต่พระพุทธองค์ไม่ทรงอนุญาต ท่านเล่าเรียนและเจริญวิปัสสนา ไม่ชักก์สำเร็จพระอรหัต เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเชี่ยวชาญในพระธรรมวินัยมาก จนพระพุทธองค์ทรงยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในบรรดาภิกษุผู้ทรงพระวินัย (วินัยธร) ท่านเป็นกำลังสำคัญในคราวทำปฏิมาตั้งใจในปางบูรณะ คือ เป็นผู้วิลชนาพระวินัย

พระนันทะ พระอนุชาต่างมารดาของพระพุทธองค์ ประสูติแต่พระนางมหาปชาบดีโคตมี ได้ออกบวชนิวัณสมรลักษณะชนบท กัลยาณี ตอนแรกประพฤติพระหมจรรย์อยู่ด้วยความจำใจ แต่ต่อมาก็ทรงสอนด้วยอุบай จนพระนันทะหันมาตั้งใจปฏิบัติธรรม

และในที่สุดกับบรรลุรหัตผล ได้รับยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในบรรดา กิจชุ่นสำรวมอินทรีย์ พระนันทะมีรูปพระนลัพสูจานคล้ายพระพุทธองค์ แต่ต่างกว่าประมาณ 4 นิ้ว

(พระนันทะ คิษย์ผู้หนึ่งของพระมหาโพธารามี อาจารย์ให้ญี่ปุ่นตั้ง อาศรมสอนไตรเพทแก่คิษย์อยู่ที่ฝั่งแม่น้ำโคธารวี สุดเขตแดนแคว้น อัสสังกะ ได้รับคำลั่งจากอาจารย์ให้ไปตามปัญหาพระพุทธองค์ เพื่อ ทดสอบว่าเป็นพระลัมมาลัมพุทธะจริงหรือไม่ เพื่อนร่วมลำนักเดียวกัน ได้แก่ พระกัปปะ พระชุดกัณณิ และพระโตเทียยะ เป็นต้น)

พระสีวลี เป็นพระอรลอกของพระนางสุปวasa ซึ่งเป็นพระราชนิติาของพระเจ้ากรุงโภเกียรติ ปรากฏว่าตั้งแต่ท่านปฏิสนธิในครรภ์ เกิด lakas การะแก่พระมารดาอย่างมาก ตามตำนานกล่าวว่า ท่าน อุยในครรภ์มาด้านใต้ถึง 7 ปี พระมารดาเจ็บครรภ์ถึง 7 วัน ครั้น ประลูติแล้วก็ทำการต่างๆ ได้ทันที ต่อมาได้บวชในลำนักพระสารี บุตร ในวันที่บวช พอมีดโภนผุดตัดกลุ่มผุดครั้งที่ 1 ก็ได้บรรลุโสดา บัตติผล ครั้งที่ 2 ได้บรรลุสุกทางคามิผล ครั้งที่ 3 ได้บรรลุอนาคต มิผล พอปลงผุมเสร์จ ก์สำเร็จพระอรหัต ท่านชอบถืออัมกรก (กระบอกกรองน้ำ) ถวายพระ ท่านสมบูรณ์ด้วยปัจจัยлага ไม่ว่าจะ อุยในถินทุรกันดารอย่างไร ไม่เคยลำบากเรื่องภัตตาหาร ครั้งหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงพารักษ์ 500 รูป เดินผ่านแดนกัณฑ์การ พระ สีวลีโดยเล็ดจัดด้วย ปรากฏว่าไม่มีพระรูปใดได้รับความลำบากเรื่อง ภัตตาหารเลย พระพุทธองค์จึงยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะทางด้านมี ลักษณะมาก

21. บทสวดมนต์ “รัตนสูตร” มีประวัติเล่าไว้ ในกรุงเวสาลี แคว้นวัชชี

ของเหล่ากษัตริย์ลิจฉิวซึ่งปกครองโดยระบบสามคือธรรม ครั้งหนึ่ง เกิดภัย 3 อย่างคือ ทุพภิกขภัย ข้าวยากมากแพง, omnuchayภัย พากmomนุชayหลอกหลอน ประชาชนประหวั่นพรั่นใจไม่เป็นปกติสุข และโรคภัย คือเกิดโรคระบาดผู้คนล้มตายจำนวนมาก กษัตริย์ลิจฉิว จึงนิมนต์พระพุทธองค์เล็ดจไปโปรดชาวกรุงเวสาลี เมื่อพระพุทธองค์ เล็ดจเหียยบแผ่นดินวัชชี ฝนได้ตกให้ญี่ปุ่นตั้งแคว้น ชำระแผ่นดินให้ สะอาด เมื่อเล็ดจถึงกรุงเวสาลี โปรดให้พระอานันท์พุทธอนุชาเรียน รัตนสูตร ทำน้ำมนต์เริญรัตนปริตร ประพรน้ำมนต์รอบกรุงเวสาลี เพื่อบัดเป่าโรคภัยและนำวยสวัสดิ์มคงลให้แก่ชาววัชชี พระพุทธ องค์กับพระภิกษุสงฆ์สวดรัตนสูตร 7 วัน 7 คืน ภัยทั้ง 3 ก็ระงับลง ด้วยดี ประชาชนกลับเป็นปกติสุข ว่ากันว่าในอดีต เมื่อครั้งลังกาทวีป (ประเทศศรีลังกา) เกิดกาฬโรคครั้งใหญ่ พระเจ้าแผ่นดินนิมนต์ พระลงม์เดินสวดรัตนสูตรรอบเมือง ก็ปรากฏว่าโรคภัยได้หายไป หมดลิน จึงถือเป็นธรรมเนียมสวดรัตนสูตรเพื่อกำจัดภัยพิบัติของ บ้านเมืองในเวลาต่อมา และด้วยเหตุนี้เอง รัตนสูตรจึงกล่าวเป็น สูตรสำหรับทำน้ำมนต์ในปัจจุบัน

รัตนสูตรนี้มี 17 คาถา เนื้อหากล่าวสรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระลัษณะคุณ ท้ายคาถาแต่ละคาถาจะมีล้อຍคำ ขอความสวัสดิ์จึงมีแก่ลัตว์ทั้งหลายที่มาประชุมกัน

22. กรณียเมตตปริตร หรือเมตตสูตร เป็นการแผ่เมตตาไปยังบรรดา สรรพลัตว์ทั้งหลาย บทสวดมนต์นี้มีประวัติว่า เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ ยังทรงพระชนม์อยู่ กิจชุ่นหนึ่งประมาณ 500 รูป ได้เรียนพระ กรรมฐาน และทูลลาพระพุทธองค์เพื่อไปอยู่จำพรรษาในป่าแห่งหนึ่ง

- ซึ่งในปัจจุบันมีเหล่ารุกขเทวดาสิงอยู่ พากรุกขเทวดาต้องลงจากต้นไม้ เนื่องจากมีศิลป์ต่างๆ ประวิทชุ ตอนแรกคิดว่าพระวิทชุดังกล่าวจะ จำพระชาอยู่ชั่วคราว ก็ไม่ว่าอะไร แต่เมื่อทราบว่าท่านจะเจริญ สมณธรรมตลอดพระชา ก็ประลังค์ให้ท่านไป เพราะไม่เช่นนั้นจะ ลำบาก เนื่องจากต้องมาอยู่บนพื้นดิน จึงพร้อมใจกันหลอกหลอน พระวิทชุที่ไปนั่งกรรมฐานอยู่ใต้ต้นไม้หรือในถ้ำ จนท่านอยู่ไม่เป็นสุข ต้องกลับมาเฝ้าพระพุทธองค์ กราบถูลให้ทรงทราบ พระพุทธองค์ จึงทรงแนะนำให้พระวิทชุเหล่านั้นเจริญเมตตา โดยการสวดเมตตสูตร แล้วส่งพระเหล่านั้นกลับไปยังป่าอีก พระวิทชุเมื่อมาถึงป่าก็เจริญ เมตตสูตร เหล่ารุกขเทวดาได้ฟังแล้วเกิดเมตตาจิต ไม่หลอกหลอน อีกต่อไป พระวิทชุจึงจำพระชาอยู่ในป่าอย่างผาสุก เพราะเรื่องนี้เอง จึงเป็นธรรมเนียมว่า เมื่อเดินผ่านศาลเจ้า ศาลเทพารักษ์ หรือต้นไม้ใหญ่ที่ผู้คนนับถือบูชา จะต้องกราบไหว้ หากเป็นวิทชุต้องทำ สามิจิกรรมเจริญเมตตา คือสวดเมตตสูตร เนื้อหาของบทลวดมนต์ บทนี้เป็นการแฝ่ความรัก ความปรารถนาดีแก่เหล่าเทวดาในป่าและ สรรพสัตว์ทั้งหลาย ผู้เฒ่าผู้แก่สัมภัยก่อนท่านสอนว่า ก่อนอนให้แผ่ เมตตาแล้วจะไม่ผันร้าย ภูตผีเทวดาจะคุ้มครองรักษา ผู้ที่กลัวผี เวลา ไปนอนด่างถื่น ก็ไม่ต้องกลัวอีกต่อไป ให้แผ่เมต塔ก่อนนอนทุกครั้ง จะนอนหลับสบาย ไม่เชื่อลองดูก็ได้
23. ธัชคคลุตุหรือธัชคปฏิตร หมายถึงมนต์ป้องกันภัยด้วยการมอง ยอดธง มีประวัติเล่าว่า วิทชุพากหนึ่งไปเจริญสมณธรรมอยู่ในที่ต่างๆ เช่น รุกขมูล ในป่า ในบ้านเรือนร้าง และเกิดความหวาดหัวว่า ไม่ สามารถเจริญสมณธรรมได้ พระพุทธองค์จึงทรงเล่าเรื่องสุกรรม

ระหว่างเทวดากับอสูร (เทวาสุรสมคرام) เมื่อครั้งที่ส่งกรรมกำลัง ประชิดติดพันอยู่ พากเหวดาไม่ความละเอดุ้งหวานกลัวพวกอสูรมาก ทำทำจะยอมแพ้อเจ้ายๆ พระอินทร์ผู้เป็นจอมทัพจึงให้ทำธงประจำ กองทัพขึ้นเป็นลัญญาณในการที่จะต่อต้านกองทัพอสูร พร้อมกับบอก พากเหวดาว่า เมื่อได้ที่เกิดความหวานกลัว ขอให้มองที่ยอดธงของ รถศึกของพระองค์ และของเทพที่เป็นนายทัพรองลงมาเช่น เทพ ประชาชนดี เทพรุณ และเทพอีสาน จะหายกลัวได้ทันที

พระพุทธองค์ตรัสต่อไปว่า การมองดูยอดธงของท้าวเทพทั้งสี่นี้ บางครั้งก็หายกลัว บางครั้งก็ไม่หายกลัว เพราะท้าวเทพทั้งสี่ยังมีมาระ โภสห โมหะ แต่พระวัตဏุรัตน์นั้น ทรงคุณวิเศษทรงอำนาจกุมภเหนือ ท้าวเทพทั้งสี่ เมื่อพระวิทชุสั่งเจริญสมณธรรมอยู่ในป่าเบลี่ยว ใน รุกขมูล ในถ้ำ ในเรือนร้าง หากเกิดความกลัว ความละเอดุ้งขึ้นมา ให้ ระลึกถึงพระวัตဏุรัตน์ ยันได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระลังก์ โดยท่อง “อิติบิโล ภาควา อรหัง ลัมมา ลัมพุธो” เป็นต้น ความ กลัวความละเอดุ้งย่อมจะหายไปโดยทันที เพราะพระพุทธ พระธรรม และพระลังก์ ไม่มีมาระ ไม่มีโภสห ไม่มีโมหะ

24. องคุลิมาลสูตร หรือองคุลิมาลปฏิตร เป็นเรื่องราวของพระองคุลิมาล อดีตจอมโจรชื่อดังที่ชาวพุทธรู้จักกันดี คำโต้ตอบระหว่างพระพุทธ องค์กับองคุลิมาลที่ว่า “หยุด ลัมนะ หยุด” “เรายุดแล้ว แต่เรอ ยังไม่หยุด” ถือเป็นคำพูดอมตะที่ชาวพุทธจำได้ชั้นใจ

องคุลิมาลเป็นโจรมีชื่อเสียงโด่งดังมาก จนพระราชายกทัพย่อยๆ ไปปราบ márada เกรงว่าลูกจะถูกฆ่า จึงเดินทางไปหวังว่าจะเตือน ลูกให้รู้ตัว พระพุทธเจ้าทรงทราบด้วยญาณ เกรงว่าองคุลิมาลจะฝ่า

มารดา ซึ่งเป็นบ้าป่านัก ทำให้ไม่สามารถบรรลุพระธรรมหัตต์ได้ จึงเลือดจ้ำไปด้วยกลางทาง องคุลีมาลจึงรีบเข้าหาพระพุทธองค์ หวังจะมาเลี้ยเพื่อเอาน้ำอีกน้ำหนึ่งให้ครบพัน จะได้เรียนวิชาไวเชษจากอาจารย์ได้ แต่องคุลีมาลก็เดินไม่ทันพระพุทธองค์ ร้องตะโกนให้หยุดพระพุทธองค์ตรัสเป็นปรัชญาว่า “เรายุดแล้ว เธอต่างหากที่ยังไม่หยุด” องคุลีมาลคิดว่าพระพุทธองค์กล่าวเท็จ หวังจะจับผิด พอเข้าใกล้พระพุทธองค์จึงทิวงทันที แต่พระพุทธองค์ตรัสว่า พระองค์หยุดทำบ้าป่าแล้ว แต่องคุลีมาลต่างหากที่ยังไม่หยุด ได้ยินเช่นนั้น องคุลีมาลก็ได้ลติ ทิ้งดาบลงทันที ก้มลงกราบมองตัวเป็นคิชช์ ออกราชและบรรลุธรรมหัตต์ในที่สุด

พระองคุลีมาลยังคงเป็นที่หวาดกลัวของผู้คน ไม่มีผู้ใดบำบัดให้วันหนึ่ง ท่านออกบินบทบาทตามปกติ คนรู้จักก็พากันหนีหมด มีหญิงคนหนึ่งท้องแก่จวนคลอดอ่อนมาใส่บำบัด พอเห็นท่านก็ตกใจกลัวว่า หนีล้มลงได้รับความเจ็บปวดมากมีอาการทุรนทุรายน่าสงสาร พระองคุลีมาลตกใจจึงไปกราบทูลพระพุทธองค์ พระพุทธองค์ตรัสบอกให้ท่านตั้งสัตยาธิชฐานช่วยนาง ท่านจึงไปยังเรือนของหญิงผู้นั้น และตั้งสัตยาธิชฐานว่า “น้องหญิง ตั้งแต่เราเกิดมาในชาติเป็นอริยะ (ราชนะเป็นพระ) ไม่เคยคิดฆ่าสัตว์ตัวเดียวแม้แต่น้อย ด้วยสัจจานี้ขอความสวัสดิ์จึงมีแก่เธอและลูกในท้องของเธอ” ทันใดนั้น นางก็คลอดลูกอย่างปลอดภัย มนต์บันทึกถือเป็นเคล็ดนำมาราเเกน้ำมนต์ให้คนมีท้องกินเพื่อคลอดบุตรร่ำย

25. เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหิสตุร หรือทิราชปริตร (บทสรดป้องกันพญา) มีประวัติความเป็นมาว่า พระภิกขุรูปหนึ่งขณะกำลังผ่านฟืนใกล้ประตู

เรือนไฟ ถูกไฟไหม้บักดึงมรณภาพ ภิกขุทั้งหลายทราบความนี้เข้า ก็เกิดความลดใจ และสะดึกกลัวกันทั่วไป ความล่วงรู้ไปถึงพระพุทธองค์ จึงตรัสแก่เหล่าพระภิกขุว่า งูไม่น่าจะขบกัดพระเลย เพราะโดยปกติพระย่อมอยู่ด้วยด้วยเมตตา ช่วยพระรูปนั้นจะไม่ได้แฝermata จึงถูกงูขบกัดถึงแก่มรณภาพได้ หากแฝermataจิตไปยังพญาทั้งสี่ ตระกูล ซึ่งได้แก่ งูตราชภูลวิรูปักษ์ เอราปัล ฉพยาบุตร และกัณฑ่าโคตมกง (อรรถกถากล่าวว่า สัตว์มีพิษทั้งหมดอยู่ใต้อำนาจพญา 4 ตระกูลนี้ เมื่อแฝermataจิตไปยังพญาทั้งสี่แล้ว งูหรือสัตว์มีพิษตัวเล็กตัวน้อยย่อมจะไม่ทำอันตรายใดๆ แก่ผู้สวัดแฝermata) คนรุ่นใหม่อ่านแล้วคงไม่เชื่อ แต่ผู้รู้ท่านเคยสอนไว้ว่า เวลาเจอนูงอย่าวิ่ง ให้ยืนนิ่งเฉยๆ และงูจะหนีไปเอง พระพุทธองค์คงทราบความจริงในข้อนี้ เช่นกัน แต่แทนที่จะตรัสสอนให้ภิกขุยืนอยู่นิ่งๆ ก็คงมีภิกขุบางคนปฏิบัติตามไม่ได้ เพราะยังมีความกลัวอยู่ จึงตรัสสอนให้ล่วงมนต์เพื่อให้เกิดสมາธิ และเพื่อเป็นกำลังใจด้วย

26. มนต์ป้องกันภัยของนกยุง มีประวัติเล่าว่า เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นพญาอยู่ทอง ทุกเช้าก่อนออกไปหากิน จะกล่าวนามลักษณะอาทิตย์ที่กำลังขึ้น และพระพุทธเจ้าในอดีตทั้งหลายให้ปากปกรักษาให้ปลอดภัย ตอนเย็นก่อนกลับรัง ก็กล่าวนามลักษณะอาทิตย์ที่กำลังตกดิน และพระพุทธเจ้าในอดีตทั้งหลาย กล่าวกันว่าการที่นกยุงโพธิสัตว์สวัสดพระบิตรเข้าเย็นนีเอง จึงปลอดภัย

มเหสีพระเจ้ากรุงพาราณสีเกิดความอยากได้นกยุงทองตัวนี้ โดยอ้างว่าอย่างจะฟังธรรมจากนกยุงทอง พระเจ้ากรุงพาราณสีจึงให้นายพรานไปดักจับ เป็นเวลานานก็จับไม่ได้ จนนายพรานตายใน

ป่า พระมหาเสนาคมได้ยกยุทธ์ตรอมพระทัยสิ้นพระชนม์ พระเจ้ากรุงพาราณสีทรงผูกพยาบาทกงยูทอง จึงรับลั่งให้เจ้ารีกในแผ่นทองว่า ในป่าพิมพานต์มีกงยูทองตัวหนึ่ง ใครไดกินเนื้อแล้วจะเป็นอมตะ เป็นเหตุให้กงยูทองถูกกล่าวย่างเอามาเป็นอาหาร แต่ก็รอดมาได้อย่างอัศจรรย์ เพราะพระปริตรป้องกันภัย

มาถึงสมัยพระเจ้ากรุงพาราณสีที่เกิดเรื่องนี้ขึ้น อ่านแผ่นทองนี้เข้า เห็นว่าเป็นเรื่องจริง จึงรับลั่งให้นายพرانไปดักจับกงยูโพธิสัตว์แต่ก็จับไม่ได้ จนครั้งหนึ่ง พرانคนหนึ่งเฝ้าสังเกตดูว่า เหตุใดคนกงยูจึงอดปลดภัยได้ ก็พบว่าเป็นพระราชนกงยูทอง เจริญมนต์ทุกเช้าเย็น จึงนำกงยูตัวเมียมาฝึกร่ายรำและร้องเพื่อนำไปปล่อยพญา簧ทอง เมื่อฝึกสอนได้ชำนาญแล้ว ก็นำกงยูตัวเมียไปปล่อย ขณะที่นางกงยูร่ายรำและร้อง พญา簧ทองก็เกิดจิตปฏิพักษ์ ลืมร่ายพระปริตร เช่นเคย รีบโผลไปหานางกงยูนั้น จึงติดบ่วง ถูกจับไปถวายพระเจ้ากรุงพาราณสี พญา簧ทองได้สอนพระเจ้ากรุงพาราณสีว่า ถ้าเนื้อตัวเอววิเศษถึงกับทำให้คนกิน ไม่แก่ ไม่ตายจริงแล้ว ตัวเองก็คงไม่ตายหรอก แต่นี่ตัวเองยังต้องตาย แล้วเหตุใดคนที่กินเนื้อตัวเอง จะไม่ตายเล่า อย่างไรหลงเชื่อคำเจ้ารีกนั้นเลย จะได้รับกรรมหนัก เป็นล่าๆ เสร็จแล้ว ก็แสดงอาโนสิลงส์ของการไม่เบียดเบียนลัตว์ จนพระเจ้ากรุงพาราณสีเกิดความเลื่อมใส รับลั่งให้ปล่อยนกงยูทองไป และให้ออกประกาศไม่ให้ผู้ใดทำร้ายลัตว์ทั้งหลายในพระราชอาณาเขตของพระองค์

พระโมรปริตรนี้ถือกันว่าทำให้แคล้วคลາดจากสรรพภัยพิบัติทั้งปวง

27. พระปริตรบทนี้มีประวัติเล่าไว้ สมัยเมื่อพระพุทธองค์ประทับอยู่ ณ เขามิชฌายะ คืนหนึ่ง ท้าวจตุมหาราช (คือท้าวกุเวรหรือเวสสวัณ หัวหน้ายักษ์ ผู้ครองทิศเหนือ ท้าวหัตระกูร หัวหน้าคนธรรมชาติ ผู้ครองทิศตะวันออก ท้าววิรุฬหก หัวหน้ากุมภัณฑ์ ผู้ครองทิศใต้ และท้าววิรูปักษ์ หัวหน้านาค ผู้ครองทิศตะวันตก) ได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ เมื่อได้รับพุทธปฏิลัณณานแล้ว ท้าวกุเวรได้กราบเทูล่าวพากยักษ์ที่เป็นบริวารของตน ยังมีบางพวกที่ไม่เลื่อมใสในพระวัตถุร้าย อาจทำอันตรายแก่พระภิกษุ (รวมทั้งพุทธบริษัทอีก 3 กลุ่ม คือภิกษุณี อุบลาก และอุบาลิกา) ที่นั่งบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ตามป่าตามถ้ำ จึงขอให้พระพุทธองค์ทรงเรียนมนต์ที่มีชื่อว่า “อาภานาภิยรักษา” (มนต์สำหรับป้องกันชื่ออาภานาภิยะ) แล้วทรงสอนให้พระภิกษุลงแข็ง ลางกวดสอดเป็นประจำเพื่อคุ้มครองรักษา เพื่อความสวัสดิ์ของพุทธ บริษัททั้งหลาย ไม่ให้ถูกพากยักษ์ที่ไม่เลื่อมใสในพระวัตถุร้ายเบียดเบียน (พระเครงเทพอาญา)

พระพุทธองค์ทรงรับดุษณีภาพ ท้าวกุเวรจึงกล่าวอาภานาภิยรักษาถวาย เนื้อหาของมนต์บทนี้ก็ล่าวมั่นสการอดีตพระพุทธเจ้าทั้งหลาย รวมทั้งพระคายมุนีลัมมาลัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน จากนั้น ก็กล่าวถึงท้าวมหาrazhทั้ง 4 และสรุปคุณพระวัตถุร้ายว่า หารดันจะได้เลื่อมให้เหมือนมิได้ และเป็นโภสสรกษารโค (ใจ) ได้อย่างวิเศษ

ส่วนที่ท้าวกุเวรกล่าวถวายนี้เรียกว่า “ภាមยักษ์” และส่วนที่พระพุทธองค์ตรัสเล่าและทรงสาดให้เหล่าพระภิกษุลัวภายหลัง เรียกว่า “ภាមพระ” ว่ากันว่า หากใครสวดมนต์บทนี้แล้ว บรรดา ยักษ์และภูตผีปีศาจทั้งหลายจะไม่ทำอันตราย แต่จะคุ้มครองให้ปลอดภัยเสียอีก.

ບຣມານຸກຣມ

ມູນຄະລິງວາ, ສາມເຈົ້າພຣະ. ປະວັດຕົກຄາສີນບັນຍຸຊຣ. ກຽງເທິພາ : ໂຮງພິມພົມທານກຸງ
ຮາຊວິທາລັຍ, 2529.

ອົນຕ ອູຍືໂພຣີ. ອານຸກາພພຣະປຣິຕ ພຣ້ອມດ້ວຍຕໍ່ານານແລະຄໍາແປລ. ກຽງເທິພາ :
ໂຮງພິມພົມທາຈຸພາລົງກຣນຣາຊວິທາລັຍ, 2529. (ພິມພົມຈົ່ງທີ 5.)

ຮຣມປິງກູກ, ພຣະ (ປ.ອ. ບ່າງດົດຕົ). ພຈນານຸກຣມພຸທທະສາສົກ ອັບປະປະມວລຮຣມ.
ກຽງເທິພາ : ໂຮງພິມພົມທາຈຸພາລົງກຣນຣາຊວິທາລັຍ, 2543. (ພິມພົມຈົ່ງທີ 9)

ພ. ສຸວະຮນ (ນາມແພງ). ປະວັດຕ ແລະ ວິຫຼີໃໝ່ພະກາສີນບັນຍຸຊຣ. ກຽງເທິພາ :
ໂຮງພິມພົມທາຈຸພາລົງກຣນຣາຊວິທາລັຍ, 2543. (ພິມພົມຈົ່ງທີ 9)

ພ. ສຸວະຮນ (ນາມແພງ). ປະວັດຕ ແລະ ວິຫຼີໃໝ່ພະກາສີນບັນຍຸຊຣ. ກຽງເທິພາ :
ທຈກ. ເມືດທຣາຍພຣິນຕິງ, 2543.

ມູລນິຫຼສາຮານຸກຣມວັດນຮຣມໄທ ດນາຄາຣໄທຢານີ້ຍ. ສາຮານຸກຣມວັດນຮຣມໄທ
ກາຄກລາງ ເລີ່ມ 2, 7. ກຽງເທິພາ : ບຣີໜ້າ ສຍາມເພຣລ ແມ່ນເນຈເມັນທີ ຈຳກັດ,
2542.

ມູລນິຫຼສາຮານຸກຣມວັດນຮຣມໄທ ດນາຄາຣໄທຢານີ້ຍ. ສາຮານຸກຣມວັດນຮຣມໄທ
ກາຄເທິນອື ເລີ່ມ 2, 5, 10, 13, 15. ກຽງເທິພາ : ບຣີໜ້າ ສຍາມເພຣລ
ແມ່ນເນຈເມັນທີ ຈຳກັດ, 2542.

ສາຮານຸກຣມ ອັບຮາບຂັບຄົດທີ່ສານ ຕອນທີ 193. ພຣະນົມ : ໂຮງພິມພົມຮູ້ເງື່ອງຮຣມ,
2541.

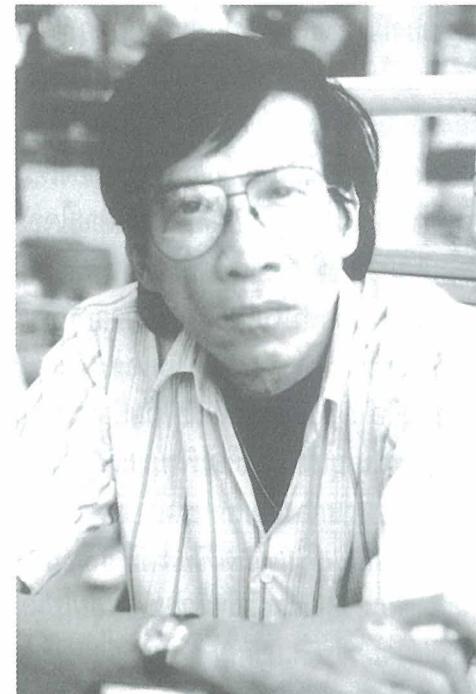
ເລື່ອຍີ່ພົງໝໍ່ ວຣນປກ. ດາກາສີນບັນຍຸຊຣ ພຣ້ອມປະວັດຕສົມເຈົ້າພຣະພຸທທະສາສົກ
(ໂຕ). ກຽງເທິພາ : ໂຮງພິມພົມພຸທທະສາສົກ, 2542. (ພິມພົມຈົ່ງທີ 2)

ສາສຕຣາຈາරຍີ່ພືເສຂ. ພຣະທ່ານສວດອະໄຣ. ກຽງເທິພາ : ທຈກ. ວັດນ້ຳຍ
ກາຮພິມພົມ, 2543.

ອຸທ້າຍ ລິນຊຸລາຮ. ສາຮານຸກຣມໄທ ເລີ່ມ 1, 5, 14. ກຽງເທິພາ : ໂຮງພິມພົມບໍາຮຸນກຸລ,
2516.

ກວີ ພຶ່ງບຸລູ ໃນ ອຸນຫຍາ ສົນທາຄິງ “ໄມ້ເນື່ອງເດີມ” ແລະ “ສຸມທຸມ ບຸລູເກື້ອ”

ປະກັດສອນ ເລວຖຸກ

วันนี้รายการของเรารับเกียรติจากทายาทของนักเขียนคนสำคัญคนหนึ่งของประเทศไทย ท่านก็คือ คุณกวี พึงบุญ ณ อยุธยา

คุณกวีเป็นทายาทของคุณสุมทุม บุญเกื้อ ถ้าอ่าน ชื่อคึก จะเห็นว่ามีผู้ประพันธ์ 2 ท่านด้วยกัน ท่านที่หนึ่ง คือ ‘ไม้มีองเดิม’ และอีกท่านคือ ‘สุมทุม บุญเกื้อ’ ซึ่งเป็นน้องชายของ ‘ไม้มีองเดิม’ ทั้งสองท่านนี้ เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาด้วยกัน

กวี พึงบุญฯ ใช้ครับ

นามปากกา ‘ไม้มีองเดิม’ กับ ‘สุมทุม บุญเกื้อ’ มีที่มาอย่างไร ครับ

กวี พึงบุญฯ ที่มาก็คือ ลุงก้าน manus คิดว่า ถ้าจะเขียนหนังสือในยุค นั้นตามความนิยมของนักประพันธ์กับนักเขียนทั่วๆ ไป มักจะชอบใช้ นามปากกา บางคนก็ใช้นามปากกาไปในลักษณะเหมือนผู้หญิง จะมี แม่นั้น แม่นี่ แต่ลุงก้านนี้ หลังจากที่เขียนมาเรื่องสองเรื่องแล้วไม่ประสบ ความสำเร็จ ก่อนหน้านั้นยังไม่ได้ใช้นามปากกามา ‘ไม้มีองเดิม’ พ่อเริ่มเขียน แพลงเก่า ซึ่งเป็นนิยายในแนวชนบทเกิดความบันดาลใจอะไรขึ้นมา彷มก ไม่ทราบ เพราะตอนนั้นผู้คนเล็กอยู่ ก็คิดตั้งนามปากกา ก็เลยเอาชื่อกับ นามสกุลมาแพลงหรือแพลงชื่อไป ‘ไม้’ ก็มาจาก ก้าน คือ ต้นไม้ ‘เมืองเดิม’ คือ อยุธยา หรือ ณ อยุธยา นั้นเอง ส่วน สุมทุม บุญเกื้อ ก็เช่นกัน ก็คุณพ่อผู้ซื้อ ก็คือ คุณพระจิกลๆ กับชื่อจริง ก็คือ สุมทุม พุ่มน้ำมะไรทำนองอย่างนั้น บุญเกื้อ ก็คือ พึงบุญ ก็เลยใช้กันเรื่อยมา

ผมเคยได้ทราบว่าก่อนที่ไม้มีองเดิมจะมีชื่อเลียงโดยดังนี้มีชีวิตค่อน ข้างรัตน์ทดสอบเมื่อนานกันเขียนเรื่องแรกรัฐกิจกู๊กเพื่อนอุบไปเลย เรื่องที่สอง เขียนก็หายที่พิมพ์ไม่ได้ จนกระทั่งคุณเหม เวชกร ตั้งคณะเหมขึ้นจึงได้อา ผลงานมาพิมพ์ ก่อนหน้าที่จะใช้ ‘ไม้มีองเดิม’ เคยใช้นามปากกา ‘กฤษณ

พึงบุญฤทธิ์ ใช้ใหม่ครับ

กวี พึงบุญฯ จริงๆ แล้วเป็นความเข้าใจผิดของนักเขียนรุ่นหลัง ซึ่ง ผิดเพียงแม่แต่คุณเหม เวชกร ซึ่งสนิทกับครอบครัวพอสมควร นอกจากจะเป็น เพื่อนกับลุงก้านกับพ่อผู้ชายตั้งแต่เด็ก รวมทั้งเป็นญาติกันด้วย คุณแม่ ของคุณเหมนามสกุล พึงบุญ ณ อยุธยา บ้านช่องกืออยู่ในละแวกเดียวกัน ก็เป็นเพื่อนเล่นกันมาแต่เล็กๆ ก็ยังจำผิดเพียง ผิดเพียงหมายถึงว่า อาจ จะเขียนตอนอาชญากรรมแล้วก็เลยจำผิดเพียง จริงๆ แล้ว นามปากกาที่ คุณลุงก้านเขียนเรื่องที่สองหรือเรื่องที่สาม ผู้คนยังไม่แน่ใจว่าคือเรื่อง ชาววัง ชาววังใช้นามปากกว่า กฤษณ พึงบุญฤทธิ์ กฤษณ กษุณะ อย่าเอาการันต์บังคับ และไม่ออกเสียง ณ และพึงบุญฤทธิ์ หรืออ่านว่าบุญยะริด ซึ่งใช้อยู่เรื่องเดียวกัน เรื่องชาววัง ความจริงเรื่องนั้นถ้าหากนำมาเป็น นิยายในสมัยหลังๆ ผู้คนตั้งว่าคงจะประสบความสำเร็จ เนื่องจากคุณก้าน เอาเรื่องของนางข้าหลวง ชาววังในยุคหน้ามาเขียนแบบลักษณะตี้แแร่ ชาววัง นางข้าหลวงต่างๆ มักจะชอบนิยมรักกันเอง รักร่วมเพศ ก็ถูกด้วยบัญญัติ เขียนจดหมายมาด้วยบัญญัติ เลย ก็เลยต้องล้มเลิก หยุดไประยะหนึ่ง จน กระทั่งคุณเหมมาตั้งลำกัพพิมพ์คณะเหมขึ้นมา ซึ่งก่อนที่จะพิมพ์เรื่องของ ‘ไม้มีองเดิม’ ก็ยังพิมพ์ของนักเขียนคนอื่นอยู่ คุณก้านช่วงนั้นก็ว่างงาน ไม่มีงานอะไรแล้ว ก็บอกว่าอย่างกับเขียนบ้าง คุณเหมก็ว่าเงินมาก ก็เลย เขียนแพลงเก่าซึ่งพอกุญแจงเหหมได้อ่านต้นฉบับแล้วก็โว yay ว่าสำนวนไฟร์ เพาะลมยันนี้ไม่มีนักเขียนที่มีสำนวนลูกทุ่ง ภู มี วงศ์ ข้า จะไม่มี จะ เป็นนักเขียนสำนวนหวานๆ เพาะลมยันนี้ ขาดขอบเริ่มมีซื้อเลียงมาก เรื่องทุกเรื่องของยาขับน้ำจะมีลักษณะสำนวนอ่อนหวานไฟร์ ก็เลย ไม่พิมพ์ บอกให้ออกลับมาแก้ คุณลุงก้านบอกเข้าพูดตามประสาเพื่อน เขายังไงไม่แก้ จะเอาไว้ เนื่องจากเข้าใจว่าไม่สามารถเขียนได้ ก็ต้องตัดตัวเอง ขอโทษสะ ให้ที่คุณเหมอยู่ในลั่นชัก เก็บไว้หลายเดือนครับกว่าจะหยิบออกจากพิมพ์ ตอนที่แกหยอดบอกมาพิมพ์จะเป็นเรื่องบังเอญจะเรียกว่าฟลุคก์ได้ คือ

คุณเหมระยะนั้นก็ยังเป็นสำนักพิมพ์เล็กๆ ก็ยังไม่ค่อยจะมีทุนรองที่จะซื้อเรื่องจากนักเขียนดังๆ จากค่ายอื่นมา เมื่อเรื่องขาดก็เลยเปิดลิ้นชักหยอดแฟลเก่าอกมาอ่านบททวนดู ก็เลยคิดว่าจะลองเลี้ยงดู เพราะคิดว่า ถ้าเจ้งก็เจ้งเรื่องเดียว ก็พิมพ์ แต่ปรากฏว่ามันพลิกล็อก มันฟลุคหรือยังไงไม่ทราบมันเกิดเบรี้ยงขึ้นมา เพราะมันเป็นแนวคิดที่แปลกดูหกตลามาเลย เพราะนักเขียนสมัยนั้นไม่มีใครเขียนแนวอย่างนี้ก็ปรากฏว่าขายดีข่ายดี แม้แต่คุณโซติ แพร์พันธุ์ ขากอบ ก็ยังให้เด็กไปซื้อมาอ่านและยังบอกว่ารายนี้มีแปลก ถ้าทางจะไปไกล หลังจากนั้นก็เขียนเรื่อยมา

หนังสือสมัยที่คุณเหมทำ หน้าตาเป็นยังไงครับ

กวี พึงบุญฯ เป็นหนังสือลักษณะ 8 หน้ายก เล่มใหญ่เล่มหนึ่งก็จะอยู่ประมาณลักษณะ 10 ยก 10 กวายก ประมาณ 80 หน้า หน้าปกก็ยังเป็นภาพวาดโดยคุณเหมเป็นคนวาดเอง ใช้ชื่อว่าคณะเหม มีการเขียนคำแนะนำนักเขียนใหม่เหมือนหนังสือสมัยนี้

เรื่องหนึ่งจบในเล่มเดียวเลยหรือว่ามีต่อ

กวี พึงบุญฯ จะเล่ายังไงในระยะหลังซึ่งมีเรื่องเขียนเรื่องยาวๆ อย่างเช่น ขุนศึกหรือเรื่องอื่นๆ อีก 2 เล่มจบ ยกตัวอย่าง เช่น เรื่อเพลง เรือเร เเขียนเรื่อเพลงก่อน ทางสำนักพิมพ์คล้ายว่ากำหนดหน้าว่ากี่หน้า กิลิบยก เป็นชื่อเรื่องว่าเรื่อเพลง แต่เรื่องมันยังไม่เสร็จสมบูรณ์ หลังจากนั้นก็ต่อเรื่อเรอีกเป็นคนละเล่มกัน ซึ่งสองเรื่องนี้ภายหลังทางเพลินจิตเอามาพิมพ์บรวมกันเลย เพราะถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน

ไม่ทราบว่า 'ไม่เมืองเดิม' เคยอยู่ชั้นบทใหม่

กวี พึงบุญฯ จะริงๆ ไม่เคยอยู่ชั้นบท เพียงแต่ชอบเที่ยว นักอ่านทุกรุ่น แม้แต่ว่ารุ่นนี้ก็คงจะทราบว่าไม่เมืองเดิมชอบดีมเหล้า และบ้านเมืองสมัย

ก่อนอาชีพของนักเขียนซึ่งรายได้ไม่ได้มากมายเหมือนเดิยวนี้ด้วยนะครับ สิ่งบันเทิงหรือแหล่งพักผ่อนทุย่อนใจของนักเขียนถ้าไม่ร้านเหล้าก็ไปตามชนบท ก็ไปตามลำคลอง ท้องทุ่งชายทะเล เรือยเปื่อยไปแท็กเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง คือไปเที่ยวด้วย พักผ่อนด้วยและก็ไปเก็บข้อมูล หาข้อมูล

ที่จริงจะเรียกว่าท่านเป็นชาวกรุง เป็นชาววังด้วยหรือเปล่าครับ กวี พึงบุญฯ ก็จะเรียกอย่างนั้นก็เก็บได้ เพราะหลังจากที่เรียนหนังสือจบ ไม่จบมัธยม 8 นะครับ จบแค่ ม. 7 ก็ได้เข้าไปรับราชการที่กรมหมัดเล็กอยู่ระยะหนึ่ง ซึ่งพอจำไม่ได้ว่ากี่ปี แต่ด้วยมีนิสัยที่คงเป็นนิสัยของนักเขียนนะยะ คือชอบอิสระ ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับใคร ไม่ชอบให้มีนายมาลั่งงาน ก็เลยลาออกจาก ก็ดวงดาวของอยุพักษ์หนึ่ง คือไม่มีงานทำจนกระทั่งคุณเหม เวชกรรมมาตั้งสำนักพิมพ์ ก็เลยมาจับงานเขียน

ตรงจุดนี้ ถ้าเรอลองมองย้อนกลับไปถึงชั้นศึก ทหารเอกพระบัณฑูร ส่วนนี้ก็มาจากในรั้วในวังใช้ใหม่ครับ

กวี พึงบุญฯ ใช้ครับ

เคยถามใหม่ครับว่าทำไมท่านจึงใช้สำนวนลูกทุ่ง

กวี พึงบุญฯ จะริงๆ แล้วเรื่องสำนวนนี้ ในรุ่นผมไม่ทราบ เพราะว่าในช่วงนั้นพมกยังเด็กอยู่แต่พอจะจับความได้ คือก่อนหน้านั้นอย่างที่เคยทราบนะครับว่า ก่อนหน้าที่จะมาเขียนหนังสือ โดยใช้นามปากกาไม่เมืองเดิม เคยใช้เขียนหนังสือในแนวอื่นมาก่อน คือแนวโน้มยังไม่แน่ในสมัยก่อนเรียกว่าเรื่องกรุงเทพ หรือเรื่องพระนคร จะเป็นสำนวนธรรมชาติ พูดผิด พูดคุณธรรมด้า ก็ปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จ แต่ไม่เมืองเดิมนี่ เป็นคนที่อ่านหนังสือมาก เขาไม่โอกาสได้อ่านหนังสือมาก เนื่องจากว่าครั้งหนึ่ง เคยไปทำงานอยู่บ้านของเจ้าพระยาคนหนึ่ง ซึ่งพมกจำบรรดาศักดิ์ไม่ได้

เจ้าพระยาผู้มีห้องสมุดใหญ่มาก ตามประสาขุนนางสมัยก่อน ก็มีบุพรมายให้คุณลุงท่านทำหน้าที่คล้ายบรรณาธิการชั่ววันๆ ไม่ได้ทำอะไร นั่งอ่านแต่หนังสือ อ่านมาก อ่านจนกระทึ้งเพื่อนฝูงออกปาก จากเด็กเกรเทที่เคยหนีโรงเรียนอย่างหนัก อะไรอย่างนึกถ่ายมาเป็นหนอนหนังสือ อ่านหนังสือทุกชนิดอ่านแม้กระทั่งหนังสือภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จนกระทึ้งเมื่อคราวทราบว่าไม่เมืองเดิมเก่งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศสมากเนื่องจากสนใจโดยเฉพาะหนังสือประวัติศาสตร์ พงศาวดารนี้อ่านมากที่สุด ก็จะได้จดบันดาลใจจากหนังสืออ่านเหล่านี้นั่นคือ จากการเขียนแล้วก็สำนวน ลีลาอะไร มันก็จะออกไปทางสมัยเก่า สำหรับงานสมัยเก่า สำนวนก็จะออกไปในแนวนั้น แบบขุนศึก ก็คงจะจำ마다ด้วยตัวเอง ตัดแปลงเองบ้าง ก็เลยกล้ายเป็นเจ้าของสำนวนชนบท หรือสำนวนอิงพงศาวดารไม่เหมือนใคร

โดยส่วนตัวท่านเป็นคนยังไงครับ

กวี พึงบุญฯ โดยส่วนตัวแล้วเป็นคนชอบสนุก เป็นคนที่สนุก เที่ยวเตร่ ดีมเหล้า เข้ากับเพื่อนฝูง ก็เป็นคนที่สนุก แต่เป็นที่เรียกว่า เกรเกร์ไมเชิงเรียกว่าเป็นคนจริง สมมติว่ามีการทานเหล้ากันในโต๊ะเพื่อนฝูง ถ้ามีโต๊ะอื่นมาแขะ มากวนนี้เป็นได้เรื่องเลย มีเรื่องมีราวทำความเดือดร้อนให้คุณพ่อคุณปู่มีประจาม สมัยก่อนกฎหมายยังไม่รุนแรงเหมือนเดียวันนี้การซากต่อยตีรันพันแทง ตีหัวเข้า พ่อแม่ก็เรียกค่าทำขาวัญ เอาเงินไปทำขาวัญให้ฝ่ายที่บาดเจ็บครึ่งชั่วครึ่งต่ำลง อะไรทำนองอย่างนั้น เป็นคนใจร้อน พอกล่าว แต่ว่าจริงๆ แล้ว เป็นคนชอบสนุกไม่เกรงเกรเร่ครึ่กพี้ยงแต่โครนั่นมาก่อนไม่ได้ ทำนองนั้น

ที่ผู้หญิงละครับ ตัวละครในเรื่องเท่าที่ดู มักจะมีผู้หญิงหลายคน เสมอ เป็นรักสามเส้า ผู้หญิง 2 คน ผู้ชาย 1 คน ท่านเองเป็นคนที่ รวมติกใหม่ครับ

กวี พึงบุญฯ ใช่ครับ เป็นคนรวมติกพอสมควรนะครับ คงไม่มีคนทราบนะครับว่า เดิมมีภรรยา 2 คน คนหนึ่งนั้นเป็นภรรยาที่ได้กันก่อนแต่ไม่ได้ออกหน้าอกตา พ่อแม่ไม่ได้รับรู้ ส่วนคนที่ 2 ที่มีลูกด้วยกัน มีการตอบแต่ง ผู้หญิงรับรู้ ทั้ง 2 คนก็เป็นชาววงศ์ตัวกันทั้งคู่ แต่อยู่คุณลະวังกัน มีการหึงหวงกีดกันกันพอสมควร นี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ไม่เมืองเดิมทานเหล้าหนัก เพราะภรรยาที่ 2 ชื่อคุณป้าเติม ที่แต่งงานออกหน้าอกตาก็ทราบดีว่า คุณลุงก้านมีแฟนอีกคนหนึ่งก็เขาเหล้าผูกขาวี คือรู้ว่าท่านชอบทานเหล้าจะมีเหล้าวางอยู่ข้างโต๊ะหนังสือแล้วก็ไอ้ะ ก็เขียนไป ดีมไป จิบไปเรื่อยๆ พอยุดพักการเขียนก็ลุยกหักเลี้ยวกับข้าวกับปลาอะไรมา เพราะคุณป้าเติมเป็นผู้หญิงที่เรียกว่า เก่งในเรื่องทำกับข้าว เพราะเป็นชาววงศ์ก่อน ก็อาเหล้ามาให้ทานจนนอนหลับไป แล้วพอดีกๆ ก็ลูกเข็นมาเขียนหนังสือต่อยันเข้า เหล้าก์ผูกขาวีอยู่ไปไหนไม่ได้ ก็เลยกล้ายเป็นติดเหล้า และเหล้าสมัยก่อนไม่เหมือนสมัยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเหล้าขาวคุณภาพจะแย่กว่าสมัยนี้

ในรุ่นเดียวกับที่ท่านเริ่มเขียน นักเขียนหนังสือ มีครับบ้างครับ นักเขียนรุ่นน้อง

กวี พึงบุญฯ รุ่นนั้นໄ่าๆ กันก็คงจะมี คุณมัล จารยองค์ คุณโพยมบุญศาสตร์ คุณบรรพต ลิงพันธ์

วกมาหากุณพ่อของคุณกวี คือ คุณ ‘สุ่มทุม บุญเกื้อ’ เขียนหนังสือหลังจาก ‘ไม่เมืองเดิม’ นานใหม่ครับ

กวี พึงบุญฯ ไม่นานนัก ประมาณลักษณะน่าจะเกิน 1 ปี หรือไม่ถึง 1 ปี ก่อนที่คุณพ่อจะมาเขียนหนังสือ ก็เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ เพราะคุณพ่อคงก่อเรื่องภาษาอังกฤษ ไปทำงานบางครั้งก็ทำงานบริษัท

於是把來 之前 บริษัทเดินเรือไทย เป็นสมมิชนลินค้าสับกัน พ่อระยะหลัง พอกุณลุงกันประஸความสำเร็จ พูดง่ายๆ ว่ามีชื่อเลียงขึ้นมา คุณพ่อ ผูกกีเสียตาม ก็ได้รับคำแนะนำในการเขียนจาก ‘ไม่เมืองเดิม’

ก. พึงบุญฯ ถ้าคิดเปรียบเทียบอัตราส่วนของเดียวัน แผนว่าต่างกันมาก จริงอยู่ค่าของเงินในยุคนั้นอาจจะแพง แต่ก็ยังน้อยอยู่ดี ถ้าจะให้บอกว่าจำนวนเท่าไหร่ แผนก็จำไม่ได้ เพราะว่าบัญเด็กอยู่ ยังเด็กมาก เพียงแค่ได้รู้ได้เห็นความได้ พูดถึงว่าถ้าเปรียบกับอัตราดอกเบี้ยนเดียวันนี้เปรียบเทียบกันไม่ได้

สมัยนี้มีสำนักพิมพ์อะไรบ้างครับ

ก. พึงบุญฯ กม 2 ค่ายใหญ่ คือค่ายประมวลวัน ซึ่งท่าน ‘ยาขوب’ ท่าน ‘ครีบูรพา’ ลังกัดอยู่ เป็นนักเขียนรุ่นใหญ่ ที่ถือว่ามีชื่อเสียงมาก ทางด้านอักษรด้านหนึ่งคือ สำนักพิมพ์เพลินจิต คือ คุณเวชมาตั้งสำนักพิมพ์เพลินจิต แล้วก็ตึงเอกุณหม เวชกร มาเขียนภาพประกอบ เขียนปก อะไรมากนี้ ก็เลยดึง มา ก็เนื่องจากว่าคุณกัน (‘ไม่เมืองเดิม’) เป็นเพื่อนสนิทกับคุณหมกีเสียตามกันมาลังกัดอยู่เพลินจิต จนกระทั่งเสียชีวิต

ไม่ทราบยอดพิมพ์ตอนนั้นเท่าไหร่ครับ

ก. พึงบุญฯ แผนเข้าใจว่าไม่ควรจะเกินพัน สองพันเล่ม ถ้าในยุคที่เป็นเล่มนะครับ ภายนอกที่ทางเพลินจิตเข้ามาเริ่มทำหนังสือหลายรูปแบบ ออกมากเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายวัน รายวันไม่ได้เป็นรายวันอย่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์เดียวันนี้นะครับ เป็นรายวันนิยายคือวันหนึ่งออกหลายฉบับเลย แต่ละฉบับคือนิยายเรื่องหนึ่ง ยอดคน ของ ‘วรรณ’ ของใครต่อใครหลายคน ของพ่อผุ้ ผุดคิดว่าวันหนึ่งออก 10 ฉบับ และก็มีต่อทุกวัน คุ้ดเดียวขนาด 4 หน้าเป็นเชล์หนังสือพิมพ์รายวัน

นี่แหล่ะครับ ขาย 50 สตางค์ ขายดี

งานของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ขายขาดหรือเปล่าครับ

ก. พึงบุญฯ ภายนอกขายขาดครับ ในช่วงแรกไม่ได้ขายขาด หลังจากเสียชีวิตแล้ว คุณป้าลasse ผู้ผลิต คุณป้าเติม เอาไปขายลิขสิทธิ์ให้คุณเวช กระตุกษ์ เจ้าของสำนักพิมพ์เพลินจิต

อธิบายให้ฟังลึกนิดว่า ขายขาดคือ ขายตั้งฉบับไปเลย หรือโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้อื่นไปเลย โดยที่ผู้อื่นไม่มีสิทธิ์ที่จะแตะต้องอีกแล้ว อันนี้เป็นเรื่องเจ็บช้ำน้ำใจของผู้เขียน ทำให้สูญเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ของนักเขียนไปเป็นจำนวนมากที่เดียว

ความเจ็บปวดของนักเขียนในเรื่องของการขายขาดลิขสิทธิ์ ความเจ็บปวดของนักเขียนไม่ได้มีเท่านั้นนะครับ เรายังเจ็บปวดมากจนถึงทุกวันนี้ คือเรื่องอายุลิขสิทธิ์ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ให้มีอายุแค่ 50 ปี หลังจากวันที่ผู้สร้างสรรค์ คือ นักเขียนเสียชีวิตไปแล้ว ผลกระทบยังเห็นชัดเจนคืองานของ ‘ไม่เมืองเดิม’ 50 ปีที่ ‘ไม่เมืองเดิม’ เสียชีวิต คือ เมื่อ 10 ปีที่แล้ว ก็มีการพิมพ์งานของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ออกมากมาก เรียกว่าเป็นการฉวยโอกาสลงคึกได้

ก. พึงบุญฯ ครับเป็นลักษณะนั้นนะครับ ที่ผุดอย่างจะพูด ขอโอกาส พูด ก็คือตอนน้ำไปพิมพ์ก่อนจะพิมพ์อย่างรักษาตั้งฉบับ ที่นี่ในบางราย หัวหม้อหรือว่าเป็นนักการค้าเลิ่งถึงผลกำไรมากกว่าความถูกต้อง อย่างเรื่องบางเรื่องของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ยกตัวอย่าง เช่น ลินในน้ำ เป็นเล่มหนังสือเล่มหนามากพอสมควร ผู้จัดพิมพ์บางคนมองว่าถ้าพิมพ์เล่มเดียวจบ 1. ลงทุนสูง 2. ขายราคาแพงอาจจะขายยาก ท่านก็เอาไปเล่นแบ่งเป็น 3 เล่ม ไม่เป็นไรถ้าต่านใช้ชื่อสินในน้ำ เล่ม 2 เล่ม 3 เด็กรุ่นหลังที่ไม่เคยอ่าน ก็อาจจะซื้ออ่านเล่ม 1 ก่อนเล่ม 2 เล่ม 3 แต่ต่านไม่ทำอย่างนั้น

ท่านเอาซื้อบท เช่น สมอเร เรือลัด ซึ่งจำไม่ได้ว่ามีซื้อบทอะไรบ้างในสิน ในน้ำ นักเขียนสมัยก่อนนิยมใส่ชื่อบทไปด้วยว่าตอนไหนๆ เขาเอาซื้อบท มาขึ้นปากเป็นชื่อหนังสือ ที่นี้เด็กรุ่นหลังซึ่งไม่เคยอ่านเรื่องของ ‘ไม้เมืองเดิม’ จะจะเห็นเล่มที่ 2 ซึ่งมันน่าอ่านเลยซึ่งมาอ่าน อ่านไม่รู้เรื่องเลย นี่ครับ เป็นความมักได้หรือเห็นแก่ได้ของผู้จัดทำหนังสือซึ่งคนกลุ่มนี้ที่ทำนี่ จริงๆ แล้วไม่ใช่พวกที่ทำสำนักพิมพ์อาชีพหรือครับ พวกลำนักพิมพ์ด้วย เขาไม่ทำอย่างนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นพวกร่วยโอกาส คือเกิดมายังไม่เคยทำสำนักพิมพ์เลย จะเห็นได้จากเรื่องบางเรื่องของ ‘ไม้เมืองเดิม’ เมื่อ ‘ไม้เมืองเดิม’ ตายครบ 50 ปีแล้วหยิบเอ้าไปทำอะไรก็ได้ ไม่ต้องเลี่ยงสถาบันค่าลิขสิทธิ์ ใจจะฟ้องไม่ได้ ก็เลยทำตามอำเภอใจ นี่แหล่ะครับ ที่อยากจะฝากເเอกสารไว้ว่าถ้าจะเอ้าไปทำก็ขอให้เอ้าไปทำในเชิงอนุรักษ์ หน่อยมันจะได้ดีด้วยกันทุกฝ่าย แม้แต่ผู้เอ้าไปทำเอง การขายจะได้ขึ้นกว่าทำแบบที่ผมว่า เพราะอ่านไม่รู้เรื่องแน่นอน

ทำให้คนรุ่นหลังลับสนไปด้วย ผมรู้สึกว่าไม่สวยงามนักนะครับกับการที่ 50 ปีแล้วก็ให้ลิขสิทธินี้เป็นลิขสิทธิ์ลอย ใจจะทำอะไรก็ได้โดยไม่มีผู้ดูแล แต่ก่อนเรียกยังมีกรรมคิลปาร์ทดูแลพวกรงานเก่าๆ พวกรรภณฑ์ต่างๆ ใจจะพิมพ์ต้องขออนุญาตกรรมคิลป์ ก่อน และกรรมคิลป์ ก็จะคอยดูแลว่าการพิมพ์เอ้าไปทำอะไรคือดูรูปร่างลักษณะการทำ คือเราไม่ได้ห่วงจุดนั้น แต่ขอให้ออกมา มีคุณค่า อย่าเอ้าไปทำลาย สมาคมนักเขียนฯ ก็กำลังพยายามขยายลิขสิทธิ์ตรงนี้ออกไป คือพยายามจะต่อสู้ให้มีการยืดอายุออกไปเป็น 70 ปีหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิตไปแล้ว คือว่าให้งานนี้มีอายุที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สร้างสรรค์และทายาทเพิ่มขึ้นต่อไปอีก 20 ปี กำลังมองว่าควรจะมีองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อดูแลในจุดนี้ ในเรื่องของการที่จะมาขอไปทำอะไร องค์กรกลางก็จะดูแลว่าเหมาะสมสม หรือไม่เหมาะสม คือไม่ใช่เป็นของกลางแล้วใจจะมากว่าไปทำอะไรได้

กวี พึงบุญฯ ใช้ครับ

ขณะนี้ ‘ไม้เมืองเดิม’ เลี้ยชีวิตมา 60 ปีแล้ว ก็น่าแปลกที่งานของท่านเป็นอมตะจริงๆ ยังมีคนเอ้าไปสร้างเป็นหนังเป็นละครอยู่เรื่อยๆ แปลก่อนก็มีการเอ้าไปสร้างหลายครั้ง เมื่อเร็วๆ นี้ก็มีคนเอ้าไปสร้างเป็นหนังเป็นละครอยู่เรื่อยๆ แปลก่อนซึ่งด้วย

กวี พึงบุญฯ และก็เปลี่ยนอะไรมากหลายๆ อย่างในหลายๆ เรื่อง

แลกก็เกิดคำใหม่ว่า ‘มุมมองใหม่’ หรือตัวความใหม่ขึ้นซึ่งอาจจะเป็นคนละมุมคนละความกับที่ผู้ประพันธ์แต่งไว้ก็ได้

กวี พึงบุญฯ ครับ ก็มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย เพิ่มเติมซึ่งไม่เพิ่มในกรอบของเรื่องเดิม ผสมความเห็นว่าการทำละคร จริงอยู่ว่าการทำละครต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มรายละเอียดบ้างเพื่อให้ละครมีความยาวตามที่ท่านผู้จัดกำหนดไว้ แต่การขยายเรื่องให้ยาวมันไม่จำเป็นต้องแกะออกไปนอกเรื่อง คุณประภัสสรเป็นนักเขียนก็ทราบดีว่า พล็อตที่คุณประภัสสรสร้างเอ้าไว้มันเป็นอยู่อย่างนี้ ที่นี่ใจจะไปทำโดยเพิ่มรายละเอียดอะไรลงไปก็ได้โดยใช้ตัวละครชุดเดิมที่คุณประภัสสรสร้างไว้ในเรื่องนั้น และก็เพิ่มรายละเอียดไปอีกอย่างนี้ แต่นี่เรื่องของ ‘ไม้เมืองเดิม’ ส่วนใหญ่จะทำออกโดยเพิ่มເเอกสารเองเลย โดยที่เรื่องของไม้เมืองเดิมจะเป็นเรื่องลักษณะพิเศษ คือว่า สำนวนก็ดี ลีลาการเขียนเป็นเรื่องแบบโบราณๆ ซึ่งนักเขียนบทโตรทศัณห์หลายคน มองว่าเกือบทั้งหมดแหล่งครับไม่เข้าใจ ตีความไม่อุ่นใจครับและก็ไม่ไปอย่างผิดๆ ผิดอย่างนั้นต์เลย มันน่าเกลียด ผมเคยคุยกับคุณประภัสสรเมื่อวันก่อน เขายังคงบอกว่า กรุดกรานต์ นั่นคือ เขายังคงรักษาความลับของเรื่องนี้ไว้ คุณประภัสสรเขาจะเรียกว่า ‘วันตรุษ’ หรือวันกรุด คุณบ้านนอกที่ไม่ลับทัดภาษาหนังสือเข้าจะเรียก ตร จะเป็นกร วันกรุด ก็วันกรุดเฉยๆ สงกรานต์ก็สงกรานต์ไปเลยไม่มีกรุดกรานต์

อย่างนี้เป็นต้น南北 แล้วทำให้มันเสียรูป เลี่ยอร์ตรัสด้วยใช่เหตุแล้ว การเพิ่มเติมออกไปนอกกรุปนอกกรอบของเรื่องมากมายมันทำให้เจ็บปวด ครับ สำหรับคนที่เป็นทายาทนั่งดูแล้วก็ทำอะไรไม่ได้ ได้แต่นั่งทำตาบวบๆ จุดนี้南北 อย่างที่ทางสมาคมนักเขียนฯ มีวิธีการทำอย่างไรคุณเรื่องเขา ไว้บ้าง เพื่อที่นักเขียนคนต่อๆ ไปยังมีอีกมามายในเรื่องการซึ่งวันหนึ่ง ก็ต้องมีสภาพเหมือน ‘ไม่มีเมืองเดิม’ นี้แหละครับ มันจะทำให้วางการ วรรณกรรมเราไม่เห็นคุณค่าของนักเขียนดีๆ ให้เด็กรุ่นหลังได้ศึกษาให้ มั่นคงต้อง

ถ้าไปมองของฝรั่งอย่างเช่นสเปียร์ที่เขาเลือกไปสร้างเขาก็รักษา รูปแบบเดิมเอาไว้ ไม่ให้มันออกนกรอยออกไป
กวี พึงบุญฯ ใช่ครับ ไม่ทำเรื่องซันใหม่ ปีนี้ปี 2001- 2002 แล้ว แต่เก่าเป็นเวอร์ชัน ขวัญเรียม มีอะไรเปลกละ อายุนี้ ผ่านมาไม่ถูกต้อง อย่างยิ่ง เพราะว่าเรื่องเก่าๆ ของ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ‘ครีบูพา’ ‘ยาข้อบ’ เรื่องของท่านเป็นวรรณกรรมอมตะแล้วควรจะรักษาของท่านไว้ ไม่ควร จะเปลี่ยนของท่าน ถ้าเรื่องที่นักประพันธ์รู้สึกใหม่ยังเห็นอยู่และท่าน ยังมีชีวิตอยู่ ก็ควรที่จะปรึกษา แต่ถ้านักเขียนที่เสียชีวิตไปแล้วไม่มีโอกาส เลย

งานทั้งหมดของ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ มีกี่เรื่องครับ

กวี พึงบุญฯ ประมาณ南北 ผสมก็จำไม่ค่อยได้นักก็ประมาณลี่สิบกว่า ห้าสิบเล่มครับ

ท่านเขียนงานทั้งหมดกี่ปีครับ

กวี พึงบุญฯ ประมาณไม่ถึง 10 ปี ประมาณ 7 ปี

ท่านเลี้ยดตอนอย่างเท่าไหร่ครับ
กวี พึงบุญฯ ประมาณ 37 - 38 ปี

ที่นี่มาถึงงานของคุณพ่อของคุณกวีบ้าง คุณ ‘สุมทุม บุญเกื้อ’ ผลงานที่ได้เด่นของท่าน นอกจากขุนศึกแล้วมีอะไรอีกบ้างครับ
กวี พึงบุญฯ นอกจากขุนศึกก็จะมีขุนทะล ซึ่งเคยเอามาสร้างเป็น ภาพนวนรัมย์ ขุนทะล ขุนลำขุนลือ หลายเรื่องครับ เป็นเรื่องในแนวเดียวกับ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ซึ่งระหว่างนั้นที่ยังเขียนอยู่กับสำนักพิมพ์เพลินจิตก์ได้ รับการต้อนรับจากนักอ่านเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากว่าคุณพ่อผม คล้ายๆ ว่าในช่วงที่มาเขียนจัดแนวเดียวกับ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ยังไงๆ ก็เป็นรอง ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ผมดูยังไงก็ต้องเป็นรอง เพราะว่าเรื่องแนวนี้ครรๆ ก็รู้ว่า ‘ไม่มีเมืองเดิม’ เป็นเจ้าของแนว มีนักเขียนอีกหลายคนเขียนสำนวน เลียนแบบก็ไม่ประสบความสำเร็จหรือดังเท่า ‘ไม่มีเมืองเดิม’ เพราะว่ามีเรื่องของ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ตกดอยู่ เดิม ‘สุมทุม บุญเกื้อ’ ไม่ได้เขียนแนวชนบท เขียนแนวธรรมชาติตามแนวชีวิตพะนนคร ประมาณสัก 10 เรื่อง หลังจากนั้นจึงเบนมาเขียนตามแนวของ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ซึ่งได้รับการแนะนำลั่งสอนจาก ‘ไม่มีเมืองเดิม’ จนกระทั่งมานั่งเขียน บางครั้งเรื่องของ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ บางเรื่องบางตอน ‘ไม่มีเมืองเดิม’ ใช้ให้ ‘สุมทุม’ เขียนให้ เป็นบางจาก

มีภาพอยู่ภาพหนึ่งที่ คุณเหنم เวชกร วาดไว้ตอนที่ ‘ไม่มีเมืองเดิม’ นอนไม่สบายนอกบอกให้คนจด

กวี พึงบุญฯ ส่วนใหญ่ทั้ง ‘ไม่มีเมืองเดิม’ และคุณพ่อผมชอบทำอย่าง นั้นละครับ แม้แต่ไม่ใช่เวลาเจ็บป่วยก็ตาม ผมเองก็เคยนั่งเขียนหนังสือ ให้คุณพ่อ และเขาก็บอก ลมหายใจไม่นิยมใช้พิมพ์ดี หรือไม่มีคอมพิวเตอร์ อย่างสมัยนี้ นักเขียนหนังสือก็ใช้ดินสอเขียน นานเข้าก็ปวดนิ้วปวดมือ

‘ไม่เมืองเดิม’ ก็มีคนเขียนแทนให้ลักษณะนี้ ก็มีภารยา คือคุณป้าเติม มีคุณแม่ผอมด้วย คอรับใช้เขียนหนังสือให้ แล้วแกก็นอนบอก แต่ภาพที่คุณเห็นเขียนภาพนั้น ลุกก้านกำลังป่วยมาก ช่วงนั้นช่วงลงคราบ ซึ่งต้องมีการผลักไฟ จุดตะเกียงบางครั้งก็จุดเทียนเขียน ‘ไม่เมืองเดิม’ โชคดีอยู่อีกอย่างคือ เมื่จะมีลงครามซึ่งหนังสือมือกันน้อยมากแต่ ‘ไม่เมืองเดิม’ ยังมีงานเขียน ยังมีแพน

มาพูดถึงคุณภรรยา กันบ้างนะครับ คุณภรรยาเรียกว่าอยู่ในสายของวรรณกรรม หนังสือพิมพ์ ทั้งคุณพ่อและภรรยาลุง และเข้าสู่วงการงานเขียน เมื่อไหร่ครับ

กวี พึงบุญฯ ผมมาเริ่มเมื่อปี 2505 อายุประมาณ 25 ปี ก็เริ่มเข้ามาเป็นนักเข้ามาฝึกงานจากหนังสือพิมพ์ชาวไทยรุ่นแรก ก็ทำเรื่อยมา เปลี่ยนฉบับนันฉบับนี้เรื่อยมา ส่วนใหญ่ผู้เผยแพร่องานทางด้านข่าวด้านสารคดี ชอบลงพื้นที่ขอบเที่ยวเตร่ ชอบพบคน งานทางด้านนวนิยายก็เคยเขียนบ้างน้อยมาก และก็มีอยู่ช่วงหนึ่งนี้ประมาณ 10 กว่าปีที่ไปทำมาหากินกับวงการภาพยนตร์ ละคร งานส่วนใหญ่ออกมากในรูปแบบบทละครที่ภาพยนตร์ กำกับการแสดงด้วย และมีโอกาสได้ไปเรียนรู้การถ่ายทำภาพยนตร์ช่วงระยะหนึ่ง ก็จำเอาระบบฐานนี้มาดัดแปลงใช้กับการทำภาพยนตร์

ที่จริงทายาಥองนักเขียนรุ่นนี้ นอกจากคุณกวางกี้ยังมีคุณมานะ แพร์พันธุ์ ทายาಥอง ‘ยาขوب’ ซึ่งก็อยู่ในวงการหนังสือพิมพ์ และก็มีคุณมนู จรวรยงค์ สมัยก่อนนักเข้าวงนักหนังสือพิมพ์นี้ใกล้ชิดกันมากนะครับ บางคนก็อาจจะเป็นทั้งนักเข้าวง นักเขียน บางคนก็เป็นทั้งนักเขียน นักหนังสือพิมพ์

กวี พึงบุญฯ ใช้ครับ สาเหตุหนึ่งผมมองว่ารุ่นผู้ใหญ่ที่เป็นนักหนังสือพิมพ์และนักเขียน คือการเป็นนักเขียนที่เขาสอนๆ กันมานะครับว่า เอ้ย หัดเขียนเรื่องสิ่งใดมีรายได้พิเศษเพิ่ม เพราะนักหนังสือพิมพ์สมัยก่อนไม่มีโอกาสได้ไปทำประชาลัมพันธ์ให้บริษัทโน้น หรือบริษัทหนังสือพิมพ์ก็ตามกับสิ่งนี้ เดียวนี้เป็นนักเข้าบันเทิงก็มีรายได้เดือนหนึ่ง เยอะเลย เพราะว่าหารายได้ไปทำประชาลัมพันธ์ให้บริษัทหนังสือพิมพ์ก่อนไม่หรือครับ นักหนังสือพิมพ์ต้องเป็นนักประพันธ์ด้วยนั่นคือ การหารายได้พิเศษ ส่วนใหญ่นักประพันธ์ก็เลยเก่ง ส่วนใหญ่เป็นทั้งนักประพันธ์และนักหนังสือพิมพ์

นักประพันธ์ใส่แห้งหรือเปล่าในยุคนั้นที่เขาใช้คำพูดนี้กัน

กวี พึงบุญฯ น่าจะใช่นะครับ คนที่เป็นรุ่นใหญ่อย่างท่าน ‘ยาขوب’ มองค์เคยศึกษาประวัติของท่าน ท่านเป็นคนเลี้ยงลูกมาก ท่านจะเป็นคนที่มีรายได้ดีที่สุดในลำนักพิมพ์แห่งนั้น ท่านก็ต้องเอารายได้ของท่านเจอจากรุ่นน้อง ก็กล้ายเป็นว่ามีสโลแกนนักประพันธ์ใส่แห้งขึ้นมาเรื่อยจนถึงเดียวันนี้

ถ้าให้มองย้อนกลับไปอีกครั้งหนึ่งว่า สมนุติว่า ‘ไม่เมืองเดิม’ ไม่ได้เขียนเรื่องทำของนี้ แต่เขียนเรื่องชาวพระนคร ท่านจะมีโอกาสดังเหมือนขณะนี้หรือเปล่าครับ

กวี พึงบุญฯ ผมคิดว่าไม่ดังเหมือนขณะนี้ เพราะว่าผมเคยอ่านเรื่องแรกๆ ของท่าน ซึ่งเดียวันนี้ไม่มีต้นฉบับเหลืออยู่แล้ว ก็ไปเทียบกับนักเขียนท่านอื่น หนังสือในลิตรัฐของท่าน ‘ยาขوب’ นี้ รู้สึกว่าจะสู้กันไม่ได้ แม้แต่เขียนเรื่องชาววัง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดีเรื่องหนึ่งเพียงแต่ว่าไปชุดคุ้ยเรื่องราวที่เข้าปิดบังมาติด ก็เลยกล้ายเป็นว่าแทนที่จะได้รับการนิยมก็กลับเป็นโดนด่า ผมอ่านดูแล้วก็เป็นทัศนคติของนักเขียนที่จะไม่สนูกับเรื่องลูกทุ่ง พงศาวดารไม่ได้ มันน่าจะเกิดจากพรสวรรค์หรืออะไร

ของท่านเฉพาะตัวก็ได้

คุณกวีมีอะไรจะพูดอีกสักนิดหนึ่งให้คนรุ่นหลังได้รู้จักได้เห็นภาพของท่านมากขึ้น

กวี พึงบุญฯ ครับ เวลาที่เหลือนี้ ผมอยากวิจารณ์นักทำหนังสือก็ได้ บริษัทสร้างภาพยนตร์ สร้างละครก็ได้ ถ้าจะหยิบเรื่องของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ไปทำก็ทำเดิมๆ แต่ขอให้ทำในเชิงอนุรักษ์ลักษณะอย่าง คือว่าอย่าเปลี่ยนแก่ประโยชน์หรือว่าเห็นแก่รายได้ในการที่จะต้องขยายบูรณาการไป ยึดมั่น ถ้าจะให้ยึดมั่นควรจะให้อยู่ในกรอบ มีอะไรที่จะปรึกษาหารือหรือว่ามาขอความเห็นผม ผมก็ยินดี แม้กระทั่งประวัติของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ซึ่งมีการเขียนกันอย่างละเอียดมาก ซึ่งเมื่อเร็วๆ นี้ เรียกว่าเมื่อไม่กี่วันมานี้ก็มีอยู่ในสยามรัฐ เขียนอย่างละเอียดมาก ซึ่งผู้เขียนเขียนว่าประวัติของ ‘ไม่เมืองเดิม’ มีเดือน ไม่รู้จะไปมาจากไหน ไม่รู้เดือน哪เดือนหรือครับยังมีตัวจริงนั่งอยู่นี่ หากมีอะไรโกหกโรมามาได้ แม้กระทั่งลูกศิษย์ผมก็ถ่ายทอดไปให้อยู่คุณสองคน ซึ่งพอจะรู้เรื่องของ ‘ไม่เมืองเดิม’ และ ‘สุมทุมบุญเกื้อ’ อย่างถูกต้อง ซึ่งมีอะไรโกหกโรมามาปรึกษาได้ ผมยินดีที่จะให้ความกระจ่างโดยไม่ปิดบังและไม่คิดมูลค่าอะไรโกหกตาม

ก็ถือโอกาสขอเลยนะครับ ขอให้คุณกวีช่วยกรุณาเขียนประวัติของ ‘ไม่เมืองเดิม’ ที่ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุดให้กับรายการวิจารณ์วรรณกรรม เพื่อนำออกภาคการเผยแพร่และลงในหนังสือวิทยุสรัญ辱มย์เพื่อคนรุ่นใหม่ได้ทราบ

กวี พึงบุญฯ ยินดีครับ

ออกอากาศในรายการ “ จวรรณกรรม ” ดำเนินรายการโดย ประภัสสร เสวิกุล
ทางสถานีวิทยุสรัญ辱มย์ วันพุธ ที่ 22 มีนาคม และ 3 เมษายน 2545

วิวัฒนาการของพระนคร

กองท่อ กล่าวไม่ ณ อุตุฯ

ความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของคนไทย ก็คือ ความงดงามของพระนคร ความงดงามแบบไทยๆ ซึ่งไม่เหมือนใครเป็นลักษณะของวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะ อาทิ ยอดเจดีย์ที่สูงแหลมเลี้ยดฟ้า หลังคามหาวิหารที่ทอเป็นประกายสีทองยามต้องแสงอาทิตย์ เมื่อจะลาลับจากโลก และแม้อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่สร้างในปัจจุบัน ก็ยังสามารถรักษาทรงหน้าจั่วของไทยไว้ได้ ตามคลองใหญ่ๆ ที่ไหลผ่านกลางเมืองเชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยาคงเชื่อน คอนกรีตเสริมเหล็กแข็งแรง ดงดามเป็นระเบียบประกอบกับต้นไม้ใหญ่ที่ปลูกประดับสองฝั่งคลอง ก่อให้เกิดความร่มเย็นและชื่นใจแก่ผู้ที่เดินทางเข้ามายัง

ความงามของพระนครดังที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ใช่ว่าจะเกิดขึ้นเรียบร้อยบริบูรณ์ในระยะใดระยะหนึ่งก็หาไม่ นครแห่งนี้เป็นมรดกของชาติไทยที่บรรพบุรุษแต่ครั้งต้นกรุงรัตนโกสินทร์สร้างขึ้นไว้ และมีวัฒนาการแก่ไปปรับปรุงก่อสร้างเพิ่มเติมขึ้นมาตามลำดับ แต่ก็ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่เราจะต้องปรับปรุงกันอีกมาก เป็นต้นว่า การสุขาภิบาล การแก้ไขแหล่งทุ่น้ำ ภาระน้ำ ภาระน้ำ ภาระน้ำ การจราจร การปรับปรุงเหล่านี้เราอาจนำวัสดุก่อสร้างและเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยได้มาก แต่ข้อสำคัญเราต้องไม่ลืมปรัมปราคติของเรา คือดูแล้วให้รู้ว่าเป็นวัฒนธรรมไทยอันจะช่วยให้ไทยยังคงเป็นไทยมิใช่ฟรังหรือจีนไปเสีย นอกจากนั้นเราต้องพยายามรักษาต้นเรืองคึกคักถึงเหตุผลว่าบรรพชนของเรามีเหตุผลหรือทัศนคติอย่างใดในการสร้างพระนคร เหตุผลนั้นยังจะใช้ได้ในปัจจุบันหรือไม่ และเราจะใช้ประโยชน์มรดกของปู่ย่าตายาดอย่างใดให้เข้ากับชีวิตปัจจุบันซึ่งแฝงอนุย้อมไม่เหมือนเดิม ผู้เขียนนั่งขอเล่าถึงวัฒนาการของพระนครเพื่อที่จะช่วยให้รู้จักด้วยตนเองขึ้น แต่ก็ขอเล่าแบบผู้เขียนคือเหมือนกับเรานั่นคุยกันเล่น ไม่ตั้งใจจะให้เป็นหลักฐานอ้างอิง เว้นแต่จะหยิบค่าวาหนังลืออะไรข้างๆ ตัวได้สะทวកก็จะลอกเอามาไว้ด้วย ดังจะชวนท่านย้อนหลังไปสู่อดีต ดังนี้

พระนครมีอายุถึง 185 ปีมาแล้ว (พ.ศ. 2509) แต่อายุเพียงเท่านี้ไม่มีความหมายเท่าใดในทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ เพราะเมื่อเทียบกับเมืองสำคัญอื่นๆ ในโลกแล้ว พระนครก็เท่ากับเด็กลองเดินยังจะเริ่มเติบโตก้าวหน้าไปได้อีกไกล ตามประวัติศาสตร์ดินแดนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่งดีนเขินขึ้นเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง เมื่อพระเจ้าอู่ทองทรงตั้งกรุงศรีอยุธยาขึ้น บางกอกคือบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง

ฝั่ง อันเป็นจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีในขณะนี้ เพิ่งจะเป็นหมู่บ้านชาวประมงเล็กๆ เป็นแห่งๆ กระจายกันไป พระมหาษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ก็ได้ทรงสนพระทัยในบริเวณนี้นัก นอกจากจะโปรดให้ชุดคลองลัดขึ้น ในระหว่างเล่นทางแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อให้การเดินเรือจากปากน้ำถึงกรุงศรีอยุธยารวดเร็วขึ้น คลองลัดแห่งแรกสมเด็จพระชัยราชา (พ.ศ. 2077-2089) โปรดให้ชุดขึ้นได้ลายเป็นตัวแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณตั้งแต่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ถึงโรงเรียนราชินีในขณะนี้ ไม่มีใครนึกว่าจากคลองเล็กๆ จะถูกสายน้ำกัดจนกว้างขึ้นเป็นตัวแม่น้ำและแม่น้ำเดิมก็ตื้นเขินเข้ากลายเป็นคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ไป

เมื่อ พ.ศ. 2103 พระยะลาะแวงได้ยกทัพเขมรเข้ามาภาตต้อนประชาชนเมืองพระบระแดงไป สมเด็จพระมหาจักรพรรดิจึงได้ทรงตั้งเมืองธนบุรีขึ้นเพื่อสั่งสมไฟรับบ้านพลเมืองขึ้นแทน ชื่อเลียงของธนบุรีมาเกริยกราชอาภีก์ที่เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ทรงรับความช่วยเหลือจากพระเจ้าเสลมาดุลอำนาจอยอลันดา มีการสร้างบ้านมีวิชัยประสิทธิ์ขึ้นที่ปากคลองบางหลวง และธนบุรีกลายเป็นฐานทัพของทหารฝรั่งเศสไป ความสำคัญของธนบุรีมายิ่งใหญ่อีกครั้งเมื่อพระเจ้ากรุงธนทรงตัดสินพระทัยเลือกเมืองนี้เป็นราชธานี เหตุผลของพระเจ้ากรุงธนในเรื่องนี้ นับว่าถูกต้องตามหลักสูตร พระธนบุรีอยู่ใกล้พระนครเดิมมากทำให้สัมภានของคนทั้งหลายเห็นว่าเมืองนี้มีลักษณะและฐานะเหมือนพระนครเดิม นอกจากนั้นก็เป็นเหตุผลที่ดีทางยุทธภูมิ คือเป็นเมืองขนาดเล็กเหมาะสมแก่อัตรากำลังการรบในขณะนั้น เป็นที่น้ำลึกยากแก่การเข้าตีและบังสะพากแก่การถอยหนีทางทะเล การสร้างเมืองธนบุรีเป็นราชธานีโปรดให้สร้างกำแพงเมืองรอบเอาเนื้อที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเข้าไว้ด้วยตามแนวคลอง

ซึ่งปัจจุบันเรียกคลองหลอด ตัวกำแพงเมืองที่นี้จะอยู่บนแนวถนนราชชนินี อนึ่ง การเรียกคลองคูเมืองว่าคลองหลอดนั้นผิดแหน่ง เพราะคลองหลอดนั้น เป็นลามานยนามเรียกคลองที่ชุดเชื่อมระหว่างคลองใหญ่สองคลอง ซึ่งนานกันอยู่ ซึ่งควรจะได้แก่คลองข้างวัดบูรณะศิริและคลองข้างวัดราชบพิมหากกว่า

ครั้นพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงประบูรณ์ภัยเชก ก็ทรงย้ายราชธานีมาอยู่ฝั่งตะวันออกฝั่งเดียวทันที ถ้าจะให้ลัตนิษฐาน ความคิดของพระองค์ก็คงเป็น เพราะฝั่งนี้ชัยภูมิกว่า เพราะเป็นท่าวแหลม น้ำไม่เชื้า มีแม่น้ำที่เป็นขอบเขตอยู่กว่าครึ่ง ทางตะวันออกใกล้อกเบิก เป็น “ทะเลข” คือที่ลุ่มเป็นอย่างมากและยังเป็นโคลนต陌อยู่ยากที่ข้าศึก จะผ่านเข้ามาได้พระนครได้สะดวก การสร้างพระนครนั้นโปรดให้รื้อกำแพง เมืองเดิมตามแนวถนนราชชนินีในปัจจุบันออกเสีย ซึ่งบนถนนที่น้ำริมถนน นี้บางตอนยังมีซากแนวกำแพงอิฐที่น้ำได้ซัดเจน แล้วโปรดให้ชุดคลอง คูเมืองขึ้นใหม่ตั้งแต่บางลำภูบันมาออกเหนือวัดสามปลื้ม ปัจจุบันเรียกเป็น 2 ชื่อคือ คลองบางลำภูและคลองโอลองอ่าง อ่างจากนั้นก่อสร้างกำแพงใหม่โดย รอบ กำแพงและคูพระนครมีระยะทาง 7,200 กิโลเมตร ตัวกำแพงสูง 3.60 เมตร หนา 2.70 เมตร มีประตูใหญ่ 16 ประตู ป้อม 16 ป้อม ซึ่งของ ป้อมบางส่วนก็เป็นระบบลุ่ยจักรวาล เช่นป้อมพระอาทิตย์ ป้อมพระจันทร์ ป้อมอิสินธ์ ป้อมยุคหลวง ในรัชกาลต่อๆ มา เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น ผู้คนเพิ่มจำนวนมากขึ้นและภัยจากข้าศึกที่จะมาถึงพระนครก็หมดไปแล้ว จึงได้รื้อกำแพงและป้อมเสียมาก ใช้ที่นั้นๆ ทำประโยชน์อย่างอื่น จนใน ปัจจุบันนี้มีป้อมเหลืออยู่ 2 ป้อมเท่านั้น คือ ป้อมมหาการ อุบลเชิงสะพาน ผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนิน และ ป้อมพระสุเมรุ ใกล้ย่านการค้า

บางลำภู กำแพงก็รื้อลงเกือบหมด เหลือไว้ดูเป็นโบราณสถานราว 200 เมตรเท่านั้น แต่ยังดิอยู่อย่างที่รักษาซื้อป้อมไว้เป็นซื้อถนน เช่น ถนนพระอาทิตย์ ถนนมหาไชย ถนนจักรเพชร เป็นต้น

เมื่อพระพุทธยอดฟ้าทรงกำหนดพระนครเป็นราชธานี งาน แรกของพระองค์ก็คือทรงฝังเสาหลักเมืองเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325 เวลา 06.54 น. การตั้งหลักเมืองนั้นจะมีเหตุผลทางไสยศาสตร์หรืออะไร ก็ตามที่ แต่ก็มีผลทางรัฐศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อพระเจ้ากรุงธน ประทับที่อนบุรินทร์ ก็ไม่ทรงแต่งลงโน/bya ให้ชัดเจนไปว่า จะทรงสถาปนา กรุงธนบุรีเป็นราชธานีชั่วคราวหรือถาวรอย่างใด แต่โดยจิตใจของ ประชาชนส่วนใหญ่แล้วยังมีความอاليةavaran/grung/crui/yuthaya เป็นอย่างยิ่ง และตั้งความปรารถนาว่าคงจะได้กลับไปบูรณะพื้นที่กรุงศรีอยุธยา กันใหม่ ดังนั้นเมื่อพระเจ้ากรุงธนทรงตัดสินพระทัยให้กรุงธนบุรีเป็นราชธานีก็ ต้องทรงแต่งลงว่าได้ลุบินเห็นเจ้าย่าฯ มาขับไล่ให้อยู่กรุงศรีอยุธยา การตั้งหลักเมืองเท่ากับเป็นการแต่งลงโน/bya ของรัฐบาลว่ามีความเห็น ยุติแนนอนว่าจะสร้างราชธานีที่ตรงนี้เป็นการรวมและสร้างปะรำมติให้ ประชาชนเห็นด้วย จากนั้นจึงระดมกำลังตั้งกองลักษณ์ไฟร์ทลวงและเลข หัวเมืองเกลน์ทำอิฐขึ้นใหม่บ้าง รื้ออิฐกำแพงเมืองกรุงศรีอยุธยาลงมาบ้าง มาสร้างกำแพงเมือง การสร้างพระนครกินเวลาถึง 3 ปี จึงเสร็จบริบูรณ์

สิ่งสำคัญที่ทรงสร้างพระนครก็คือ พระบรมหาราชวัง และ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมหาราชวังนั้นมีความสำคัญในฐานะเป็น ศูนย์กลางของการบริหารราชการแผ่นดิน และศูนย์กลางแห่งแบบแผน ทางวัฒนธรรม ดังนั้นพระบรมหาราชวังจึงต้องมีอาคารประเกท พระมหาปราสาทซึ่งเป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาและสังคม เป็น

สถานที่ราชการ และมีอาคารประเกตพรมหามณเทียรเป็นที่พักอาศัยของพระมหาภัชตริย์และพระราชวงศ์ฝ่ายในพร้อมด้วยอาคารประกอบตามสมควร อาคารเหล่านี้มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบไทยแท้ส่วนมาก นับได้ว่าเป็นสมบัติส่วนรวมของชาติควรสงวนไว้อย่างดีที่สุด เท่าที่จะทำได้ ส่วนวัดพระคริรัตนคasadaramซึ่งอยู่ในบริเวณพระมหาราชวังก์ต้องนับว่าเป็นวัดตัวอย่างของชาติ เป็นแหล่งสะสมศิลปกรรมที่ดีที่สุดของไทย นอกจากนั้นยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปซึ่งลักษณะก้อนหยกขนาดใหญ่มีมา มีพระนามว่าพระพุทธมหามีรัตนปฏิมากร แต่โดยเหตุที่ประชาชนทั่วๆ ไปเชื่อกันว่าพระพุทธรูปองค์นี้ลักษณะกราจึงเรียกว่าพระแก้วมรกต พระพุทธยอดฟ้าทรงเลื่อมใสพระพุทธรูปองค์นี้มากที่สุด โดยทรงถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่พระบารมีของพระองค์ เพราะทรงอัญเชิญมาจากนครเวียงจันทน์ ด้วยเหตุนี้จึงทรงถือพระแก้วมรกตเป็นลัญลักษณ์ของบ้านเมือง แต่เนื่องจากพระแก้วมรกตมีลักษณะเป็นลักษณะของพระอินทร์ จึงทรงถือพระอินทร์เป็นลัญลักษณ์ของบ้านเมืองแทนพระแก้วมรกตอีกชั้นหนึ่ง ชื่อเมืองก็เป็นเมืองของพระอินทร์ คือ “กรุงเทพมหานครบรรพตโนโกลินทร์” ซึ่งต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงแก้ต้นท้ายเป็น “อมรรัตนโนโกลินทร์” ปราสาทพระราชนครก็เกี่ยวข้องกับพระอินทร์ เช่น พระที่นั่งอินทรากีเซก พระที่นั่งอมรินทร์วนิจฉัย ดังนั้นการที่เทศบาลกรุงเทพฯ ใช้ตราพระอินทราราททรงช้างเอราวัณ นับว่าเป็นการรักษาปรัมปราคติของชาติได้อย่างดี

อื่นๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างวัดนั้น พระพุทธยอดฟ้าฯ ทรงสร้างวัดที่เป็นหลักของพระนครไว้โดยครบถ้วน คือ วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระเชตุพน วัดสุทัค ซึ่งส่วนใหญ่วัดเหล่านี้ได้รับการ

ปฏิสังขรณ์และก่อสร้างเพิ่มเติมในรัชกาลที่สาม พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ความสำคัญของวัดนอกจากในด้านศาสนาแล้วยังเกี่ยวพันกับการปกครอง ลังคอม วัฒนธรรม ศิลปกรรม การศึกษา และอื่นๆ อีกมาก การก่อสร้างจึงเป็นไปอย่างประสิทธิมีการวางแผนไว้เป็นอย่างดี ให้อาคารทุกหลังมีความสัมพันธ์กลมกลืนกัน

การสร้างพระนครนั้น เห็นได้ชัดว่าพยายามลอกเมืองพระนครศรีอยุธยาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น สร้างพระบรมหาราชวังและพระราชวังบรรวางไว้ริมแม่น้ำ สร้างวัดพระคริรัตนคasadaramในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวัดพระครีลรรเพชร สร้างวิหารพระ太子คือวิหารพระครีศากยมุนีวัดสุทัค ให้เหมือนวัดพนัญเชิง แบ่งที่ดินออกเป็นเขตต่างๆ ตามประโยชน์การใช้สอย เช่น บ้านนาตร บ้านดอกไม้ บ้านหม้อ บ้านช่างหล่อ บ้านนางเลี้ง บ้านบุ สร้างกฎหมายและชุดคลองมหานาคให้เหมือนกรุงศรีอยุธยา การที่ลอกผังเมืองมาจัดแปลงได้ 2 นัยคือ ประการแรกผังเมืองของกรุงศรีอยุธยาเป็นผังเมืองที่ใช้ได้ผลดีและมีความเคยชินอยู่แล้ว ประการที่สองเป็นเหตุผลทางรัฐศาสตร์ที่จะให้ชาวเลื่อไปถึงประเทศไทยเพื่อบ้านใกล้เคียงว่า บัดนี้ประเทศไทยตั้งตัวติดแล้วสามารถควบรวมสรรงกำลังและสร้างบ้านเมืองให้บริบูรณ์ดูเดิมได้ เป็นการดำเนินสังคมจิตวิทยาทางหนึ่ง ดังนั้นคำว่า “ทำให้เหมือนลักษณะเมืองดี” จึงเป็นอุดมคติถือปฏิบัติอยู่ร่วมร้อยปี

ในด้านอาคารที่อยู่อาศัย เมื่อแรกสร้างพระนครนั้น โปรดให้พระราชวงศ์และข้าราชการผู้ใหญ่สร้างวังสร้างบ้านอยู่เรียงรายเป็นระยะๆ ไปภายในกำแพง เพื่อช่วยดูแลพระนคร ในแต่ละวัง แต่ละบ้าน มีผู้คนเข้าใหญ่ในความควบคุม ทำราชการต่างๆ ไปตามหน้าที่ เป็นลำกังงาน

ไปด้วยในตัวเพระในสมัยนั้นยังไม่มีที่ทำการกระทรวงบวงครมต่างๆ เป็นของกลาง นอกจากศาลากลุกชุมและคลังพัสดุต่างๆ ดังนั้นเมื่อเจ้านาย พระองค์ได้พระองค์หนึ่งลิ้นพระชนม์ลง พระเจ้าอยู่หัวก็โปรดให้พระองค์ อื่นเล็ดจมาประทับแทนและทรงงานแทนต่อไปด้วย ต่อมามีการออก โฉนดที่ดินและทำทะเบียนที่ดินของหลวง พรภังเก่าฯ เหล่านี้ก็มีปัญหา มากกว่าเป็นของส่วนตัวหรือของหลวง เพราะระยะหลังเมื่อเจ้านายที่ ครอบครองรังสีน้ำพระชนม์มีได้โปรดให้ผู้ใดไปอยู่แทน เนื่องจากมีที่ทำการ รัฐบาลขึ้นเรียบร้อยแล้ว ลูกหลวงข้าไหเจ้านายองค์นั้นก็อยู่สืบเนื่องกัน มาหลายชั่วคน รัฐบาลจึงไม่สนใจเรียกร้องกรรมสิทธิ์คืน นอกจากวัง บางแห่งเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ก็มีการประนีประนอมด้วย การจ่ายเงินชดเชยแก่ทายาทเพื่อขอสถานที่มารักษาต่อไป

สังฆราชปาลเลกัวซ์ เมื่อแรกมาถึงกรุงเทพฯ ใน พ.ศ. 2373 ในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้เล่าถึงสภาพของพระนครว่า

“ตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำ ท่ามกลางหมู่ต้นไม้ซึ่งเขียวชอุ่มอยู่ ตลอดบี๊ จิงามน่าดูมาก ในแม่น้ำมีเรือเดินทางเดติดธงจอดอยู่เป็นแพร ที่ บนฝั่งมีสกุปเจดีย์ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีต่างๆ อยู่เกลื่อนไป หลังคาของโบสถ์วิหารมีช่อฟ้าประกายปิดทองแวววับเมื่อถูกแสงแดด มี แพเป็นร้านขายของจอดอยู่เป็นทิวแถวสองฝั่งแม่น้ำ ในแม่น้ำมีเรือ ขนาดต่างๆ นับพันแล่นผ่านไปมา มีได้ขาด ผู้คนมีหลายชาติหลายภาษา แต่ถ้ายแปลกๆ กันตามคติประเพณีของชาติของตน เสียงเพลงจาก เครื่องมหรือปีพาร์ท และเสียงขับร้องแหววมาจากที่ต่างๆ สิงเหล่านี้ทำให้ ชาวต่างประเทศที่ได้มาพบเห็นพอใจและแปลกใจมาก

“ในกรุงเทพฯ ไม่มีรถลักษณ์เดียว คระจะไปไหนก็ใช้เรือ ใน

กลางเมืองหรือในย่านการค้านานๆ จะพบทางเดินบูอิสแห่งใหญ่ๆ บ้าง

“บ้านคนในกรุงเทพฯ มี 3 ประเภท คือ 1 ตึก 2 เรือน ไม้กระดาน 3 เรือนทำด้วยไม้ไผ่ของคนที่ยากจน ฉะนั้นจึงไม่เป็นการ แปลกที่เกิดไฟไหม้ใหญ่ใหญ่ๆ ขึ้นบ่อยๆ เสียหายไปตั้ง 400-500 หลังคาเรือน ในคราวหนึ่งๆ แต่ครั้นแล้วก็มีเรือนเกิดขึ้นแทนที่โดยรวมเร็วด้วยญาติ และเพื่อนฝูงมาช่วยกันสร้างขึ้นให้”

นับจากสมัยพระลังษะราชปาลเลกัวซ์จนถึงปัจจุบัน ลักษณะของ สถาปัตยกรรมผิดแปลกไปเกือบจะหมดแล้ว ได้มีการรีบิ่นแบบตึกแลว ในสิ่งปลูกสร้างถนนบ้ำรุ่งเมืองและถนนเพื่อองคร อาคารเหล่านี้ มีลักษณะพิเศษอยู่ประการหนึ่ง คือทางเท้าเดินทางลุटิดต่อกันได้ชั้นสอง ของอาคาร ทำให้เกิดความร่มเย็นและสนุกสนานในการเดินเที่ยวเดรั่ม ลินค้าตลาดจนปลดภัยจากการจราจร แต่ต่อมามีครอบครองอาคาร เหล่านี้เลี้ยดายผลประโยชน์ส่วนตัว จึงได้ปิดผนังออกแบบติดถนนซึ่งจะ เท็นรอยปิดได้ชัดเจนในปัจจุบัน และมีผลให้ประชาชนต้องออกมารีบิ่นถนน ทักษายกบัญชาติยานต่างๆ ที่แสนจะคับคั่งและเคลื่อนไหวไปด้วย ความรวดเร็ว การก่อสร้างอาคารแบบฝรั่งเริ่มในรัชการที่ 4 เช่น พระ ที่นั่งอนันตสมาคมหลังเดิมในพระบรมมหาราชวัง วังราญรูมย์ทรงข้าม กับพระบรมมหาราชวัง ซึ่งทรงพระราชดำริว่าจะใช้เป็นที่ประทับเมื่อทรง มองเวนราชสมบัติพระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ ในสมัยที่ทรงเจริญพระชนม์ทรงผนวชแล้ว ต่อมามีในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ พระราชทานวังนี้เป็นที่ทำการกระทรวงการต่างประเทศ นับว่าเป็น กระทรวงแรกของประเทศไทยที่มีสำนักงานโดยเฉพาะ ต่อมาก็ใช้เป็นที่ รับแขกเมือง และเป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมมหาราชานุภาพ

รัชกาล จึงเป็นกระบวนการต่างประเทศมาจนปัจจุบันนี้ ดังนั้น อาคารหลังนี้จึงนับได้ว่าเป็นอาคารประวัติศาสตร์ การก่อสร้างอาคารอื่นได้เพิ่มเติมจึงพึงกระทำด้วยความระมัดระวังยิ่ง โดยเฉพาะในเรื่องขนาดและความสูง จะต้องมีความล้มพังรักลุมอาคารรอบๆ โดยต้องไม่ข่มพระบรมหาราชวังซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน

ความว้างของพระนครเมื่อสมัยพระพุทธยอดฟ้า คือ 2,163 ไร่นั้น เริ่มจะคับแคบไปเล็กแล้ว เมื่อแผ่นดินพระจอมเกล้าฯ จึงทรงพระราชดำเนินว่าทุกวันนี้บ้านเมืองเจริญขึ้นผู้คนก็มากกว่าเมื่อแรกสร้างกรุงหลายเท่า ควรที่จะขยายพระนครออกไปให้ใหญ่กว้างอีกชั้นหนึ่ง จึงโปรดให้พนัหัวเจ้าท่าน เจ้าพระยาครรศรุริยวงศ์ ว่าที่สมุหพระกลาโหม เป็นแม่กอง เจ้ามีนไวยวานาถเป็นพนักงานจ่ายเงิน จ้าง Jin ชุดคลองพระนครออกไปอีกชั้นหนึ่ง ปากคลองข้างทิศใต้ออกไปริมวัดแก้วฟ้า ข้างทิศเหนือออกไปริมวัดเทราชาภูมิ คลองน้ำกว้าง 10 วา ลึก 6 ศอก ยาว 137 เส้น 10 วา เริ่มน้ำดูใน พ.ศ. 2394 ใช้เวลา 10 เดือนจึงแล้วเสร็จ หมดเงินไปถึง 391 ชั่ง 13 ตำลึง 1 บาท กับเศษอีก 1 เพี้อง พระราชทานนามว่า คลองผดุงกรุงเกษม และโปรดให้สร้างป้อมปึกขึ้น 7 ป้อม คือ ป้อมปักจามิตร ปิดปัจจานิก หีกเทียมหาญ ผลัญไพรีราบ ปราบศัตруพ่าย ทำลายแรงปรบักษ์ หักกำลังดัลกร ที่เรียกว่าป้อมปึกคือมีแต่ตัวป้อมไม่มีกำแพง เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินก็จะจัดกำลังต้านทาน โดยชักปึกระหว่างป้อมให้ถึงกันตลอด ปัจจุบันป้อมทั้ง 7 ป้อม คงเหลือแต่ป้อมปักจามิตรซึ่งอยู่อีกฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีที่ว่าการอำเภอคลองสานสร้างบังตัวป้อมอยู่ด้านหนึ่ง กรมเจ้าท่าสร้างอาคารที่พักอาศัยของเจ้าพนักงานระเบรรักษ์ขึ้นไปถึงตัวป้อมอีกด้านหนึ่ง นอกจากนั้นรื้อถอน

ทด ที่ว่าการอำเภอสัมพันธวงศ์นั้นสร้างทับบนตัวป้อมปิดปัจจานิกอดี เป็นการประหดเงิงบประมาณไม่ต้องกมที่ ส่วนป้อมปราบคัตตูรพ่าย เหลืออนุสรณ์เป็นซื่ออำเภอ ความจริงป้อมกำแพงของพระนครไม่เคยใช้ประโยชน์เลย ทั้งนี้ เพราะหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา ไทยได้เริ่มใช้ยุทธศาสตร์แผนใหม่คือแทนที่จะตั้งรับในเมืองหลวงอยู่ให้น้ำท่วมข้าศึก ก็เปลี่ยนแผนยกกำลังไปสักกัดข้าศึกยังชายแดนที่เดียว นับว่าได้ผลดี กว่าเดิม ทางพระนครเคยอะกลัวข้าศึกมาประชิดถึงพระนครเพียงครั้งเดียว เมื่อเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์เป็นกบฏและเดินทัพยึดครรราชสีมา ได้อย่างรวดเร็ว พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้ไปตั้งค่ายรับข้าศึกที่ชายทุ่งสัมปoyer ซึ่งเป็นบริเวณสวนลัตวัดดุลิตปัจจุบันนี้ แต่ทัพหน้าเจ้าอนุวงศ์ถูกตีแตกไปเลี้ยกก่อนจึงไม่มีสิ่งใดประชิดพระนคร

การขยายตัวของพระครามาเริ่มอีกครั้งในแผ่นดินพระพุทธเจ้า หลวงด้วยการสร้างพระราชวังสวนดุลิตขึ้น ณ บริเวณทุ่งล้มป่ายด้านเหนือของพระนคร และสร้างถนนราชดำเนินเป็นทางเชื่อม การสร้างพระราชวังสวนดุลิตเท่ากับเป็นการสร้างเมืองใหม่ เพราะต้องสร้างวังต่างๆ ขึ้นเป็นบริวาร เช่น วังปารุสกัน สวนมิสกัน สวนสุนันทา สวนกุหลาบ เจ้านายและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่โดยเด็ดขาดริมวัดแก้วบ้านสร้างวังระหว่างสวนดุลิตมาติดแม่น้ำเจ้าพระยาเต็มไปหมด บ้านเหล่านั้นบัวเป็นบ้านสมัยใหม่ คือมีบริเวณกว้างขวาง มีสวนอยู่หน้าบ้านแบบทุกหลัง พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงพระสำราญในการควบคุมการก่อสร้าง การตัดถนนหนทาง การปลูกต้นไม้ประดับถนน ในปลายรัชกาลโปรดให้สร้างวังพญาไทขึ้นที่ทุ่งพญาไท มีตำแหน่งหลังย่อมๆ สำหรับเด็ดขาด ไปประทับแรม พร้อมทั้งมีไร่ผักและโรงไก่พันธุ์ไข่ดกของยุโรปอยู่ติดต่อกัน ในเวลาเย็นในหลวง

มักเล็ດฯ ด้วยรัตน์ทรงขับเองไปประพาสที่นี้ ส่วนสมเด็จพระนางเจ้า เสาวภาฝ่ายศรีพระบรมราชินีนาถนั้น มักเล็ດฯ ไปแต่เช้า ทรงดำเนินกับ พระราชนคร์ฝ่ายในในที่น้ำซึ่งอยู่คุณลำพากถนนคือบริเวณโรงพยาบาลหญิง และโรงพยาบาลเด็กในปัจจุบัน เมื่อสิ้นรัชกาลที่ 5 และถวายพระเพลิง พระบรมศพแล้ว สมเด็จพระบรมราชินีนาถได้เสด็จมาประทับที่วังพญาไท เป็นประจำจนเสด็จสวรรคต ณ พระราชวังนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้รื้อพระตำหนักน้อยที่ประทับนั้นไปปลูกไว้ ที่วัดราชอาชีวสแล้วสร้างพระที่นั่งขึ้นใหม่ 3 หลัง พร้อมด้วยที่พัก ข้าราชการจำนวนมาก เสด็จฯ ไปประทับแรมอยู่ท้ายครา ครั้นถึง รัชกาลที่ 7 ได้พระราชทานวังนี้ให้เป็นโรงพยาบาลธรรมราษฎร์ ให้พักหนึ่ง ส่วนหนึ่งเคยใช้เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียง แล้วจึงเปลี่ยนเป็น โรงพยาบาลสุราษฎร์ คือโรงพยาบาลธรรมกุฎเกล้าในปัจจุบัน

เรื่องสถานที่พักผ่อนหย่อนใจนับว่าเป็นเรื่องสำคัญของเมือง เมื่อแรกสร้างพระนคร พระพุทธยอดฟ้าฯ โปรดให้ชุดคลองมหานคร เชื่อมกับคลองคูพระนครตรงข้ามวัดสะแกฯ เมื่อยามหนานั่งบริเวณนี้จะ เป็นท้องทุ่งน้ำเต็มไปหมดเป็นสถานที่ประชาชนไปลอยเรือเล่นเพลงและการ เล่นอื่นๆ ถึงสมัยรัชกาลที่ 4 โปรดให้ชุดสระใหญ่ขึ้นเพื่อปลูกบัวเรียกว่า สระปุ่ม นิติดต่อกับคลองแสนแสบผึ่งใต้ เป็นที่เสด็จฯ ประพาส และ โปรดให้เรียกที่บริเวณนี้ทั้งตำบลว่า ปทุมวัน ต่อมาโปรดให้สร้างพระอาราม ขึ้นที่ริมสระนอกด้านตะวันตกพระราชทานนามว่า วัดปทุมวนาราม เมื่อ แรกสร้างปทุมวันนั้นยังไม่มีถนนออกไปจากพระนคร ต้องเสด็จแต่ทางเรือ จึงเลือกสถานที่นอกพระนครห่างไกล เมื่อเสด็จประทับแรมครั้งแรก พ.ศ. 2400 ถึงกับต้องมีหมายรับสั่งตั้งกองรักษาพระนครเป็นการวุ่นวาย

ต่อมาบริเวณสระปุ่มได้ใช้เป็นที่ชุมชนริมน้ำของประชาชนและเป็นสถานที่ แสดงกิจกรรมของกระทรวงเกษตร อนึ่งเมื่อกระทรวงกลาโหมได้จัดตั้ง แผนกการบินขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2456 ได้สร้างโรงเก็บข้าวที่ตำบลสระปุ่ม โดยใช้พื้นที่ซึ่งเป็นราชกรีฑาลงมารอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นสนามบินและเริ่มใช้ใน การบินเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2456 ในปีลักษณะ 2456 นำเครื่องบินไปอยู่ที่ตำบลลดอนเมืองมาจนบัดนี้ ส่วนสนามใหญ่ใช้พักผ่อนใน ฤดูร้อนเมื่อสมัยกลางรัชกาลที่ 5 ก็มี สนามหลวง สนามน้ำจืด ข้าง โรงพยาบาลศรีศาลาเฉลิมกรุงขณะนี้ สนามทุ่งวัดโคก ใกล้ห้าแยก พลับพลาไซด์ สนามเหล่านี้มีความกว้างขวางขนาดใช้เล่นว่าวพนันได้ ปัจจุบันเหลือแต่สนามหลวงแห่งเดียว ครั้นต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้ พระราชทานที่ดินพระคลังข้างที่ทุ่งศาลาแดงส่วนที่เหลือจากพระราชทาน ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สร้างสวนสาธารณะขึ้นโดยพระราชทาน นามว่า สวนลุมพินี ความมุ่งหมายจะจัดงานใหญ่เรียกว่า “สยามรัฐ พิพิธภัณฑ์” เป็นการฉลองที่เสด็จเฉลิมสถาลัยราชสมบัติครบ 15 ปีบริบูรณ์ เสร็จงานแล้วจะพระราชทานสถานที่แห่งนี้ให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของ ชาวพระนคร ได้จัดการชุดสระและตกแต่งสถานที่ไปบ้างแล้ว ยังไม่ทันมี งานก่อสร้างเสร็จสวรรคตเสียก่อน แต่สวนลุมพินีก็ได้เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจของประชาชนสมดังพระราชประสงค์

เรื่องสำคัญของพระนครในปัจจุบันคือ การแก้ปัญหาการจราจร หรือเรื่องถนนซึ่งใช้เป็นทางจราจรและเป็นเล้นเลือดสำคัญของการ เศรษฐกิจ แต่เมื่อแรกสร้างพระนครความสำคัญของถนนไม่มีเลย การ คมนาคมสำคัญของประชาชนคือลำคลอง ถนนหมายเลขถึงตรอกแคบๆ ที่ คนพ่อเดินกันได้เรียง 3 เรียง 4 ก้าวแล้ว แต่กระนั้นพระราชพิธีใหญ่ๆ

ต้องมีการแห่แห่นบวนใหญ่ เช่นงานพระสูเมรุสานมหาลงก์ จำเป็นต้องใช้ถนนอยู่บ้าง เมื่อถึงวาระสำคัญ เช่นนั้นแล้ว เจ้าพนักงานก็จะมาปราบที่ดินให้رابด้วยสามเกลือ แล้วเกณฑ์ประชาชนให้ห้าทรายมาโดยหน้าถนนอีกชั้นหนึ่งเป็นเสริจการ ถนนที่ตัดทำขึ้นโดยเฉพาะเป็นถนนแรกของกรุงเทพฯ ก็คือ ถนนตรงปัจจุบันมีนามว่า ถนนพระรามที่ 4 สาเหตุของการสร้างถนนนี้มีว่าเมื่อ พ.ศ. 2400 พวากงสุลเข้าซื้อกันทำหนังสือยืนว่า ในฤดูน้ำเรือค้าขายของชาวต่างประเทศต้องเลี้ยวขวาทวนน้ำเข้ามาถึงพระราชวัง จึงขอลงไปตั้งห้างค้าขายกันที่ใต้ปากคลองพระโขงมาถึงบ้านและขอให้ชุดคลองลัดดังแต่บ้านมาตลาดคลองผดุงกรุงเกษม ท่านเสนาบดีปรึกษาภักนแล้วกราบทูลว่า ถ้าชาวญี่ปุ่นยกกันไปตั้งอยู่ที่บ้านได้ ความหยุดหยิกเดือดร้อนรำคาญต่างๆ ก็จะน้อยลง จึงโปรดให้จ้างจันชุดคลองขึ้นยาว 207 เส้น 2 วา 3 ศอก แล้วเอามูลดินขึ้นมาเป็นถนนฝั่งเหนือตลอดลำคลอง แต่แล้วพวากษารวญญูโรปก์ไม่ลงไปอยู่ที่บ้านฯ ท่านเจ้าพนักงานต่อว่า ก็ว่าไกลังกะจะขออยู่ตามเดิม

ถนนสายสำคัญที่สอง ก็คือ ถนนเจริญกรุง มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากชาวญี่ปุ่นกันดังประกูลในพงศาวดารว่า ครั้นมาถึงเดือน 3 พวากงสุลเข้าซื้อกันมีหนังสือถวายว่า ชาวญี่ปุ่นเคยขึ้นรัฐม้าเที่ยวดากอากาศ ได้ความสบายไม่มีไข้ เข้ามายูที่กรุงเทพมหานครไม่มีถนนหนทางที่จะขึ้นรัฐม้าไปเที่ยวพากันเจ็บไข้ fie ใจ ได้ทรงทราบหนังสือแล้ว ทรงพระราชนิรันดร์ให้รู้ว่า พวากยูโรปเข้ามายูในกรุงมากขึ้นทุกๆ ปี ด้วยประเทศบ้านเมืองของเขาก็มีถนนทางราบรื่นสะอาดไปทุกบ้านทุกเมือง บ้านเมืองของเรามีแต่รากเลี้ยง หนทางก็เป็นตรอกระลึกซอกกันน้อย หนทางใหญ่ก็เป็นที่เบrove เมื่อไม่เป็นที่เจริญตา ขายหน้าแก่ชาวนาประเทศ

เข้าว่าเข้ามาเป็นการเตือนสติ เพื่อจะให้บ้านเมืองดงามขึ้น จึงโปรดให้ตัดถนน 3 สาย และชุดคลองล้อม เมื่อสร้างถนนเสร็จแล้วยังไม่มีสะพานได้บอกบุญชุมนางและเจ้าวัวตามแต่ผู้ใดจะครรภ์ร้า รับทำสะพานข้ามคลองที่ตรงถนนใหม่ข้าม ได้มีพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการผู้ใหญ่ และคอหبدีให้ความร่วมมือทำสะพานถวายรวมถึง 17 สะพาน เช่น ท่านเจ้าพระยาศรีสุริวงศ์ ที่สมุหพระกลาโหม รับทำสะพานเหล็กข้ามคลองรอบกรุง ริมแม่น้ำเจ้าพระยา คิดทั้งเหล็กสะพาน ค่าจ้าง ค่าไม้ ค่าอิฐ รวมเป็นเงิน 160 ชั่ง สะพานนี้ต่อมา มีนามว่าสะพานดำรงสติตย์ หรือที่ประชาชนเรียกวันว่าสะพานเหล็กบัน

ในเรื่องถนนเจริญกรุงนี้ มีพระราชบრารภในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้เห็นสภาพบ้านเมืองสมัยนั้นได้ดี ตามความตอนหนึ่งมีว่า

“เมื่อนหนึ่งถนนเจริญกรุง ถ้าจะเอาตามปากช่าวเมืองว่า ถนนใหม่ ชาวต่างประเทศเข้าซื้อกันขอให้ทำขึ้นเพื่อจะใช้ม้าใช้รถให้สบายให้ถูกกลมเย็นเลี้นลายเหยียดดยดสบายนี่ ผู้ครองแผ่นดินฝ่ายไทยเห็นชอบด้วย จึงได้ยอมทำตามสร้างขึ้น ครั้นสร้างขึ้นแล้วคนใช้ม้าทั้งไทยชาวต่างประเทศ กีคนใช้รถอยู่ก็ไม่ใช้ก็ไม่เต็มถนน ใช้อู่ดัดซ้ายหนึ่ง ก็ล่วนถนนอีกข้างหนึ่ง ก็ทิ้งตั้งเปล่าอยู่ไม่มีใครเดินม้าเดินรถเดินเท้า ผู้ครองแผ่นดินฝ่ายไทยทำถนนกว้างเสียค่าจ้างตามดินตามทรัพย์เสียเปล่ามิใช่ถูก ถ้าจะทำแต่แคบๆ พอกคนเดินก็จะดี แต่ซึ่งทำใหญ่ไว้นี้ ก็ເผื่อยไว้ไม่นานไปกว่าน้ำบ้านเมือง สมบูรณ์มีผู้คนมากมายขึ้น รถแล่นมาแลคนเดินจะได้คล่องสะพากจึงได้ทำให้ใหญ่ไว้ แต่เดียวนี้บ้านเมืองยังไม่เจริญขึ้นทันใจครึ่งหนึ่งของถนน เพราะไม่มีคนเดินคนใช้ก็ยังไปเสียก่อน หากว่าปีนี้ไม่มีฝน ถ้าฝนชุก ก็

เห็นจะยับไปมาก ถ้ากฎหมายจะขึ้นรกรอยู่ข้างหนทางให้เจ้าของบ้านเจ้าของเมืองเกนคนไทยไปถางก์ได้แต่จะถางไปทำไม่ ก็ เพราะแต่ครึ่งหนทางที่เป็นทางเดียวอยู่เดียวนึกเป็นอันพอแก่คุณเดินอยู่แล้ว”

ถนนในรัชกาลที่ 4 ที่สร้างขึ้นในเวลาต่อมา คือถนนเจริญกรุง ตอนใน ถนนบำรุงเมือง และ ถนนเพื่องนคร โดยเฉพาะที่ถนนเจริญกรุง ตอนในได้ปลูกตึกแคล้วให้ประชาชนเช่าค้ำขายด้วย ครั้นถึงรัชกาลที่ 5 โปรดให้ขยายถนนบำรุงเมืองให้กว้างและสร้างตึกแคล้วสองฝั่งเช่นเดียวกับถนนเจริญกรุง แต่ถนนบำรุงเมืองนั้น มีตึกแคล้วและร้านโกรงราชภูตั้งค้ำขายอยู่มากแล้วผิดกับถนนเจริญกรุง การที่จะขยายถนนต้องรื้อตึกเรือนของเดิมมาก จึงโปรดให้ว่ากกล่าวกับเจ้าของที่ ให้จะปลูกตึกแคล้วลงตามแบบของหลวงก์ได้ หรือมีฉบับนั้นก็จะออกเงินพระคลังข้างที่สร้างตึกแคล้วและเก็บค่าเช่าใช้จันคุ้มต้นเงินก่อนจึงคืนให้เจ้าของเดิม

การสร้างถนนในครั้งแรกนั้นเมื่อกำหนดให้ผ่านในที่ดินของคราฟราชการก็ไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินค่าทดแทนรื้อถอนอาคารบ้านเรือน และค่าที่ดินใดๆ ทั้งสิ้น

พระครમีวิวัฒนาการมาตามลำดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว และพолжะสรุปได้ว่า เมื่อเริ่มสร้างพระนคร เมื่อ พ.ศ. 2325 มีเนื้อที่ 2,163 ไร่ จำนวนประชากรเท่าได้แน่ไม่ประกูลหลักฐาน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2443 ขยายออกไปเป็น 8,330 ไร่ มีประชากร 600,000 คน พ.ศ. 2479 ขยายออกเป็น 26,970 ไร่ ประชากร 650,000 คน พ.ศ. 2496 ขยายออกเป็น 41,735 ไร่ มีประชากร 964,000 คน และ พ.ศ. 2501 ขยายออกเป็น 60,230 ไร่ จำนวนประชากร 1,622,000 คน ซึ่งตามสถิติของเทศบาลนครกรุงเทพ เมื่อสิ้นเดือนพฤษภาคม 2509 มีประชากรในเขตเทศบาล

1,900,860 คน

สำนักผังเมืองสรุปได้ว่า ในระยะเวลา 21 ปีข้างหน้าคือ พ.ศ. 2530 จำนวนประชากรในเขตนครหลวงคราวกำหนดให้มีเพียง 4,500,000 คน {สถิติเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2544 กทม. มีพื้นที่ 1,568.737 ตร.กม. ประชากร 6,680,380 คน (บก.)} ซึ่งจะเป็นไปได้ด้วยการส่งเสริมความเจริญของเมืองและภาคต่างๆ ทั่วประเทศให้มีบริการสาธารณูปโภค เช่น การใช้ที่ดินก่อสร้างขยายเขตเมืองหลวงออกไปอีก 6 เท่าในรูปนี้มีอันเป็นลักษณะที่ประทัยด และสะดวก การแก้ไขการจราจรให้คับคั่งก็ต้องสร้างถนนเอกสารบูรณาภรณ์ พร้อมที่จอดรถให้เพียงพอ แยกการขนส่งทางรถไฟฟ้าห่วงรถโดยสารกับรถลินค้า ปรับปรุงและขยายท่าเรือพร้อมกับสร้างท่าเรือใหม่ ในด้านบริการสาธารณูปโภค การสาธารณูปโภคก็ต้องสร้างหน่วยบริการต่างๆ ขึ้นอีกมาก เช่น สถานศึกษา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานีดับเพลิง หอสมุด อาคารพักอาศัย การปรับปรุงแหล่งเลื่อมโกร姆 สร้างระบบระบายน้ำโลโครกขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าเราขยังมีเรื่องจะต้องปรับปรุงพระนครที่รักของเราต่อไปอีกมากมาย ซึ่งก็จะต้องอาศัยการควบคุมสติและปัญญาช่วยกันบำรุงรักษา นครซึ่งบรรพบุรุษของเราได้ก่อสร้างไว้นี้ให้เจริญรุ่งเรืองมีความมั่นคง เป็นที่พำนักอาศัยให้ทั้งความสุขกายและสุขใจแก่ลูกหลานของเราได้ตลอดไป

คัดย่อจากหนังสือ บทความลางเรือง (ชุดที่สอง)
ตีพิมพ์ครั้งแรกในอนุสรณ์ อ.ส.ท. ธันวาคม 2509

ในหนังสือวิทยุสรัญ辱มย์ ฉบับที่ 14 นี้ คุณจะได้พบกับเรื่องราวที่น่าสนใจของคุณทองแดง “ผู้กัดดีประจำรัชกาล” จากข้อเขียนของ ม.ร.ว.มาลินี จักรพันธุ์ และ “วิวัฒนาการของพระนคร” โดยอาจารย์ทองต่อ กล่าวไว้เมื่อ ณ อยุธยา ซึ่งจะช่วยให้เห็นสภาพและความเป็นไปของบ้านเมือง นับแต่เริ่มสถาปนากรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2325 จนมีอายุ 220 ปี ในวันนี้

ถึงแม้จะจากแฟนๆ รายการ “รู้รอบโลก” ไปอยู่ไกลถึงโรมาเนีย แต่ เปญจาภา ทับทอง ก็ยังส่ง “เคาน์เตอร์กคุล่า” มาฝาก และนี่เองในวาระ 60 ปี แห่งการจากไปของ “ไม่มีองเดิม” เจ้าของวรรณกรรมอมตะ เช่น “ขุนศึก” “แพลเก่า” “ศัลเพียงด้า” ฯลฯ รายการ “วงศ์วรรณกรรรม” จึงซักชวน กวี พึงบุญ ณ อยุธยา บุตรชายของ “สุมทุม บุญเกื้อ” นักเขียนผู้เป็นน้องชายแท้ๆ ของ “ไม่มีองเดิม” มาสนทนากับถ่ายทอดบทสนทนาให้ได้อ่านกันในหนังสือวิทยุสรัญ辱มย์ฉบับนี้

ในเล่มนี้ยังคบคั่งด้วยเรื่องราวทางศิลปวัฒนธรรม ออาทิ “ตำนานพระพุทธลิทิงค์” ของพลตรี หลวงวิจิตรวาทการ พร้อมด้วย “คชาติชินบัญชร” โดย สุวรรณ พ่องสมุทร และ “สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยา นริศราນุวัดติวงศ์ พระบิดาแห่งช่างคิลป์กรุงสยาม” โดย ประภาค วัชราภรณ์ พร้อมด้วยทัศนะที่น่าสนใจ “ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศ จุดเริ่มต้นนโยบายต่างประเทศที่ประชาชนมีส่วนร่วม” ของ ศ.ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์คักดี

บรรทัดนี้ คงจะไม่มีอะไรที่จะกล่าวได้ดีไปกว่า ขอเชิญท่านอิ่มเอมกับหนังสือวิทยุสรัญ辱มย์ ฉบับที่ 14 ให้คุ้มค่ากับการรอคอย

ด้วยจิตควระ

นายกัลยา ไก่ดุ

(ประภัสสร เลวิกุล)

บรรณาธิการ